Jaarstukken 2020

Heerlen

Gemeente Heerlen

Jaarstukken

2020

Inhoudsopgave

Raadsvoorstel 7
Raadsbesluit 15
Leeswijzer 17
Gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders 19
Kerncijfers 23
1. Bestuurssamenvatting 25
2. Programmaverantwoording 31
2.1.0 Programma Bestuur en ondersteuning 31
Kernthema Bestuurskracht 33
Kernthema Dienstverlening 35
Kernthema Middelen en heffingen 38
2.1.1 Programma Veiligheid 41
Kernthema Crisisbeheer 43
Kernthema Veiligheid 45
2.1.2 Programma Verkeer en Vervoer 49
Kernthema Mobiliteit 51
Kernthema Wegen, straten en pleinen 53
2.1.3 Programma Economie 55
Kernthema Economie 58
Kernthema Economische promotie 60
2.1.4 Programma Onderwijs 61
Kernthema Onderwijs 63
2.1.5 Programma Sport, Cultuur en Recreatie 67
Kernthema Sport 70
Kernthema Cultuur 72
Kernthema Cultureel erfgoed 75
Kernthema Groen 77
2.1.6 Programma Sociaal Domein 79
Kernthema Sociale basisvoorzieningen 85
Kernthema Jeugd maatwerkvoorzieningen 91
Kernthema Volwassenen maatwerkvoorzieningen 94
Kernthema Arbeidsmarktbeleid 98
Kernthema Inkomensondersteuning 101
Kernthema Buurtgericht werken 109
Kernthema Integraal ouderenbeleid 111
2.1.7 Programma Volksgezondheid en Milieu 117

Kernthema Volksgezondheid 120
Kernthema Riool, afval en milieubeheer 121
Kernthema Begraafplaatsen 123
2.1.8 Programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV) 125
Kernthema Ruimtelijke ordening 128
Kernthema Centrum 130
Kernthema Herstructurering 131
Kernthema Wonen 134
2.2 Overzicht algemene dekkingsmiddelen 135
2.2.1 Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is 136
2.2.2 Gemeentefonds 137
2.2.3 Dividenden 139
2.2.4 Saldo van de financieringsfunctie 140
2.3 Overzicht overhead 141
2.4 Bedrag heffing vennootschapsbelasting 143
2.5 Onvoorzien 145
3 Paragrafen 147
3.1 Lokale heffingen 147
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 153
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 163
3.4 Financiering 165
3.5 Bedrijfsvoering 171
3.6 Verbonden partijen 181
3.7 Grondbeleid 223
3.8 Demografische ontwikkelingen 231
3.9 Subsidies 233
3.10 IBA (Internationale Bau Ausstellung) 235
3.11 Bestuursprogramma's 237
4 Jaarrekening 251
4.1 Balans per 31 december 2020 251
4.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2020 255
4.3 Toelichting op de balans 259
4.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 293
4.5 Financiële status en weerbaarheid 301
4.6 Single Information Single Audit 305
4.7 Bijlage baten en lasten per taakveld 2020 313
5 Bijlage restant investeringsbudgetten van 2020 naar 2021 315

Raadsvoorstel

gemeenteraad

Onderwerp:
Vaststellen van de jaarstukken 2020 en het nemen van de daarmee samenhangende besluiten.

Voorstel:
De raad voor te stellen:

1. De jaarrekening en het jaarverslag 2020 vast te stellen met een positief resultaat van € 9.827.000

2. Een bedrag ad. € 5.270.000 in de bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden te storten:

Programma 0. Bestuur & Ondersteuning	€ 1.066.000
Programma 6. Sociaal Domein	€ 3.411.000
Programma 7. Volksgezondheid en milieu	€ 150.000
Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	€ 643.000
Totaal	€ 5.270.000

3. De bestemmingsreserve corona te vormen en daarin een bedrag ad. € 2.874.000 in te storten:

Programma 0. Bestuur & Ondersteuning	€ 1.915.000
Programma 6. Sociaal Domein	€ 425.000
Programma 5. Sport, Cultuur en Recreatie	€ 419.000
Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	€ 115.000
Totaal	€ 2.874.000

Zie het onderdeel argumenten binnen dit voorstel voor een overzicht en toelichting op de specifieke posten per programma.

4. Het uiteindelijke positieve resultaat van € 1.683.000 te storten in de algemene reserve.

Voorstel

gemeenteraad

Heerlen,

Onderwerp
Vaststellen van de jaarstukken 2020 en het nemen van de daarmee samenhangende besluiten.

Inleiding/aanleiding
Met het jaarverslag en de jaarrekening legt het college verantwoording af aan de raad over het gevoerde beleid en beheer van het afgelopen jaar. De informatie die deze verantwoording oplevert, heeft zijn weerslag op het lopende begrotingsjaar. Dit geldt ook voor toekomstige begrotingen. De inhoud van het document vormt daarom een belangrijk onderdeel bij de bespreking van de zomernota 2021 en de begroting 2022.

In dit voorstel zijn, naast het vaststellen van de jaarrekening, een aantal beslispunten opgenomen. In het kader van transparantie hebben wij evenals vorig jaar de beslispunten die worden voorgelegd nog niet verwerkt in het boekwerk. Het gaat om financiële boekingen die voortvloeien uit eerdere besluiten van de gemeenteraad. Het gaat ofwel om verplichtingen die al zijn aangegaan die nog moeten worden betaald, of het doorschuiven van middelen voor projecten die over meerdere jaren gelijkmatig worden gefinancierd maar waarvan de uitvoering(kosten) begrijpelijkerwijs niet datzelfde gelijkmatig verloop hebben, of boekingen die niet zijn begroot maar wel plaats moeten vinden gezien het vastgestelde beleid c.q. uitgangspunten van de gemeenteraad.

De jaarrekening 2020 inclusief de voorstellen tot bestemming die wij nu aan u voorleggen, heeft een positief resultaat van € 1,7 miljoen. Dat wijkt af van de laatste tussenstand die wij met u als raad hebben gecommuniceerd in de novembernota. Deze nota, die gebaseerd was op de cijfers van de eerste 9 maanden van 2020, bevatte een prognose met een positief resultaat van € 2,8 miljoen. De afwijking ten opzichte van deze prognose is veroorzaakt door een aantal relatief kleine tegenvallers (o.a. decembercirculaire, generatiepact) én ook meevallers (o.a. jaarrekening WOZL/WSP) die pas op het einde van het begrotingsjaar dan wel bij de afsluiting van het begrotingsjaar zichtbaar en bekend werden.
Het resultaat past binnen de afspraken die wij in het herstelplan met uw raad en de provincie overeengekomen zijn.

Natuurlijk was het een jaar van aanpassen maar dat is niet wat blijft hangen als wij terugkijken naar 2020. Voor ons was het een jaar om trots op te zijn. Het was een jaar waarin niet alleen onze koers konden houden maar ook veel van onze ambities konden verwezenlijken. Het mag een sterk staaltje worden genoemd om de begroting, na een flinke dip, weer op orde te krijgen en tegelijkertijd weinig tot geen concessies te doen als het gaat om het verwezenlijken van plannen ten behoeve van de stad. Sterker, we zijn in staat gebleken om naast het realiseren van bestaande plannen, nieuwe kansen en mogelijkheden op te pakken.
Daar het IBA-expojaar binnenkort van start gaat en wij als stad de kans krijgen om ons positief (internationaal) te
presenteren aan bezoekers en inwoners van onze stad, willen we een gedeelte van het positieve jaarrekeningresultaat hiervoor inzetten. We zien dit expojaar als een kans om onze stad op een

bijzondere manier te promoten en daarvoor willen we zorgdragen voor een aantrekkelijk stadscentrum dat straalt en waarvan de gastvrijheid afspat.
Zeker nu er veel dynamische bouwactiviteit is in het centrum vinden wij het belangrijk het de aantrekkelijkheid van het centrum te accentueren.
Dat betekent dat we het centrum 'oppoetsen' en 'aankleden' een IBA expojaar waardig. Om dit te betalen willen we een beroep doen op het positieve jaarrekeningresultaat. We komen hier voor het zomerreces op terug met een voorstel.

Kader
Gemeentewet / Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Kernthema:
Middelen en heffingen

Bevoegdheid
Raad

Voorstel
De raad voor te stellen:

1. De jaarrekening en het jaarverslag 2020 vast te stellen met een positief resultaat van € 9.827.000.

2. Een bedrag ad. € 5.270.000 in de bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden te storten:

Programma 0. Bestuur & Ondersteuning	€ 1.066.000
Programma 6. Sociaal Domein	€ 3.411.000
Programma 7. Volksgezondheid en milieu	€ 150.000
Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	€ 643.000
Totaal	€ 5.270.000

3. De bestemmingsreserve corona te vormen en daarin een bedrag ad. € 2.874.000 in te storten:

Programma 0. Bestuur & Ondersteuning	€ 1.915.000
Programma 6. Sociaal Domein	€ 425.000
Programma 5. Sport, Cultuur en Recreatie	€ 419.000
Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	€ 115.000
Totaal	€ 2.874.000

4. Het uiteindelijke positieve resultaat van € 1.683.000 te storten in de algemene reserve.

Argumenten

1. In de jaarrekening en het jaarverslag wordt door het college verantwoording afgelegd over de prestaties in 2020. De in 2020 behaalde prestaties zijn in de programmaverantwoording

opgenomen. Daarnaast wordt in de paragrafen een dwarsdoorsnede gegeven van een aantal onderwerpen die een regulier karakter hebben en betrekking hebben op meerdere programma's zoals bedrijfsvoering, financiering en onderhoud kapitaalgoederen.

2. Het bedrag € 5.270.000 wordt gereserveerd voor nog uit te voeren werkzaamheden in 2021 en eventuele volgende jaren. Zie onderstaand een overzicht van de posten per programma met aanvullend een toelichting per post.

Programma 0. Bestuur & Ondersteuning	**€ 1.066.000**
a. Archief op Orde 2021-2023	€ 543.000
b. De update en uitbreiding van softwarepakketten.	€ 49.000
c. Decentralisatie uitkering Vrouwenopvang	€ 474.000
Programma 6. Sociaal Domein	**€ 3.411.000**
d. Baankansen, perspectief op werk en versterking arbeidsmarkt regio's	€ 2.477.000
e. Dag- en nachtopvang frictiekosten	€ 200.000
f. Intensivering 2021/2022 LIA en ouderenbeleid	€ 174.000
g. Motie Bewindvoering begroting 2021	€ 520.000
h. Visie Buurtgericht werken / Pilots	€ 40.000
Programma 7. Volksgezondheid en milieu	**€ 150.000**
i. Klimaatadaptatie	€ 150.000
Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	**€ 643.000**
j. Afdekking Projecturen	€ 500.000
k. Omgevingswet	€ 60.000
l. Spoorsingel	€ 83.000
TOTAAL	**€ 5.270.000**

a. Archief op Orde: in 2020 is het archiefbewerkingsplan "Archief op orde 2024" opgesteld. Op basis hiervan starten de daadwerkelijke werkzaamheden voor het project Archief op Orde door het archiefbewerkingsteam in 2021. Via de RNUTVW wordt een bedrag gereserveerd voor de uitvoering in de jaren 2021 tot en met 2023.
b. De update en uitbreiding van softwarepakketten: de noodzakelijke update en uitbreiding van softwarepakketten is door afhankelijkheden van leveranciers en ICT-dienstverleners deels doorgeschoven naar 2021.
c. Decentralisatie uitkering Vrouwenopvang. Het betreft extra rijksmiddelen als gevolg van de toename van meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling. De extra middelen die Veilig Thuis afgelopen jaren nodig heeft gehad om haar taken uit te voeren hebben in alle gemeenten geleid tot de inzet van reguliere gemeentelijke middelen. Deze extra rijksmiddelen evenals de middelen die zijn toegekend in de decembercirculaire dienen dan ook ten gunste te komen van de Parkstadgemeenten. NB. Heerlen heeft haar bijdrage al ten gunste gebracht van de algemene middelen in 2020.
d. Baankansen, Perspectief op werk en Versterking Arbeidsmarktregio's:
de gemeente Heerlen ontvangt de gelden voor de Arbeidsmarkt Zuid-Limburg. Deze bijdragen maken onderdeel uit van een totaalpakket aan middelen die ontvangen worden ter versterking van de Arbeidsmarkt Zuid Limburg.
e. Dag- en nachtopvang frictiekosten: omdat de realisatie van de nieuwe opvang in de Gasthuisstraat niet in 2020 gereed was zijn de eenmalige middelen voor frictiekosten niet

geheel uitgegeven. Deze zijn in 2021 nodig om de verhuiskosten te betalen, maar ook om De Klomp weer casco te kunnen opleveren.

f. Intensivering 2021/2022 Lokale Inclusie Agenda (LIA) en ouderenbeleid: in 2021 en 2022 gaan wij verder uitvoering geven aan alle voorgenomen activiteiten in het kader van de ontwikkelagenda ouderenbeleid 2020-2023 en de lokale inclusieagenda 2020-2023 "Iedereen voor elkaar". De uitvoering van de vele activiteiten die op basis van de beide agenda's gepland zijn, vergen extra capaciteit. Voor deze 2 jaar durende intensivering is het nodig om het budget van € 104.000 over te hevelen (2021 € 52.000 en 2022 € 52.000). En voor de oprichting van het Informatiepunt Digitale Overheid in de vier bibliotheken binnen onze gemeente € 70.000.
g. Motie bewindvoering begroting 2021: in de motie van de gemeenteraad van 5 november 2020 is opgedragen een voorgenomen beleidswijziging inzake bijzondere bijstand en bewind aan te passen en te bekostigen uit het resultaat 2020.
h. Buurtgericht werken: eind vorig jaar zijn we gestart met de nieuwe visie buurtgericht werken, hier wordt in 2021 verder gevolg aan gegeven. Parallel hieraan zetten we de lopende pilots nieuwe structuren voort in 2021.
i. Klimaatadaptatie: van het Rijk heeft de gemeente Heerlen als kassier € 150.000 in 2020 ontvangen. Deze middelen komen ten gunste van Parkstad ter uitvoering van de afgesproken maatregelen inzake klimaatadaptatie.
j. Afdekking Projecturen: er is onvoldoende budget in 2021 beschikbaar om de inzet van projectleidersuren af te dekken binnen het programma Centrum.
k. Omgevingswet: als gevolg van het opschuiven van de invoeringsdatum van de Omgevingswet zijn bepaalde implementatiemaatregelen niet al in 2020 uitgevoerd, doch worden deze in 2021 uitgevoerd. De daarvoor beschikbare middelen ad. € 60.000 worden daarom ook doorgeschoven.
l. Spoorsingel: als gevolg van diverse omstandigheden is er vertraging opgelopen in de uitvoering van de deelprojecten van de gebiedsontwikkeling Spoorsingel. Het daarvoor beschikbare budget in 2020 ad. € 83.000 dient daardoor doorgeschoven te worden naar 2021.

3. Een bedrag van € 2.874.000 wordt toegevoegd aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve corona. Voor specifieke acties/uitvoering naar aanleiding van de corona pandemie wordt een bedrag gereserveerd van € 1.176.000. Daarnaast wordt ook het corona resultaat 2021 van € 1.698.000 toegevoegd aan deze reserve. Zie onderstaand een overzicht van de posten per programma met aanvullend een toelichting per post.

Programma 0. Bestuur & Ondersteuning	**€ 1.915.000**
a. Resultaat corona 2020	€ 1.698.000
b. Extra kosten verkiezingen 2021	€ 53.000
c. Gemeenschapshuizen	€ 40.000
d. Gemeentelijk schuldenbeleid	€ 124.000
Programma 5. Sport, Cultuur en Recreatie	**€ 419.000**
e. Cultuurmiddelen	€ 419.000
Programma 6. Sociaal Domein	**€ 425.000**
f. Crisisdienstverlening (voor de bestrijding van de werkloosheid)	€ 425.000
Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	**€ 115.000**
g. Centrum evenementen	€ 115.000
TOTAAL	**€ 2.874.000**

a. Resultaat corona 2020: in 2020 waren de coronakosten lager dan de ontvangen steunpakketten vanuit het Rijk. Hierdoor ontstaat een voordelig saldo van € 1.698.000. Gezien de toekomstige onzekerheden inzake corona wordt voorgesteld deze geldmiddelen over te hevelen naar een bestemmingsreserve.
b. Extra kosten verkiezingen 2021: in verband met de coronapandemie zijn er in 2020 extra middelen ontvangen voor het organiseren van de verkiezingen in 2021.
c. Gemeenschapshuizen: voor coronasteun aan gemeenschapshuizen wordt voor 2021 een bedrag van € 40.000 gereserveerd.
d. Gemeentelijk schuldenbeleid: in verband met de coronapandemie zijn er in 2020 extra middelen ontvangen voor de verwachte toename van schuldenproblematiek. Deze middelen gaan we vanaf 2021 inzetten.
e. Cultuurmiddelen: de rijksmiddelen die de gemeente in 2020 ontvangen heeft voor de cultuursector gaan we in 2021 inzetten voor deze zwaar getroffen sector.
f. Crisisdienstverlening (voor de bestrijding van de werkloosheid): de gemeente Heerlen ontvangt de gelden voor de Arbeidsmarkt Zuid-Limburg. Deze bijdragen maken onderdeel uit van een totaalpakket aan middelen die ontvangen worden ter versterking van de Arbeidsmarkt Zuid Limburg.
g. Centrum evenementen: als gevolg van de Covid-19 maatregelen zijn evenementen in 2020 niet doorgegaan. De middelen die hiervoor bedoeld waren reserveren we voor evenementen in 2021.

4. Door het positieve rekeningresultaat ten bate van de algemene reserve te brengen verhogen we het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft de mate aan, waarin de gemeente in staat is om de nadelige gevolgen van risico's (financiële tegenvallers) op te vangen zonder dat het beleid moet worden gewijzigd. Het geeft tevens inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente.

Tegenargumenten en risico's
N.v.t.

Kosten en dekking
N.v.t.

Algemene reserve

Beginstand	€ 827.000
Mutaties tot voorstel	€ 0
Verplichtingen	€ 0
Saldo	€ 827.000
Voorstel	€ 1.683.000
Eindsaldo	€ 2.510.000
Reserveringen	€ 0

Communicatie
Persconferentie
Persbericht
(Stads)krant

Evaluatie
N.v.t.

Planning, procedure en uitvoering
Behandeling in de commissie Maatschappij en Financiën van 16 juni 2021
Behandeling in de raadsvergadering van 23 juni 2021

Bijlagen
Jaarstukken 2020

Burgemeester en wethouders van Heerlen,

de gemeentesecretaris a.i.	de burgemeester,
L. Schouterden	drs. R. Wever

Raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. registratienummer;

gezien het advies van de raadscommissie ;

besluit:

1. De jaarrekening en het jaarverslag 2020 vast te stellen met een positief resultaat van € 9.827.000

2. Een bedrag ad. € 5.270.000 in de bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden te storten:

Programma 0. Bestuur & Ondersteuning	€ 1.066.000
Programma 6. Sociaal Domein	€ 3.411.000
Programma 7. Volksgezondheid en milieu	€ 150.000
Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	€ 643.000
Totaal	€ 5.270.000

3. De bestemmingsreserve corona te vormen en daarin een bedrag ad. € 2.874.000 in te storten:

Programma 0. Bestuur & Ondersteuning	€ 1.915.000
Programma 6. Sociaal Domein	€ 425.000
Programma 5. Sport, Cultuur en Recreatie	€ 419.000
Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	€ 115.000
Totaal	€ 2.874.000

Zie het onderdeel argumenten binnen dit voorstel voor een overzicht en toelichting op de specifieke posten per programma.

4. Het uiteindelijke positieve resultaat van € 1.683.000 te storten in de algemene reserve.

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier,	de voorzitter,
drs. T.W. Zwemmer	drs. R. Wever

Leeswijzer

Met deze jaarstukken leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid en de daarmee samenhangende resultaten in het begrotingsjaar 2020. Het verslag is in eerste instantie bedoeld voor de gemeenteraad. Daarnaast is het een middel om andere belangstellenden te informeren over het gevoerde gemeentelijke beleid van het afgelopen jaar.

Achter deze leeswijzer in dit boekwerk hebben wij de kerncijfers opgenomen. Vervolgens geven we in de "programmaverantwoording' op hoofdlijnen een overzicht van de resultaten, zoals deze in 2020, binnen de programma's van het Meerjarig Bestuurlijk Programma 2019-2022 zijn benoemd. In dit hoofdstuk is tevens het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen opgenomen, de kosten van overhead, vennootschapsbelasting en de post onvoorzien.

Deze verantwoording is, net als de begroting 2020, volgens een vast stramien opgebouwd rond de diverse kernthema's binnen elk programma. De kaders die gelden bij het realiseren van onze doelen zijn opgenomen in de 'paragrafen'. Hier lichten wij toe hoe de bedrijfsvoering heeft gefunctioneerd en op welke manier invulling is gegeven aan het grondbeleid en de lokale heffingen. Daarnaast bestaat het onderdeel paragrafen uit een toelichting op het weerstandsvermogen en de risico's, het onderhoud van kapitaalgoederen, financiering, verbonden partijen, demografische ontwikkelingen, subsidies, IBA en de bestuursprogramma's.

De financiële gegevens zijn opgenomen in het onderdeel 'jaarrekening'. Op die plek geven we aan met welk gevoerd financieel beleid we de resultaten van het afgelopen jaar hebben bereikt. De jaarrekening bestaat vervolgens uit de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.
Alle cijfers in dit onderdeel presenteren we in een veelvoud van € 1.000. Hierdoor kunnen kleine afrondingsverschillen ontstaan in de totaaltellingen en de saldi. In de tabellen is het per definitie zo dat de lasten worden gepresenteerd met een -/- en de baten met een +. Als er een -/- bij baten staat, betekent dit minder baten, dus een nadeel.

Evenals voorgaande jaren zijn in deze jaarstukken de adviezen van de Werkgroep Financial Audit verwerkt.

Gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders

Aan het hoofd van de gemeente staat de Gemeenteraad. De leden van de Raad worden elke 4 jaar direct gekozen door de bevolking en treden namens hen op. Zij hebben een kaderstellende taak. Dat wil zeggen dat zij het beleid maken en de stad op hoofdlijnen besturen. De gemeenteraad heeft ook een controlerende taak: de raad controleert of burgemeester en wethouders hun werk goed uitvoeren. Tenslotte hebben de gemeenteraadsleden een volksvertegenwoordigende taak: taak om alle belangen mee te nemen en de belanghebbenden te betrekken bij de besluitvorming.

Het aantal raadsleden binnen een gemeente is afhankelijk van het aantal inwoners en kan variëren van minimaal 7 tot maximaal 45 raadsleden. De gemeenteraad van Heerlen heeft 37 raadsleden.
De zetels in de Raad van de gemeente Heerlen zijn als volgt verdeeld:

- Socialistische Partij (SP) 10 zetels
- Ouderenpartij Heerlen (OPH) 6 zetels
- Christen Democratisch Appèl (CDA) 4 zetels
- Hart-Leers (HL) 3 zetels
- Partij Hoensbroeks Belang (PHB) 3 zetels
- Partij voor de Dieren (PvdD)2 zetels
- Stadspartij (SPH) 2 zetels
- Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD) 2 zetels
- Democraten 66 (D66) 2 zetels
- Fractie Tijdeman (GL) 1 zetel
- Partij van de Arbeid (PvdA) 1 zetel
- Fractie Diederen (OPH) 1 zetel

De gemeenteraad heeft vier commissies ingesteld:

- Commissie Maatschappij en Financiën (MF)
- Commissie Ruimtelijke Ontwikkeling (RO)
- Commissie Leefomgeving (LO)
- Commissie Economische Stimulering (ES)

In de commissies wordt het vooroverleg gevoerd voorafgaand aan de raadsvergadering.

Werkgroep Financial Audit (WFA)
De verordening op de raadscommissies stelt dat de commissie Maatschappij en Financiën ook de taak heeft om advies te geven over de verantwoording van het door het College gevoerde bestuur. Het College legt onder andere verantwoording af in de jaarrekening en het jaarverslag, zoals bedoeld in artikel 197 van de Gemeentewet. Met de voorbereiding van dit advies wordt de Werkgroep Financial Audit belast.

College van burgemeester en wethouders
Het College is het dagelijks bestuur van de gemeente Heerlen en bestaat uit burgemeester Roel Wever, waarnemend gemeentesecretaris Lieve Schouterden en zes wethouders: Peter van Zutphen, Loek Damen, Martin de Beer, Adriane Keulen, Jordy Clemens en Charles Claessens. De wethouders behandelen ieder een bepaald aantal zaken. Die zijn vastgelegd in de portefeuilleverdeling. De gemeentesecretaris is daarnaast algemeen directeur van de ambtelijke organisatie. Die ambtelijke organisatie geeft uitvoering aan het beleid en de besluiten van het bestuur.

Roel Wever
Burgemeester
- Veiligheid en openbare orde
- (Inter-)nationale samenwerking
- Strategie en lobby
- Personeel en Organisatie
- Krimp
- Parkstad
- Communicatie
- Stadsmarketing

Peter van Zutphen (SP)
Wethouder Welzijn, Armoedebestrijding en Centrumontwikkeling
- Welzijn
- WMO
- Volksgezondheid
- Armoedebestrijding
- Centrumontwikkeling
- Locoburgemeester
- Buurtwethouder van Maria-Gewanden, Molenberg en Zeswegen-Nieuw Husken

Loek Damen (OPH)
Wethouder Middelen, Ruimtelijke Ordening en Herstructurering
- Middelen
- Ruimtelijke Ordening (inclusief IBA)
- Herstructurering
- Omgevingswet
- Buurtwethouder van GMS, Heerlerbaan en Hoensbroek Centrum-De Dem

Adriane Keulen (OPH)
Wethouder Integraal Ouderenbeleid, Buurtgericht Werken, Publieke Dienstverlening en Informatisering
- Integraal Ouderenbeleid
- Buurtgericht Werken
- Publieke Dienstverlening
- Informatiemanagement
- Buurtwethouder van Caumerveld-Douve Weien, Heksenberg en Mariarade

Martin de Beer (VVD/D66)
Wethouder Economie, Arbeidsmarkt en Sport
- Economie
- Arbeidsmarkt
- Participatie
- Sport
- Buurtwethouder van Aarveld- Bekkerveld, Nieuw-Lotbroek en Welten-Benzenrade

Jordy Clemens (SP)
Wethouder Onderwijs, Jeugd, Cultuur, Erfgoed en Wonen
- Onderwijs
- Jeugd
- Cultuur
- Erfgoed
- Wonen (inclusief wijkvoorzieningen)
- Buurtwethouder van Vrieheide-De Stack, Heerlen-Centrum en Beersdal-Rennemig

Charles Claessens (CDA)
Wethouder Beheer en Onderhoud, Mobiliteit, Duurzaamheid & Milieu
- Beheer en Onderhoud
- Mobiliteit
- Duurzaamheid & Milieu
- Afval
- Dierenwelzijn
- Buurtwethouder van Eikenderveld, Heerlerheide-Passart en MSP

TOSTIBAR
TOSTIBAR
TOSTI'S-KOFFIE-FRISDRANK
NewYorker

Kerncijfers

Kerngegevens per 31 december					
omschrijving	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
A. Sociale structuur					
Aantal inwoners:	87.223	86.764	86.836	87.087	86.926
waarvan:					
0 t/m 14 jaar	11.201	11.134	11.084	11.040	11.074
15 t/m 64 jaar	56.855	56.198	55.962	55.860	55.389
65 jaar en ouder	19.167	19.432	19.790	20.187	20.463
Aantal uitkeringsdossiers Participatiewet	4.434	4.287	3.969	3.808	3.907

Bron: BRP, gemeente Heerlen bewerkt door bureau Onderzoek & Statistiek

Kerngegevens per 31 december					
omschrijving	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
B. Fysieke structuur					
Aantal woningen	45.619	45.758	45.834	45.976	45.982
Oppervlakte gemeente x 1.000 m^2	45.520	45.520	45.520	45.520	45.520
waarvan					
-binnenwater	100	100	100	100	100
Oppervlakte van wegen x 1.000 m^2:	5.074	5.169	5.263	5.318	5.358
waarvan:					
-wegen en straten in verkeers-gebieden en verblijfsgebieden	3.183	3.081	3.139	3.177	3.937
-fietspaden	277	298	310	332	337
-trottoirs	1.614	1.790	1.814	1.809	1.861
Aantal x 1.000 m^2 openbaar groen	6.160	6.157	6.191	6.214	6.187

Bron: Grootschalige basiskaart gemeente Heerlen

De cijfers van de fysieke structuur zijn overgenomen uit de zogenaamde grootschalige basiskaart die in de gemeente Heerlen wordt gebruikt. De grootschalige basiskaart is ingevoerd om binnen de gemeente uniforme informatie te presenteren. Het is echter mogelijk dat het systeem informatie bevat die niet geheel actueel is waardoor er verschillen ontstaan met voorgaande jaren. Deze verschillen ontstaan als bijvoorbeeld een project in een bepaald jaar wel is uitgevoerd maar nog niet is overgedragen aan domein Ruimte. Een jaar later zal de oppervlakte dan sterker stijgen dan normaal. Een ander voorbeeld is dat er grootschalige projecten plaatsvinden waarbij wél het aantal m² wegen toenemen maar het aantal m² fietspaden daalt omdat het fietspad plaats heeft moeten maken voor een fietsstrook. Ook is het mogelijk dat er correcties moeten plaatsvinden nadat een project gereed is.

Kerngegevens per 31 december

omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020
C. Financiële structuur (x € 1.000)					
Gewone uitgaven	439.671	449.349	425.959	438.992	450.303
Opbrengsten belastingen totaal, waarvan	47.280	46.255	48.381	49.025	49.742
-niet gebonden heffingen	24.216	23.872	27.305	28.421	27.201
-gebonden heffingen	19.735	19.711	17.894	17.864	19.095
-overige heffingen en leges	3.329	2.672	3.182	2.740	3.446
Gemeentefonds	242.712	237.299	242.677	257.682	276.419
Vaste schuld:	196.760	217.431	237.736	279.792	256.125
waarvan voor woningbouw	260	0	0	0	0
Aantal inwoners	87.223	86.764	86.636	87.087	86.926
Per inwoner:					
Gewone uitgaven	5,04	5,18	4,92	5,04	5,18
Opbrengsten belastingen totaal, waarvan	0,54	0,53	0,56	0,56	0,57
-niet gebonden heffingen	0,28	0,28	0,32	0,33	0,31
-gebonden heffingen	0,23	0,23	0,21	0,21	0,22
-overige heffingen en leges	0,04	0,03	0,04	0,03	0,04
Gemeentefonds	2,78	2,73	2,80	2,96	3,18
Vaste schuld:	2,26	2,51	2,74	3,21	2,95
waarvan voor woningbouw	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

1. Bestuurssamenvatting

Voor u ligt de jaarrekening over het jaar 2020. Vlak na carnaval kregen we te maken met de coronapandemie. Een thema dat tot op de dag van vandaag al onze aandacht beheerst. We willen in deze jaarrekening vooral laten zien wat we voor elkaar hebben gekregen in de stad samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, ondanks de pandemie.

Was het feit dat de grote optocht op carnavalszondag niet door kon gaan door langdurige regen en windstoten al een voorbode van wat er zou komen in de rest van het jaar? Hoe dan ook, het college wil iedereen in de stad een hart onder de riem steken. En of het nu gaat om onze jeugd die niet naar school kon gaan, of de ondernemer die verplicht thuiszat en moest leven van zijn spaargeld, of mensen die eenzamer en eenzamer werden, we willen u allemaal moed inspreken.
Wij zitten allemaal in hetzelfde schuitje waarbij het offer voor de een groter is dan de ander, maar weet dat wij als gemeentebestuur aan u denken, u waar we kunnen steunen en samen met u hopen dat er snel een einde komt aan deze ellende.

Voor onszelf was het een jaar van aanpassen. Zo kon de gemeenteraad in de maand april niet plaatsvinden en sloten ook de deuren van het gemeentehuis voor een ingrijpende verbouwing. U vond als gemeenteraad in eerste instantie een vergaderplek in de Brightlands Smart Services Campus om op het einde van het jaar te verhuizen naar de Bernardinuskapel. En net zoals iedereen moest u als raad ook wennen aan volstrekt nieuwe communicatiemiddelen die uiteindelijk blijken te functioneren. Natuurlijk ontberen wij het fysieke contact maar als het anders moet dan blijkt dat ook te kunnen.

Natuurlijk was het een jaar van aanpassen maar dat is niet wat blijft hangen als wij terugkijken naar 2020. Voor ons was het een jaar om trots op te zijn. Het was een jaar waarin we niet alleen onze koers konden houden maar ook veel van onze ambities konden verwezenlijken. Het mag een sterk staaltje worden genoemd om de begroting, na een flinke dip, weer op orde te krijgen en tegelijkertijd weinig tot geen concessies te doen als het gaat om het verwezenlijken van plannen ten behoeve van de stad. Sterker, we zijn in staat gebleken om naast het realiseren van bestaande plannen, nieuwe kansen en mogelijkheden op te pakken.

Wij moesten, zoals velen, onze teleurstelling verbijten toen de officiële opening van het Maankwartier niet door kon gaan. En ook toen Cultura Nova uitgesteld moest worden en zelfs maanden later, in de winter, niet door kon gaan. Ook moest het expojaar van de IBA uitgesteld worden met een jaar. En dat zijn maar een paar voorbeelden van honderden teleurstellingen die we met z'n allen in de stad moesten verwerken.

Maar we zagen ook hoe de Regiodeal op stoom raakte. Nadat we een toezegging kregen ten behoeve van het centrum (Romeins Kwartier en Schinkel Zuid) in de eerste tranche, deden we voor de tweede tranche binnen het thema wonen en leefbaarheid twee aanvragen in GMS en Hoensbroek en kwam er een aanvraag binnen het thema Sociaal Economische Structuurversterking. Binnen het thema Sociaal Economische Structuurversterking zetten we vooral in op de projecten 'gezonde basisschool van de toekomst' en 'kansrijke start'. Ook hebben we de aanvragen voor de derde tranche voorbereid in 2020.
Een aanvraag bij het ministerie in het kader van de woningbouwimpuls ten behoeve van het centrumprogramma 'urban wonen' werd afgewezen in de eerste tranche maar zou in de tweede tranche worden toegewezen.

De grootste opsteker in 2020 was het feit dat Heerlen Noord werd aangewezen als een stedelijk vernieuwingsgebied. Uit een onderzoek, aangevraagd door de Tweede Kamer, en uitgevoerd door het ministerie van Binnenlandse Zaken, bleek dat op het gebied van leefbaarheid en veiligheid Heerlen Noord samen met 15 andere gebieden in Nederland een flinke impuls nodig heeft. In 2020 is een start gemaakt, samen met het ministerie, om een plan van aanpak op te stellen. We gaan er

van uit dat deze stedelijke vernieuwingsaanpak wordt opgepikt in het coalitieakkoord van de nieuwe regering in 2021.

Heerlen heeft samen met de gemeenten in Zuid-Limburg een gooi gedaan om NOVI (Nationale Omgevingsvisie) gebied te worden. Het kabinet heeft een aantal voorlopige NOVI-gebieden uitgekozen in 2020. Zuid-Limburg was een van die gebieden. Inmiddels weten we dat deze status definitief is. Het Rijk is van plan om hier samen met de regio, met aandacht voor de brede ruimtelijk-fysieke opgaven, een extra impuls te geven aan grote transities, passend bij de NOVI-prioriteiten. En het Rijk wil extra steun geven aan de aanpak van grote, integrale fysieke opgaven, die heel belangrijk zijn voor Nederland. De stedelijke grensligging van Zuid-Limburg was de belangrijkste factor waarom Zuid-Limburg hiervoor werd uitgekozen.

NOVI-gebieden zijn, voortbouwend op bestaande interbestuurlijke samenwerkingstrajecten, instrumenten waarbij overheden meerdere jaren verbonden zijn en toewerken naar de echte gezamenlijke uitvoering van de verschillende opgaven. Deze gebieden zijn onderdeel van de Omgevingsagenda's die per landsdeel worden opgesteld. Bij de NOVI-gebieden zoomen we met prioriteit in op de relatief concrete transities in de uitverkoren gebieden.

In financiële zin kunnen we deze jaarrekening niet los zien van de voorgaande jaren en de komende jaren. Immers in 2018 kozen wij er als college voor om hard in te grijpen in onze financiën. We kregen in dat eerste jaar van deze coalitieperiode te maken met forse tegenvallers. Op de eerste plaats was er het grote tekort in het jaarresultaat 2017. Maar ook de prognoses over het lopende begrotingsjaar en de voorspellingen voor het begrotingsjaar 2019 vielen tegen.

Samen met onze toezichthouder, de provincie, en samen met u als raad hebben wij toen ingegrepen. Dat hebben we stevig, methodisch en langjarig gedaan met een herstelplan. Een plan dat erop gericht is om weer de gezonde financiële basis te krijgen die bij een ambitieuze stad als de onze hoort.

Hiermee werd het verwezenlijken van het herstelplan een speerpunt binnen deze coalitie.
In de praktijk betekende dit dat we jaarlijks een bedrag vanuit de begroting in de algemene reserve moesten storten. Tegelijkertijd werd de ruimte om nieuwe dingen te doen heel beperkt en was het zaak om nieuwe tekorten te voorkomen.

Afspraak was om de algemene reserve op 31 december 2019 op minus € 4,7 miljoen te brengen en op 31 december 2020 op € 0,5 miljoen. Op 31 december 2021 moet dat leiden tot een positief saldo van € 6,3 miljoen. Bij deze stand van de algemene reserve op 31 december 2021 kunnen we beschikken over een weerstandsratio van 1,4 en dat is ruim binnen de door u als raad vastgestelde kaders.
We zijn er trots op dat we met deze jaarrekening op koers blijven en hopelijk op het einde van 2021, vlak voor de nieuwe gemeenteraadsverkiezingen, weer over een gezond vermogen mogen beschikken.

Het begrotingsjaar verliep niet gemakkelijk. Nog voor en tijdens het zomerreces moesten wij als college ingrijpen in het lopende begrotingsproces, gezien het grote tekort waarmee wij te maken kregen. Deze ingrepen bestonden uit een aantal beheersmaatregelen en het toepassen van bezuinigingen. Een belangrijke beheersmaatregel was het 'bevriezen' van de posten waar we een overschot konden voorspellen. Het betrof een bedrag ter hoogte van € 4 miljoen. Vervolgens hebben wij ook in de lopende begroting naar bezuinigingsmaatregelen gezocht. Die vonden wij ter hoogte van een bedrag van € 5,9 miljoen totaal.

Naast deze ingrepen konden wij profiteren van enkele ontwikkelingen die zich buiten onze invloedssfeer afspelen. Het betrof in eerste instantie een flinke meevaller in de meicirculaire van

ruim € 2 miljoen en in de BUIG-circulaire ter hoogte van € 3,5 miljoen. Ook mochten wij profiteren van een positieve financiële ontwikkeling binnen het WOZL.

Naast enkele tegenvallers leidde dit al met al tot een positieve prognose in de novembernota ter hoogte van € 2,8 miljoen.

Nu kunnen wij u het definitieve resultaat over 2020 presenteren.
De jaarrekening 2020 inclusief de voorstellen tot bestemming die wij nu aan u voorleggen, heeft een positief resultaat van € 1,7 miljoen. Dat wijkt af van de laatste tussenstand die wij met u als raad hebben gecommuniceerd in de novembernota. Deze nota, die gebaseerd was op de cijfers van de eerste 9 maanden van 2020, bevatte een prognose met een positief resultaat van € 2,8 miljoen. De afwijking ten opzichte van deze prognose is veroorzaakt door een aantal relatief kleine tegenvallers (o.a. decembercirculaire, generatiepact) én ook meevallers (o.a. jaarrekening WOZL/WSP) die pas op het einde van het begrotingsjaar danwel bij de afsluiting van het begrotingsjaar zichtbaar en bekend werden.
Het resultaat past binnen de afspraken die wij in het herstelplan met uw raad en de provincie overeengekomen zijn. De stand van de algemene reserve komt door het jaarrekeningresultaat op € 2,5 miljoen.

In algemene zin kunnen we niet anders dan vaststellen dat we als gemeente de afgelopen jaren steeds weer de touwtjes aan elkaar moeten knopen. Het idee zou kunnen zijn dat er iets aan de hand is met de manier waarop wij als gemeente onze begroting samenstellen. Mogelijk doen wij dat bijvoorbeeld te optimistisch. Dat is niet het geval. De belangrijkste inkomstenbron van de gemeente, het gemeentefonds, laat regelmatig een zeer grillig en onvoorspelbaar verloop zien. Daarnaast is er in 2020 vanuit allerlei kanten een krachtige lobby gevoerd richting Den Haag over het volume van dat fonds. Dat volume is te gering. Deze lobby wordt gevoerd vanuit stedelijke netwerken als de G40 en de VNG. Maar ook de burgemeesters hebben collectief in Den Haag laten weten 'not amused' te zijn met het gemeentefonds. We zien overigens dat de herijking van dit fonds ook ongunstig uit gaat pakken voor ons en de andere stedelijke regiogemeenten.

Belangrijke thema's in 2020

<u>Intercity naar Aken</u>
Mochten wij als gemeente een wensenlijst hebben dan zou daar al heel lang en heel hoog, de intercityverbinding met Aken staan. Dit project dat wij alleen samen met het Rijk kunnen verwezenlijken zou een enorme opsteker zijn voor onze stad en onze regio. De lobby die we daarvoor voeren is al oud en kent vele toppen en dalen. Onze insteek is om 'niet los te laten' en elk succes, hoe klein ook, te vieren. In 2020 hebben we weer stappen gemaakt. Zo was er in september de brief aan het kabinet van Den Haag, Rotterdam, Breda, Tilburg, Eindhoven en Aken om wederom te pleiten voor deze verbinding. En zo was er in november de bijeenkomst voor Kamerleden met bestuurders uit o.a. de gemeenten hierboven genoemd, de provincie Limburg, Noordrijn Westfalen, de RWTH, de Zuyd Hogeschool en de Erasmus Universiteit. Gesproken werd o.a. over belang van verbinding van innovatie en het belang van een kennisas.

<u>Lokale Inclusie Agenda</u>
In Heerlen werken we al een aantal jaren aan inclusieve maatregelen onder de noemer 'Heerlen Inclusieve Stad'. Hierbij wordt gewerkt aan met name de fysieke toegankelijkheid van openbare gebouwen en de openbare ruimte. Er is enerzijds behoefte om op dit thema een nieuwe grotere stap te nemen en bovendien moest het thema ook uitgebreid worden met het verbeteren van de digitale toegankelijkheid. De nieuwe Lokale Inclusie Agenda biedt die mogelijkheid.

Investeringskredieten
In 2020 stelde u als raad twee belangrijke investeringskredieten ter beschikking waarmee tot de fase van uitvoering kan worden overgegaan. Ten behoeve van de renovatie van het zwembad Otterveurdt stelde u een krediet ter hoogte van € 7,5 miljoen ter beschikking en ten behoeve van de huisvesting van de archiefbewaarplaats in de Christus Koningkerk verhoogde u het investeringsbudget van € 5,6 miljoen naar € 10,95 miljoen.

BMV Heerlerbaan
In 2020 heeft u als raad het besluit genomen om een nieuwe Brede Maatschappelijke Voorziening (BMV) in de wijk Heerlerbaan te gaan bouwen. Deze moet over ruim een jaar gerealiseerd zijn op de plek van het huidige schoolgebouw van OBS de Tovercirkel aan de Vullingsweg. Het wordt een ontmoetingsplek waar allerlei maatschappelijke activiteiten kunnen plaatsvinden. In de BMV Heerlerbaan komen in ieder geval twee scholen onder één dak: de hoofdlocatie van OBS de Tovercirkel en van R.K. basisschool de Windwijzer. Daarnaast trekken er ook nog andere kindfuncties in, zoals de peuteropvang en de buitenschoolse opvang.

Nieuwe opvang van zorgmijders
We konden in 2020 bekend maken dat wij samen met het Leger des Heils een nieuwe opvang voor zorgmijders openen in een voormalig klooster aan de Gasthuisstraat 35. De nieuwe opvang, het Gasthuis, is bedoeld voor maximaal 30 personen die nu nog in De Klomp verblijven. Dit zijn niet alleen mensen met een verslaving, maar ook mensen met psychische problemen. In de nieuwe locatie krijgen ze een eigen kamer en de hulp en ondersteuning die ze nodig hebben.

Nieuwe Nor
In juni zijn we gestart met de uitbreiding van de Nieuwe Nor. In de nieuwe grote zaal is straks plaats voor 650 bezoekers, een verdrievoudiging van de huidige capaciteit. Heerlen krijgt daarmee een zogenaamde 'middenzaal' waarmee een completer muziekaanbod kan worden gerealiseerd. De uitbreiding biedt bovendien kansen om het programma te verbreden en grotere evenementen te organiseren. De oplevering staat gepland voor het najaar van 2021.

Ouderenbeleid
Nog voor het reces konden wij de uitwerkingsagenda voor het nieuwe integrale ouderenbeleid vaststellen. Onder de noemer 'Ouder worden met toekomst!' richten we ons speciaal op alle burgers in Heerlen vanaf 55 jaar. We worden in Nederland steeds ouder en ook in Heerlen wordt deze groep steeds groter en belangrijker. Dat vraagt om extra aandacht voor ouderen. De acties die nu zijn opgesteld zijn vooral gericht op vitaliteit en zelfredzaamheid. Bij de uitvoering van het ouderenbeleid worden, naast de oudere burgers zelf, ook vrijwilligers, verenigingen zoals de buurtorganisaties, instellingen en bedrijven, betrokken.

Eenzaamheid
Door de impact van het coronavirus zagen wij dat meer mensen te maken hebben met eenzaamheidsgevoelens. Wij vinden het als college belangrijk om eenzaamheid bespreekbaar te maken en daarnaast de handen uit de mouwen te steken. Begin juli openden wij daarom het Meldpunt Eenzaamheid. Het meldpunt is er voor iedereen die eenzaam is. En voor iedereen die mensen wil helpen die eenzaam zijn.

Frisse wind
Met een online event werd op 25 september een nieuw initiatief in Heerlen gelanceerd: Frisse Wind. Wij zijn als gemeente de grondlegger van dit initiatief dat vervolgens volledig werd vormgegeven en uitgevoerd door Heerlenaren. Frisse Wind zoekt in Heerlen naar kansrijke, grensverleggende en waardevolle ideeën voor de stad. Het project ondersteunt Heerlenaren bij het tot stand brengen van nieuwe initiatieven voor stad en buurt. Frisse wind is een initiatief van de Stichting Samen Heerlen. Het wordt mogelijk gemaakt door de City Boost-donatieregeling van VSBfonds.

Woonwijzerwinkel
In september openden wij de non-profit woonwijzerwinkel voor inwoners van Parkstad. Het is een Parkstad-initiatief waar alle inwoners van Heerlen (en Parkstad) terecht kunnen voor gratis advies over de beste duurzame oplossing voor de eigen woning. De woonwijzerwinkel is ingericht aan de Roda JC Ring in Kerkrade.

Hennep Aanpak Parkstad
Vanaf 1 september sloten alle Parkstad gemeenten aan bij het project HAP (Hennep Aanpak Parkstad) om de georganiseerde criminaliteit, en meer specifiek de illegale hennepteelt, te bestrijden.
Heerlen en Kerkrade startten in 2019 al samen dit project, waarbij op grote schaal loodsen, containers, bedrijfsgebouwen en opslagplaatsen gecontroleerd worden. Ook Beekdaelen, Brunssum, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal zijn vanaf september aangesloten bij dit project.

Via Traiana
Wij weten dat we bovenop de Romeinse stad Coriovallum leven, maar toch is het altijd weer een cadeau wanneer een stukje van die oeroude stad aan de oppervlakte komt. Bij archeologisch onderzoek in augustus werd op de Coriovallumstraat in Heerlen een gedeelte van de 'Via Traiana', de Romeinse weg van Xanten naar Trier aangetroffen. Het stukje Via Traiana werd ontdekt toen we in de stad een Mijnwater-netwerk aan het aanleggen waren.

Regiodeal
In september hebben wij samen met de woningcoöperaties Wonen Limburg, Weller, Vincio Wonen, Wonen Zuid en Stadsregio Parkstad Limburg een intentieovereenkomst getekend om samen aan de leefbaarheid van de wijk GMS te gaan werken. Hiermee kiezen wij ervoor om de komende jaren te investeren in de wijk GMS. Met deze impuls willen we onder meer overlastsituaties bestrijden en de buurtveiligheid vergroten. De aanpak maakt onderdeel uit van de Regiodeal.

Credohuis
Samen met Kerkrade hebben wij een zgn. Credohuis gerealiseerd en gevestigd in Kerkrade. Dit is een opvanghuis voor zwerfjongeren. De komst van een Credohuis naar Parkstad is het resultaat van de samenwerking tussen Credo, de provincie Limburg en de gemeenten Kerkrade en Heerlen.

Fietspad Parkstad Heuvelland
In juni hebben Gulpen-Wittem, Heerlen en Voerendaal, het Waterschap Limburg en Provincie Limburg een overeenkomst getekend voor het project 'Fietsverbinding en watermaatregelen Heuvelland-Parkstad'. Hiermee wordt binnen twee jaar een mooi en veilig fietspad tussen Parkstad en het Heuvelland gerealiseerd en zijn we tevens in staat om wateroverlast beter te bestrijden.

Samenstelling college
Eind januari hebben wij afscheid genomen van gemeentesecretaris directeur Noud Bex. Op 6 februari werd als waarnemend gemeentesecretaris / algemeen directeur Lieve Schouterden benoemd. In september hebben wij afscheid genomen van burgemeester Emile Roemer. Op 28 september werd hij opgevolgd door Roel Wever. In november namen wij ook afscheid van wethouder Frank Simons. De nieuwe Wethouder Middelen, Ruimtelijke Ordening en Herstructurering werd Loek Damen.

Slakhorst
Om recht te doen aan de historische waarde van de mijnwerkerskolonie Slakhorst is in december aan twee architecten gevraagd om hun visie voor de wijk uit te werken. Beide bureaus hebben ervaring met mijnwerkerskoloniën van Jan Stuyt. Als basis gelden de uitgangspunten die ook terugkomen in het waardestellend onderzoek dat de gemeente eerder heeft laten uitvoeren. Zo

moet het ontwerp dezelfde tuindorpfilosofie weerspiegelen en moet het Jan Stuyt-ontwerp zichtbaar terugkomen.

Tijdelijke wet maatregelen COVID-19
Per 1 december 2020 is de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 ingegaan. In deze nieuwe wet staat welke maatregelen de overheid neemt om de coronacrisis te bestrijden. De wet blijft sowieso tot 1 maart 2021 van kracht en kan telkens met drie maanden verlengd worden. Door de nieuwe wet komt er een eind aan de noodverordeningen die vanaf maart werden vastgesteld door Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De rol van de veiligheidsregio verandert en als gemeente krijgen we meer bevoegdheden.
Door de nieuwe wet verschuift een aantal bevoegdheden van de voorzitter veiligheidsregio naar de burgemeesters. Zo kan de voorzitter van de veiligheidsregio, in veel gevallen, geen ontheffing meer verlenen of overgaan tot sluiting van een bedrijf. Onze burgemeester kan dat wél, waardoor hij de mogelijkheid krijgt om de gemeenteraad uit te leggen welke keuzes hij maakt.

Extra middelen voor cultuursector
Eind 2020 konden wij bekend maken dat er € 1,9 miljoen extra vrijgemaakt wordt voor de cultuursector in Heerlen. Deze extra middelen worden ingezet om de culturele infrastructuur in stand te houden. Ook worden amateurkunstenverenigingen en culturele instellingen gecompenseerd voor de in 2020 geleden schade. Van het beschikbare bedrag komt € 1,5 miljoen van het ministerie van OCW en de rest van het ministerie van BZK. In de besteding van de gelden zijn gemeenten vrij, maar Heerlen heeft besloten deze middelen ook daadwerkelijk in cultuur te investeren en de culturele sector op deze manier een steun in de rug te geven. Begin 2021 wordt in overleg met de cultuursector gekeken hoe de middelen precies worden ingezet.

City Deal
In december tekenden wij samen met 50 partijen de City Deal 'Een slimme stad, zo doe je dat'. Digitalisering en technologisering veranderen de komende jaren regio's, steden en dorpen in de hele wereld en dus ook in Nederland. Om antwoord te geven op deze transitie, ondertekenden staatssecretaris Knops van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) samen met minister Van Nieuwenhuizen van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid (JenV) de City Deal 'Een slimme stad, zo doe je dat'. Dit doen zij samen met bestuurders van 16 gemeenten en 2 provincies, een waterschap, 15 bedrijven en 14 maatschappelijke organisaties.

Aanpak voortijdig schoolverlaten
In Zuid-Limburgs verband slaan wij de handen ineen om het aantal voortijdig schoolverlaters te verminderen. In het nieuwe regionaal programma aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 staat wat het onderwijs en de gemeenten gaan doen om het aantal voortijdig schoolverlaters te verminderen. In Zuid-Limburg verlaten relatief veel jongeren het onderwijs zonder startkwalificatie of zicht op werk. Professionele zorg en/of begeleiding moet ervoor zorgen dat jongeren op school blijven, terug naar school gaan of gaan werken. Het ministerie van OCW heeft besloten om hiervoor wederom subsidie te verlenen. Het gaat om een bedrag van ruim € 5 miljoen voor 4 schooljaren.

2. Programmaverantwoording

2.1.0 Programma Bestuur en ondersteuning

Portefeuillehouders: Roel Wever, Loek Damen, Adriane Keulen

Wat hebben we bereikt?

Vanuit het kernthema bestuurskracht werd gewerkt aan het samen met andere kernthema's creëren en onderhouden van de ideale randvoorwaarden voor de ontwikkeling van onze samenwerkingskracht, uitvoeringskracht en organisatiekracht.
Belangrijke onderdeel waar we aan gewerkt hebben in 2020 is de takendiscussie in regionaal verband en de rol van de gemeente Heerlen als centrumgemeente daarin. De uiteindelijke resultaten van deze discussie zullen in 2021 aan de gemeenteraad worden voorgelegd en geconcretiseerd. Immers, van een sterke centrumgemeente profiteert de hele (Eu)regio. Parkstad, Zuid-Limburg en zelfs Aken en de provincie Limburg zijn er bij gebaat dat de stem van Heerlen in (bijvoorbeeld) Den Haag beter wordt gehoord.
Belangrijk is ook de lobby ten behoeve van het gebied Zuid-Limburg als NOVI-gebied. In 2021 zal Zuid-Limburg ook daadwerkelijk de status van NOVI-gebied gaan krijgen. Natuurlijk is er de permanente lobby voor de intercity-verbinding naar Aken en mogen we concluderen dat we succes hebben gehad met onze lobby in het kader van de sociaal-fysiek-economische achterstanden in het verlengde van de Regiodeal. Immers, via het Rijk kregen we de melding dat Heerlen-Noord is uitgekozen tot een van de 16 stedelijke vernieuwingsgebieden in Nederland.

We hebben de dienstverlening aan de burger verder geïnnoveerd. De live chat is ingezet als definitief kanaal en nog meer producten zijn digitaal. Het aanvragen van deze producten is eenvoudig en het verwerken is gemakkelijk en laagdrempelig. We spelen zoveel mogelijk in op de individuele behoefte van de klant.

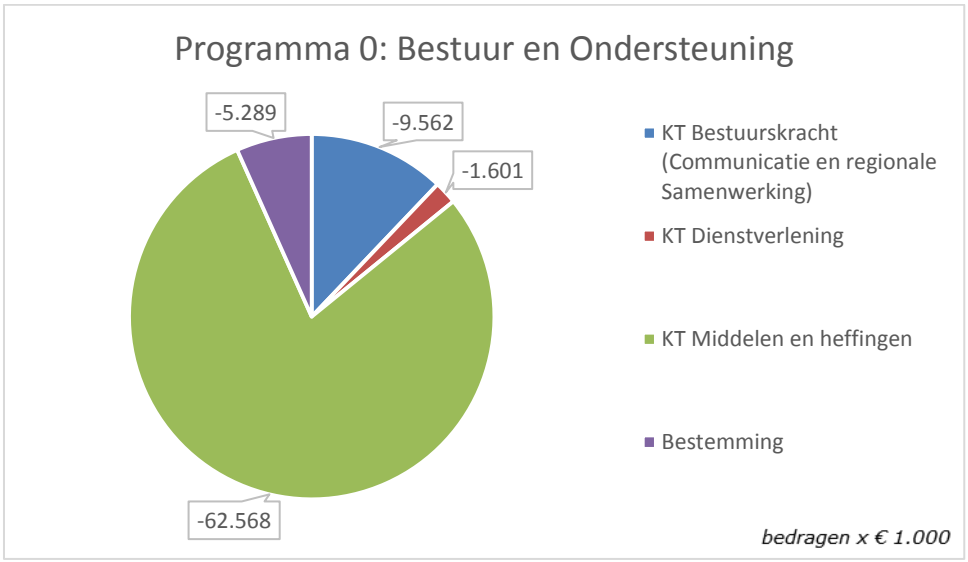
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Bestuur en Ondersteuning, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 0:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Bestuur en Ondersteuning	**Prim. begroting 2020**	**Bijgest. begroting 2020**	**Rekening 2020**	**Prim. begroting 2020**	**Bijgest. begroting 2020**	**Rekening 2020**	**Prim. begroting 2020**	**Bijgest. begroting 2020**	**Rekening 2020**		
KT Bestuurskracht (Communicatie en regionale Samenwerking)	3	3	0	-9.350	-9.040	-9.562	-9.347	-9.037	-9.562	-525	
KT Dienstverlening	1.416	1.439	1.223	-1.897	-1.837	-1.601	-481	-398	-379	19	
KT Middelen en heffingen	309.589	314.337	325.271	-63.375	-70.774	-62.568	246.214	243.563	262.703	19.141	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**311.008**	**315.779**	**326.494**	**-74.622**	**-81.651**	**-73.731**	**236.386**	**234.128**	**252.763**	**18.635**	
Bestemming	**607**	**2.648**	**2.648**	**-5.217**	**-5.289**	**-5.289**	**-4.611**	**-2.641**	**-2.641**	**0**	
Gerealiseerde resultaat	**311.615**	**318.427**	**329.142**	**-79.839**	**-86.940**	**-79.021**	**231.776**	**231.486**	**250.122**	**18.635**	**V**

Bedragen x € 1.000

De lasten 2020 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Beleidsindicatoren

BBV-indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	10,39		2020
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	10,05		2020
Apparaatskosten	Kosten (€) per inwoner	907		2020
Externe inhuur (aangepast)	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	8,5		2020
Overhead	% van totale lasten	11,49		2020

Kernthema Bestuurskracht

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Lobby

Heerlen Noord

Voor een aantal prioriteiten in de begroting heeft de gemeente Heerlen lobby acties uitgezet. Zo is Heerlen Noord aangewezen, als een van de weinigen buiten de Randstad als een van de 16 stadsdelen in Nederland die een wijkgerichte aanpak krijgen voor kwetsbare bewoners. Hiermee krijgt Heerlen erkenning voor de complexe problematiek en langdurige samenwerking met het Rijk.

NOVI (Nationale Omgevingsvisie)

Ook is de concept Novi-status verworven. Dit betekent dat geheel Zuid-Limburg in de spotlights staat als grensoverschrijdende regio. Samen met het Rijk en Provincie werken wij aan wat dit kan betekenen voor Zuid-Limburg.

Intercity

Er is flink ingezet op de lobby voor een intercity. Nu de vervoerders zelf deze verbinding zien zitten is het zaak voor de staatssecretaris om een keuze te maken. Er is bijvoorbeeld met de gemeenten langs de lijn Den Haag - Aken een brief geschreven aan staatssecretaris Van Veldhoven over het belang van het verbinden van deze kennis-as. Deze brief heeft geleid tot de belofte van een versnelling van het onderzoek hiernaar. Ook is er een bijeenkomst georganiseerd met Den Haag, Rotterdam, Breda, Tilburg, Eindhoven en Aken voor Tweede Kamerleden. Ook de Provincie Limburg, het Land NRW en enkele onderwijsinstellingen langs deze lijn waren hierbij aanwezig. Tijdens deze bijeenkomst werd duidelijk gemaakt hoe belangrijk een nationale verbinding Randstad-Aken per intercity is. Kamerleden hebben input gebruikt voor de MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) bijeenkomst eind 2020. Dit heeft geleid tot een uitspraak van de Staatssecretaris dat ze uiterlijk voorjaar 2021 een besluit neemt over de IC naar Aken.

Netwerk/(Eu)regionale samenwerking

Parkstad

Op 16 november 2018 schreef Minister Schouten een brief aan de Tweede Kamer waarin ze bekend maakte dat voor de Regio Deal Parkstad Limburg het maximum bedrag van € 40 miljoen gereserveerd was. In de Kamerbrief is opgenomen dat er bij de uitwerking van deze Deal aandacht moet zijn voor versterking van de regionale samenwerking en uitvoeringskracht.
Drie dagen later ontvingen het college van GS en de colleges van B&W van 6 Parkstad-gemeenten een brief van Minister Ollongren over ‘versterking van de bestuurskracht van Parkstad Limburg’. Daarin stelt zij dat zij ruimte biedt voor voorstellen vanuit de gemeenten zelf om dit te realiseren en dat daarin geen voorstel past voor bestuurlijke herindeling, maar ‘dat de urgentie van versterking van de bestuurskracht, in het bijzonder nu uitwerking van een Regio Deal aan de orde is, betekent dat dit geen vrijblijvend proces kan zijn.’
Vanuit het DB Parkstad is onder leiding van burgemeester Vlecken aan een antwoord gewerkt. Dit antwoord is op 27 januari 2020 naar de Minister gestuurd. Daarin staat te lezen, dat ‘de verkenning zich vooral heeft toegespitst op de praktische en realistisch haalbare ontwikkelingen die in gang zijn gezet en waarvoor wij gezamenlijk tekenen. In het bijzonder gaat het hier om drie beleidsterreinen: duurzaamheid & energietransitie, grensoverschrijdende samenwerking en sociaaleconomische structuurversterking.’ Bij de uitwerking van de takendiscussie is de ‘brief Vlecken’ nadrukkelijk als uitgangspunt genomen.
Een en ander zal in 2021 leiden tot een actualisatie van de strategische regionale agenda uit 2015 en een hernieuwde blik op de taken en bevoegdheden van de Stadsregio en daarmee een aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling.

Euregionaal

Heerlen is ook vertegenwoordigd in verschillende Euregionale netwerkverbanden. Ondanks corona maatregelen heeft men elkaar toch ook Euregionaal digitaal opgezocht. Onder andere is Heerlen nu beter aangesloten op de Euregio Maas Rijn. Via MAHHL (samenwerkingsverband tussen universiteitssteden Maastricht, Aken, Hasselt, Heerlen, Luik) en Charlemagne zijn we daar nu beter aangehaakt. Voordeel is dat we meer zicht hebben op subsidies als het Interreg Programma. Verder heeft Heerlen ingestemd met een nieuwe vorm voor de Charlemagne samenwerking. Doel is nog meer een netwerksamenwerking te vormen met de focus op concrete projecten. Ook bij MAHHL+ is een opstart gemaakt met uitvoering van het jaarprogramma.
Om de agenda die Heerlen en Aken hebben opgesteld verder vorm te geven heeft er een kennismaking plaatsgevonden tussen beide burgemeesters. Er is inhoudelijke focus aangebracht in de agenda die Aken en Heerlen samen hebben. Dit jaar werden er een aantal projecten uitgevoerd, voor een groot deel onder de Regiodeal Parkstad. Er is bij een aantal door corona vertraging opgetreden. Projecten zijn onder andere: het uitwerken van het idee om een eerste gezamenlijke grensoverschrijdende blockchain structuur te vormen, uitwisseling van scholieren, marketing cultureel aanbod van Heerlen in Aken, uitbreiding Akens Velocity deelfietssysteem netwerk naar Heerlen, kennisuitwisseling op het gebied van inclusie, ontwikkelingen op Avantis. Tevens is er Europese subsidie toegekend voor een project om juridische belemmeringen om een drone tussen de ziekenhuizen van Aken en Heerlen te laten vliegen te onderzoeken. Dit maakt onderdeel uit van meerdere grensoverschrijdende projecten over luchtmobiliteit.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Bestuurskracht wordt hieronder weergegeven:

Programma 0:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Bestuur en Ondersteuning	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Bestuurskracht	3	3	0	-9.350	-9.040	-9.562	-9.347	-9.037	-9.562	-525	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Bestuurskracht	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	*Shared Service Center* Afrekening liquidatie Shared Service Center (SSC), deze hogere lasten worden gecompenseerd via hogere baten huurinkomsten SSC binnen kernthema middelen en heffingen.		-80	I	N
	Uitgaven raadsvergoeding en onkostenvergoeding zijn toegenomen in verband met verhoging van de uitkering.		-80	S	N
	Een verplichte verhoging van de pensioenvoorziening als gevolg van een lagere rekenrente leidt tot een hogere pensioenvoorziening voor wethouders.		-300	S	N
	In verband met het tijdelijk nog niet invullen van een vacature bij de Griffie is er incidentele onderuitputting op salarissen.		37	I	V
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		-80	I	N
	Diverse afwijkingen.	-2	5	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-2**	**-498**		**-500**
Corona afwijkingen	Extra uitgaven vergaderruimte raadsvergaderingen tijdens corona.		-25	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**-25**		**-25**
Totaal kernthema Bestuurskracht		**-2**	**-523**		**-525**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Dienstverlening

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Wij bieden onze dienstverlening conform onze wettelijke taken aan bij onze inwoners. Ook willen wij onze inwoners meer betrekken bij onze dienstverlening en begrijpelijk informeren. Onze baliemedewerkers zijn getraind in het herkennen van en omgaan met inwoners met dementie, licht verstandelijke beperkingen en niet-aangeboren hersenletsel. Veel diensten bieden wij digitaal aan. Voor de mensen die niet mee kunnen in de digitale transitie bieden wij extra hulp in de vorm van persoonlijk contact of maatwerk.

Onder het project Slim digitaal samenwerken zijn we gestart met de basis op orde te krijgen. Het project heeft als eerste doel het opnieuw inrichten van processen ten behoeve van wet- en regelgeving (AVG (Algemene verordening gegevensbescherming), BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en Archiefwet). Hiermee leggen we het fundament om onze dienstverlening verder te verbeteren. Het tweede doel, dat hier nauw mee samenhangt, is het nieuwe zaaksysteem voor de hele organisatie welke wij in gebruik gaan nemen. Hiervoor controleren wij inhoudelijk de werkprocessen van Burgerzaken, passen deze waar mogelijk aan, zodat deze actueel zijn.

Verbetering vergunning dienstverlening
De uitvoering van de motie verbetering vergunning dienstverlening is opgepakt. Verbeterpunten zijn benoemd en verschillende verbeteringen zijn doorgevoerd. Door de coronacrisis heeft het digitaal werken een sprong vooruit gemaakt. Overleggen via Microsoft Team is gemeengoed geworden. Het behandelen van de meeste vergunningen vindt volledig digitaal plaats, inclusief het plaatsen van een digitale handtekening. Op deze manier kunnen we plaats onafhankelijk werken. Het spreekuur 'Wegwijs in bouwen voor burgers' kan er toe bijdragen dat een burger toch op de voor hem beste manier contact kan leggen met de gemeente. Een pilot om dit te testen staat klaar.

Verkiezingen
Bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer hebben de coronamaatregelen een grote impact. Een aantal stemlokalen zijn niet beschikbaar. Hiervoor hebben wij alternatieven gevonden, zodat inwoners toch kunnen stemmen. Daarbij is de toegankelijkheid als belangrijkste aandachtspunt meegenomen.

Evenementen
Het aantal evenementen dat in 2020 vergund is met een prévergunning is door corona beperkt tot de vergunning voor carnaval. Vanaf maart 2020 zijn evenementen geschrapt door landelijke coronamaatregelen. Vóór de tweede lockdown zijn evenementen aanvankelijk een aantal malen doorgeschoven, en uiteindelijk geannuleerd of aangepast aan coronamaatregelen.

Meldingsysteem
In 2020 hebben we nog geen nieuw meldingssysteem geïntroduceerd, maar zijn we een onderzoek gestart of het nieuwe meldingssysteem geïntegreerd kan worden in het nieuwe zaaksysteem.

Video's in begrijpelijke taal
Om het aanvragen van producten eenvoudiger te maken, zijn we in 2020 gestart met het tonen van korte instructiefilmpjes (1 - 1,5 minuten) op onze website of middels een "teaser" (circa 30 seconden) op social media. De "teasers" zijn kort en krachtig en vooral interessant voor jongeren. De video's zijn er met name voor onze laaggeletterde inwoners (>16%).

Redigeren brieven
Alle brieven rondom het controleren van de inschrijving van inwoners (adresonderzoek) in de Basisregistratie Personen (BRP) zijn herschreven in begrijpelijke taal. Hierdoor is de informatie voor deze doelgroep beter te begrijpen.

Ook hebben wij onze expertise, rondom het opbouwen en beheren van de Productendiensten-catalogus (PDC/ website) en de bijbehorende Vraag en antwoord combinaties (VAC/ kennisbank) aangeboden bij de gemeente Valkenburg aan de Geul. Samen met hun hebben wij de PDC en VAC ingericht.

Live chat
In januari 2020 hebben wij, na een pilot van een half jaar (2019), de Live Chat definitief als kanaal ingezet voor onze inwoners van Heerlen. Met Live Chat kunnen bezoekers op onze website, iedere werkdag van 9.00 tot 16.00 uur, direct een vraag stellen.

Digitale geboorteaangifte
Voor het aangeven van de geboorte van een kind hebben wij begin 2020 het webformulier aangifte geboorte online gezet. Veel inwoners geven digitaal de geboorte van hun kind door. Steeds minder inwoners komen nog fysiek naar de balie voor het aangeven van hun kind.

Robotisering digitale verhuizing
Sinds maart 2020 is het verwerken van de digitale verhuizingen voor een deel overgenomen door een computerprogramma. Het proces verloopt hierdoor voor de inwoners veel sneller, omdat wij de verhuisaangiftes sneller verwerken. Ongeveer de helft van de verhuisaangiftes van gemeente Heerlen handelen we nu zonder tussenkomst van een medewerker af.

Digitale parkeervergunning
De digitalisering van aanvragen voor de parkeervergunningen in vergunningsgebieden is getest en gereed voor invoering in 2021. Vanwege corona is de invoering verschoven.

Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)/Gemeentelijk servicepunt
Wij hebben samen met de bibliotheek gekeken naar hoe wij kunnen aansluiten bij het Informatie-punt Digitale Overheid. Inwoners kunnen op een laagdrempelige en logische plek, namelijk de vier vestigingen van de bibliotheek, terecht met vragen over bijvoorbeeld de (digitale) overheid of hulp vragen voor het vinden van informatie over bepaalde zaken (bijv. cursussen, huurtoeslag, werk, uitkering etc.) Door het aansluiten bij de IDO vergroten we onze dienstverlening.

Voorlichting identiteitsfraude
Door de coronamaatregelen hebben wij afgelopen jaar helaas geen voorlichting over identiteits-fraude kunnen geven.

Horecaterrassen en -overkappingen
Om te helpen het omzetverlies te minimaliseren, is in het voorjaar meegewerkt aan de behoefte om de terrassen tijdelijk te verruimen. Er is daarvoor extra openbare ruimte ingericht. Toen de coronamaatregelen ook bleven gelden in het slecht-weerseizoen, is het mogelijk gemaakt om zonder vergunningen op verantwoorde wijze terrasoverkappingen te maken. Beide maatregelen zijn opgesteld in nauw overleg met ondernemers, met een niet-bureaucratische insteek en nauwelijks tot geen papieren belasting voor ondernemers.

Samenwerking partners als Zuyd Hogeschool en Parkstad Limburg Theater
De samenwerking met Zuyd Hogeschool bouwen wij verder uit. De focus van de onderzoeken (door studenten) ligt op de invulling van gastheerschap en dienstverlening binnen de gemeente.

Door de renovatie van het Stadhuis hebben wij de publieksbalie tijdelijk gehuisvest in het Parkstad Limburg Theater. Hiermee garanderen wij de continuïteit van onze diensten aan onze inwoners.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Dienstverlening wordt hieronder weergegeven:

Programma 0:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Bestuur en Ondersteuning	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Dienstverlening	1.416	1.439	1.223	-1.897	-1.837	-1.601	-481	-398	-379	19	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Dienstverlening	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Meer opbrengsten doordat dit jaar de speelhalautomaten zijn vergund.	51		I	V
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		69	I	V
	Diverse afwijkingen.	12	8	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**63**	**77**		**140**
Corona afwijkingen	De inkomsten van Registratie van niet ingezetenen (RNI) zijn door de corona pandemie afgenomen. Als gevolg van de reisbeperkingen is de toestroom van arbeidsmigranten afgenomen.	-70		I	N
	Burgers stelden de aanschaf / vervanging van o.a. rijbewijzen, papoorten en ID-bewijzen uit. Voorgaande is onder andere te verklaren door minder reisbewegingen en door een daling van het aantal afgenomen rijexamens. Een deel van de leges moeten worden afgedragen aan het Rijk. Door de lagere baten van ontvangen leges is ook de afdracht (lasten) aan het Rijk lager.	-209	158	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**-279**	**158**		**-121**
Totaal kernthema Dienstverlening		**-216**	**235**		**19**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Middelen en heffingen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Financiering
Onder de financieringsfunctie verstaan we alle activiteiten die voorzien in de vermogensbehoefte van de gemeente. Naast het aantrekken van geldleningen en het uitzetten van geldmiddelen valt hieronder het beheersen van de financiële risico's die gepaard gaan met de geldstromen, de financiële posities en de vermogenswaarden.
De financieringsfunctie moet ervoor zorgen dat er altijd voldoende geld beschikbaar is om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. Uitkeringen moeten op tijd worden betaald, evenals subsidies, salarissen en facturen van derden. Hiervoor worden op maandbasis kortlopende geldleningen aangetrokken. Om investeringen in de stad mogelijk te maken, worden langlopende geldleningen aangetrokken.
Treasury van de gemeente Heerlen dient uitsluitend de lokale publieke taak en voert een zo prudent mogelijk beleid binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (FIDO). Heerlen heeft structureel deelgenomen aan het periodieke overleg van treasurers van 100.000+ gemeenten. Tevens zijn wij als gemeente Heerlen lid van de Dutch Association of Corporate Treasurers (DACT). Voorts is vanuit treasury gedurende 2020 intensief contact onderhouden met geldverstrekkende en bemiddelende partijen op de geld- en kapitaal-markten. Deze contacten waren gericht op ontwikkelingen op de financiële markten (bijv. renteniveaus en kredietwaardigheden van tegenpartijen).

Overige onderwerpen
Het kernthema middelen en heffingen gaat ook over diverse overige onderwerpen. Deze onderwerpen worden verder uitgewerkt in de paragrafen. Wij kiezen ervoor, in het kader van duidelijkheid en transparantie, om de onderwerpen in één keer geheel uit te werken onder de paragrafen. Hieronder staan de onderwerpen met verwijzing naar de betreffende paragraaf.

Onderwerp	**Paragraaf**
Financiën (inclusief Planning & Control)	Financiering
Coördinatie deelnemingen	Verbonden partijen
Bedrijfsvoering	Bedrijfsvoering
Burgerzaken, belastingen en heffingen	Lokale heffingen
Onderhoud kapitaalgoederen	Onderhoud Kapitaalgoederen
Vastgoed, gronden en beheer	Grondbeleid
Grondexploitatie	Grondbeleid
Subsidies	Subsidies

Wat heeft het gekost?
Het totale resultaat van het kernthema Middelen en heffingen wordt hieronder weergegeven:

Programma 0:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Bestuur en Ondersteuning	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Middelen en heffingen	309.589	314.337	325.271	-63.375	-70.774	-62.568	246.214	243.563	262.703	19.141	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Middelen en heffingen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	De dividenduitkering van de Bank Nederlandse Gemeenten is in 2020 lager dan verwacht. De lagere dividenduitkering is het gevolg van een lagere nettowinst in 2019. Over 2019 realiseerde de Bank Nederlandse Gemeenten een nettowinst na belastingen van € 163 miljoen (2018: € 337 miljoen).	-535		I	N
	Om activiteiten en projecten te financieren trekt de gemeente geld aan in de vorm van leningen. Door de huidige lage c.q. negatieve rentestand krijgen wij geld uitbetaald op kortlopende leningen. De huidige rentestand in combinatie met een hoge positie aan kortlopende leningen in 2020 zorgt voor een incidenteel voordeel (€ 113.000). In 2020 zijn a.g.v. corona en in overleg met de provincie geen langlopende leningen aangetrokken. Vandaar een voordeel op de rentelast op langlopende leningen (€ 141.000). Er is tevens een voordeel op de renteontvangsten verstrekte leningen (€ 107.000), dit betreft het zonnepanelenproject en renteontvangsten bedrijventerreinen. De rente die wordt toegevoegd aan de voorziening is conform regelgeving BBV in zowel baten als lasten opgenomen. Daarnaast heeft er onder andere een correctie plaatsgevonden op een te hoog ingeschatte ontvangst van derden (€ 146.000).	787	-561	I	V
	De verstrekte bruglening van de gemeente aan Enexis is inmiddels volledig afgelost. In de begroting was de te ontvangen rente met betrekking tot deze lening nog opgenomen.	-159		S	N
	Met de Belastingdienst is een vaststellingsovereenkomst gesloten met betrekking tot de omzetbelasting voor sportonderwijs.		-147	I	N
	Ambtenarenhuisvesting: Hogere huurkosten (€ 151.000), maar anderzijds ook hogere baten door een hogere doorberekening van kosten (€ 133.000). Daarnaast is er een voordeel op de onderhouds- en exploitatiekosten van € 142.000. Met het oog op de aanstaande verhuizing naar de nieuwe huisvesting is alleen het strikt noodzakelijke onderhoud uitgevoerd.	133	-9	I	V
	In 2020 is het archiefbewerkingsplan "Archief op orde 2024" opgesteld. Op basis hiervan starten de daadwerkelijke werkzaamheden voor het project Archief op Orde door het archiefbewerkingsteam in 2021. In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt verzocht om deze middelen over te hevelen naar 2021 middels de reserve nog uit te voeren werkzaamheden.		543	I	V
	De noodzakelijke update en uitbreiding van softwarepakketten is door afhankelijkheden van leveranciers en ICT-dienstverleners deels doorgeschoven naar 2021. In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt verzocht om deze middelen over te hevelen naar 2021 via de reserve nog uit te voeren werkzaamheden.		49	I	V
	Het bedrijfsonderdeel Onderzoek en Statistiek voert voor interne en externe opdrachtgevers onderzoeken uit. Dit betreft bijvoorbeeld burgeronderzoeken en de Parkstadmonitor. De vraag naar dienstverlening was te hoog begroot.	-83		I	N
	De kosten van Parkstad-IT zijn hoger dan begroot, maar hier tegenover staat ook een hogere doorberekening aan de deelnemers.	324	-324	I	
	Bij het opstellen van de begroting wordt gerekend met concept WOZ waardes. De BsGW is op dat moment nog niet klaar met het hele waarderingsproces rondom de WOZ. Doordat er bij de definitieve waardering meer leegstand is geconstateerd bij de niet-woningen en door o.a. bezwaren gedurende het jaar die zijn toegekend, hebben we een minderopbrengst op de OZB inkomsten.	-685		I	N
	Op basis van een ouderdomsanalyse zijn de openstaande debiteuren vorderingen bekeken. Voorgaande heeft geleid tot een ophoging van de voorziening dubieuze debiteuren.		-140	I	N
	De geplande langparkeerplaatsen aan de CBS-weg konden nog niet worden gerealiseerd, waardoor € 100.000 minder baten gerealiseerd zijn dan begroot. Verwachting is dat deze uiterlijk in 2021 gereed zullen zijn. Daarnaast werd op de parkeerplaats Nieuw-Eyckholt € 20.000 minder aan baten gerealiseerd dan begroot.	-120		I	N
	Projectfinanciering salarissen: Er kunnen minder uren uit projectbudget gefinancierd worden doordat er minder productieve uren op projecten geboekt worden dan geraamd.		-332	S	N
	Ambitie tot verminderen leegstand(kosten) niet gerealiseerd: hierdoor onstaat een overschrijding van de begrote onderhoudskosten.		-91	I	N
	Vervanging leaseauto's enkele maanden uitgesteld.		82	I	V
	Bij overige gebouwen (niet zijnde ambternarenhuisvesting) zijn hogere opbrengsten van huisvestingskosten doorberekend aan de gebruiker, hier staan ook hogere kosten voor energie, ozb en onderhoud van gebouwen tegenover.	258	-177	I	V
	Huurinkomsten 2021 als gevolg van liquidatie Shared Service Center. Compensatie voor tekort binnen kernthema Bestuurskracht betreffende SSC.	80		I	V
	In de circulaires van het Gemeentefonds zijn de nieuwe of bijgestelde decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties verwerkt. Een andere belangrijke factor betreft de wijzigingen in de aantallen van diverse maatstaven van de algemene uitkering. Voor een uitgebreide toelichting zie de paragraaf Gemeentefonds. In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt verzocht om een deel van deze middelen over te hevelen naar 2021 via de reserve nog uit te voeren werkzaamheden.	779		I	V

Kernthema Middelen en heffingen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
	In de meicirculaire 2020 van het gemeentefonds hebben we loonprijscompensatie ontvangen voor Beschermd Wonen, dit levert een incidenteel voordeel op.	1.305		I	V
	Door het later realiseren van investeringen schuiven de geraamde kapitaallasten op in de tijd. Hierdoor ontstaat in 2020 een incidenteel voordeel.		920	I	V
	Op basis van het verwachte tekort blijkende uit de forecast (Zomernota) zijn acties ingezet om het verwachte financiële tekort terug te brengen. Voor een goede borging van deze posten zijn deze voor centrale bewaking in het kernthema middelen en heffingen opgenomen (begroot), waardoor hier een voordeel ontstaat. De realisatie hiervan is terug te vinden in de verschillende kernthema's.	151	10.180	I	V
	Minder schades waarbij de middelen voor het eigen risico moesten worden aangesproken.		71	I	V
	Hogere lasten door continuering deelname van het Trainee programma "RichtingZuid".		-37	S	N
	Extra uitgaven i.v.m. overdracht medewerkers aan RHCL en subsidies Historisch Goud.		-179	I	N
	Op basis van een risicoanalyse is de hoogte van de voorziening belastingdebiteuren opnieuw bepaald. Dit vereist een ophoging van de voorziening.		-88	I	N
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.	1.677	-1.336	I	V
	Diverse afwijkingen.	97	9	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**4.009**	**8.433**		**12.442**
Corona afwijkingen	Vanwege corona en als gevolg van het ingevoerde 1e uur gratis parkeren blijven de parkeerinkomsten achter bij de begroting.	-605		I	N
	Door de coronacrisis minder uitgaven voor reis- en verblijfkosten (€ 36.000), koffie/cateringfaciliteiten (€ 36.000) en portokosten (€ 40.000). Anderzijds hogere kosten als gevolg van extra schoonmaakwerkzaamheden (€ 44.000) en extra uitgaven ICT-kosten (€ 22.000).		46	I	V
	In de maanden waarin de horeca wegens Rijksmaatregelen verplicht moest sluiten hebben we voor de terrassen geen precariobelasting geïnd, deze zijn kwijtgescholden. Hierdoor hebben we een minderopbrengst van € 31.000.	-31		I	N
	In de circulaires van het Gemeentefonds zijn de coronasteunpakketten van het Rijk verwerkt.	6.499		I	V
	In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt verzocht om een deel van het corona steunpakket over te hevelen naar 2021 via de reserve nog uit te voeren werkzaamheden.	1.062		I	V
	Vanwege de verwachte toestroom van burgers met schuldenproblematiek door de corona pandemie is er extra ondersteuning voor aanvragen schuldhulpverlening ingezet.		-51	I	N
	Extra uitgaven aan communicatie i.v.m. corona.		-69	I	N
	Extra thuiswerkvergoeding aan medewerkers in vebrand met corona.		-133	I	N
	Diverse afwijkingen.		-19	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**6.925**	**-226**		**6.699**
Totaal kernthema Middelen en heffingen		**10.934**	**8.207**		**19.141**

Bedragen x € 1.000

2.1.1 Programma Veiligheid

Portefeuillehouder: Roel Wever

Wat hebben we bereikt?

Het jaar 2020 stond ook voor het programma veiligheid grotendeels in het teken van het COVID-19 virus. Zowel voor de interne organisatie, maar ook voor de inwoners en ondernemers van Heerlen waren en zijn de gevolgen ingrijpend. Door vanaf het eerste moment (begin maart) een crisisstructuur op te tuigen, zijn we erin geslaagd de effecten te managen en tegelijkertijd het reguliere werk voort te zetten. Beleidsmatig stond de voorbereiding van de nieuwe Kadernota Leefbaarheid en Veiligheid 2021-2022 centraal. Hiervoor hebben we een uitgebreide veiligheids-analyse uitgevoerd waarbij de veiligheidscijfers voor diverse veiligheidsthema's en voor alle buurten zijn geanalyseerd. Op basis van de uitkomsten zijn we gestart met het schrijven van de nieuwe Kadernota en de onderliggende buurtveiligheidsplannen. In algemene zien we dat de leefbaarheid en veiligheid in de buurten steeds verder onder druk komt te staan. Zware casuïstiek neemt hierbij toe. Steeds meer individuen en gezinnen hebben te maken met diverse vormen van ernstige problematiek. Dit vraagt veel inzet van ons Expertiseteam/Lokale Toegang en het Veiligheidshuis. In veruit de meeste gevallen slagen we erin deze problemen tijdig op te lossen. Een belangrijke succesfactor hierbij is de verbinding tussen het sociaal/zorg domein en het veiligheidsdomein. In een enkel geval is een casus toch geëscaleerd. De burenruzie in Heerlerheide in december was hiervan een voorbeeld. Door de invloed van (social)media kreeg deze situatie landelijke aandacht en dreigden openbare orde problemen. Door de juiste acties te ondernemen zijn we erin geslaagd de rust binnen enkele dagen terug te laten keren. Ook zien we een toename van verwarde personen. Dit heeft een negatief effect op het veiligheidsgevoel van mensen. Door een persoonsgerichte aanpak zetten we in op het beheersbaar houden van deze problematiek.
Een zorgpunt blijft het capaciteitsprobleem bij de politie. Dit is een landelijk probleem waar we weinig invloed op hebben. Door een goede samenwerking en afstemming hebben we de politiecapaciteit daar ingezet waar deze op dat moment het hardste nodig was. Een voorbeeld hiervan was de aanpak van een ernstig overlast gevende jeugdgroep in de omgeving Heerlerheide. Samen met de politie en andere partners is deze overlast inmiddels sterk verminderd.
Verder was de aanpak van criminaliteit en ondermijning wederom een speerpunt.

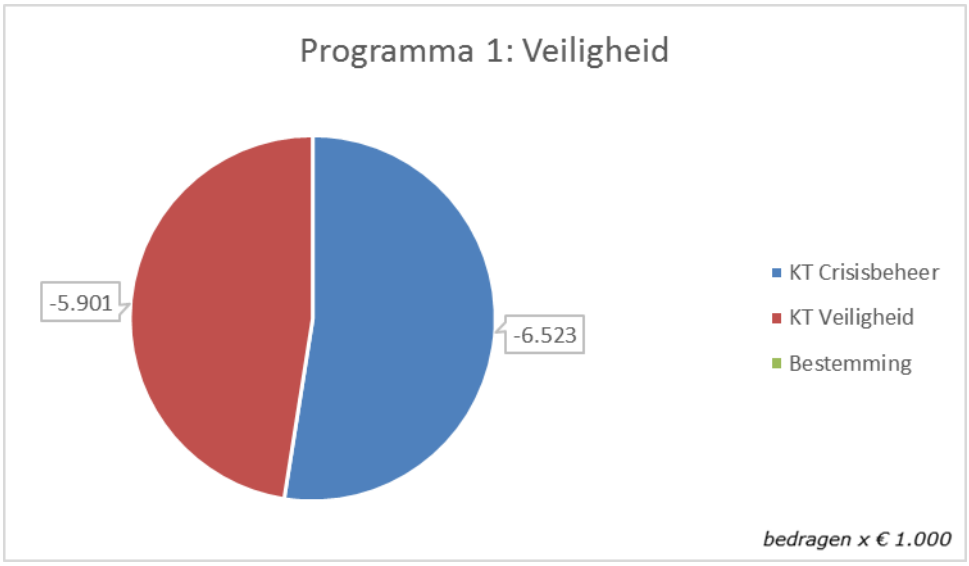
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Veiligheid, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 1:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Veiligheid	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Crisisbeheer	0	390	410	-6.458	-6.458	-6.523	-6.458	-6.068	-6.113	-45	
KT Veiligheid	79	892	888	-5.062	-6.113	-5.901	-4.984	-5.221	-5.012	209	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**79**	**1.282**	**1.299**	**-11.521**	**-12.571**	**-12.424**	**-11.442**	**-11.289**	**-11.125**	**164**	
Bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	
Gerealiseerde resultaat	**79**	**1.282**	**1.299**	**-11.521**	**-12.571**	**-12.424**	**-11.442**	**-11.289**	**-11.125**	**164**	V

Bedragen x € 1.000

De lasten 2020 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Risico's

- Onverwachte gebeurtenissen lokaal of elders die van invloed zijn op de veiligheid in Heerlen of het veiligheidsgevoel van burgers;
- Toename ernstige zorg- en veiligheid casuïstiek
- Toename polarisatie;
- Ontwikkelingen COVID-19 virus;
- Capaciteit veiligheidspartners staat onder druk (politie, brandweer, OM);
- Onvoldoende capaciteit en budget;
- Europese wetgeving die gaat wijzigen kan tot gevolg hebben dat vrijwilligers meer loon gaan krijgen. Brandweer bestaat voor 80% uit vrijwilligers.

Beleidsindicatoren

BBV-indicatoren							
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**				**Nederland**	
		2017	**2018**	**2019**	**2020**	**2019**	**2020**
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	202	207	172	x	132	x
Winkeldiefstal	Aantal per 1.000 inwoners	3,2	4	3,1	3,3	2,3	2
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	6,7	7	6,9	5,9	4,8	4,6
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	4,5	4	3,5	2,3	2,3	1,8
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	9,9	8,4	9,4	9,2	5,9	6,2

**de cijfers over 2019 en 2020 zijn nog niet definitief vastgesteld. De cijfers HALT 2020 zijn nog niet beschikbaar.*

Toelichting:
In 2020 was sprake van een afname van high impact crimes, zoals geweldmisdrijven en diefstallen uit woningen. Deze positieve ontwikkeling past in het landelijke beeld. De daling van het aantal diefstallen uit woningen valt te verklaren doordat meer mensen thuis werkten als gevolg van de coronamaatregelen. Dit in combinatie met preventieve acties, waaronder het organiseren van voorlichtingsavonden woninginbraken en meer toezicht door politie.

Kernthema Crisisbeheer

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

COVID-19
In 2020 stond de aanpak van het COVID-19 virus centraal. Deze aanpak werd op regionale schaal gecoördineerd vanuit de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL). De crisisorganisatie werd enkele maanden lang opgeschaald tot het hoogste niveau (GRIP4). Tevens werd een regionale noodverordening afgekondigd. Dit heeft veel inzet gevraagd van de betrokken partners. Dagelijks zijn teams aan de slag geweest om te adviseren over de door de Rijksoverheid opgelegde coronamaatregelen. Ook wij hebben hiervoor extra personele capaciteit en deskundigheid geleverd aan de VRZL.
De gemeenten waren verantwoordelijk voor het toezien op het nakomen van de maatregelen. Dit heeft veel capaciteit gevraagd van onze BOA's. Ook kregen we veel vragen van burgers en ondernemers.

Beleid
Het Meerjarenbeleidsplan 2020-2023 van de VRZL is in 2020 opgeleverd. Hierin staan de voornemens voor de komende jaren verwoord.

Onderhouden crisisorganisatie
Onze medewerkers volgen opleidingen en trainingen voor hun taken in de lokale crisisorganisatie en we leveren medewerkers voor diverse harde piketfuncties in de regionale crisisorganisatie.

Inzet crisisorganisatie
In 2020 is de crisisorganisatie voor ruim 60 incidenten ingezet. Meestal waren dit kleine inzetten, zoals woningbranden, gaslekken en dumpingen van drugsafval. Een aantal van de incidenten hadden een grote impact op de betrokkenen, zoals een grote brand in een zorgcomplex en diverse gevallen van stormschade aan woningen. De vondst en vernietiging van twee zware vliegtuigbommen op Trilandis heeft met name financieel en qua capaciteit in 2020 een grote impact gehad op de gemeentelijke organisatie. Verder zien we een toename van ernstige sociale calamiteiten. Dit ziin calamiteiten waarbij sprake is van onrust onder de bevolking met een risico op spanningen en confrontaties met grote maatschappelijke impact. De geëscaleerde burenruzie in Heerlerheide in december is hiervan een voorbeeld. Bij dergelijke calamiteiten ligt de regie lokaal.

Wat heeft het gekost?
Het totale resultaat van het kernthema Crisisbeheer wordt hieronder weergegeven:

Programma 1:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Veiligheid	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Crisisbeheer	0	390	410	-6.458	-6.458	-6.523	-6.458	-6.068	-6.113	-45	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Crisisbeheer	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	*Rampenplan:* Er zijn onvoorziene kosten gemaakt vanwege het ontruimen van twee bommen en de onderzoeken die hieromtrent hebben plaatsgevoinden. In de forecast van de novembernota is deze afwijking grotendeels gemeld.		-89	I	N
	Diverse afwijkingen.	20	24	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**20**	**-65**		**-45**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Crisisbeheer		**20**	**-65**		**-45**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Veiligheid

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Experiment Gesloten Coffeeshopketen
Per 1 juli 2020 is per wet vastgelegd dat gemeente Heerlen één van de 10 deelnemende gemeenten is in het experiment gesloten coffeeshopketen. Direct daarna is gestart met de juridische en beleidsmatige voorbereidingen met het oog op een start van het experiment eind 2021.

Buurtveiligheidsaanpak
In 2020 hebben we de opzet van de buurtveiligheidsplannen geëvalueerd. Omdat burgers en partners aangeven dat de plannen lastig zijn te lezen, is de format aangepast. Voor elke buurt zijn de cijfers ten aanzien van leefbaarheid en veiligheid in kaart gebracht en geanalyseerd. Hierdoor weten we welke problematiek in welke buurt aan de orde is. Deze cijfers zijn aan u gepresenteerd als onderdeel van de veiligheidsanalyse. Deze veiligheidsanalyse vormt de basis voor de nieuwe Kadernota Leefbaarheid en Veiligheid.

Met het oog op een verdere doorontwikkeling van de buurtveiligheidsaanpak is in Heerlen-Zuid een pilot gestart. De samenwerkingspartners komen samen in een nieuwe overlegstructuur. Doel hiervan is de verbindingen te versterken, afstemming te bevorderen, waardoor problemen snel in beeld komen en aangepakt worden.

Handhaving overlast
In 2020 hebben we samen met onze externe partners overlast in het Maankwartier aangepakt.
Door een gebiedsgerichte integrale aanpak, gebaseerd op Hartslag 2.0 methodiek, werken we aan schoon, heel en veilig. Om de overlast van verslaafden en verwarden in het centrum, de Klompstraat en het Aambos tegen te gaan, is de persoonsgerichte integrale aanpak voortgezet.

Aanpak Woonoverlast
Beleidsmatig zijn nieuwe instrumenten onderzocht om overlast vanuit kamerverhuur tegen te gaan. Voorbeelden hiervan zijn een keurmerk en een vergunningstelsel. Dit onderzoek loopt nog.

In 2020 hebben een aantal acute gevallen van ernstige (woon)overlast plaatsgevonden waarbij de openbare orde in het geding was. Deze hebben wij samen met onze externe partners op integrale wijze aangepakt en opgelost.

Jeugdoverlast
Ook in 2020 hebben we fors geïnvesteerd in de aanpak van jeugdoverlast. Hierbij hebben we intensief samengewerkt met de politie, het Openbaar Ministerie, HALT, de jeugdwerkers en straatcoaches. Op gemeenteniveau kunnen we constateren dat er geen sprake is van ernstige jeugdoverlast. Uitschieter in negatieve zin is een jeugdgroep in Heerlerheide en omgeving. De integrale aanpak die al in 2019 is gestart, is in 2020 voortgezet. Hierbij hebben we zowel op de groep geïnvesteerd, maar ook op individuen. Aan vier jeugdigen is een gebiedsverbod opgelegd.

Inzake de aanpak van vuurwerkoverlast hebben we Boa’s ingezet ter versterking van het jaarlijkse vuurwerkproject van de politie. Binnen deze preventieve en repressieve aanpak zijn boetes opgelegd en zijn jeugdigen naar HALT verwezen.

Evenementen veiligheid en leefbaarheid
Tijdens een groot deel van 2020 waren evenementen en samenkomsten verboden als gevolg van COVID-19. De beschikbare capaciteit is ingezet om te adviseren over de mogelijkheden voor het veilig exploiteren van winkels, markten, horeca en kleinschalige bijzondere bijeenkomsten.

Digitaal Opkopers Register (DOR)
In 2020 hebben wij een aanvang gemaakt met de aansluiting op het Digitaal Opkopers Loket (DOL) waarmee handelaren zich eenvoudig kunnen aanmelden bij het DOR. In het DOR worden opgekochte en verkochte goederen geregistreerd met als doel heling tegen te gaan.

Verbinding Zorg- en Veiligheid
In 2020 is een verkenning gestart om het Veiligheidshuis Parkstad (VHP) door te ontwikkelen tot een Zorg- en Veiligheidshuis. Hiermee wordt de landelijke lijn gevolgd. De praktijk laat zien dat de casuïstiek van het veiligheidshuis grotendeels betrekking heeft op een combinatie van het veiligheids- en sociaal/zorg domein. De organisatie dient hier in de uitvoering, maar ook in de aansturing op te worden aangepast.

Hennep Aanpak Parkstad (HAP)
Het HAP project is ook in 2020 voortgezet. We hebben weer veel bedrijfspanden gecontroleerd op de aanwezigheid van een hennepplantage of drugslab. Na in 2019 te zijn gestart in Heerlen en Kerkrade, zijn met ingang van 1 september 2020 de overige Parkstadgemeenten aangehaakt. In totaal zijn vanaf de start tot heden zo'n 3600 bedrijfspanden gecontroleerd in Parkstad. In een tiental panden zijn daadwerkelijk hennep gerelateerde activiteiten geconstateerd en is hier bestuurlijk tegen opgetreden. Verder heeft het project een sterke preventieve werking.

Informatieknooppunt
Een goed veiligheidsbeleid is alleen mogelijk als de juiste informatie beschikbaar is. Het in 2019 ingerichte informatieknooppunt Leefbaarheid en Veiligheid is in 2020 verder doorontwikkeld. Door cijfers en andere informatie centraal te verzamelen en te analyseren, worden ontwikkelingen en trends eerder zichtbaar. Hierdoor kunnen we sneller ingrijpen en beter onderzoek doen naar (mogelijke) problemen. Ook kunnen we interne en externe partners beter informeren.

Ondermijning
Ook in 2020 hebben we de Wet Bibob toegepast. Hiermee toetsen we of een aanvrager van een vergunning te goeder trouw handelt. Verder hebben we integrale controles uitgevoerd om mogelijke criminele activiteiten op te sporen. Als we signalen ontvangen van ondermijning, verzamelen we aanvullende informatie en bespreken we dit met de partners. Waar nodig wordt opgetreden.

Prostitutie controles in het kader van mensenhandel/uitbuiting
In 2020 hebben we meerdere grote prostitutiecontroles uitgevoerd. Dit doen we samen met het Openbaar Ministerie, de politie en andere partners. Achter de illegale prostitutie branche gaat zware criminaliteit, waaronder mensenhandel, schuil. Bij de controles worden regelmatig sekswerkers met een Zuid-Amerikaanse achtergrond aangetroffen. We krijgen steeds meer zicht op de complexe criminele netwerken.

Radicalisering
We hebben zowel preventief als repressief inzet geleverd om radicalisering te voorkomen of tegen te gaan. Het gaat hierbij om verschillende vormen van extremisme. Voor professionals die in aanraking kunnen komen met deze doelgroep, organiseren we trainingen. Signalen van extremisme of radicalisering worden hierdoor sneller herkend.

Toezicht op kamerverhuurbedrijven en openbare inrichtingen
In 2020 hebben we toezicht uitgevoerd op kamerverhuurpanden en openbare inrichtingen (zoals coffeeshops en seksinrichtingen).

Bestuursrechtelijke maatregelen
Door middel van juridische procedures hebben we handhavend opgetreden in het geval van productie of handel in verdovende middelen, illegale prostitutie en overtredingen binnen horeca-inrichtingen.
Beleidsmatig is een nieuwe procedure ingericht om met forse dwangsommen bestuursrechtelijk op te kunnen treden tegen straatdealers en personen die met inbrekerswerktuig worden aangetroffen.

Project Sociale Veiligheid Vrieheide- de Stack
Ondanks dat het project eind 2019 formeel is beëindigd, hebben we de overleg- en afstemmingsstructuur met de partners op minimaal niveau in stand gehouden. Dit omdat de problematiek in de wijk om extra inzet blijft vragen, maar ook met het oog op een mogelijke toekomstige herstart van het project.

Week van de veiligheid
In 2020 hebben we deelgenomen aan de landelijke Week van de Veiligheid (week 41). Het thema daarbij was 'Strijd samen met ons tegen criminaliteit'. We hebben diverse activiteiten georganiseerd om inwoners en ondernemers bewust te maken van vormen van criminaliteit en wat ze hier zelf tegen kunnen doen. Daarnaast heeft de politie op initiatief van Heerlen een regionale wapeninleveractie gehouden.

Burgernet
We hebben diverse acties ondernomen om Burgernet onder de aandacht te brengen. Een voorbeeld hiervan is een oproep voor deelname via alle buurtpreventie whatsapp groepen.

Toezicht en handhaving (gemeentelijk blauw)
In 2020 zijn de reguliere toezichtstaken uitgevoerd. Daarnaast heeft het toezien op naleving van de coronamaatregelen veel capaciteit gevraagd. Waar mogelijk zijn deze werkzaamheden gecombineerd. Verder heeft de aanpak van illegale afvaldumpingen extra aandacht gekregen. Hierbij hebben we een proef uitgevoerd met het plaatsen van mobiele camera's bij een tweetal milieuperrons. Uit een eerste evaluatie blijkt een positief effect.
De resultaten van de naheffingen betaald parkeren zijn ruim hoger uitgevallen. Er is voor € 500.906 aan naheffingen opgelegd, terwijl het doel voor 2020 € 400.000 betrof. Dit is bereikt door een zestal toezichthouders meer specifiek in te plannen voor die taak.
De voor het Maankwartier beoogde uitbreiding met 6 cameraposities is in 2020 gestart en deels operationeel.

Toezicht en handhaving bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, horeca en evenementen
In april 2021 leggen we in gedetailleerde vorm verantwoording af over de uitvoering van de toezicht- en handhavingswerkzaamheden, middels het handhavingsjaarverslag. Kort samengevat: wij hielden op een minimaal uitvoeringsniveau toezicht op verleende vergunningen van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Het soort werkzaamheden en de realisatie daarvan werd in 2020 sterk beïnvloed door COVID-19. Door de sluiting van de horeca en het zeer lage aantal evenementen in 2020 heeft er een verschuiving van de werkzaamheden plaatsgevonden. We ondersteunden bij het toezicht op de naleving van de COVID-19-voorschriften. Verder controleerden we periodiek bedrijven in het kader van de milieuwetgeving en handelden we klachten en verzoeken om handhaving af. Daarnaast controleerden we geprioriteerde grote gebouwen waar grote groepen mensen verblijven die verminderd zelfredzaam zijn. In maart/april werd ondersteuning geboden bij het opsporen en vernietigen van niet-gesprongen explosieven op Trilandis.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Veiligheid wordt hieronder weergegeven:

Programma 1:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Veiligheid	**Prim. begroting 2020**	**Bijgest. begroting 2020**	**Rekening 2020**	**Prim. begroting 2020**	**Bijgest. begroting 2020**	**Rekening 2020**	**Prim. begroting 2020**	**Bijgest. begroting 2020**	**Rekening 2020**		
KT Veiligheid	79	892	888	-5.062	-6.113	-5.901	-4.984	-5.221	-5.012	209	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Veiligheid	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	*Huiselijk geweld:* In 2020 hebben we rijksmiddelen ontvangen voor vrouwenopvang. Deze middelen zullen in 2021 worden besteed. In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt verzocht om deze middelen over te hevelen naar 2021 middels de reserve nog uit te voeren werkzaamheden.		384	I	V
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		-206	I	N
	Diverse afwijkingen.	-3	34	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-3**	**212**		**209**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Veiligheid		**-3**	**212**		**209**

Bedragen x € 1.000

2.1.2 Programma Verkeer en Vervoer

Portefeuillehouder: Charles Claessens

Wat hebben we bereikt?

Er zijn in 2020 belangrijke stappen gezet om de functionaliteit, kwaliteit en uitstraling van de openbare ruimte te verbeteren, maar we hadden ook tegenslagen door de uitbraak van corona.

Vooral tijdens de eerste lockdown hebben we niet altijd de gewenste kwaliteit kunnen leveren. Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte wordt voor een deel uitgevoerd door medewerkers van Werk voor Heerlen. Veel medewerkers konden aanvankelijk niet werken, omdat ze in een kwetsbare doelgroep vallen. Dit had bijvoorbeeld tot gevolg dat de afvalbakken overvol zaten.

Gaandeweg 2020 hebben we dit grotendeels hersteld. Daarnaast zagen we dat het aantal dumpingen vanaf de eerste lockdown nabij milieuperrons flink toenemen. Dankzij extra inzet van handhaving en een succesvolle proef met cameratoezicht op belangrijke hotspots, hebben we dit in het najaar weten terug te dringen.

Dankzij de extra financiële onderhoudsmiddelen (€ 400.000) op basis van de Motie groen op orde hebben wij de uitstraling van de openbare ruimte in de loop van 2020 verder verbeterd. Enerzijds door de extra inzet op het verwijderen van onkruid op verhardingen. Anderzijds heeft het college besloten om op druk bezochte en in het oog springende locaties het onderhoudsniveau te verhogen van B- naar A. Hierbij kunt u denken aan de buurtwinkelcentra, de omgeving van Kasteel Hoensbroek en de rotondes.

In de Mobiliteitsvisie ‘Heerlen in Beweging’ staat het samen leven in een groene en gezonde stad centraal. Mobiliteit is één van de puzzelstukjes om dit te bereiken. In het Programma Mobiliteit 2020 hebben we de visie uitgewerkt in een concreet uitvoeringsprogramma waarin we – op basis van een drietal programmadoelen (verschuiven van de vervoerswijzekeuze van inwoners en bezoekers van Heerlen van “vervuilend” naar duurzaam en gezond; streven naar 0 ernstige verkeersslachtoffers per jaar en een daling van het energiegebruik voor verkeer en vervoer in 2040 tot max. 1.695 TJ) en met behulp van verschillende beleidslijnen en actielijnen – de acties voor 2020 hebben benoemd met een doorkijk voor de komende jaren. Voor wat betreft de acties was het jaar 2020 vooral een onderzoeksjaar waarbij we aan de hand van pilots en quick scans op gebied van fiets en openbaar vervoer voor de komende periode een nauwkeurige invulling kunnen geven aan de opgaven vanuit de Mobiliteitsvisie en het coalitieakkoord. Samen met de provincie Limburg en de stadsregio Parkstad hebben we de ‘Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg’ (reeds vastgesteld) en de ‘Visie Op Mobiliteit Parkstad’ opgesteld. We hebben een mobiliteitsplatform opgesteld dat de komende jaren ingezet zal worden om de bewoners en bezoekers van de stad bij de uitwerking van de mobiliteitsvisie te blijven betrekken.
In alle lopende plannen in en rond het centrum zijn de uitgangspunten uit de mobiliteitsvisie vast opgenomen.

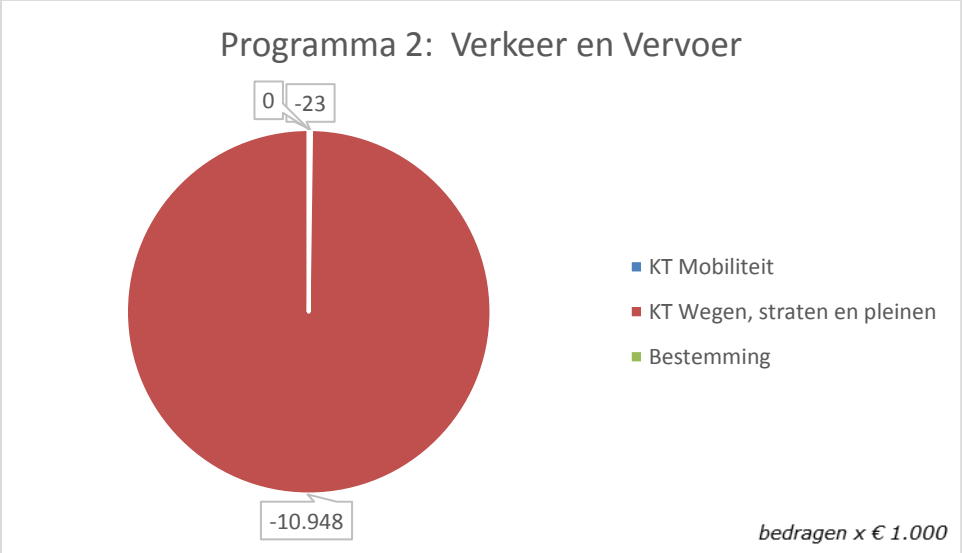
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Verkeer en Vervoer, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 2:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Verkeer en Vervoer	**Prim. begroting 2020**	**Bijgest. begroting 2020**	**Rekening 2020**	**Prim. begroting 2020**	**Bijgest. begroting 2020**	**Rekening 2020**	**Prim. begroting 2020**	**Bijgest. begroting 2020**	**Rekening 2020**		
KT Mobiliteit	0	0	0	-21	-21	-23	-21	-21	-23	-3	
KT Wegen, straten en pleinen	3.169	3.169	3.094	-11.344	-10.734	-10.948	-8.175	-7.565	-7.855	-289	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**3.169**	**3.169**	**3.094**	**-11.364**	**-10.755**	**-10.972**	**-8.195**	**-7.586**	**-7.878**	**-292**	
Bestemming	**27**	**254**	**254**	**0**	**0**	**0**	**27**	**254**	**254**	**0**	
Gerealiseerde resultaat	**3.196**	**3.423**	**3.348**	**-11.364**	**-10.755**	**-10.972**	**-8.169**	**-7.332**	**-7.624**	**-292**	**N**

Bedragen x € 1.000

De lasten 2020 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Risico's

- De beheersbaarheid van onkruid in de openbare ruimte.
- Beperkte groei fietsgebruik en toename energiegebruik als gevolg van stijging van het autogebruik.
- Ontevredenheid burgers met betrekking tot de fysieke inrichting van wegen en de kwaliteit van de openbare ruimte.
- Onderschatting van de verkeersveiligheid.
- Langere doorlooptijden en uitbreiding gemeentelijke werkzaamheden in de transitiefase van de mobiliteitsvisie en als gevolg van de nieuwe manier van werken.
- Langdurige invloed op het gebruik van openbaar vervoer als gevolg van de coronamaatregelen.

Beleidsindicatoren

Overige indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Aantal ongevallen met dodelijke afloop en/of ziekenhuisgewonden	Aantallen doden (d) en ziekenhuisgewonden (zgw)	1 d; 55 zgw		2020
Aantal klachten en meldingen over verkeersonveiligheid in de buurt	Aantallen	174		2019
Parkeerbezetting in Centrum en diverse woongebieden	Percentage	74% (centrum)		2019

Kernthema Mobiliteit

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Actielijn 1: Basis op orde
Samen met de provincie Limburg en de Stadsregio Parkstad hebben we gewerkt aan een gezamenlijke regionale uitvoeringsagenda op het gebied van verkeersveiligheid voor Zuid-Limburg. In het kader van de 'Top-10 aanpak verkeersknelpunten' zijn in het afgelopen jaar de Nieuwstraat, Kampstraat, Amstenraderweg, Onderste Wehr en Verlengde Wilhelminastraat aangepakt. In het kader van de 'Aanpak grijze wegen' is de voorbereiding voor de uitvoering van de Klinkertstraat en ML Kingstraat gerealiseerd.

Er zijn quick scans op gebied van optimalisatie van het fietsnetwerk en de OV-netwerken gerealiseerd.
Met betrekking tot de realisatie van de bewaakte fietsenstalling in het Maankwartier zijn er stappen gezet in de voorbereidingsfase (ontwerp). Ten behoeve van de realisatie van het fietspad aan de Daelsweg – als onderdeel van de fietsverbinding Heuvelland-Parkstad – zijn de benodigde ruimtelijke onderzoeken/maatregelen (o.a. natuurcompensatie, bestemmingsplan) afgerond. Er is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de gewenste aansluiting van het Mijnmuseumpad op het fietspad langs de Looierstraat. Het proces rondom de Leisure Lane is het afgelopen jaar weer hervat, nadat het bij de provincie een tijdje 'on hold' heeft gestaan omwille van de financiering.

Samen met alle MAHHL-partners is er gewerkt aan grensoverschrijdende e-mobiliteit. De 'Mobiliteitsvisie Zuid Limburg' is vorig jaar vastgesteld en de mobiliteitsvisie van Parkstad (SUMP Parkstad) is gereed voor besluitvorming.

Actielijn 2: Stadsaanpak
Het project 'Digitaliseren parkeren' vordert gestaag, maar heeft vertraging opgelopen als gevolg van de coronacrisis. Als gevolg hiervan, maar ook als gevolg van het gecompliceerde digitaliseringstraject, is de uitgifte van parkeervergunningen een aantal keren op de oude wijze verlengd. De verdere uitwerking van de parkeernota op gebied van tariefdifferentiatie is aangepast aan de bijzondere coronasituatie. De tarieven zijn hierbij niet op basis van afstand tot het centrum heroverwogen, maar op basis van de specifieke omstandigheden.

De samenwerkende gemeenten aan de Stadsregio Parkstad Limburg hebben vorig jaar ingestemd met de uitrol van het deelfietssysteem Velocity.
Samen met o.a. provincie Limburg en Zuid-Limburg Bereikbaar wordt nog steeds campagne gevoerd om het fietsen in geheel Zuid-Limburg te stimuleren. Zo heeft o.a. de online challenge 'Ga mee, Op de Pedalen' plaatsgevonden waarin Limburgers uitgedaagd zijn om de fiets te pakken.

De nadere uitwerking van aantrekkelijk openbaar vervoer heeft geresulteerd in de "Aanpak OV" waarin we inzetten op een aanpak middels een viertal pakketten waarin activiteiten zijn opgenomen die de gemeente concreet kan uitvoeren om het OV en het gebruik hiervan te verbeteren.
Naar aanleiding van de aangenomen motie in de Tweede Kamer hebben meerdere (bestuurlijke) overleggen plaatsgevonden met afvaardigingen van o.a. het ministerie en NS ten behoeve van een Intercityverbinding Randstad-Heerlen-Aachen. In het dossier van de realisatie van de spoorverdubbeling Heerlen-Landgraaf is o.a. de procedure omtrent het Provinciaal Inpassingsplan doorlopen.

Actielijn 3: Buurtaanpak
De pilot 'Verkeersveiligheid scholen BS De Regenboog' is, behoudens de realisatie van enkele verkeersmaatregelen, succesvol afgerond.

De voorbereidingen voor de parkeerpilot Eikenderveld zijn afgerond, maar de invoering van het systeem is uitgesteld in verband met corona.
De verkeerscirculatie in Heerlen-centrum en in Hoensbroek wordt niet als apart plan opgepakt, maar is integraal bij de lopende centrumplannen betrokken.
In het kader van de parkeerproblematiek op en rondom de Onderwijsboulevard zijn gesprekken gevoerd met verschillende stakeholders om allerlei informatie te verzamelen. Deze informatie is essentieel om in het vervolgtraject oplossingsrichtingen te bepalen.

Actielijn 4: Hoe laat jij Heerlen bewegen
Het online mobiliteitsplatform is in basis gereed, maar de "live-gang" met bijbehorende (buurt)acties en campagnes is als gevolg van corona uitgesteld.

N.B. De actielijnen 4: 'Bewustwording' en 5: 'Hoe laat jij Heerlen bewegen' zijn samengevoegd.

Wat heeft het gekost?
Het totale resultaat van het kernthema Mobiliteit wordt hieronder weergegeven:

Programma 2:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Verkeer en Vervoer	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Mobiliteit	0	0	0	-21	-21	-23	-21	-21	-23	-3	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Mobiliteit	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel) / N(adeel)
Reguliere afwijkingen	Diverse afwijkingen.		-3	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**0**	**-3**		**-3**
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Mobiliteit		**0**	**-3**		**-3**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Wegen, straten en pleinen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Stedelijk plan schoonhouden
Door corona is de schoonmaakestafette 'de gouden grijper', waarbij vrijwel alle scholen meedoen aan het opruimen van zwerfafval, vlak na de start, moeten stoppen.
Door handhaving is ingezet op het terugdringen van illegale dumpingen nabij afvalclusters. Hierbij hebben we een succesvolle proef uitgevoerd met cameratoezicht. Tenslotte hebben we met Werk voor Heerlen de voorbereidingen getroffen om overvolle afvalbakken tegen te gaan. In plaats van het ledigen op vullingsgraad gaan we over op het ledigen van afvalbakken met een vaste frequentie. Hierbij wordt de personele capaciteit voor het ledigen van afvalbakken uitgebreid.

Afsluiten binnenstad
In de centra van Heerlen, Heerlerheide en Hoensbroek wordt alleen tussen 7.30 uur en 12.00 uur gemotoriseerd verkeer toegestaan. De centra zijn afgesloten met (deels automatisch) verzinkbare palen. De stadsafsluitingen in het centrum van Heerlen en in het centrum van Heerlerheide zijn in 2020 uitgerust met een moderner systeem met kentekenherkenning en camerabewaking. De achterliggende software moet nog worden ingeregeld, waardoor het systeem in 2020 nog niet operationeel was. In het centrum van Hoensbroek bleef de situatie (vooralsnog) ongewijzigd.

Duurzame openbare verlichting
Heerlen loopt landelijk gezien voorop als het gaat om het verduurzamen van de openbare verlichting. We hebben in 2020 bereikt dat 79 procent van de lichtmasten is voorzien van LED-verlichting. Uit de Landelijk monitor openbare verlichting kwam naar voren dat dit percentage slechts bij 10 procent van de grotere gemeenten wordt gehaald.

Meldingen openbare ruimte
In 2020 hebben we nog geen nieuw meldingssysteem geïntroduceerd, maar zijn we een onderzoek gestart of het nieuwe meldingssysteem geïntegreerd kan worden met het nieuwe zaaksysteem.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Wegen, straten en pleinen wordt hieronder weergegeven:

Programma 2:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Verkeer en Vervoer	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Wegen, straten en pleinen	3.169	3.169	3.094	-11.344	-10.734	-10.948	-8.175	-7.565	-7.855	-289	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Wegen, straten en pleinen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	We doen jaarlijks een bijdrage van € 115.000 aan Avantis ten behoeve van het onderhoud van het bedrijventerrein. De werkelijke uitgaven blijken echter lager uit te vallen. De bijdrage voor 2020 kan daardoor vervallen, aangezien de werkelijke kosten afgedekt kunnen worden uit een voorziening die Trilandis hiervoor opgebouwd heeft.		115	I	V
	De bezuiniging van € 200.000 op het onderhoud van de kwaliteit van wegen kan pas op termijn volledig worden gerealiseerd. De onderhoudsachterstand op klein onderhoud wordt vanaf 2016 gefaseerd over 10 jaar weggewerkt, hierdoor zijn er in de beginjaren nog aflopende tekorten.	-17	-131	I	N
	Minder inkomsten parkeervergunningen door pilot Eikenderveld.	-18		I	N
	Uitbreiding openingstijden parkeergarage Heerlerheide sinds 2019.		-76	I	N
	Door het uitstel van de vervanging van de automatische afsluiting in de binnenstad, wordt dit nog handmatig afgesloten. De kosten hiervan zijn niet voorzien in de begroting.		-28	I	N
	Hogere opbrengsten, en hiermee samenhangend hogere lasten bij kabel en leidingwerkzaamheden tbv nutsbedrijven.	23	-77	I	N
	Subsidie afvalfonds niet aangevraagd, aangezien de hierop betrekking hebbende additionele kosten ook niet gemaakt werden.	-73	100	I	V
	Wegmeubilair beschadigd door derden veroorzaakt hogere kosten. Dit wordt verhaald op de veroorzaker of het waarborgfonds, wat leidt tot meer inkomsten.	42	-42	I	V/N
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		-96	I	N
	Diverse afwijkingen.	11	20	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-32**	**-215**		**-247**
Corona afwijkingen	Gederfde opbrengsten reclame openbare ruimte.	-42		I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**-42**	**0**		**-42**
Totaal kernthema Wegen, straten en pleinen		**-74**	**-215**		**-289**

Bedragen x € 1.000

2.1.3 Programma Economie

Portefeuillehouder: Martin de Beer

Wat hebben we bereikt?

De coronapandemie heeft in 2020 een groot effect gehad op de economie. Ondanks alle steunmaatregelen hebben veel bedrijven, winkels en consumentendienstverleners het zwaar. Het is nog te vroeg om conclusies te kunnen trekken over de langetermijneffecten op de economie in Heerlen. We staan in nauw contact met ondernemers en ondernemerscollectieven en denken mee en handelen waar we kunnen. We hebben dan ook ons steentje bijgedragen aan het overeind houden van de ondernemers tijdens de crisis. Het Ondernemershuis was hierin een goed vindbaar aanspreekpunt. Hierdoor hebben we ondernemers de weg kunnen wijzen in alle landelijke maatregelen en regelingen. Doel van deze maatregelen is om de bestaande werkgelegenheid zo veel mogelijk te behouden. De pandemie en de lockdown vallen echter buiten elk normaal ondernemersrisico. De langetermijngevolgen kunnen we nog niet overzien.

Intussen zijn de reguliere activiteiten ter versterking van de economische clusters ook doorgegaan. Bij de Medtech is nieuwbouw van de uitbreiding van Trilandis bijna gereed; hierin zal zich in een gedeelte een nieuw Medtech bedrijf vestigen in het eerste kwartaal 2021. De rest van de hal zal in 2021 in gebruik worden genomen door een bestaande partij. Verder zijn in 2020 onderhandelingen gestart voor de verkoop van een perceel van 5,5 hectare aan een medische partij, verkoop ervan wordt verwacht medio 2021.

In 2020 heeft de Brightlands Smart Services Campus (BSSC) een ‘strategische reset’ doorgemaakt en is er een nieuwe directeur aangetreden. Hier worden nu de landelijke en regionale lijnen nadrukkelijker aangehaald en is de Campus ook zichtbaarder voor het MKB. De ‘smart services en digitaliseringsector’ hebben elkaar vorig jaar beter gevonden wat geleid heeft tot onder meer een toegekende landelijke RIF (Regeling regionaal investeringsfonds mbo) aanvraag (digiwise) door het mbo waarin de samenwerking met bedrijfsleven en ESZL gezocht is. Het gesubsidieerde project Beslist Beter van SVOPL in het VO wordt uitgevoerd. Dit project richt zich op het inzicht geven in de carrière- en studiemogelijkheden van de nieuwe generatie en het binden van deze scholieren voor de werkgevers in de regio Zuid-Limburg. Gedurende de coronabeperkingen is vooral gewerkt aan de borging van dit project en het uitbreiden en verbeteren van het netwerk.

De economische doelen zijn versneld in het programma centrum. Dit wordt apart verantwoord in deze jaarrekening maar toch noemen we hier een aantal economische resultaten: met NSI is een convenant afgesloten over een gezamenlijk onderzoek naar transformatie van winkelcentrum ’t Loon; de eerste fase van een verkenning naar de werkwijze van de outlet in Bad Münstereifel heeft plaatsgevonden, evenals een digitaal werkbezoek met geïnteresseerden uit Heerlen, Corio Center heeft een nieuwe eigenaar gekregen die wil investeren, bij Schinkel Zuid zijn retail meters uit de markt gehaald en we zijn structureel in overleg met onze vastgoedondernemers in de Regiegroep vastgoed waar onder meer gesproken wordt over de aanpak van leegstand. Ondanks deze resultaten heeft toch ook de binnenstad te kampen met de zware gevolgen van de coronapande-mie.

De supermarkten en boodschappenclusters bleven economisch redelijk doordraaien ondanks de coronapandemie. Zij hebben enorme piekdruktes goed opgevangen. Intussen zijn we doorgegaan met het opstellen van kaders en haalbaarheidsonderzoeken voor de boodschappenclusters. Op deze manier hebben we verder gewerkt aan het versterken van deze clusters als belangrijke voorziening in de wijken.

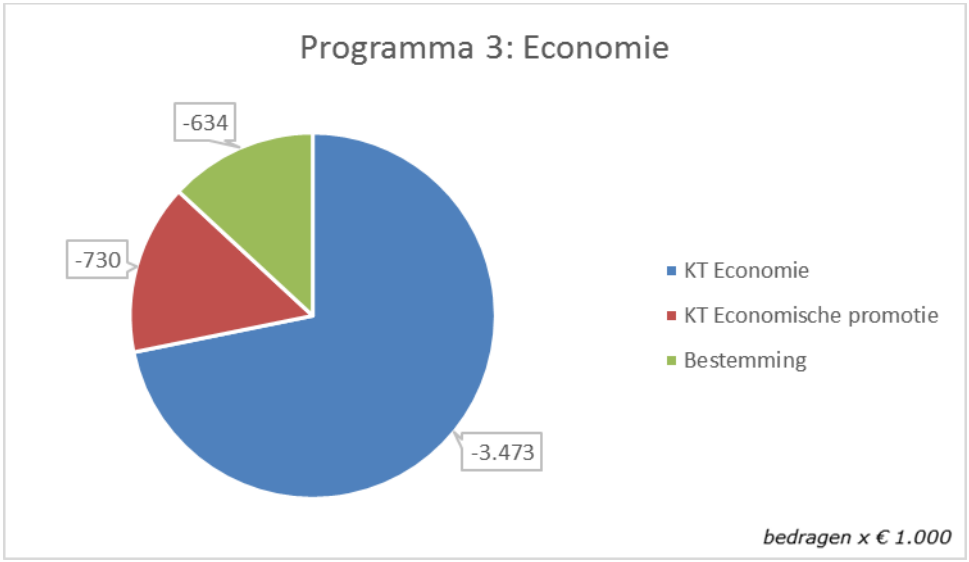
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Economie, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 3:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Economie	**Prim. begroting 2020**	**Bijgest. begroting 2020**	**Rekening 2020**	**Prim. begroting 2020**	**Bijgest. begroting 2020**	**Rekening 2020**	**Prim. begroting 2020**	**Bijgest. begroting 2020**	**Rekening 2020**		
KT Economie	633	1.291	970	-3.766	-3.725	-3.473	-3.133	-2.434	-2.503	-69	
KT Economische promotie	277	277	188	-700	-730	-730	-423	-453	-542	-89	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**911**	**1.568**	**1.158**	**-4.466**	**-4.455**	**-4.203**	**-3.556**	**-2.887**	**-3.045**	**-158**	
Bestemming	**200**	**200**	**249**	**200**	**-634**	**-634**	**400**	**-434**	**-385**	**49**	
Gerealiseerde resultaat	**1.111**	**1.768**	**1.407**	**-4.266**	**-5.089**	**-4.837**	**-3.156**	**-3.321**	**-3.430**	**-109**	**V**

Bedragen x € 1.000

De lasten 2020 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Risico's

- Gevolgen van de coronapandemie op het gehele programma economie. Dit betreft zowel de ambitie versterken van de economische structuur als de ambitie om meer banen te realiseren.

Beleidsindicatoren

BBV-indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Functiemenging	Percentage	54,4	53,2	2019
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	116,5	151,6	2019

Overige indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Totaal aantal arbeidsplaatsen	Arbeidsplaatsen ≥12 uur per wk	47.565		2020
Aantal bedrijfsvestigingen: smart services	Aantal	1.161		2020
Aantal arbeidsplaatsen: smart services	Arbeidsplaatsen ≥12 uur per wk	8.566		2020
Aantal bedrijfsvestigingen: detailhandel	Aantal	512		2020
Aantal arbeidsplaatsen: detailhandel	Arbeidsplaatsen ≥12 uur per wk	3.222		2020
Aantal bedrijfsvestigingen: medische logistiek	Aantal	8		2020
Aantal arbeidsplaatsen: medische logistiek	Arbeidsplaatsen ≥12 uur per wk	2.606		2020
Werkloosheidspercentage	Percentage	4,3	3,4	2019
Ondernemerstevredenheid over gemeentelijke dienstverlening	Rapportcijfer	6,4		2019

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Kernthema Bestemming	**Afwijkingen worden veroorzaakt door:**	**Baten**	**Lasten**	**I/S**	**V(oordeel) / N(adeel)**
Reguliere afwijkingen	Ontrekking FES reserve ter afdekking verstrekte subsidies.	49		I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**49**	**0**		**49**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Bestemming		**49**	**0**		**49**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Economie

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Inzake de coronacrisis hebben wij de Tozo-regeling uitgevoerd om zelfstandige ondernemers noodsteun te bieden. Via het Ondernemershuis vonden ondernemers hun weg naar het team inkomen. Daarnaast hebben we de gemeentelijke belastingen uitgesteld. De subsidies voor Ruimte voor Ondernemerschap zijn versneld uitbetaald. Ook zijn ad hoc de winkeltijden verruimd om de koopstromen meer in de tijd te spreiden. De mogelijkheden voor de horeca zijn gedurende corona verruimd, door terrasuitbreidingen en verkoop / afhalen op het terras. Verder zijn we coulant omgegaan met subsidies die samenwerkingspartijen in 2020 ontvangen hebben.

Via het FES (Fonds Economische Structuurversterking) hebben 3 bedrijven (Palte, Solid en Zuyver), verenigd in één gebouw, en samenwerkingsverband Mijnwerk, een bijdrage gekregen van € 110.000. Hiermee zijn 200 fte gemoeid met een (pre-corona) groeiverwachting van 50 fte. Stichting Sprinc heeft een FES-bijdrage van € 113.155 gekregen voor het samenwerkingsproject Sprincplanc, waarbij maatschappelijk betrokken ondernemers en werkzoekenden kennis met elkaar maken. FES is in 2020 voorzien van een 'derde toekenningsspoor' voor versterking van SVREZL-clusters. Er is een toekenning gedaan als cofinanciering voor Regiodealsubsidie voor Heerlerbaan en Mijnspoorweg.

Voor bedrijventerreinen wordt ingezet op het revitaliseren en verduurzamen van bestaande terreinen; voorbeeld is het begeleiden van de ontwikkeling Beitel 80. Verder onderzoeken wij verdere uitbreidingsmogelijkheden in Heerlen en Parkstad.

We blijven investeren in, alsmede faciliteren van de 'smart services en digitaliseringsector'. Dit doen we door subsidiëring en samenwerking met de BSSC, onderzoek naar een Expo- en Experience center, deelname aan de RIF digiwise, Citydeal: een Slimme Stad zo doe je dat en het traineeshipproject Train4SmartServices, dat succesvol afgerond is.

De Visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg is vastgesteld. Er is gestart met het wandelroutesysteem Knopen Lopen, Romeins Kwartier, Land van Kalk, Leisure Ring en Leisure Lane. In 2020 is de basis gelegd voor Visit Zuid-Limburg Heerlen-Parkstad experience dat zich in 2021 in het Maankwartier zal vestigen.

De Stratenaanpak uit het Uitvoeringsprogramma Retail Parkstad is ingediend voor de regiodeal. Onderdeel hiervan is de inzet van een transitiecoach, die in aangewezen gebieden binnen de 5 deelnemende gemeenten aan de slag gaat. Voor Heerlen is dat de Heerlerbaan.

We hebben onderzoek gedaan naar de toekomstbestendigheid van de warenmarkten. Door de coronacrises is zowel de uitwerking van de toekomstvariant als het experiment verplaatsing dinsdagmarkt uitgesteld.

We hebben een Vlekkenplan retailstructuur Heerlen-Zuid/Kerkrade-West opgesteld. Ondanks de lockdown hebben we samen met belanghebbenden een op maat gesneden kader voor ontwikkelingen geformuleerd. Voor wijkwinkelcentrum Heerlerbaan hebben we onderzoek gedaan naar een haalbaar en gedragen plan in verschillende varianten. Diverse gesprekken, debatten, werksessies en een bewonersenquête hebben nuttige inbreng opgeleverd. De eerste helft 2021 zal een plan worden opgeleverd. Voor de overige boodschappenclusters zijn we in gesprek gebleven met supermarkten. In 't Loon is de Aldi-vestiging geopend.

Ook in 2020 hebben we regelmatig overleg gehad met de ondernemerscollectieven Ondernemersfonds, Heerlen Mijn Stad, Bedrijventerreinenmanagement en MKB-Parkstad, om snel te kunnen

schakelen bij vragen of problemen (veelal coronagerelateerd). Dit is positief verlopen; het Ondernemersfonds en Heerlen Mijn Stad willen nu structureel effectiever samenwerken. De ondernemers in Heerlerheide-centrum hebben ervoor gekozen hun BIZ (Bedrijveninvesteringszone) te verlengen met 5 jaar, dit hebben wij gefaciliteerd.

We hebben actief initiatieven ondersteund voor een betere aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Voorbeelden hiervan zijn: Sprincplank en het project Beslist Beter van SVOPL. Daarnaast is samen met ESZL gewerkt aan sectorale ondersteuning en versterking.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Economie wordt hieronder weergegeven:

Programma 3:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Economie	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Economie	633	1.291	970	-3.766	-3.725	-3.473	-3.133	-2.434	-2.503	-69	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Economie	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Nieuwe financierings systematiek Stg Limburg economic Development.	-75	137	I	V
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		-9	I	N
	Diverse afwijkingen.	2	29	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-73**	**157**		**84**
Corona afwijkingen	Per saldo minder inkomsten-uitgaven door geen doorgang van de kermissen, jaarmarkt en een beperktere doorgang van de reguliere markt.	-248	199	I	N
	Inhuur t.b.v. de afhandeling van de Tozo regelingen.		-104	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**-248**	**95**		**-153**
Totaal kernthema Economie		**-321**	**252**		**-69**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Economische promotie

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Acquisitie
De activiteiten op beurzen en congressen zijn natuurlijk door de coronacrisis afgezegd. Deze leenden zich niet voor een digitale variant. Daarom is er voortgebouwd op de bestaande netwerken en contacten. We blijven hierin wel actief met onze partners ((EU)Regio/ LIOF/ Bedrijven) om dit in 2021 op te pakken. Daarnaast gaat de acquisitie digitaal gewoon door.

Aanjagen
Het Ondernemershuis heeft zijn waarde als één aanspreekpunt voor ondernemers bewezen tijdens de coronacrisis. Vooral in de eerste lockdown hebben ondernemers massaal de weg naar het Ondernemershuis weten te vinden. Ook tijdens de tweede lockdown is het Ondernemershuis voor veel ondernemers het eerste aanspreekpunt en luisterend oor. De website Business in Parkstad is voorbereid; de lancering vindt plaats begin 2021. Ook is op de gemeentelijke website een eigen subsite ingericht voor ondernemers en bedrijven. Dit maakt de vindbaarheid van relevante informatie beter.

Activeren
De samenwerking tussen Werkgevers Service Punt (WSP) en Ondernemershuis is verder geïntensiveerd. Er zijn afspraken gemaakt op welke wijze we de krachten van het WSP en het Ondernemershuis verder kunnen bundelen en een eerste opzet voor Werk in de Wijk is gemaakt, met een kick-off in het eerste kwartaal van 2021.

Wat heeft het gekost?
Het totale resultaat van het kernthema Economische promotie wordt hieronder weergegeven:

Programma 3:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Economie	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Economische promotie	277	277	188	-700	-730	-730	-423	-453	-542	-89	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Economische promotie	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		-22	I	N
	Diverse afwijkingen.		2	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**0**	**-20**		**-20**
Corona afwijkingen	Door de coronacrisis zijn de inkomsten uit de toeristenbelasting lager uitgevallen.	-89		I	N
	Door de coronacrisis hebben er minder evenementen plaatsgevonden waardoor er minder aanspraak is gemaakt op de faciliteitenregeling.		200	I	V
	Cofinanciering vitale culturele infrastructuur van nationaal belang. Dit betreft het gemeentelijke aandeel in de regeling "Maatregelen 1e en 2e specifieke pakket voor de culturele en creatieve sector". Hierbij dient de gemeente de door het Rijk verstrekte middelen te verdubbelen.		-180	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**-89**	**20**		**-69**
Totaal kernthema Economische promotie		**-89**	**0**		**-89**

Bedragen x € 1.000

2.1.4 Programma Onderwijs

Portefeuillehouder: Jordy Clemens

Wat hebben we bereikt?

Binnen het programma onderwijs stond het creëren van gelijke kansen voor kinderen centraal. Hiervoor hebben wij een drietal actielijnen gevolgd: het stimuleren van de brede talentontwikkeling, de ondersteuning van jeugdigen die dat nodig hebben en gezonde en veilige toekomstbestendige onderwijsgebouwen. Ondanks de coronamaatregelen, waaronder de sluiting van scholen van medio maart tot en met medio mei en vanaf half december, hebben wij deze actielijnen zo goed als mogelijk met de scholen en partners tijdens de sluiting in, indien nodig in aangepaste vorm uitgevoerd.
Zo hebben kinderen in de voorschoolse voorzieningen en het primair onderwijs deelgenomen aan activiteiten om (taal)achterstanden te voorkomen en in te lopen, talenten te ontwikkelen en de gezondheid te verbeteren. De ouders zijn zoveel mogelijk betrokken bij de ontwikkeling van hun kind.
Voor kinderen en jongeren die ondersteuning nodig hadden, is jeugdhulp ingezet indien mogelijk op de school (vindplaats is werkplaats). (Preventieve) maatregelen zijn ingezet voor kinderen en jongeren die niet naar school gingen of het onderwijs (dreigden) te verlaten zonder startkwalificatie.
Wij hebben een bijdrage geleverd aan het vergroten van de kansen van jongeren en volwassen op de arbeidsmarkt door mee te werken aan een sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren naar arbeid en onderwijsmogelijkheden voor (laaggeletterde) volwassenen en nieuwkomers beschikbaar te stellen.
Met het onderwijs zijn afspraken gemaakt over de voorbereiding en uitvoering van huisvestingsprojecten.

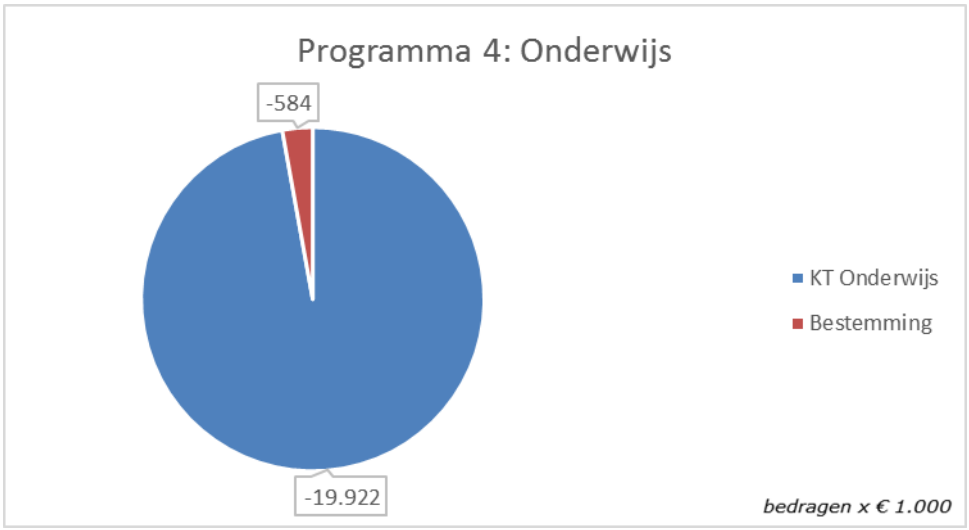
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Onderwijs, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 4:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Onderwijs	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Onderwijs	3.689	10.154	11.315	-15.010	-19.602	-19.922	-11.322	-9.448	-8.606	841	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**3.689**	**10.154**	**11.315**	**-15.010**	**-19.602**	**-19.922**	**-11.322**	**-9.448**	**-8.606**	**841**	
Bestemming	**1.314**	**1.314**	**1.314**	**-500**	**-584**	**-584**	**814**	**729**	**729**	**0**	
Gerealiseerde resultaat	**5.002**	**11.468**	**12.629**	**-15.510**	**-20.186**	**-20.506**	**-10.508**	**-8.718**	**-7.877**	**841**	**V**

Bedragen x € 1.000

De lasten 2020 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Beleidsindicatoren

BBV-indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen (5-18 jaar)	0,5	2,4	2019
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen (5-18 jaar)	47	26	2019
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers (12-23 jaar) aan het VO en MBO onderwijs	3,2	2	2019

Overige indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Aantal en percentage leerlingen dat gebruik maakt van leerlingenvervoer	Aantal en percentage	535 (8,4%)		2019
Aantal en percentage voortijdig schoolverlaters	Aantal en percentage	175 (3,24%)		2019

Kernthema Onderwijs

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

- Om (taal)achterstanden bij jonge kinderen (2,5 tot 6 jaar) te bestrijden hebben we voor- en vroegschoolse educatie (VVE) ingezet in de peuteropvang en op de basisscholen. Voor ouders van doelgroep-peuters is deelname aan VVE op de peuteropvang gratis. Het aanbod is verruimd naar 16 uren per week. In de peuteropvang en in het basisonderwijs wordt het programma VVE-thuis ingezet om de wisselwerking tussen ouder en kind te versterken. Leidsters en leerkrachten werken samen in koppels en de samenwerking wordt ge-audit in het reflectief practicum. Om de deelname aan en de effecten van de voorschoolse educatie te volgen, is de monitor 'Nipia' ingezet.
- De kwaliteitsinspecties bij peuteropvang en kinderopvang zijn in verband met de coronamaatregelen op aangepaste wijze en volgens een prioriteitsvolgorde uitgevoerd en waar nodig is gehandhaafd.
- 14 basisscholen hebben een subsidie ontvangen voor extra leertijd (schakelklassen of verlengde schooldag).
- De Voorleesexpres is in samenwerking met Schunck* Bibliotheek verder uitgerold. Er zijn tenminste 48 gezinnen, 4 peuteropvanglocaties en 8 basisscholen bereikt, waarmee de doelstelling van 2020 is behaald. Dit programma loopt door in 2021.
- Op 6 basisscholen is het programma van IMC Basis (beroepenoriëntatie) aangeboden.
- In de periode dat de kinderopvang en scholen gesloten waren in verband met corona, heeft de gemeente samen met de kinderopvang, scholen en JENS (een procedure voor) de noodopvang opgezet. Deze noodopvang was bedoeld voor kinderen met ouders werkzaam in cruciale beroepen, kwetsbare kinderen en kinderen uit kwetsbare gezinnen. Daarnaast heeft de gemeente meegeholpen bij het organiseren van devices voor kinderen en jongeren die daar niet over beschikten, zodat zij thuisonderwijs konden volgen.
- Op grond van de 'Lokaal Educatieve Agenda (LEA) 2 t/m 12 jarigen 2016-2020' werden maatregelen genomen met betrekking tot passende ondersteuning en zorg, taalstimulering, brede talentontwikkeling en veiligheid. Er is een start gemaakt met een herziene LEA.
- In het kader van de Gelijke Kansen Alliantie 2019-2021 en programma Sociaal Economische Structuurversterking regiodeal Parkstad zou gestart worden met een Gezonde School van de Toekomst in Heerlen. Deze heeft vertraging opgelopen vanwege de coronamaatregelen.
- De Parkstadgemeenten hebben met de voorschoolse voorzieningen, scholen en ketenpartners overleg gevoerd over een agenda aanpak Talentontwikkeling Parkstad.
- De samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs PO, VO en MBO-instellingen en de gemeente/JENS hebben afspraken gemaakt over: afstemming jeugdhulp, het tegengaan van thuiszitten en voortijdig schoolverlaten, doorlopende leerlijnen, passende onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer en aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt.
- Voor wat betreft de aansluiting tussen de voorschoolse voorzieningen en onderwijs (PO, VO en MBO) en de jeugdhulp is ingezet op preventie en toegang, de doelgroep arrangementen en overgangen. De zogenaamde knooppunten onderwijs-zorg, waarin kernpartners deelnemen, waren actief op alle voorschoolse voorzieningen en scholen. Uitgangspunt is vindplaats is werkplaats.
- Daarnaast is het toewerken naar inclusief onderwijs een belangrijk thema. In 4 startklassen in reguliere basisscholen hebben 4-jarigen extra onderwijsondersteuning en hulp gekregen met als doel binnen een jaar uit te stromen naar een reguliere basisschool in de eigen buurt. Ook in de peuter- en kinderopvang zijn zogenaamde plusgroepen gestart.
- Om thuiszitten en voortijdig schoolverlaten aan te pakken en te voorkomen hebben de leerplicht- en RMC (Regionale Meld en Coördinatie) -consulenten van bureau VSV preventief samengewerkt op en met de scholen, de zorgpartners en het jongerenloket. Daarnaast heeft de gemeente samen met de contactschool regie gevoerd op de totstandkoming van het regionaal programma VSV 2020-2024.

- Jonge nieuwkomers hebben we extra ondersteund in taalvaardigheid in combinatie met een gecombineerd MBO/inburgeringstraject.
- Een deel van de uitkeringsgerechtigden tot 27 jaar met een lage taalbeheersing heeft een taalscholing gevolgd op het Taal- en expertisecentrum van VISTA College in het kader van de Wet Taaleis.
- In september 2020 is de pilot duaal traject voor statushouders gestart bij werk voor Heerlen. Daarbij worden in 25 lesweken de inburgeringsvakken, werknemersvaardigheden en praktijkuren gecombineerd tot een fulltime werkweek. Deelnemers hebben na afloop het inburgeringstraject afgerond en maken kans op een MBO praktijkverklaring in het kader van praktijkleren.
- Van het aanbod volwassenenonderwijs (taal, rekenen en digivaardigheden) is goed gebruik gemaakt. In totaal hebben, ondanks coronamaatregelen, 101 Heerlenaren een formeel scholingstraject gevolgd.
- In 2020 zijn de beleidsregels subsidie volwassenenonderwijs Zuid-Limburg vastgesteld, waarmee laagdrempelige scholingstrajecten in een niet-schoolse omgeving mogelijk worden. Hiervan is door 8 aanvragers gebruik gemaakt. Heerlen vervult hierbij de rol van contactgemeente voor Zuid-Limburg.
- Ten behoeve van de nieuwbouw van de BMV Heerlerbaan is de uitwerking van een gezamenlijk programma van eisen (basisschool de Windwijzer, basisschool de Tovercirkel, Peuteropvang, Human Kind, bibliotheek en jongerencentrum) afgerond. Dit PVE was de basis voor de architectenselectie waarvan de opdracht gegund is en men aan de slag is met de uitwerking van het voorlopig ontwerp.
- De renovatie van 4 basisscholen (Basisschool de Horizon, St. Martinus, Mijn Spoor en de Gerardus Majellaschool) is opgestart waarbij de renovatie van de basisschool de Horizon is afgerond. De leerlingen van de basisschool Martinus zijn vanwege de renovatie van de school tijdelijk ondergebracht in een aparte vleugel van het Bernardinuscollege.
- Ten behoeve van de nieuwbouw van het Kindcentrum Passart (basisschool St. Paulus en gemeenschapshuis 't Lauriertje) is een deel van de school, de gymzaal en het gemeenschapshuis gesloopt. De aannemer is geselecteerd en de bouw is gestart.
- Ten behoeve van de nieuwbouw van het Kindcentrum Bekkerveld (basisschool Tarcisius, school voor SO/VSO Catharina, Peuteropvang Heerlen, Human Kind en het bestuursbureau van de schoolstichting INNOVO) is de voormalige HTS gestript/gesloopt. De geselecteerde aannemer is gestart met de voorbereiding van de bouwwerkzaamheden. Met de werkgroep verkeer is een verkeersplan opgesteld.
- De sloop van voormalige schoolgebouw 't Pannesjop met bijbehorende gymzaal en het naastgelegen gemeenschapshuis is afgerond. Het naast dit schoolgebouw gelegen kerkgebouw van de Heilige Drievuldigheid is gesloopt.
- De voorbereiding ten behoeve van de interne verbouwing en uitbreiding van obs de Tovercirkel aan de Benzenraderweg is opgepakt.
- De noodlokalen ten behoeve van de bassischool Windekind aan de van Weerden Poelmanstraat zijn geplaatst.
- De Vrije School Heliantus heeft vanwege ruimtetekort een tweede locatie aan de Cl. Meulemanstraat in gebruik genomen.
- In het kader van het ruimtegebrek van de Broederschool zijn voorbereidingen gestart.
- De sloop van basisschool Nieuw Lotbroek, gymzaal en MFC Gebrook aan de Prinssenstraat is afgerond.
- Het schoolgebouw aan de Steenkoolstraat is door het schoolbestuur vanwege einde gebruik door onderwijs teruggegeven aan de gemeente.
- Voor de nieuwbouw van het St. Janscollege heeft de selectie van de aannemer plaatsgevonden.
- Met de schoolbesturen van voortgezet onderwijs heeft overleg plaatsgevonden over een integraal huisvestingsplan voortgezet onderwijs (IHP-VO).

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Onderwijs wordt hieronder weergegeven:

Programma 4:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Onderwijs	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Onderwijs	3.689	10.154	11.315	-15.010	-19.602	-19.922	-11.322	-9.448	-8.606	841	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Onderwijs	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	*Onroerendezaakbelasting:* Hogere kosten als gevolg van hogere OZB-aanslagen.		-186	S	N
	Lagere kosten Onderwijshuisvesting o.a. als gevolg van lagere huurkosten, onderhoud, minder calamiteiten en vertraging in de bouwwerkzaamheden.		153	I	V
	Energiekosten BMV Hoensbroek Zuid: Bij BMV Hoensbroek Zuid was het de bedoeling een conciërge aan te nemen. De salariskosten konden dan betaald worden uit het budget voor energiekosten. Uiteindelijk is het anders opgelost en hierdoor houden we in 2020 budget over.		103	I	V
	Optimale inzet rijksmiddelen onderwijsachterstanden.	-495	638	I	V
	Vrijval voorziening als gevolg van afboeking boekwaarde van diverse panden van Onderwijshuisvesting.	915		I	V
	De inkomsten en uitgaven behorende bij de programmagelden VSV en de ophoging van de RMC gelden (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie) waren niet begroot.	169	-139	I	V
	Leerlingenvervoer: We hebben te maken met een forse toename van het aantal aanvragen. Het aantal indicaties is daarmee ook toegenomen. Logischerwijs stijgen daarmee ook de kosten. Deze trend zet zich voort en is derhalve structureel. Verder is met ingang van het nieuwe schooljaar de nieuwe Zuid-Limburgse aanbesteding van start gegaan voor wat betreft de vaste percelen. De gegunde vervoerder is Taxi van Meurs. Een intensieve samenwerking met een groot aantal gemeenten en de vervoerder zorgt voor een efficiënte aanpak en effectieve invulling van het vervoer. Het is vanzelfsprekend dat de kosten van een nieuwe aanbesteding hoger liggen dan in de periode daarvoor. Door voornoemde samenwerking worden de kosten zo laag mogelijk gehouden.	571	-834	S	N
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		-50	I	N
	Diverse afwijkingen.	1	-5	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**1.161**	**-320**		**841**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Onderwijs		**1.161**	**-320**		**841**

Bedragen x € 1.000

QUATRO
QUATRO
CINEMA

2.1.5 Programma Sport, Cultuur en Recreatie

Portefeuillehouders: Martin de Beer, Jordy Clemens, Charles Claessens

Wat hebben we bereikt?

Cultuur
Kunst en cultuur zijn onmisbaar voor Heerlen, ook al werden we verrast door een wereldwijde pandemie en stonden we als gemeente voor grote financiële uitdagingen. Om cultuur ook binnen de geldende coronamaatregelen mogelijk te maken hebben we het veld geïnformeerd, aangemoedigd en ondersteund. We stonden culturele organisaties zo veel mogelijk bij in de zoektocht naar coronasteunmaatregelen. Door maatwerk en coulance te bieden met betrekking tot onze eigen subsidievoorwaarden, ondersteunden we de sector zo goed mogelijk. We bleven bewust middelen vrij maken voor cultuur en erfgoed, dat zo belangrijk is voor de stad, haar inwoners en de ambitie van Heerlen. Zo boden we de sector houvast in deze onzekere tijd.

Erfgoed
Het materieel en immaterieel erfgoed vertelt het verhaal van Heerlen. Een uniek verhaal dat verschillende historische perioden doorkruist. Het zichtbaar en beleefbaar maken van het verhaal van Heerlen draagt bij aan de identiteit en aantrekkingskracht van de stad. Via diverse projecten maakten we in 2020 stukjes van dit verhaal beter zichtbaar. Daarnaast bouwden we verder aan projecten die dit verhaal de komende jaren nog verdiepen, verbreden en in de etalage zetten. Hiervoor zochten we de samenwerking met het onderwijs, toerisme en andere beleidsvelden.
Ook beheer en behoud van het (archeologisch) erfgoed is van groot belang. Erfgoed- en archeologische belangen maakten in 2020 structureel en formeel onderdeel uit van het planologische besluitvormingsproces.

Groen
In 2020 hebben we belangrijke voorbereidingen getroffen om Heerlen weer een stuk groener te maken. Zo hebben we de pilot Operatie Steenbreek uitgevoerd en is het 1000 bomenplan vastgesteld. Hierdoor kunnen we in 2021 volop van start om het leefklimaat samen met bewoners te verbeteren, waarbij we de negatieve effecten van klimaatverandering verminderen. Heerlen wordt niet alleen groener, maar ook gezonder en mooier. Tenslotte hebben we sterk ingezet op het vergroten van de biodiversiteit door diverse vormen van ecologisch beheer in de reguliere werkwijze van onze aannemers op te nemen. Wel constateren we dat steeds meer bewoners het kwaliteitsbeeld van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, dat de afgelopen jaren naar beneden is bijgesteld, niet accepteren. Dit leidt tot meer ontevredenheid over het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Daarbij hebben we tijdens de eerste lockdown de B-norm niet gehaald als het gaat om onkruid in beplanting. Het groenonderhoud wordt grotendeels uitgevoerd door Werk voor Heerlen. Veel medewerkers konden aanvankelijk niet werken, omdat ze in een kwetsbare doelgroep vallen.
In de loop van 2020 hebben wij de achterstand bij het onderhoud weer ingelopen.

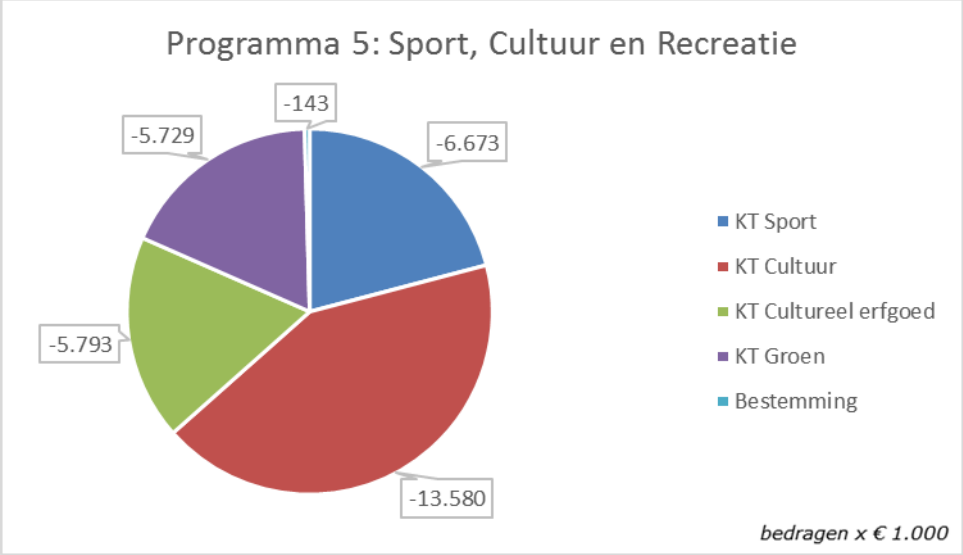
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Sport, Cultuur en Recreatie, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 5:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Sport, Cultuur en Recreatie	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Sport	2.314	2.157	2.360	-6.558	-6.198	-6.673	-4.244	-4.041	-4.313	-272	
KT Cultuur	845	968	787	-13.085	-13.073	-13.580	-12.240	-12.105	-12.792	-687	
KT Cultureel erfgoed	757	786	517	-5.190	-5.863	-5.793	-4.433	-5.076	-5.276	-199	
KT Groen	35	35	46	-5.595	-5.570	-5.729	-5.560	-5.534	-5.682	-148	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**3.951**	**3.947**	**3.711**	**-30.429**	**-30.703**	**-31.774**	**-26.477**	**-26.757**	**-28.063**	**-1.306**	
Bestemming	**68**	**131**	**131**	**-160**	**-11**	**-143**	**-93**	**120**	**-13**	**-133**	
Gerealiseerde resultaat	**4.019**	**4.077**	**3.842**	**-30.589**	**-30.714**	**-31.917**	**-26.570**	**-26.637**	**-28.075**	**-1.439**	**N**

Bedragen x € 1.000

De lasten 2020 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Risico's

- Corona raakt de culturele sector zwaar. Maatregelen ter bestrijding van het virus beperken culturele instellingen in hun mogelijkheden. Hun eigen inkomsten en bereik lopen fors achter vergeleken met voorgaande jaren. Overheidssteun is voor het culturele veld essentieel om te kunnen overleven.
- Sommige programma's met externe middelen zijn van tijdelijke aard (bijvoorbeeld bidboek met o.a. cultuurproducties en regeling Cultuureducatie met Kwaliteit). We blijven in de uitvoering balans zoeken tussen structurele en incidentele middelen om de beleidsdoelen te realiseren.
- Veranderingen in de vrijetijdsbesteding van mensen, bijvoorbeeld door corona, zorgen ervoor dat mensen keuzes maken, waarbij het niet vanzelfsprekend is dat de vrije tijd na corona met cultuur wordt ingevuld. We zien dit met name in de amateurkunst.
- Sommige Heerlense initiatieven zijn afhankelijk van landelijke fondsen en het Ministerie van OCW als het gaat over financiële ondersteuning.
- Niet indexeren van subsidies terwijl lonen, prijzen en huren wel stijgen. Met de verhoging van de BTW en de aanstaande Fair Practice Code staat dit vraagstuk momenteel op de politieke agenda.

Beleidsindicatoren

BBV-indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Niet sporters	%	59,4	48,7	2016

Overige indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Maatschappelijke participatie	Schaalscore	3,4		2019
Aantal bezoeken aan culturele instellingen: Parkstad Limburg Theaters	Aantal bezoeken	267.159		2019
Aantal bezoeken aan culturele instellingen: Kasteel Hoensbroek	Aantal bezoeken	39.156		2020
Aantal bezoeken aan culturele instellingen: Schunck	Aantal bezoeken	195.054		2019
Aantal bezoeken aan culturele instellingen: Bibliotheek	Aantal bezoeken	270.950		2019

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Kernthema Bestemming	**Afwijkingen worden veroorzaakt door:**	**Baten**	**Lasten**	**I/S**	**V(oordeel)+ / N(adeel)-**
Reguliere afwijkingen	Afrekening saldo project bovengronds en budget monumenten 2020 toevoegen aan reserve monumenten.		-133	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**0**	**-133**		**-133**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Bestemming		**0**	**-133**		**-133**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Sport

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Sportstimulering en -ondersteuning
In verband met corona hebben we qua verenigingsondersteuning in 2020 voornamelijk ingezet op het informeren van sportaanbieders bij het aanpassen aan de door het rijk voorgeschreven maatregelen. In sommige gevallen hebben we ook kunnen faciliteren door bijvoorbeeld buitensportcomplexen beschikbaar te stellen voor zaalsportverenigingen. De huur van sportaccommodaties voor amateursportorganisaties over 2020 is grotendeels kwijtgescholden.

Het programma Heel Heerlen Beweegt heeft met het oog op corona in aangepaste vorm plaatsgevonden. Met name grote reguliere evenementen als de Koningsspelen konden niet doorgaan. Ook de activiteiten op- en rondom scholen en het schoolzwemmen hebben slechts in beperkte vorm kunnen plaatsvinden. Via onder andere sportactiviteiten voor jeugd op buitensportcomplexen, 'balkonworkouts' en digitale activiteiten is invulling gegeven aan het programma. In samenwerking met Kerkrade, Voerendaal, Fontys Sporthogeschool, Alcander en Yask participeren we in het Fontys Partnership.

Met het vaststellen van de kaders en het benoemen van de leden is de transitie van de sportraad in 2020 afgerond. Op advies van de sportraad is er vanaf het najaar extra geïnvesteerd in het aanjagen van de projecten binnen het lokale sportakkoord. Het Sportfestival heeft in 2020 digitaal plaatsgevonden.

Sportaccommodaties en openbare ruimte
We hebben vorig jaar twee nieuwe sportaccommodaties in gebruik genomen. Op sportcomplex Pronsebroek is de nieuwe gymzaal inclusief kleedlokalen voor RKSV Groene Ster in gebruik genomen. Ter voorbereiding hierop was een gezamenlijke open dag van alle verenigingen die gebruikmaken van het sportcomplex gepland. In verband met de eerste lockdown in maart 2020 hebben deze festiviteiten helaas niet kunnen plaatsvinden. Op sportcomplex Nieuw-Lotbroek heeft KV Mariarade sinds dit voorjaar de beschikking over een kunstgraskorfbalveld dat past bij sporttechnische ontwikkeling van korfbal en tevens de gebruiksmogelijkheden in alle seizoenen garandeert.

Binnen het zwembaddossier heeft de raad € 7,5 miljoen beschikbaar gesteld voor een grootschalige bouwkundige en installatietechnische renovatie van Otterveurdt in Hoensbroek. Het aanbestedingsproces ten behoeve van de exploitatie is grotendeels doorlopen en verwachten we einde van het eerste kwartaal 2021 af te ronden.

Onder de sportclubs die gebruik maken van de binnensportaccommodaties heeft een klanttevredenheidsonderzoek plaatsgevonden. Er blijkt sprake van een relatief hoge mate van klanttevredenheid.

Als gevolg van de beëindiging van voetbalverenging WV KCC'13 hebben we besloten om sportcomplex Meezenbroek te ontmantelen als zijnde voetbalaccommodatie. Op sportcomplex Varenbeuk zijn NEC'92 en RKVV Heksenberg gefuseerd tot Heksenberg-NEC.

Sportevenementen
Door de landelijke coronamaatregelen zijn alle in 2020 geplande gesubsidieerde sportevenementen uiteindelijk geannuleerd. De organisaties hebben wel gebruik gemaakt van de door het college gecreëerde mogelijkheid om de noodzakelijk gemaakte uitvoeringskosten binnen het subsidietraject op te voeren.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Sport wordt hieronder weergegeven:

Programma 5:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Sport, Cultuur en Recreatie	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Sport	2.314	2.157	2.360	-6.558	-6.198	-6.673	-4.244	-4.041	-4.313	-272	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Sport	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Advieskosten.		-10	I	N
	Afwijking in BTW compensatie (SPUK 2019 en 2020) voor sport door gewijzigde voorwaarden.	105		I	V
	Er is meer verhuurd dan begroot (o.a. door toevoeging 2 BMV's), waardoor een afwijking ontstaat op zowel de inkomsten als op de bijbehorende kosten (energie, schoonmaak en OZB).	303	-375	I	N
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		-57	I	N
	Diverse afwijkingen.		-33	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**408**	**-475**		**-67**
Corona afwijkingen	Vanwege Corona gederfde verhuurinkomsten (sporthal, gymzalen e.d.) van derden, inclusief compensatie vanuit het Rijk.	-205		I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**-205**	**0**		**-205**
Totaal kernthema Sport		**203**	**-475**		**-272**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Cultuur

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

De cultuursector wordt hard getroffen door de coronacrisis. In 2020 hebben we daarom veel maatwerk geleverd, netwerken ingezet, de instellingen en verenigingen op de hoogte gehouden en steun geleverd om de kwaliteit te waarborgen voor de toekomst.
Tegelijkertijd probeerden we de in het cultuurbeleid geformuleerde doelen te bereiken:

Het vergroten van het cultuurbereik en -participatie

- We stelden middelen beschikbaar voor de carnavalsoptocht en zochten mee naar oplossingen voor optochten die niet door konden gaan wegens de weeromstandigheden. Tevens stelden we een bedrag beschikbaar voor het uitzenden van de drie Heerlense carnavalsoptochten en verspreiding via social media.
- SCHUNCK is vanaf 2017 penvoerder voor de regio Parkstad voor de uitvoering en coördinatie van het programma Pit Cultuurwijzer in het kader van het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK). Inmiddels sloten 43 BSO, PO en VO scholen en 30 deelnemers uit het culturele veld zich aan bij het programma. Gemeente Heerlen, Provincie Limburg, Ministerie van OCW en het Fonds voor Cultuurparticipatie besloten het programma te verlengen voor de periode 2021-2024.
- We werkten aan initiatieven om kinderen kennis te laten maken met onze culturele instellingen. Zo kregen jongeren tot 18 jaar gratis toegang tot het Thermenmuseum en was kasteel Hoensbroek gratis voor schoolgroepen.
- Met SCHUNCK heeft Heerlen een multidisciplinaire culturele instelling van niveau, met erkende en kwaliteitsvolle muziek- en dansopleidingen, een museum voor hedendaagse kunst en goede bibliotheekvoorzieningen waar men veel meer kan dan enkel boeken lenen. Ook in 2020 bleven we hierin investeren. Zo kon SCHUNCK zich blijven ontwikkelen en een alternatief aanbod realiseren dat past binnen de maatregelen tegen corona zoals bijvoorbeeld een afhaalbieb en online muzieklessen. Op verzoek van de gemeente zijn er stappen gezet om het sociale en culturele domein meer met elkaar in contact te brengen. Dit heeft eerder al geleid tot een samenwerking tussen Stand-By! en SCHUNCK. In 2020 is er voortgebouwd aan deze samenwerking.
- Cultuur is ook een voornaam speerpunt in het Heerlens ouderenbeleid. Er worden in dit kader appeltaartmatinees bij PLT georganiseerd. In verband met corona zijn er veel activiteiten vanaf medio maart geannuleerd. Daarnaast heeft Aod op Nuj een alternatieve editie georganiseerd, waarbij zij uitzendingen verzorgden in samenwerking met en bij verzorgingshuizen.
- We bevorderden de cultuurdeelname voor kinderen uit gezinnen met een kleine portemonnee door bij te dragen aan het jeugdfonds cultuur.
- Met de beleidsregel amateurkunst, de ondersteuning van verschillende projecten en de subsidiering van het Cultuurhuis leverden we een bijdrage aan de amateurkunsten in Heerlen.
- In het kader van Samen tegen Eenzaamheid Heerlen startte in december de actie "Op stap in Heerlen". Heerlenaren gingen virtueel op stap in hun eigen gemeente. Daarbij is de koppeling gelegd met cultuur. Zo zijn er filmpjes gemaakt over de Aad de Haas tentoonstelling in SCHUNCK, de Murals, De Vondst en Kasteel Hoensbroek. Alle Heerlenaren van 75 jaar of ouder ontvingen een kerstkaart met de link.

Versterken van productieklimaat en talentontwikkeling

- Met name de podia en filmtheaters kregen met forse beperkingen te maken in 2020. Veel werk kon niet vertoond worden, maar achter de schermen is er doorgewerkt. Via Zuid, een talentenmakelaar en netwerkorganisatie op het gebied van podiumkunsten, bleef talenten begeleiden bij voorbereidingen en kon binnen de maatregelen enkele opvoeringen ondersteunen. Ook waren er in december online voorstellingen van jonge makers te zien.

- Cinesud, een lokaal platform voor filmkunsten, begeleidde in deze periode filmtalenten. Er vonden in de Royal vele workshops plaats op anderhalve meter afstand en voor kleine groepen. Ook zijn er korte films gemaakt die inspelen op de huidige tijd. Deze zijn online verspreid. Het VOD platform dat veel films van talentvolle lokale makers vertoond, kreeg juist in deze tijd een impuls.
- Daarnaast is er achter de schermen intensief samengewerkt tussen de dansfestivals en werden online producten uitgewerkt die in de loop van 2021 online gedeeld worden.
- Verder organiseerden Cultura Nova en The Notorious IBE winteredities, waarbij er zowel fysieke als online activiteiten plaatsvonden met eigen producties.
- Tot slot zijn er muurschilderingen gerealiseerd en het talentontwikkelingsprogramma Murals for Communities betrok zowel aanstormende talenten als de lokale gemeenschap bij de uitvoering van het project in 2020.

Het vervullen van de (urban) centrum functie

- Als voorbereiding op het actualiseren van de Culturele Agenda voerden we gesprekken met culturele organisaties. Omdat de culturele sector in 2020 door corona zo onder druk stond, besloten we om de uitwerking van de nieuwe Culturele Agenda uit te stellen tot na de coronacrisis.
- Heerlen groeide uit tot de hoofdstad van street art met kwalitatief hoogstaande straatkunstwerken. In 2020 is onze collectie verder uitgebouwd met onder meer een mural bij Quatro. Maar door corona werden sommige projecten uitgesteld naar 2021.
- Evenementen brengen de stad tot leven. Helaas konden niet alle evenementen plaatsvinden. We moedigden culturele organisaties aan om creatief naar oplossingen te zoeken. Zo vonden sommige evenementen plaats in een aangepaste vorm of op een later tijdstip. Door maatwerk en coulance te bieden met betrekking tot onze subsidievoorwaarden, stonden we de sector zo goed mogelijk bij in deze uitdaging.
- Er is gewerkt aan de herontwikkeling van het Royal-complex en de doorontwikkeling/ bouwwerkzaamheden van poppodium NIEUWE NOR.

Samenwerking in het Zuiden

- De steden Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen werken met steun van de Provincie Limburg samen in de opbouw van de Stedelijke Cultuurregio Zuid (SCRZ). Om meer samenwerking en meer samenhang in de cultuur in Zuid Limburg te verkrijgen, om elkaar waar mogelijk te steunen en samen te bereiken wat alleen moeilijk lukt. De minister van OCW geeft in haar plannen aan dat ze de culturele regio's meer centraal wil stellen in het nieuwe landelijke cultuurbeleid (vanaf 2021). Vanaf 2019 experimenteert ze hiermee in regionale proeftuinen. In de SCRZ werken we aan de proeftuin Dans, waarbij we als regio de dansketen willen versterken en cross-overs binnen de kunstdisciplines stimuleren. Bestuurlijk is in de SCRZ afgesproken dat de gemeente Heerlen penvoerder en eerste aanspreekpunt is voor de proeftuin. In 2020 zouden vele activiteiten zichtbaar worden. Dansfestival Schrittmacher, in 2020 geopend door de minister-president, had een startsein moeten vormen. Het festival werd na een aantal dagen geannuleerd vanwege de eerste lockdown. Achter de schermen wordt verder gewerkt aan de proeftuin en in 2021 zullen producten (online) meer zichtbaar worden.
- Daarnaast hebben we de banden opnieuw aangehaald met de Parkstad gemeenten. We zijn gesprekken gestart om te zien waar we elkaar in deze lastige periode op cultureel vlak kunnen versterken.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Cultuur wordt hieronder weergegeven:

Programma 5:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Sport, Cultuur en Recreatie	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Cultuur	845	968	787	-13.085	-13.073	-13.580	-12.240	-12.105	-12.792	-687	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Cultuur	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Salariskosten en bijdragen in kosten regio Archeoloog.	75	-92	S	N
	Tekort op de exploitatie van de Vondst: a. Personele bezetting balie van De Vondst, centrum voor archeologie in Limburg (is niet begroot) b. Activiteiten in het kader van het Limburgs archeologisch erfgoed (zijn niet begroot)		-147	S	N
	Afhandeling overgang RHCL (rugzakje).		-74	I	N
	Niet verkregen subsidies.	-105		S	N
	Hogere omzet Kasteel Hoensbroek en Thermenmuseum als gevolg van diverse investeringen.	280		I	V
	Diverse afwijkingen.	5	-12	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**255**	**-325**		**-70**
Corona afwijkingen	Derving omzet Kasteel Hoensbroek en Thermenmuseum.	-435		I	N
	Grafische ontwerpkosten en communicatiekosten t.b.v. kasteel Hoensbroek en het Thermenmuseum.		-116	I	N
	Extra personeelskosten t.b.v. Kasteel Hoensbroek en het Thermenmuseum.		-9	I	N
	Cofinanciering vitale culturele infrastructuur.		-18	I	N
	Diverse aanpassingen.		-39	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**-435**	**-182**		**-617**
Totaal kernthema Cultuur		**-180**	**-507**		**-687**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Cultureel erfgoed

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Binnen het thema cultureel erfgoed zijn twee aspecten van belang: het beheer en behoud van ons erfgoed en het zichtbaar en beleefbaar maken ervan.

Beheer en behoud van ons erfgoed

- Rijckheyt werd in 2020 een onderdeel van Regionaal Historisch Centrum Limburg (RHCL). De samenwerking binnen een groter verband op Limburgse schaal biedt synergievoordelen en geeft toegang tot een E-depot, dat in de snel digitaliserende wereld steeds belangrijker wordt.
- De Christus Koning Kerk krijgt een herbestemming als archiefbewaarplaats. Inmiddels is er een omgevingsvergunning voor de verbouwing en een subsidie door de provincie toegekend voor de restauratie.
- In aanloop naar de invoering van de Omgevingswet moet er een omgevingsvisie worden opgesteld. De rol en betekenis van erfgoed krijgt ook een plek in die visie. Het initiatiefvoorstel de Heerlense School geeft hier goede handvatten voor.
- De digitale Erfgoedkaart Limburg die we samen met provincie en Limburgse gemeenten ontwikkelen vormt een mooi (beleids)instrument om het erfgoed te inventariseren, te beschrijven en op termijn ook voor publiek te ontsluiten. De kaartlagen rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten zijn inmiddels helemaal af.
- Het Romeins Badhuis is de afgelopen jaren grondig onderzocht. De resultaten van dit wetenschappelijk archeologisch onderzoek zijn in samenwerking met de Rijksdienst voor het cultureel Erfgoed (RCE) uitgewerkt in de NAR (Nederlandse Archeologische Rapporten) publicatie. Die publicatie is in maart 2020 gepresenteerd.
- Stichting Hofke van Sint-Antonius heeft met hulp en ondersteuning van gemeente Heerlen het burgerinitiatief om de kloostertuin een tweede leven te geven in 2020 met succes kunnen lanceren. Er zijn inmiddels genoeg fondsen verworven om de tweede fase op te starten.
- De Mijnsteenberg ON IV is aangewezen tot gemeentelijk monument. Daarnaast maakten we met hulp van betrokken instanties een shortlist van circa 50 panden die in 2021 in procedure zullen gaan.
- In het kader van ruimtelijke ontwikkelingen waren er in 2020 verschillende archeologische onderzoeken, van bureauonderzoeken tot opgravingen. Uitgangspunt hierbij is, conform het gemeentelijke archeologiebeleid, om daar waar archeologische waarden verstoord kunnen worden, deze bij voorkeur *in situ* te behouden. Indien bleek dat dit niet mogelijk was, zijn de archeologische waarden *ex situ* behouden. In 2020 begonnen we met het inventariseren van de historische kelders in Heerlen-centrum en de Koude Oorlog relicten binnen de gemeentegrenzen. In 2021 ronden we de inventarisatie af en formuleren we een advies hoe dit erfgoed beschermd, dan wel ontsloten kan worden.
- De resultaten van twee omvangrijke archeologische onderzoeken uitgevoerd op het Raadhuisplein en Tempsplein zijn in 2020 gepubliceerd. In 2021 maken de resultaten van beide onderzoeken deel uit van een tentoonstelling.
- In 2020 stelden we een cultuurhistorische studie van het middeleeuwse landsfort in Heerlen op. Hierin staan handreikingen hoe de in dit gebied aanwezige cultuurhistorische resten beheerd, behouden en ontsloten kunnen worden. Het rijke verleden van de stad kan een geweldige inspiratiebron zijn voor de economie, leefbaarheid en het woonklimaat van de binnenstad. De studie is dan ook leidend bij de voorgenomen herontwikkeling van het Landsfort Herle.

Zichtbaar en beleefbaar erfgoed

- De plannen voor een vernieuwd Romeins museum Heerlen zijn verder uitgewerkt en er is tijdelijk een transitiemanager/kwartiermaker aangesteld.

- De voorbereidingen zijn getroffen voor de aankoop van Pand Kneepkens. Het pand wordt begin 2021 aangekocht door gemeente Heerlen. Er is een voorlopig ontwerp voor de inrichting van het museum gemaakt. De planning is om het museum in november 2021 te openen.
- Met de eigenaar van Kasteel Hoensbroek en de kasteelontwikkelaar is gewerkt aan een toekomstscenario voor het kasteeldomein waarin de gemeente een rol heeft in het museale deel.
- Gemeente Heerlen was ook in 2020 één van de aanjagers van het project Via Belgica, samen met de Provincie Limburg en de gemeenten Maastricht, Meerssen, Valkenburg aan de Geul, Voerendaal, Simpelveld, Landgraaf, Kerkrade en Riemst. Doel is om samen het Romeins verleden van deze regio zichtbaar en beleefbaar te maken.
- In de gebiedsontwikkelingen in Romeins Kwartier was het bewaarde en verdwenen erfgoed het afgelopen jaar leidend in de ontwerpvraagstukken voor de toekomst. Diverse kleine en grotere initiatieven zijn gerealiseerd, die hebben bijgedragen aan het zichtbaar en beleefbaar maken van de historie van de stad, waaronder een Romeinse wandelroute in samenwerking met Visit Zuid-Limburg.
- Tijdens het archeologisch onderzoek bij de aanleg van het mijnwaternetwerk dwars doorheen de Heerlense binnenstad, richtten we samen met De Vondst een tijdelijke archeologische werkplaats in vóór het Thermenmuseum. Een mooi voorbeeld van burgerparticipatie dat op veel bezoekers en participanten kon rekenen.
- De Vondst, Centrum voor Archeologie in Limburg, leverde met de Archeohotspot, tentoonstellingen en een educatief programma voor het onderwijs, een mooie aanvulling op het erfgoedaanbod van de stad. Hierbij werkten gemeente Heerlen en De Vondst nauw samen.
- Voor de gebiedsontwikkeling van het Middeleeuwse Landsfort Herle, rond de Pancratiuskerk is met succes een aanvraag ingediend bij de Regiodeal. Het Middeleeuws verhaal en erfgoed krijgt daarin een centrale plek.
- Samen met Visit Zuid-Limburg is gewerkt aan de invulling van een nieuw te realiseren experience store in het Maankwartier waarin vijf belangrijke tijdlijnen uit het verhaal van Heerlen en de regio een plek krijgen.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Cultureel erfgoed wordt hieronder weergegeven:

Programma 5:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Sport, Cultuur en Recreatie	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Cultureel erfgoed	757	786	517	-5.190	-5.863	-5.793	-4.433	-5.076	-5.276	-199	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Cultureel erfgoed	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Toevoeging aan reserve Monumenten.		133	I	V
	Minder uitgaven onderhoud culturele gebouwen.		43	I	V
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		-95	I	N
	Diverse afwijkingen.	-29	-5	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-29**	**76**		**47**
Corona afwijkingen	Huurkwijtschelding culturele instellingen 2e kwartaal 2020, is gecompenseerd door het rijk.	-240		I	N
	Extra schoonmaakkosten t.b.v. Kasteel Hoensbroek en het Thermenmuseum..		-6	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**-240**	**-6**		**-246**
Totaal kernthema Cultureel erfgoed		**-269**	**70**		**-199**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Groen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

1000 bomen voor een aangenaam (leef) klimaat
In 2020 is het 1000-bomenplan vastgesteld. Het doel van dit plan is om in de komende jaren 1000 bomen van formaat aan te planten om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen.
De aanplant van bomen is vooral effectief tegen hittestress en in mindere mate ook tegen wateroverlast. Op basis van analyses van Heerlen is bepaald waar de bomen het meest effectief zijn. Speciale aandacht hebben we voor de meest kwetsbare groepen eenzame ouderen en basisschoolkinderen. Naast de klimaatadaptieve effecten, maakt het 1000-bomenplan Heerlen vooral ook groener, gezonder en mooier.

Aanvullend op het 1000-bomenplan is een subsidieaanvraag ingediend bij het 1 miljoen bomenplan van de Provincie Limburg. Deze aanvraag bevat acht projecten die samen met onze inwoners zijn bedacht en uitgewerkt. Het betreft het planten van nog eens 7000 bomen in de vorm van jonge aanplant op verschillende plekken in Heerlen. We zijn in afwachting of deze aanvraag gehonoreerd wordt.

Operatie Steenbreek
In de zomer van 2020 hebben we de pilot Operatie Steenbreek in samenwerking met de Stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen uitgevoerd. De pilot heeft zich gericht op het vergroenen van tuinen door het verwijderen van verhard oppervlak in tuinen. Bewoners kregen hierbij tuinadvies op maat en konden kiezen uit verschillende gratis plantpakketten. Uit de reacties van bewoners en uit de enquête bleek dat bewoners zeer tevreden waren over het plantmateriaal en het opgezette concept. Door de tuinen te vergroenen loopt het water makkelijker de grond in. Daarnaast voelt een groene tuin ook koeler aan en vergroten we de biodiversiteit in stedelijk gebied.

Ecologisch beheer
In 2020 hebben we ecologisch beheer nog beter verankerd in het reguliere groenbeheer.
Er is opnieuw gekeken waar de beste kansen liggen voor schapenbegrazing. Daarnaast hebben we onderzocht of er op nog meer plaatsen op een ecologische manier gemaaid kan worden. Bij dit zogenaamde ecologisch maaibeheer passen we verschillende maaivormen toe die gericht zijn op meer bloeiende bloemen en kruiden en het verbeteren van het leefgebied van insecten. Hierdoor vergroten we niet alleen de biodiversiteit, maar ook de belevingswaarde van inwoners. Dankzij de gerichte aanpak met keus uit verschillende beheertechnieken, is het beheer van bijna 35 ha groengebied afgestemd op de potentie van het terrein en de hier voorkomende soorten (Sinusbeheer).

Wat heeft het gekost?
Het totale resultaat van het kernthema Groen wordt hieronder weergegeven:

Programma 5:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Sport, Cultuur en Recreatie	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Groen	35	35	46	-5.595	-5.570	-5.729	-5.560	-5.534	-5.682	-148	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Groen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	De bezuiniging op het groenonderhoud kan pas op termijn volledig worden gerealiseerd. De onderhoudsachterstand wordt vanaf 2019 gefaseerd weggewerkt, hierdoor zijn er in de beginjaren nog aflopende tekorten.		-113	I	N
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		-53	I	N
	Diverse afwijkingen.	11	7	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**11**	**-159**		**-148**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Groen		**11**	**-159**		**-148**

Bedragen x € 1.000

Foto: Heerlen Mijn Stad

2.1.6 Programma Sociaal Domein

Portefeuillehouders: Peter van Zutphen, Martin de Beer, Jordy Clemens, Adriane Keulen

Wat hebben we bereikt?

Algemeen
Door de uitbraak van de COVID-19 pandemie en de genomen maatregelen in Nederland om deze te bezweren, zagen wij ons geconfronteerd met een nieuwe werkelijkheid, ook ten aanzien van onze ambities.
Tijdens de eerste lockdown en de grote onzekerheid die deze met zich meebracht, besloten een aantal door ons gecontracteerde WMO-zorgpartijen dat zij de reguliere zorg onder de noodmaatregelen niet meer konden leveren. Hulp die vanuit Heerlen STAND-BY! wordt geboden en de Hulp bij het Huishouden, werden in eerste instantie niet of op een alternatieve manier geleverd. Wij zijn steeds met deze zorgpartijen in overleg gebleven om te bespreken wat er binnen de geldende maatregelen wel nog mogelijk was. Dit vanuit de verantwoordelijkheid voor onze burgers/cliënten.
Vanaf het einde van de eerste lockdown werd de hulp weer zoveel mogelijk op de oude manier geleverd en gingen ook dagbestedingslocaties weer open. Dit is tot het einde van vorig jaar het geval geweest.

De door JENS geboden Basishulp Jeugd is, in allerlei alternatieve vormen, gecontinueerd tijdens de coronaperiode. De verblijfsjeugdhulp is afgelopen jaar ongewijzigd gecontinueerd. Binnen het jeugddomein is hard gewerkt aan het zoveel als mogelijk continueren van de activiteiten voor kinderen en jongeren, zoals de zomeractiviteiten van JENS, de scoutinggroepen en de speeltuinen. Ook de ondersteuning en hulp aan jeugdigen en hun gezinnen is in 2020 doorgegaan. De waarde van JENS als 1 aanspreekpunt voor alle ambulante jeugdhulp heeft zich afgelopen jaar bewezen bij het organiseren van de noodopvang.

Het jaar 2020 was ook voor veel buurtorganisaties extreem lastig. Door regelgeving en doordat veel oudere vrijwilligers meer gebonden waren aan huis, hebben een redelijk aantal voorgenomen initiatieven of projecten geen doorgang kunnen vinden of zijn nog niet geheel afgemaakt, zoals bij verschillende buurtdeals. Onze buurtregisseurs hebben ondersteuning geleverd aan alle buurtorganisaties om desondanks dit zo goed mogelijk uit te kunnen voeren; "wat niet af is maken we in 2021 af", dat is zo afgesproken.
Tot slot hebben ook bij het integrale ouderenbeleid fysieke ontmoetingen en activiteiten niet altijd doorgang kunnen vinden. Ook hier hebben waar mogelijk alternatieve activiteiten plaatsgevonden en waar dit mogelijk was zijn activiteiten doorgeschoven naar 2021.

De COVID-19 uitbraak heeft ook onze ambities binnen het Sociaal Domein vertraagd, echter dat wil niet zeggen dat deze daarmee van de baan zijn.
Naast veel ellende heeft de uitbraak ook gezorgd voor saamhorigheid en burgerparticipatie en verantwoordelijkheid getuige de vele initiatieven die binnen onze stad zijn ontstaan. Soms zonder de gemeente, soms met professionele ondersteuning en/of subsidies.
De centrale begrippen in de WMO zoals zelfregie/zelfredzaamheid en gebruik maken van het sociale netwerk waren hierbij prominent aanwezig. Het doet goed om te constateren dat onze burgers in tijden van crisis er voor elkaar zijn.

In 2020 hebben wij de beide coöperaties Heerlen STAND-BY! en JENS verder zien transformeren waarbij preventie centraal stond en staat. Daar waar HSB! al het stadium van volwassenheid heeft bereikt, is JENS nog een organisatie in ontwikkeling. De gemeenten zijn tevreden over de door JENS gerealiseerde transformatie van de jeugdhulp. Zo wordt inmiddels een groot deel van de ambulante hulp in de wijken, dicht bij huis, georganiseerd en leidt de samenwerking met

huisartsen tot minder en gerichtere verwijzingen. Ook zien we dat het aantal kinderen dat ambulante jeugdhulp ontvangt stabiliseert in 2020.
Eind 2020 heeft JENS ons bericht in een financieel kwetsbare positie te verkeren. We hebben er vanuit het oogpunt van goed werkgeverschap voor gekozen om de voorgenomen overdracht van de medewerkers toegang naar JENS 'on hold' te zetten. Bovendien hebben we extern onderzoek laten verrichten naar de financiële situatie van JENS. Kort samengevat luidt de conclusie hiervan dat we met JENS inhoudelijk en financieel op de goede weg zijn, maar dat de huidige lumpsum ontoereikend is voor het uitvoeren van de opdracht. Op 26 mei ligt een raadsvoorstel hierover ter besluitvorming voor. Overigens zijn de ontoereikende middelen voor jeugdhulp een landelijk probleem waarover de VNG en het Rijk in gesprek zijn.

Maatschappelijke diensten (o.a. WMO)
We hebben flinke stappen gezet in het voorkomen van dakloosheid en in de verbetering van de maatschappelijke opvang. Daarmee krijgen burgers die dak- en thuisloos zijn geworden passend onderdak en begeleiding, van waaruit gewerkt kan worden aan herstel. Daarbij hebben we bereikt dat niet alle nieuwe voorzieningen in Heerlen gevestigd worden.

De vergrijzing in combinatie met het langer thuis wonen, noopt ons tot verregaande samenwerking met enerzijds woningcorporaties en anderzijds zorgpartijen. Om inzicht in onze opgave te krijgen hebben wij vorig jaar opdracht gegeven om een kwalitatief en kwantitatief onderzoek te laten uitvoeren naar de woonbehoeften/ -noodzaken van onze kwetsbare doelgroepen, variërend van zowel de ouderen tot aan de inwoners met andersoortige hulp- en ondersteuningsvraag (bijv. het bekende "rugzakje").

Ook zijn wij in gesprek gekomen met zorgpartijen hoe wij in gezamenlijkheid kunnen komen tot zorgbuurthuizen, die het gat tussen zelfstandig thuis wonen en de verpleegkliniek kunnen overbruggen.

Eind 2020 zijn we gestart met onze participatie bij de nieuwe ontwikkeling Frisse wind Heerlen. De eerste initiatieven zijn inmiddels in verschillende buurten toegekend.

Jeugd
Onze inzet op het gebied van jeugd moet bijdragen aan het opgroeien van onze kinderen in een veilige en gezonde omgeving, waarin zij zich optimaal kunnen ontplooien tot actieve en volwaardige burgers en de bescherming en zorg krijgen die nodig is. Het kind staat op 1. We willen de groep kinderen in Heerlen waar het goed mee gaat vergroten. Om dit te bereiken zetten we breed in, door de algemene voorzieningen op orde te hebben, door gezonder opgroeien te bevorderen, door kinderen die opgroeien in armoede te ondersteunen, door de veiligheid in gezinnen te bevorderen en door hulp te bieden als die nodig is. Daarmee starten we al vóór de geboorte door kwetsbare kinderen (en hun ouders) zo jong mogelijk in beeld te hebben en ondersteuning en hulp te bieden en lopen we mee in alle levensfasen van een kind.

Afgelopen jaar is de verblijfsjeugdhulp conform planning uitgevoerd en zijn voorbereidingen getroffen voor een nieuwe inkoop van de zware vormen van jeugdhulp. 2020, het tweede bestaansjaar van JENS, heeft in het teken gestaan van de verdere opbouw van de organisatie maar met name van het verder invullen van de transformatie, onder ander door het uitvoeren van het meerjarig Perspectiefplan. Ook hierbij heeft COVID-19 voor beperkingen en vertraging gezorgd. Desondanks wordt inmiddels 43% van de ambulante jeugdhulp dicht bij huis gegeven en zorgt de samenwerking met de huisartsen voor minder en gerichtere doorverwijzingen.

We hebben het afgelopen jaar diverse interventies voortgezet, waaronder Kansrijk van Start Parkstad en Kansrijke Start Zuid-Limburg. In deze Actieprogramma's werken we samen met een groot aantal externe partners, gericht op een goede start van kinderen in het leven.

Vermelding verdient ook de onverminderde aandacht voor het tegengaan van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Armoedebestrijding

Bijstandsvolume beheersen
De laatste jaren zagen we een afname van het aantal bijstandsdossiers. Daar kwam in 2020 een einde aan en dat heeft alles met corona te maken. Gelet op alle corona maatregelen die in 2020 zijn getroffen valt de toename van het aantal bijstandsdossiers over 2020 eigenlijk nog wel mee.

Minder kinderen groeien op in armoede
Het bestrijden van armoede onder kinderen heeft de hoogste prioriteit. Ondanks corona zijn we er in geslaagd veel kinderen te bereiken. We blijven hiermee doorgaan: het is geen sprint, maar een marathon.

Ondergebruik aanpakken
Net als voorgaande jaren was dit onderwerp ook in 2020 actueel. Automatisch en meerjarig verstrekken (IIT, chronisch zieken, bewind, mantelzorgcompliment) hebben hieraan bijgedragen.

Buurtgericht werken
In 2020 zijn wij doorgegaan met het versterken en ontwikkelen van de ingezette koers om te komen tot een netwerkorganisatie die samenlevings- en opgavegericht werkt. Passend binnen de veranderende eisen die de samenleving aan ons stelt, alsmede aan onze diensten, producten en partners. Daarnaast zijn we eind van het jaar gestart met de eerste afspraken met buurtorganisaties en kernteams rondom de nieuwe visie buurtgericht werken (en zorgen daarbij voor integraliteit met de nieuwe Kadernota leefbaarheid & veiligheid 2020-2021 welke eind 2021 vastgesteld wordt en het programma burgerbetrokkenheid).
Verder hebben de buurtregisseurs een bijdrage geleverd aan het betrekken van de buurtbewoners door hen te stimuleren om mee te denken én mee te doen met activiteiten in de buurt. Maar vooral ook aan de vele leefbaarheid & veiligheid knelpunten zoals jongerenoverlast, COVID-19 en soms ernstige vormen van woonoverlast. Hier is veel extra tijd en energie in gaan zitten.

Integraal ouderenbeleid
Ouderenbeleid
Onze ambitie op het gebied van ouderen is dat ouderen gezond en gelukkig ouder worden in een veilige leefomgeving. Een stad waar mensen zolang als mogelijk regie houden over hun eigen leven. Maar ook dat gezien wordt dat ouderen een zeer waardevolle groep zijn voor onze maatschappij die een actieve bijdrage levert zowel sociaal als economisch. Met het nieuwe integraal ouderenbeleid getiteld Ouder worden met Toekomst, hebben wij ons afgelopen jaar, door de inzet op tien actielijnen, ingespannen om deze ambitie te realiseren. De kracht van ons ouderenbeleid is de veelheid en diversiteit van ontmoetingsmogelijkheden en het maken van verbindingen in de stad, in het bijzonder op buurtniveau. Dit doen wij samen met veel partners.
De aanpak eenzaamheid is afgelopen jaar als speerpunt opgenomen in de vastgestelde ontwikkelagenda "Ouder worden met toekomst 2020-2023". Eenzaamheid is een urgent en complex probleem, zeker ook in Heerlen. Door de coronacrisis is dit thema nog actueler geworden. Wij hebben afgelopen jaar ingezet op bewustwording, signaleren, voorkomen en verminderen van eenzaamheid bij ouderen. Dit doen wij niet alleen maar samen met burgers, partners en andere partijen. Samenwerking en het creëren van een sterk netwerk is hierbij cruciaal om een duurzame aanpak te kunnen realiseren.

LIA

In mei 2020 heeft de Raad de Lokale Inclusie Agenda (LIA) 'Iedereen voor Elkaar!' vastgesteld, die tot stand is gekomen na een interactief traject met inzet van externe professionals en ervarings-deskundigen. De Cliëntenraad Gehandicapten Heerlen (CGH) en de Adviesraad MO hebben positief geadviseerd over de agenda. Aan de LIA werkten ook onze twee ambassadeurs mee, dat zijn collega's met een beperking die al meerdere jaren een bijdrage leveren in de bewustwording te werken aan een inclusieve gemeentelijke organisatie. We willen dat iedereen in Heerlen tot zijn recht komt, kan meedoen en dat inwoners naar elkaar omkijken. Aan de hand van deze agenda streven wij ernaar om op acht thema's fysieke en andere ongelijkheden weg te nemen voor mensen met een beperking door concreet eigen "inclusief handelen" in al onze beleids- en uitvoeringstaken, door andere organisaties en bedrijven te bewegen en dit ook te doen en door onze eigen organisatie en huisvesting 'inclusief' in te richten. In 2020 hebben wij ingezet om Heerlen een stukje inclusiever te maken op diverse thema's.

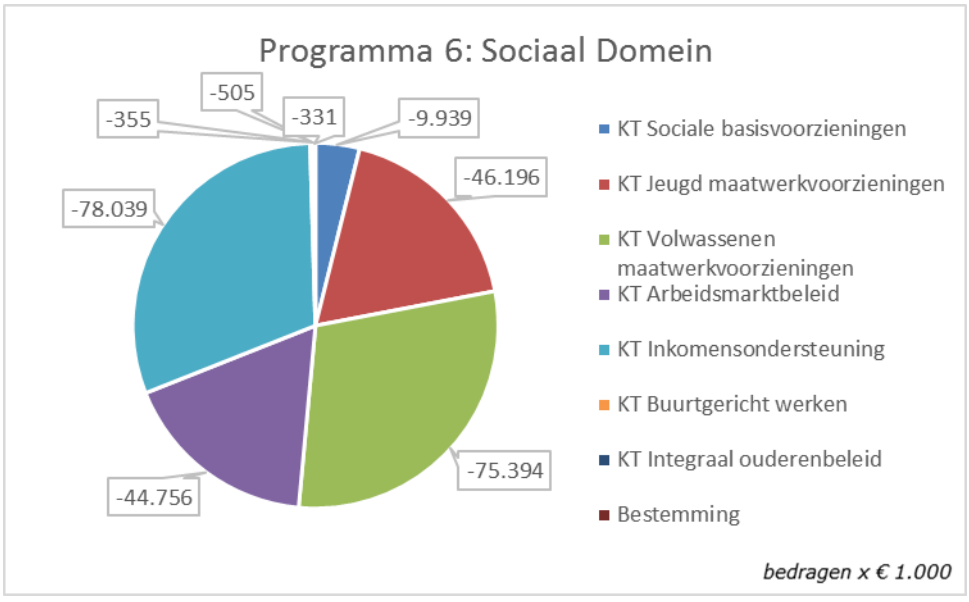
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Sociaal Domein, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Sociaal Domein	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Sociale basisvoorzieningen	0	558	508	-10.467	-9.911	-9.939	-10.467	-9.353	-9.431	-77	
KT Jeugd maatwerkvoorzieningen	262	727	759	-38.929	-40.561	-46.196	-38.668	-39.834	-45.437	-5.603	
KT Volwassenen maatwerkvoorzieningen	3.797	4.265	3.979	-70.468	-71.700	-75.394	-66.672	-67.435	-71.415	-3.980	
KT Arbeidsmarktbeleid	100	3.872	6.810	-37.507	-44.895	-44.756	-37.407	-41.023	-37.946	3.077	
KT Inkomensondersteuning	57.180	67.225	70.075	-63.860	-73.780	-78.039	-6.680	-6.555	-7.964	-1.409	
KT Buurtgericht werken	0	0	0	-722	-566	-505	-722	-566	-505	61	
KT Integraal ouderenbeleid	0	0	0	-510	-530	-355	-510	-530	-355	174	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**61.338**	**76.647**	**82.132**	**-222.463**	**-241.943**	**-255.185**	**-161.125**	**-165.296**	**-173.053**	**-7.757**	
Bestemming	**30**	**30**	**30**	**0**	**-331**	**-331**	**30**	**-302**	**-302**	**0**	
Gerealiseerde resultaat	**61.368**	**76.677**	**82.162**	**-222.463**	**-242.274**	**-255.517**	**-161.095**	**-165.598**	**-173.355**	**-7.757**	**N**

Bedragen x € 1.000

De lasten 2020 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Risico's

- **COVID-19**
  Met de komst van diverse vaccins lijkt het einde in zicht van de COVID-19 pandemie. Echter, er zijn nog te veel onzekerheden, met name mutaties, die ervoor kunnen zorgen dat alle seinen weer op rood gaan en we opnieuw worden geconfronteerd met maatregelen. Dit betekent ook iets voor onze ambities en beschikbare middelen (capaciteit en financieel).
  COVID-19 betekent ook iets voor onze zorgpartners, mogelijk dient zich een extra zorgvraag aan als gevolg van de lockdown.
- **Financiële middelen vanuit het Rijk**
  De voorgenomen herverdeling van de middelen in het gemeentefonds is voor onze stad niet gunstig, wij worden gekort. Deze korting in combinatie met een toenemende zorgvraag maakt het voor alle gemeenten, en ook voor ons, steeds moeilijker om de taken op een goede manier uit te voeren en dit betaalbaar te houden.
  Per 2021 gaat een groot deel van de mensen die Beschermd Wonen hebben over naar de Wet langdurige zorg. De rijksmiddelen volgen deze overgang. Gemeenten worden gekort. Hiertegenover staat een daling van onze zorguitgaven. De doordecentralisatie van het Beschermd Wonen gaat in per 2023. In 10 jaar tijd worden de rijksmiddelen over het land herverdeeld. De regio parkstad ontvangt daardoor minder. Ook worden ze over alle gemeenten verdeeld, waardoor Heerlen niet meer als centrumgemeente het volledige budget krijgt. Deze wijzigende wet- en regelgeving en veranderende financiering vanuit het Rijk vormen een risico voor de uitvoering van onze Uitvoeringsagenda Beschermd Wonen & Maatschappelijke Opvang.
- **Maatschappelijke begeleiding statushouders**
  Statushouders die vanuit het AZC in Heerlen komen wonen, krijgen een half jaar maatschappelijke begeleiding aangeboden. Indien nodig verlengen wij deze begeleiding, de duur van het traject is maatwerk. Het aanbieden van maatschappelijke begeleiding aan volwassenen is wettelijk verplicht en de gemeente krijgt er geld voor van het Rijk. Voor minderjarigen ontvangen wij echter geen vergoeding, terwijl zij wel begeleid worden. De gemeente bekostigt deze begeleiding zoals gebruikelijk zelf. Een hoge taakstelling en de komst van meer grote gezinnen leveren hierbij een risico op.
- **Een groeiend aantal multi-problem casussen**
  Wij zien een groei van de multi-problem casussen, zowel in aantal als in complexiteit. Dat betekent dat er meer middelen, zowel wat capaciteit betreft als financieel, benodigd zijn.

Beleidsindicatoren

BBV-indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	975,7	792,1	2019
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	840*	640*	2020
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2	1	2019
Kinderen in uitkeringsgezinnen	% kinderen tot 18 jaar	13	6	2019
Netto Participatiegraad	% inwoners	61,2	68,8	2019
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	4	2	2019
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18+	731	460	2020
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	254	202	2020
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	17	12	2019
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2,6	1,2	2019
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,8	0,4	2019

Overige indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Huishoudens met kinderen die een laag inkomen hebben	% van het totaal aantal huishoudens met thuiswonende minderjarige kinderen	15,8	8,1	2018
Netto-arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	61,2	68,2	2019
Inwoners die zich (soms/vaak) eenzaam voelen	% inwoners 18+	20		2019

** De gemeente Heerlen heeft gekozen voor een andere inrichting van het WMO domein (begeleiding en dagbesteding) dan landelijk gebruikelijk. De verplichte BBV indicator voor de WMO sluit niet aan op ons inkoopmodel waarin wij uitgaan van resultaatsturing. In de indicator worden enkel maatwerkvoorzieningen vermeld, informatie over algemene voorzieningen is niet beschikbaar. Hierdoor is deze indicator niet vergelijkbaar met de landelijke referentiecijfers.*

Kernthema Sociale basisvoorzieningen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Transformatie

Van individueel naar collectief

In 2020 is meer ingezet op groepsbegeleiding, groepswerk en zelfregiegroepen bij volwassenen. Dit blijkt voor veel cliënten een goede vorm van ondersteuning te zijn. In een groep leren de deelnemers van elkaar, kunnen ze elkaar tot steun zijn en zien ze dat ze niet de enige zijn die ergens moeite mee hebben. In de zomer 2020 is een vakgroep collectieve ondersteuning gevormd met als doel de verschillende vormen van collectieve ondersteuning in Heerlen samen verder ontwikkelen. De uitvoering start in 2021. Collectieve begeleiding is een efficiënte vorm van ondersteuning, die STAND-BY! de kans biedt meer mensen te ondersteunen.

Focus op ontwikkeling cliënt

In september 2020 heeft STAND-BY! bij de Algemene Ledenvergadering een visie en plan voorgelegd voor de transformatie van de dagbesteding. Transformatie begint met een andere manier van denken vanaf de start. Tijdens de intake wordt gekeken naar de talenten van de cliënt en het stimuleren van zijn ontwikkeling. Daarnaast worden zogenaamde hybride arrangementen geïntroduceerd van verschillende vormen van ondersteuning waar daginvulling een onderdeel van is. Hierbij wordt de aandacht verlegd van doelgroepen naar activiteiten en diensten, die zoveel mogelijk ten goede komen aan de buurt. Ook wordt er naar gestreefd om dagbesteding die nu bij leveranciers plaats vindt, uit te laten voeren door leden van STAND-BY! Eén van de intakers heeft hierbij de rol gekregen van ”adviseur dagbesteding”, en ondersteunt collega-intakers bij de keuze voor een daginvulling op basis van de transformatie gedachte.

Verbinding

Eerste kwartaal 2020 is de pilot “online buurtplatform” gestart in vier buurten. Met de online buurtplatforms worden zowel activiteiten in de buurt, als kleine hulpvragen online samengebracht op één plek via het platform van Wijkconnect. Iedereen kan het platform gratis raadplegen en buurtbewoners, verenigingen of non-profit organisaties kunnen ook zelf een bijdrage leveren door een activiteit voor de buurt te publiceren in de agenda, of een post-it met een hulpvraag op het prikbord te plakken. In elke pilotbuurt is een team van buurtbewoners gestart met het inventariseren wat belangrijke activiteiten en organisaties in hun buurt zijn. De bewoners hebben online een training gevolgd, met uitleg over Wijkconnect en het beheer van het platform.
Afgelopen jaren zijn overal in Heerlen buurtpunten geopend, die inmiddels een belangrijke plek vervullen en steeds meer buurtbewoners weten te vinden voor een praatje, een kop koffie of een activiteit. Het buurtplatform van Wijkconnect biedt iedereen in de buurt de mogelijkheid om bij te dragen aan de verbinding in de buurt.

Positieve gezondheid

STAND-BY! geeft vorm en uitvoering aan het scholingsplan Positieve Gezondheid, waarbij medewerkers in eigen tempo een theoretische module doorlopen. Daarna volgt een groepstraining over toepassing van het gedachtengoed op zichzelf en het werk. Eind 2020 hebben de meeste STAND-BY! collega’s de basistraining Positieve Gezondheid afgerond. Daarna wordt aandacht besteed aan de implementatie. De komende jaren worden ervaringen opgehaald rondom de implementatie om verdere verankering te garanderen.

Partnerschap

Huis van het Recht

Het eerste “Huis van het Recht” is begin 2020 van start gegaan. Mensen die te maken hebben met verschillende problemen op gebied van bijvoorbeeld schulden, huisvesting, verstoorde familierelaties of een verslaving kunnen bij een fysiek loket terecht voor hulp. In deze pilot van het Huis van

het Recht werken rechtbank Limburg, gemeente Heerlen en Het Juridisch Loket samen. Daarnaast sluiten ketenpartners als Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming en woningcorporaties aan.

Stichting Mentorschap Limburg
In 2020 is een samenwerkingsconvenant getekend met Stichting Mentorschap Limburg, een vrijwilligersorganisatie, aangesloten bij Mentorschap Nederland. Mentorschap wordt opgelegd door de kantonrechter. Dit samenwerkingsconvenant maakt het gemakkelijker om mentorschap aan te vragen voor cliënten die geheel of gedeeltelijk wilsonbekwaam zijn of niemand hebben die hun belangen kan behartigen.

Zuyd Hogeschool
De hogeschool voert een pilot uit om de effecten van ondersteuning beter in kaart te brengen, de zogenaamde Effectencalculator. Drie vragen staan centraal:
– wat gebeurt er in het leven van de cliënt?
– welke ondersteuning is hiervoor nodig?
– wat kost de ondersteuning?

Samenwerking HSB! met JENS
Vanaf 1 maart 2020 huurt STAND-BY! samen met JENS een pand aan het Horstplein in Hoensbroek. Op deze kantoorlocatie kunnen alle medewerkers van JENS en STAND-BY! uit Hoensbroek (gebied 1) terecht, samen met de medewerkers van het expertiseteam. Op deze manier wordt een intensieve samenwerking gefaciliteerd tussen medewerkers die vaak in dezelfde gezinnen werken en worden werkwijzen en processen op elkaar afgestemd. Ook biedt de locatie praktische voordelen, zoals een vermindering van reistijd voor overleg of huisbezoeken.

Geweld hoort nergens thuis (GHNT), onder andere Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
In 2019 is gestart met het driejarig landelijk programma 'Geweld hoort nergens thuis'. Dit programma is gericht op het terugdringen en voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het is ingezet door VWS, V&J en de VNG. Heerlen heeft hierin, als centrumgemeente, een taak voor de regio Parkstad. In 2020 hebben we vooral ingezet op de acties vanuit de uitvoeringsagenda GHNT Zuid-Limburg:

- Accordering van de regiovisie Zuid-Limburg door alle gemeenten.
- In 2020 is de bevordering van de deskundigheid bij de aanpak van kindermishandeling gestimuleerd en voortgezet. Met subsidie van de Provincie heeft scholing (opnieuw) plaatsgevonden bij diverse organisaties: voor nieuwe medewerkers van de wijkteams, het onderwijs, kinderopvang, kraamzorg, jeugdhulpverlening en de GGZ is scholing georganiseerd. Daarnaast hebben eerder geschoolde professionals nascholing gevolgd. Aan vrijwilligers is voorlichting gegeven, onder andere over de gratis e-learnings.
- Met Zuyd Hogeschool werken we samen om de aanpak kindermishandeling structureel te borgen in de leerplannen, zodat de aankomende professionals in staat zijn om te signaleren en te handelen bij vermoedens van kindermishandeling. Zo is met subsidie vanuit het landelijk programma 'Geweld hoort nergens thuis' een pilot ingezet om middels e-learnings, voor zowel studenten als docenten/decanen, het thema te behandelen. Ook is in de Week tegen Kindermishandeling een digitaal symposium georganiseerd vanuit de Zuyd Hogeschool in Heerlen; deze was via een digitale opname te volgen door docenten en studenten in heel Nederland.
- Uitvoer gegeven aan de projecten MDA++ (Multidisciplinaire Aanpak) en Plegeraanpak (PIP=Pleger In Positie).
- Samen met een landelijk team hebben we de meldcodetour georganiseerd op het thema ouderenmishandeling.
- Handle with Care: de succesvolle pilot 'Handle with Care' is 1 januari 2019 uitgerold naar alle Heerlense basisscholen. Hiermee worden kinderen die huiselijk geweld hebben meegemaakt de dag erna goed opgevangen op school. Net als in 2019 hebben in Heerlen in 2020 gemiddeld drie

kinderen per week door deze inzet snelle steun ontvangen. Het is in 2020 niet gelukt om deze inzet structureel te implementeren. Handle with Care is opgenomen in het landelijke actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis' én opgenomen als wapenfeit in de sociale agenda van de Provincie Limburg.
- Nieuwe gelden voor projecten in de regio ontvangen: Samen voor Veiligheid (uitrol van een gezamenlijke visie en aanpak in casussen geweld in afhankelijkheid), Citasafe (meldcode en GHNT in en met VMBO/MBO Citaverde), Ontwikkeling van een Traumabehandelingplatform (samen met nog 17 regio's in Nederland) en een project verbetering van de samenwerking tussen zorg en veiligheid.
- We hebben inspiratiesessies georganiseerd op allerlei thema's om huiselijk geweld en kindermishandeling zichtbaar te houden.

Rond het thema Zorg en Veiligheid, waartoe 'Geweld hoort nergens Thuis' behoort, wordt door een groep ambassadeurs van ZL-gemeenten, Openbaar Ministerie, de Politie, GGD-ZL, Veilig Thuis en GGZ-instellingen gewerkt aan een governancestructuur.

Veilig Thuis Zuid-Limburg
2020 stond in het teken van de doorontwikkeling en professionalisering van Veilig Thuis.
Er is geïnvesteerd in onder andere het verstevigen van de samenwerking tussen zorg- en strafketen, samenwerking tussen Lokale Toegangen van de gemeenten en Veilig Thuis en aandacht voor deskundigheidsbevordering. Tevens is er gewerkt aan de kwaliteit van de dienstverlening en een efficiëntere bedrijfsvoering. Een voorbeeld van dit laatste is dat de triagetafel en routeertafel gecombineerd worden (pilot Heerlen).
Het aantal meldingen huiselijk geweld daalde ten opzichte van 2019 met bijna 7%. Het aantal advies- en ondersteuningsaanvragen steeg daarentegen ten opzichte van 2019 met 14%, mede als gevolg van de introductie van de chatfunctie.
De hoeveelheid werk bleef desondanks hoog, hetgeen in december leidde tot inhuur van tijdelijk extra capaciteit om de wachtlijst weg te werken.

Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg
Op 1 januari 2020 trad de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (WvGGZ) in werking en verving de Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen (de Wet BOPZ).
De WvGGZ stelt gemeenten voor nieuwe taken en verantwoordelijkheden bij het verlenen van (toegang) tot verplichte zorg.
Nieuw is de mogelijkheid tot het voeren van een Verkennend Onderzoek (VO) bij degene waarover (psychische) zorgen omtrent zijn/haar gedrag bij de gemeente kenbaar worden gemaakt. In 2020 zijn er 36 VO aangevraagd. Van deze 36 zijn er uiteindelijk 18 doorgeleid naar het Openbaar Ministerie om te beoordelen of er een zorgmachtiging afgegeven kan worden.
Gestart is ook met het verplichte regio-overleg waarin primair vertegenwoordigd zijn: colleges van burgemeester en wethouders, Geestelijke Gezondheidszorg, Openbaar Ministerie en Politie.
Het aantal crisismaatregelen bedroeg in 2020 104 (op grond van de WvGGZ en 23 inbewaringstellingen (op grond van de Wet zorg en dwang): in totaal 127 gedwongen opnames. In 2019 bedroeg het totaal aantal gedwongen opnames (inbewaringstellingen) op grond van de toenmalige wet BOPZ 162.

Informele zorg
Ondanks de coronacrisis signaleert de grootste aanbieder van ondersteuning (bij) mantelzorg (Meander/CIZOP) geen stijging van het aantal mantelzorgers dat ondersteuning vraagt. Het 'bestand' is ongeveer even groot als in 2019. Steunpunt Mantelzorg, LEVANTO-Groep vrijwilligers en SGL-Buddyzorg hebben de bij hen bekende en nieuwe mantelzorgers ondersteund; fysiek waar dat nodig was en meer op afstand (digitaal, telefonisch) waar dat kon, eventueel in een hogere frequentie. Daar is ook het beeld uit naar voren gekomen dat de mantelzorgers het ondanks de zwaarte van de taak het aardig wisten te redden in 2020.

Door de extra aandacht is er nauwelijks ruimte geweest voor doorontwikkeling, dit wordt in 2021 weer opgepakt, in het bijzonder rondom thema versterking zelfhulp en respijtzorg.
De regionale samenwerking verloopt goed.
Er zijn minder mantelzorgcomplimenten aangevraagd en verstrekt in 2020: 2456 ten opzichte van 2626 in 2019.
Het mantelzorgcompliment-PLUS (extra diensten voor mantelzorgers ter ondersteuning van hun taak) is uitgevoerd door Werk voor Heerlen. Er is heel weinig gebruik gemaakt van de aangeboden diensten, onder meer door de coronacrisis. Er zijn 4 contacten geweest en uiteindelijk is er 1 klusdienst verleend.

Wonen & Zorg
Bij de uitvoering van de prestatieafspraken 2020 hebben we met de woningcorporaties en bewonersorganisaties gewerkt aan een eerste opzet voor urgentiebeleid voor sociale huur. Daarnaast hebben we opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een woonzorganalyse als start voor het ontwikkelen van een woonzorgvisie en bijbehorend uitvoeringsplan.

Zorgbuurthuis
Afgelopen jaar hebben wij de eerste gesprekken met zorgorganisaties gevoerd inzake de realisatie van Zorgbuurthuizen.

Nieuwkomers
Jaarlijks dienen wij op grond van de Taakstelling Huisvesting Statushouders een door het Rijk bepaald aantal statushouders in een woning te huisvesten. De corona-uitbraak, met maatregelen zoals de lockdowns, heeft de invulling van de taakstelling in 2020 vertraagd. De achterstand die daardoor is ontstaan, schuift door naar 2021 en is inmiddels voortvarend opgepakt, bijvoorbeeld door gebruik te maken van het online aanbod van interieurwinkels dat in de tweede lockdown ontstaan is. Statushouders worden door Vluchtelingenwerk geholpen bij het (online) bestellen van de woninginrichting en stoffering.

Aan de statushouders die in onze gemeente komen wonen, bieden wij de wettelijk verplichte maatschappelijke begeleiding aan. Vluchtelingenwerk verzorgt gedurende de eerste zes maanden begeleiding, een periode die indien nodig verlengd wordt. In 2020 is steeds meer de samenwerking gezocht met Heerlen STAND-BY! (HSB!), zodat er na afloop van de begeleiding door Vluchtelingenwerk een warme overdracht richting HSB! kan plaatsvinden. Jonge statushouders die zonder ouders of andere familie naar Nederland zijn gekomen, hebben het vaak extra moeilijk. Daarom zijn we in het najaar van 2020 gestart met een pilot, waarbij 24 jongeren gedurende het jaar een reeks workshops krijgen waarin zij leren hoe de Nederlandse maatschappij werkt, hoe zij hun talenten kunnen ontdekken, welk toekomstperspectief er voor hen is in Nederland en wat zij ervoor nodig hebben en moeten doen om dit te bereiken. Daarnaast krijgen deze jongeren gedurende een jaar wekelijks twee uur persoonlijke begeleiding door HSB!, bovenop het collectieve aanbod dat er in de wijken is.

In 2020 zijn er voorbereidingen getroffen voor de invoering van de nieuwe, uitgebreidere Wet inburgering, waarbij de regie over de inburgering naar de gemeenten komt. In regionaal verband is er een aanbesteding voorbereid voor de taaltrajecten, een programma opgezet voor de participatieverklaring en is er nagedacht over de inrichting van de module Arbeid en Participatie en de maatschappelijke begeleiding. Inmiddels is in november 2020 bekend geworden dat de inwerkingtreding van de nieuwe Wet inburgering verschoven is van 1 juli 2021 naar 1 januari 2022.

Verwijsindex
Heerlen werkt in de Verwijsindex al jaren samen met de Regio Parkstad en vanaf 2019 ook met Zuid-Limburg. In 2020 is de verdere samenwerking vormgegeven: gezamenlijke nieuwsbrieven, PR en Communicatie.

Kindercollege
Als gevolg van de getroffen coronamaatregelen hebben de activiteiten van het kindercollege zich beperkt tot het uitreiken van de eerste jeugdlintjes. Daarmee sprak de gemeente haar waardering uit naar kinderen die iets bijzonders hebben gedaan voor onze stad. Gezien de beperkte activiteiten in 2020 is in overleg met de leden van het kindercollege besloten om de zittingsduur met een jaar te verlengen tot september 2021.

Scouting
De scoutingverenigingen hebben binnen alle coronarestricties een uitdagend programma kunnen bieden. Scoutingorganisaties ontvingen naast reguliere subsidie voor de ondersteuning van scoutingactiviteiten, extra financiële steun van de gemeente voor het goede werk dat zij hebben geleverd in coronatijd. In samenwerking met scoutingvereniging Pytheas zijn we gestart met het verkennen van mogelijkheden om te komen tot nieuwe huisvesting voor hen.

Speeltuinen
Speeltuinorganisaties ontvingen reguliere subsidies voor het beheer en onderhoud van de besloten speeltuinen. Met de overkoepelende speeltuinorganisaties zijn daarbij afspraken gemaakt over de veiligheid van de accommodaties, optimalisering van hun bestuurskracht en het bereiken van kinderen. Ook zijn we in 2020 gestart met het evalueren van het gemeentelijke speeltuinbeleid. Voor de speeltuinorganisaties was 2020 een pittig jaar vanwege corona. Desondanks hebben zij, onder voorwaarden, de speeltuinen rond Pinksteren weer kunnen openstellen. Speeltuinorganisaties ontvingen afgelopen jaar extra financiële steun van de gemeente voor ondersteuning van het goede werk dat zij hebben geleverd in coronatijd.

Kansrijk van Start
Met het actieprogramma Kansrijk van Start Heerlen hebben de gemeente Heerlen en betrokken partners de krachten gebundeld in een lokale coalitie rondom de eerste 1000 dagen van het allerjongste kind. Samen met partners is in 2018 een start gemaakt in de uitvoering van projecten en activiteiten voor het jonge kind. Zo zijn er inmiddels 3 Sjpruutcafés in Heerlen waar ervaren moeders andere jonge ouders ondersteunen (de Ooievaarmoeders), kunnen ouders die een steuntje in de rug nodig hebben een babystartpakket ontvangen en is 'Vraag het aan Sjpruut' in de bibliotheek gestart. Er zijn de afgelopen 3 jaar goede stappen gezet en mooie resultaten bereikt, maar we zijn er nog niet. De investeringen en acties die we de afgelopen jaren zijn gestart gaan we dan ook de komende jaren verdiepen en verbreden middels het nieuwe Actieprogramma Kansrijk van Start 2021-2023.

Kansrijke Start Parkstad en Zuid-Limburg
In navolging van de gemeente Heerlen en het landelijke actieprogramma Kansrijke Start is er op Zuid-Limburgs niveau sinds eind 2018 ook een actieprogramma Kansrijke Start en een regionale coalitie Kansrijke Start actief die zich inzet voor een kansrijke start van zoveel mogelijk kinderen in Zuid-Limburg. Programmabureau Trendbreuk (gepositioneerd bij de GGD Zuid-Limburg) coördineert de aanpak Kansrijke Start op Zuid-Limburgs niveau. Vanwege het feit dat de gezondheidsachterstanden in de Parkstadgemeenten groter zijn dan in de rest van Zuid-Limburg, is in Parkstad gestart met een versnelling en intensivering van de Zuid-Limburgse aanpak. Nauwe samenwerking en afstemming tussen het lokale actieprogramma in Heerlen en het regionale actieprogramma op Parkstad- en Zuid-Limburgs niveau zorgen voor een sterk preventieaanbod voor het jonge kind en ouders in onze stad. Zowel het lokale als de twee regionale actieprogramma's zijn gebaseerd op het landelijke actieprogramma en volgen de landelijke ontwikkelingen.

Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG):
In 2020 is met de lokale en integrale JOGG-aanpak doorgewerkt aan het realiseren van een omgeving waarin kinderen en jongeren structureel gezonder opgroeien. Basisscholen zijn ondersteund bij de gezonde schoolaanpak. Er is weer volop ingezet op het bewegen (o.a. peuter-

en kleuter4daagse), water drinken (o.a. plaatsen watertappunten) en eten van groente en fruit (o.a. deelname aan Nationaal Schoolontbijt met veel scholen). Aan het begin van het jaar is een "peuterleesplank" ontwikkeld om de verbinding te maken tussen gezond eten en bewegen en laaggeletterdheid.
JOGG participeert in de Gezonde Basisschool van de Toekomst. JOGG is bovendien actief in de samenwerking met het consultatiebureau (uitdelen pakket: groentehapjes in 10 stapjes, beweegboekje en broodtrommelboekje met suggesties voor gezonde voeding) en er is geïnvesteerd in gezonde sport- en bedrijfskantines. De JOGG-aanpak is tot medio 2021 verlengd met het voornemen om deze periode daarna met 2 jaar te verlengen.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Sociale basisvoorzieningen wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Sociaal Domein	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Sociale basisvoorzieningen	0	558	508	-10.467	-9.911	-9.939	-10.467	-9.353	-9.431	-77	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Sociale basisvoorzieningen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	*Vreemdelingen:* Een aantal projecten hebben door corona geen doorgang kunnen vinden waardoor niet het gehele budget is besteed.		54	I	V
	Vrijval voorziening niet geheel gerealiseerd (accommodaties).	-132		I	N
	Minder inspecties bij de kinderopvang, gastouders en Peuterspeelzalen.		36	I	V
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		-104	I	N
	Diverse afwijkingen.	83	-14	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-49**	**-28**		**-77**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Sociale basisvoorzieningen		**-49**	**-28**		**-77**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Jeugd maatwerkvoorzieningen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Jeugd & Onderwijs
De samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs primair onderwijs, voortgezet onderwijs en mbo-instellingen en de gemeente/JENS hebben afspraken gemaakt over: afstemming jeugdhulp, het tegengaan van thuiszitten en voortijdig schoolverlaten, doorlopende leerlijnen, passende onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer en aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt.
Voor wat betreft de aansluiting tussen de voorschoolse voorzieningen en onderwijs (PO, VO en MBO) en de jeugdhulp is ingezet op preventie en toegang, de doelgroeparrangementen en overgangen. De zogenaamde knooppunten onderwijs-zorg, waarin kernpartners deelnemen, waren actief op alle voorschoolse voorzieningen en scholen. Uitgangspunt is: vindplaats is werkplaats.

JENS
JENS, een coöperatie van zeven jeugdpartijen, voert per 2019 voor Heerlen, Landgraaf en Voerendaal de Basishulp Jeugd (ambulante jeugdhulp en lokaal preventieve activiteiten) uit. Afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van de verdere opbouw van de organisatie maar met name van het verder invullen van de transformatie, onder andere door het uitvoeren van het meerjarig Perspectiefplan. Ook hierbij heeft COVID-19 voor beperkingen en vertraging gezorgd. Desondanks wordt inmiddels 43% van de ambulante jeugdhulp dicht bij huis gegeven, waar kinderen voorheen naar een jeugdhulpaanbieder toe gingen. De samenwerking met huisartsen zorgt voor minder en gerichtere doorverwijzingen naar jeugdhulp.
JENS werkt nauw samen met kinderopvang, peuterspeelzalen en scholen, gericht op het voorkomen dat kinderen onnodig doorstromen naar het speciaal onderwijs. In het kader van passend onderwijs zijn daarnaast afspraken gemaakt met JENS over onder andere afstemming jeugdhulp en het tegengaan van thuiszitten en voortijdig schoolverlaten.
Tijdens de coronaperiode heeft JENS een actieve rol gespeeld bij de noodopvang, samen met de kinderopvang en het onderwijs en werd in de praktijk het voordeel van 1 partij voor ondersteuning en hulp aan jeugdigen duidelijk.

Ook het jeugd- en jongerenwerk is in 2020 zoveel als mogelijk gecontinueerd. Zo is in de zomerperiode een gevarieerd vakantieprogramma aangeboden aan alle Heerlense kinderen en jongeren en heeft sport en cultuur in het programma van jeugd- en jongerenwerk een plek gekregen. Het ambulant jongerenwerk heeft contact gehouden met jongeren in de buurt en heeft waar nodig ingegrepen daar waar overlast dreigde te ontstaan.

Crisiszorg
Per juli 2019 is de Crisishulp Jeugd Zuid-Limburg opnieuw ingekocht. Hierdoor werken zorgaanbieders beter samen, wordt er meer geïnvesteerd in preventie en ligt de nadruk op een snelle en goede triage waardoor snel de juiste expertise kan worden ingezet. In het afgelopen jaar zien we een afname van het aantal kinderen dat in de crisiszorg terecht komt.

Echtscheidingsloket
Het Echtscheidingsloket is er voor alle inwoners van de gemeente Heerlen en omstreken die overwegen of voornemens zijn om te gaan scheiden. Het Echtscheidingsloket wordt uitgevoerd door het Juridisch Loket. De werkwijze is gericht op het aangaan van een fysiek gesprek met inwoners om vechtscheidingen te voorkomen. Wegens de coronacrisis was het Juridisch Loket per maart genoodzaakt om de locatie te sluiten waardoor fysieke gesprekken niet meer mogelijk zijn geweest (er kon wel telefonisch contact zijn). Het Echtscheidingsloket was een pilot tot eind 2020. Ondanks dat het bereik in 2020 is gedaald, zien we wel dat sinds de start van het Echtscheidingsloket in 2019 het bereik voldoende is om het Echtscheidingsloket voort te zetten. Per 2021 zal het Echtscheidingsloket in de reguliere dienstverlening van het Juridisch Loket worden opgenomen.

Pilot Leefhuizen
In 2020 hebben we een vervolg gegeven aan de pilot Leefhuizen. In drie regio's wordt middels drie Leefhuizen gekeken of verblijf kleinschaliger, lokaler en integraler kan worden ingericht. De samenwerking tussen jeugdhulpinstellingen is hierbij essentieel. Om meer ervaring op te kunnen doen en om meer zicht te krijgen op de financiële consequenties, is besloten de pilot met twee jaar te verlengen en ook in 2021 en 2022 door te laten lopen. In die periode zal worden gekeken hoe dit concept bestendigd kan worden in de bekostigingssystematiek in 2023, zodat deze werkwijze verder uitgerold kan worden naar andere types van verblijf.

Tevens is in 2020 gewerkt aan een nieuwe inkoop van Gesloten en Intensieve Klinische Jeugdhulp (GIK-J) per 2022. In interactieve sessies met zorgaanbieders wordt toegewerkt naar een nieuwe wijze van inkoop, waarin de inhoudelijke doelstellingen die passen bij deze opdracht de komende jaren kunnen worden verwezenlijkt. Betere samenwerking tussen zorgaanbieders, het verkorten van de doorlooptijden, het verminderen van het aantal jeugdigen die gebruik maken van dit type zorg en het verminderen van het aantal verhuisbewegingen van jeugdigen tussen verschillende zorgaanbieders staan onder andere centraal bij de nieuwe inkoop. Het contract, dat afgesloten zal worden met één opdrachtnemer (bestaande uit verschillende zorgaanbieders) start per 1 januari 2023.

Leerlingenvervoer
Leerlingenvervoer heeft als doel leerlingen die zonder dit vervoer niet naar school zouden kunnen, te vervoeren naar de betreffende onderwijslocatie. Uitgangspunt hierbij is dat we de zelfstandigheid van kinderen en gezinnen zoveel mogelijk bevorderen; ook leerlingenvervoer is ondersteuning op maat. In 2020 hebben we middels een gezamenlijke aanbesteding de regionale samenwerking binnen Parkstad en op Zuid-Limburgse schaal versterkt. Door intensief contact met de vervoerder komen geïndiceerde kinderen zo snel mogelijk in aanmerking voor vervoer en wordt de reisduur zo beperkt mogelijk gehouden. In het belang van de kinderen wordt zoveel mogelijk vastgehouden aan eenzelfde chauffeur en dezelfde ritten. Ook wordt eerder gesignaleerd dat een kind geen gebruik meer maakt van leerlingenvervoer en eventueel actie ondernomen. Kinderen die extra hulp nodig hebben tijdens de rit, krijgen die aangeboden.

Wat heeft het gekost?
Het totale resultaat van het kernthema Jeugd maatwerkvoorzieningen wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Sociaal Domein	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Jeugd maatwerkvoorzieningen	262	727	759	-38.929	-40.561	-46.196	-38.668	-39.834	-45.437	-5.603	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Jeugd maatwerk voorzieningen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	De financiële verantwoordelijkheid voor de PGB ligt sinds 01-01-2019 bij JENS. Vanuit het budget PGB zijn de middelen overgedragen aan JENS. De bevoorschotting van het SVB wordt doorbelast aan JENS. Per saldo is het resultaat voor de gemeente Heerlen nihil.	237	-237	I	V/N
	Dit betreft de meerjarige begroting van Kansrijke Start - regio Parkstad, die niet in de begroting was opgenomen. Per saldo is de impact nihil.	-474	486	I	V

Kernthema Jeugd maatwerk voorzieningen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
	Binnen de jeugdhulp maken we een onderscheid tussen ambulante en residentiële hulp. De ambulante jeugdhulp en de lokaal preventieve activiteiten worden per 1-1-2019 uitgevoerd door JENS. Een van de uitgangspunten van JENS is het vroegtijdig signaleren van problemen waardoor zwaardere zorg kan worden voorkomen. Dit wil JENS onder andere doen door het hulpaanbod dichtbij in de wijk aan te bieden. JENS wordt gefinancierd middels een lumpsum budget. We hebben gezamenlijk de gewenste inhoudelijke ontwikkeling ingezet, maar financieel blijft er sprake van een moeilijke opgave. Onder verwijzing naar het zgn. hulpventiel uit de overeenkomst met JENS is voor 2019 en 2020 de lumpsum incidenteel verhoogd. Met JENS is afgesproken dat ze aanvullende maatregelen treffen om de inhoudelijke transformatie verder vorm te geven en daarmee ook een structurele kostenbesparing te realiseren. Daarnaast is er een addendum AZC met JENS getekend. In de opdracht Basishulp Jeugd is de bovengemelde doelgroep inhoudelijk en financieel niet meegenomen. Het college heeft in mei 2020 afspraken gemaakt met JENS over een aanvullende vergoeding vanaf 2020 voor de aanvullende werkzaamheden voor het uitvoeren van de taak 'ambulantisering', die erop gericht is om intramurale zorg te voorkomen. De inkoop van de residentiële jeugdhulp loopt centraal voor Zuid-Limburg via centrumgemeente Maastricht. We zien een stijging in de kosten voor verblijf. Er is niet zozeer een stijging van het aantal cliënten, maar wel een toename van de inzet van zwaardere vormen van verblijf. De gemiddelde kosten per cliënt stijgen van ca € 38.000 (2019) naar € 44.000 (2020). Een analyse incl. beheersmaatregelen is gemaakt ten aanzien van deze stijging. Ook in Zuid-Limburgs verband wordt gekeken naar mogelijke oorzaken en oplossingen voor deze stijging in 2020. Een stijging van verblijf heeft als gevolg dat ook de daarbij horende ambulante inzet stijgt.	164	-4.940	I/S	N
	Het Landelijk Transitiearrangement betreft zeer specialistische hulp waarvoor er landelijke tarieven zijn afgesproken. De hulp wordt a-specifiek toegekend, dat wil zeggen bij de indicatie is er vaak nog geen omvang bekend en de problematiek is vaak zo complex dat er gedurende het traject vaak wordt op- of afgeschaald. Een aantal lopende kostbare LTA-trajecten welke gestart waren in 2019 zijn verlengd in 2020, waardoor extra kosten zijn gemaakt. Deze extra kosten zijn al gemeld in de forecast van de novembernota.		-33	I	N
	Dit betreft de uitvoeringskosten voor de inkoop Jeugd op Zuid-Limburgse schaal, betreffende residentiele jeugdhulp en crisishulp en maatregelen binnen het gedwongen kader. Deze uitvoeringskosten zijn deels gebaseerd op variabele activiteiten en deels naar rato van het aantal afgegeven beschikkingen en declaraties op basis van t-1 (peildatum van het vorig jaar is leidend).		-45	I	N
	Dit betreft het project Kansrijk van start, welke loopt van 2018 t/m 2020. Dit betreft het vervolg van het Sjpruutcafe in 2020 en een overheveling van een deel van de gelden naar de subsidiemodule.	-63	63	I	N/V
	In het gedwongen kader zien we de afgelopen jaren een stijging in de ingezette trajecten. Deze afwijking is al gemeld in de forecast van de novembernota.		-148	I	N
	Dit budget wordt gebruikt om initiatieven gedurende het jaar te bekostigen. In 2020 zijn de uitgaven hiervoor lager geweest dan gebudgetteerd. Daarnaast is er een incidenteel voordeel vanuit schoolmaatschappelijk werk, waarbij geen rekening was gehouden met het feit dat deze activiteiten sinds 2019 in de lump sum van JENS vallen. Het bedrag dat hiervoor gereserveerd was kan daardoor vrijvallen.	151	61	I	V
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		-248	I	N
	Diverse afwijkingen.	16	-16	I	V/N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**32**	**-5.058**		**-5.026**
Corona afwijkingen	*Meerkosten JENS:* Op basis van contact met zorginstellingen zijn dit de verwachte meerkosten. De definitieve afrekening van deze meerkosten vindt later in 2021 plaats.		-494	I	N
	Meerkosten Maastricht: Op basis van contact met zorginstellingen zijn dit de verwachte meerkosten. De definitieve afrekening van deze meerkosten vindt later in 2021 plaats.		-83	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**-577**		**-577**
Totaal kernthema Jeugd maatwerkvoorzieningen		**32**	**-5.635**		**-5.603**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Volwassenen maatwerkvoorzieningen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Woningaanpassingen
Corona heeft weinig invloed gehad op het aantal aanvragen voor vergoeding van woningaanpassingen en voor het in bruikleen verstrekken van trapliften. Hierbij speelt dat het streven erop gericht is om burgers zo lang mogelijk thuis te laten wonen. Woningaanpassingen zijn daarbij een absolute noodzaak en cliënten zijn deze dan ook blijven aanvragen. Door het beperkte aanbod van aangepaste woningen hebben burgers ook nauwelijks een keuzemogelijkheid in de regio. Een aantal duurdere aanpassingen heeft er verder voor gezorgd dat het voor 2020 beschikbare budget overschreden werd. Als gevolg van de coronaperikelen en de werkdruk die dit bij de diverse betrokken partijen opleverde, zijn de voor 2019 met de woningcorporaties gemaakte afspraken, ook in 2020 voortgezet. Deze afspraken hebben in ieder geval een positief effect op onze uitgaven op dit terrein.

Hulpmiddelen
Bij de aanbesteding van de hulpmiddelen zijn met de 'oude' leverancier afspraken gemaakt over het uitstaande bestand: gefaseerde inname van de hulpmiddelen gedurende 3 jaar (afgerond in 2021). Van dit 'sterfhuis' bestand is na 2 jaar minder dan 50% ingenomen. Inname geschiedt hierbij in eerste instantie door natuurlijk verloop: het hulpmiddel heeft de technische levensduur bereikt of cliënt heeft het hulpmiddel niet langer nodig. Daar waar het hulpmiddel technisch nog niet is afgeschreven levert dit een financieel voordeel op omdat de huurtarieven voor het oude bestand lager liggen dan de nieuwe hulpmiddelen.
Er zijn in 2020 25% minder leveringen geweest dan in 2019 en 5% minder innames. In de zomermaanden is er een kleine opleving geweest in het aantal aanvragen/leveringen. Dit komt overeen met de landelijk trend en is grotendeels aan corona toe te schrijven.
De leverancier heeft conform contract geleverd, echter klanten waren afwachtend/terughoudend omdat zij geen bezoek wensten te ontvangen. Hierdoor is het preventief technisch onderhoud ook achtergebleven. Het aantal uitstaande hulpmiddelen is ten opzichte van vorig jaar met 49 verminderd tot 2048.
Het uitbreiden van het aantal scootmobielpools heeft als gevolg van corona geen doorgang kunnen vinden.

Doelgroepenvervoer
In 2019 heeft er voor het CVV (collectief vraagafhankelijk vervoer) een aanbesteding plaatsgevonden; vanaf 2020 gelden derhalve nieuwe vervoerscontracten. De bundeling van verschillende vervoersvormen is op basis van nader onderzoek uitgesteld, waardoor de beoogde bundelingswinst vooralsnog uitblijft.
Door toeleiding naar het Openbaar Vervoer en sturing naar het gebruik van de Voor-Elkaar-Pas, is gepoogd de zelfstandigheid van de mindervaliden te vergroten en de kosten van het doelgroepenvervoer beheersbaar te houden. Met de Voor-Elkaar-Pas kunnen WMO-geïndiceerden met een gratis begeleider tegen gereduceerd tarief reizen met het Openbaar Vervoer.
Normaal gezien is er sprake van een trendmatige stijging van het gebruik van het WMO-vervoer. Dit speelt in 2020 niet vanwege de coronacrisis. De vervoersbehoefte is door corona aanzienlijk afgenomen. Daarbij komt ook dat onze inwoners vanaf eind 2020 pas in aanmerking komen voor een vervoersindicatie als er minimaal eenmaal per kwartaal een vervoersbehoefte is in het kader van de WMO. Voorheen was dat eenmaal per jaar. De verwachting is dat als de vaccinaties achter de rug zijn, het CVV weer als vanouds toeneemt. Uiteindelijk werken we toe naar de realisatie van een efficiënte organisatie die in staat is regie te voeren over de uitvoering van al het doelgroepenvervoer, het vervoer te analyseren, door te ontwikkelen en de kwaliteit van het vervoer te optimaliseren.

Hulp bij het Huishouden
In 2019 zijn de contracten met Meander en ATZ verlengd voor de periode 2020 tot en met 2023. De tarieven zijn aangepast en sluiten nu aan bij de loonkostenontwikkelingen. Dat is voor gemeentes verplicht in de AMvB "reële kostprijzen WMO".
Vanwege corona was het niet altijd mogelijk alle Hulp bij het Huishouden (HbH) uit te voeren. In het begin van de eerste lockdown ontbraken bijvoorbeeld persoonlijke beschermingsmiddelen. Personeel of cliënten waren in quarantaine of ziek. Of mensen zagen liever niet dat er iemand over de vloer kwam.
De landelijke afspraak dat de dienstverlening wel doorbetaald wordt, ook als niet alle zorg geleverd werd, komen wij na. Zo wordt voorkomen dat organisaties in de problemen komen en personeel ontslagen moet worden.
In 2020 is de vraag naar HbH met ruim 8% toegenomen. In absolute zin gaat het om 241 meer toekenningen. Er zijn nu ongeveer 3200 gebruikers. Het aantal PGB's is nagenoeg constant gebleven (104 in totaal).

Beschermd Wonen
In 2020 hebben we de uitvoeringsagenda Opvang en Beschermd Wonen uitgevoerd. Op het gebied van preventie, het voorkomen van dakloosheid, zijn werkafspraken gemaakt tussen de sociale diensten van Parkstad.
Voor wat betreft de verbetering van de maatschappelijke opvang hebben we een nieuwe locatie gevonden aan de Gasthuisstraat als alternatief voor DNO de Klomp. Wonen Limburg heeft het pand gekocht en de verbouwing is inmiddels afgerond. Daarnaast wordt gewerkt aan de realisatie van 6 Skaeve Huse op het terein van Mondriaan, voor zorgmijders die niet 'gewoon' gehuisvest kunnen worden. Elders in Parkstad wordt gezocht naar geschikte locaties om ook daar Skaeve Huse te realiseren. Ook de jongerenopvang is verbeterd: van groepsopvang in pension Mijnzicht naar opvang in de vorm van wonen met begeleiding in een studentenflat op de Putgraaf. Daarnaast is gewerkt aan de realisatie van een Credohuis in de gemeente Kerkrade: kleinschalige opvang voor jongeren in huiselijke sfeer. Daarnaast zijn een zestal appartementen voor kleinschalige opvang gerealiseerd in een buurgemeente.

PGB's Beschermd wonen
Voor het Beschermd Wonen hebben we meer maatwerk in de vorm van Zorg in Natura (ZiN) voor individuele situaties afgesproken met aanbieders. De regels voor PGB's zijn aangescherpt.

Wat heeft het gekost?
Het totale resultaat van het kernthema Volwassenen maatwerkvoorzieningen wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Sociaal Domein	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Volwassenen maatwerkvoorzieningen	3.797	4.265	3.979	-70.468	-71.700	-75.394	-66.672	-67.435	-71.415	-3.980	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Volwassenen maatwerkvoorziening	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	*Vervoersvoorzieningen:* Het betreft kosten die gemaakt zijn in het kader van vervoersvoorzieningen, niet zijnde collectief vervoer. Concreet gaat het om aanpassingen van de eigen auto van burgers met medische beperkingen, die geen gebruik kunnen maken van collectief vervoer (Omnibuzz). Verder betreft het forfaitaire vergoedingen voor het gebruik van een eigen auto in dit kader.	3	-84	I	V
	Eigen bijdrage WMO: Bij het CAK zijn er landelijke problemen met het innen van de eigen bijdrages, deze zullen later met terugwerkende kracht worden geïnd. Risico van het later innen is dat er relatief meer betalingsregelingen gesloten moeten worden die weer een impact hebben op de te ontvangen eigen bijdrage. In de forecast van de novembernota is deze afwijking gemeld.	-459		I	N
	Beschermd Wonen: In 2019 inde het CAK veel minder eigen bijdrages bij de cliënten Beschermd Wonen. In 2020 zien we weer een toename. Het blijft lastig deze goed te voorspellen omdat er op basis van kasbasis doorbetaald wordt. De bedragen die het CAK doorbetaald, hebben vaak ook betrekking op verblijf in eerdere jaren. Hierdoor schommelen de bedragen altijd.	359	-147	I	V
	Woningvoorzieningen: De kosten voor woningaanpassingen vallen vanwege een aantal redenen hoger uit dan begroot. We streven ernaar dat burgers zolang mogelijk zelfstandig blijven wonen. De vergrijzing, het gebrekkige aanbod van reeds aangepaste woningen (lagere mutatiegraad) - vooral voor 1 of 2 persoons huishoudens - en het gegeven dat er geen inkomensafhankelijke eigen bijdrage meer bestaat, dragen bij aan de toename van het aantal kostbare verstrekkingen. Daarnaast dwingt recente jurisprudentie ons om bepaalde woningaanpassingen, in tegenstelling tot voorheen, te vergoeden.		-259	I	N
	Ondersteunende activiteiten: Het aantal medische keuringen is afgenomen. Medische keuringen worden steeds selectiever ingekocht en daarnaast wordt zo veel mogelijk de (goedkopere) route via de huisarts bewandeld. In de forecast van de novembernota is deze afwijking gemeld.		63	I	V
	Hulp bij huishouden: De eerste 12 weken van 2020 zagen we een toename in aanvragen HbH van bijna 13% t.o.v. deze periode in 2019. Er was voor 2020 al rekening gehouden met een toename vanwege de invoering van het abonnementstarief, maar deze valt hoger uit dan verwacht. We zien in 2020 tot op heden al een toename van ruim 200 cliënten. Daarnaast is er in de begroting 2020 rekening mee gehouden, dat door meer hercontroles op verstrekte voorzieningen, de kosten minder hard zullen stijgen. Door alle corona maatregelen kunnen deze hercontroles momenteel beperkt doorgang vinden. In de forecast van de novembernota is deze afwijking gemeld.		-1.204	S	N
	Dag- en nachtopvang: In de begroting van 2020 hebben we incidentele middelen gereserveerd voor de eenmalige kosten die zullen plaatsvinden bij de verhuizing van de Klomp naar de nieuwe locatie. Omdat de verhuizing in 2021 zal plaatsvinden, zullen de frictiekosten ook in 2021 landen. In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt verzocht om € 200.000 van deze middelen over te hevelen naar 2021 middels de reserve nog uit te voeren werkzaamheden. Het restant voordeel is gemeld in de forcecast van de novembernota.		369	I	V
	Housing Parkstad: Het aantal Housing Parkstad trajecten in 2020 is fors lager dan waar in de begroting rekening mee is gehouden; enerzijds door corona waardoor vooral in de eerste twee kwartalen minder trajecten zijn gestart en anderzijds doordat er teveel trajecten zijn begroot.		236	I	V
	Pgb's beschermd wonen: Er is ieder jaar een duidelijke groei waarneembaar in het aantal klanten dat een beroep doet op een BW indicatie. De groei van het aantal PGB BW indicaties is vervolgens onherroepelijk het gevolg van een hogere vraag dan dat er ZIN aanbod is. In ongeveer 2 van de 3 aanvragen betreft het een PGB BW dagtarief wat betekent dat het geheel toegekende pgb budget zal worden ingezet.		-655	I	N
	Afrekening 2020 van de Kredietbank. Dit betreft hoofdzakelijk afboekingen van oninbare kredieten.		-55	I	N
	Uit de startprognose van de Kredietbank is gebleken dat er sprake was van hogere lasten van KBL ten opzichte van onze primitieve begroting. Dit beeld werd in de najaarsrapportage van de Kredietbank bevestigd. Deze lasten hebben voor het grootste deel betrekking op bewindvoering. De hogere lasten zijn verwerkt in de begroting 2021 en meerjarenraming.		-187	I	N
	De stijgende kosten van beschermingsbewind zijn een landelijke trend. Het aantal mensen dat door de rechter onder bewind wordt gesteld neemt nog steeds toe. Dit vertaalt zich in een toename van de kosten. De trend van stijgende kosten is meegenomen in de begroting 2021 en meerjarenraming.		-712	I	N
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		-206	I	N
	Diverse afwijkingen.	48	84	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-49**	**-2.757**		**-2.806**

Kernthema Volwassenen maatwerkvoorziening	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Corona afwijkingen	*Omnibuzz:* Vanwege de coronacrisis vinden er aanzienlijk minder ritten plaats. Vanuit de landelijke oproep 'continuïteit van zorg' zijn wij overgegaan tot gedeeltelijke doorbetaling van de ritten. Ten opzichte van onze begroting betekent dit een financiële meevaller. Omdat het aantal vervoersbewegingen door de impact van het Coronavirus sterk is afgenomen, zal hierdoor de eigen bijdrage evenredig sterk afnemen. In de forecast van de novembernota zijn deze afwijkingen gemeld.	-123	199	I	V
	Eigen bijdrage WMO: Voor de maanden april en mei is geen eigen bijdrage WMO geïnd, de gemiste opbrengsten zijn via de corona compensatie van het rijk gecompenseerd. Deze inkomsten worden centraal verantwoord. In de forecast van de novembernota is deze afwijking gemeld.	-113		I	N
	Dag- en nachtopvang: Door de impact van corona hebben we gebruik moeten maken van extra ruimte voor noodopvang en dagopvang. In de forecast van de novembernota is deze afwijking gemeld.		-506	I	N
	Hulp bij huishouden: Team Wmo zou in het jaar 2020 ruim € 400.000 aan bezuinigingen realiseren door hercontroles van lopende Wmo-verstrekkingen. Door corona is dit slechts in beperkte mate gelukt. Huisbezoeken konden de eerste twee maanden van corona niet plaatsvinden en vervolgens slechts zeer selectief en beperkt. Daarnaast moest het team door corona deels overstappen op een andere werkwijze, wat ten koste ging van tijd en capaciteit. We schatten in dat de opbrengsten uit hercontroles hierdoor € 200.000 lager zijn uitgevallen.		-200	I	N
	Meerkosten beschermd wonen: Op basis van contact met de zorginstellingen zijn dit de verwachte meerkosten voor beschermd wonen. De definitieve afrekening van deze meerkosten vindt later in 2021 plaats.		-269	I	N
	Meerkosten hulp bij huishouden: Op basis van contact met zorginstellingen zijn dit de verwachte meerkosten. De definitieve afrekening van deze meerkosten vindt later in 2021 plaats.		-106	I	N
	Meerkosten hulpmiddelen: Op basis van contact met zorginstellingen zijn dit de verwachte meerkosten. De definitieve afrekening van deze meerkosten vindt later in 2021 plaats.		-5	I	N
	Meerkosten maatschappelijke opvang/thuislozen: Op basis van contact met zorginstellingen zijn dit de verwachte meerkosten (excl. extra gehuurde ruimten/ m^2's). De definitieve afrekening van deze meerkosten vindt later in 2021 plaats.		-16	I	N
	Meerkosten persoonlijke begeleiding: Op basis van contact met zorginstellingen zijn dit de verwachte meerkosten. De definitieve afrekening van deze meerkosten vindt later in 2021 plaats.		-34	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**-236**	**-937**		**-1.173**
Totaal kernthema Volwassenen maatwerkvoorziening		**-285**	**-3.694**		**-3.980**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Arbeidsmarktbeleid

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Zuid-Limburg is een van de 35 arbeidsmarktregio's in Nederland. Heerlen is voor deze regio aangewezen als trekker. Samen met Sittard-Geleen en Maastricht geven wij het regionale arbeidsmarktbeleid vorm. Deze drie steden vertalen dit naar hun eigen gewest. Voor Heerlen is dit Parkstad. Bij arbeidsmarktbeleid maken we daarom onderscheid tussen:

1. Arbeidsmarkt Regio Zuid-Limburg;
2. Arbeidsmarkt Parkstad-Limburg;
3. Arbeidsmarkt Heerlen.

1. Arbeidsmarkt Zuid-Limburg

Perspectief op werk (POW)
In de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg (AMR-ZL) hebben we met de partners in de AMR-ZL in 2019 een Doe-agenda opgesteld onder de noemer Perspectief op Werk. Het betreft een pragmatische aanpak die direct lopende initiatieven versterkt c.q. uitbreidt of nieuwe initiatieven kan stimuleren. Deze aanpak heeft in 2020 geleid tot 1841 mensen in beeld voor de Zuid-Limburgse arbeidsmarkt. Uit deze groep zijn 690 mensen aan het werk gegaan en 180 mensen een ontwikkeltraject gestart.

Regionaal Werkbedrijf (RWB)
In de regio Zuid-Limburg zijn reeds 7455 banen beschikbaar voor mensen met een arbeidsbeperking, behorend tot de doelgroep voor de banenafspraak tussen overheid en sociale partners. Het doel voor geheel 2020 was 6096 banen. De samenwerking tussen RWB en WSP-en Zuid-Limburg heeft geleid tot meer herontwerp van bedrijfsprocessen, waardoor er meer banen zijn gecreëerd. Hierdoor is de kans op duurzame arbeid sterk toegenomen voor mensen behorend tot de doelgroep.

2. Arbeidsmarkt Parkstad-Limburg

Gemeenschappelijke Regeling Werkgeversservicepunt (GR WSP)
In samenwerking met het WSP zijn in 2020 meer dan 700 mensen uit Heerlen aan een baan geholpen, ondanks de invloed van de beperkingen door het coronavirus. De partnerships in de diverse speerpuntsectoren zijn toegenomen, ondanks de invloeden van corona. In 2020 is het partnership met de medisch logistieke sector voor de toekomst geborgd door afspraken te maken met onderwijs, gemeenten en werkgevers voor 2020 en verder. In de zorgsector is de werkgelegenheid toegenomen. Van het totaal aantal geplaatste mensen in Heerlen is 17% in de zorg aan de slag gegaan. Verder bieden de speerpuntsectoren steeds meer interessante kansen voor diverse werkgevers en doelgroepen.

Werkplan Instroom-Doorstroom-Uitstroom Parkstad
Eind 2019 hebben de bestuurders het "Werkplan instroom-doorstroom-uitstroom Parkstad" vastgesteld, met daarin afspraken om de samenwerking te optimaliseren en niet alleen te kijken naar de individuele resultaten van een gemeente/(I)SD. In 2020 zijn de eerste stappen gezet om de integrale uitvoering daadwerkelijk te concretiseren.

3. Arbeidsmarkt Heerlen

Uitstroom naar werk
In samenwerking met diverse partners zijn in 2020 719 mensen vanuit bijstand aan het werk gegaan. De verdeling in fulltime en parttime is respectievelijk 397 en 322.

Geringe bestandstoename
Door het verder optimaliseren van de re-integratieketen samen met WSP en Werk voor Heerlen (WvH) is het bestand beperkt toegenomen, vanwege met name de uitstroom naar regulier werk. In 2020 is door deze optimalisatie het bestand van mensen met een bijstandsuitkering, ondanks de coronacrisis, zeer beperkt toegenomen met 2,67 % (100 personen) ten opzichte van het jaar 2019.

Implementatie cascademodel
Het cascademodel is verder ingebed in de Heerlense gemeentelijke organisatie, waardoor de gemeente Heerlen, samen met WSP en WvH, grotendeels is ingericht als organisatie conform cascademodel. Dit heeft geleid tot een opmaat naar een andere positie van WSP en WvH, waardoor zij mensen beter zelfstandig hebben kunnen toeleiden naar werk en ontwikkeling. Op deze manier hebben we Heerlense bijstandsgerechtigden zo snel als mogelijk gebracht naar betaald werk, leerwerktrajecten - of andere ontwikkelplekken. In 2020 hebben we ons gericht op mensen die binnen 1 jaar toe te leiden zijn naar werk. Als bijstandsgerechtigden niet of nog niet klaar waren voor de reguliere arbeidsmarkt hebben zij een ander passend maatwerktraject gekregen.

Stichting Werk voor Heerlen (WvH)
Met ingang van 1 januari 2020 is Baanbrekend Werk integraal overgedragen aan de Stichting Werk voor Heerlen. De mensontwikkeling door Werk voor Heerlen heeft geleid tot een uitstroom uit de uitkering van 153 mensen.

Basisbanen
Dit is een maatwerkoplossing voor mensen die niet binnen een jaar zelfstandig naar werk kunnen. Deze banen worden deels door de werkgever en deels door (loonkosten)subsidies gefinancierd. Aan het einde van 2019 is Werk voor Heerlen gestart met de uitvoering van de pilot. Dit heeft geleid tot 5 concrete basisbanen.

Nieuw beschut
Dit is een regeling bedoeld voor mensen met een arbeidsbeperking die zijn aangewezen op een beschutte omgeving. In 2020 is de uitvoering van nieuw beschut ontwikkeld en hebben we 37 mensen met de indicatie "nieuw beschut" aan het werk geholpen.

Wat heeft het gekost?
Het totale resultaat van het kernthema Arbeidsmarktbeleid wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Sociaal Domein	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Arbeidsmarktbeleid	100	3.872	6.810	-37.507	-44.895	-44.756	-37.407	-41.023	-37.946	3.077	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Arbeidsmarktbeleid	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Voorlopig jaarrekeningsaldo WOZL en WSP 2020.		1.319	I	V
	De tekortfinanciering stichting Werk voor Heerlen zorgt voor een nadeel. Hier tegenover staat een voordeel op het BUIG budget, doordat meer mensen aan het werk gaan.		103	I	V
	Arbeidsmarktbeleid Zuid-Limburg: de gemeente Heerlen voert de administratie voor de gehele Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg. De baten en lasten zijn vooraf lastig in te schatten. Het saldo van € 2 mln zal worden toegevoegd aan de reserve nog uit te voeren werkzaamheden.	2.969	-969	I	V
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		-186	I	N
	Diverse afwijkingen.	-31	-128	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**2.938**	**139**		**3.077**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Arbeidsmarktbeleid		**2.938**	**139**		**3.077**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Inkomensondersteuning

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Begin 2020 stonden nog alle seinen op groen. Het ging economisch goed en de werkloosheid was lager dan ooit. Het aantal uitkeringen daalde en naarmate meer mensen aan het werk kwamen zouden ook steeds minder mensen gebruik moeten maken van de diverse sociale voorzieningen, zo was de verwachting. Dat veranderde vanaf half maart compleet, toen de corona pandemie ook Nederland in de greep kreeg. De overheid nam maatregelen om de verspreiding van COVID-19 te beteugelen en de druk op de zorg te verminderen.

Ontwikkeling klantenbestand
Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) nam landelijk het aantal mensen met een bijstandsuitkering in 2020 voor het eerst sinds jaren van afname weer toe. Het coronavirus is de boosdoener. Die ontwikkeling zagen we ook in Heerlen; 398 mensen vonden een volledig betaalde baan en 300 een parttime baan. De toename in Heerlen is minder sterk ten opzichte van Maastricht. Dat geldt ook voor de regio Oost (+2,19%) ten opzichte van de regio West Zuid-Limburg (+2,99%). Sittard-Geleen en Kerkrade realiseerden als enige een geringe afname.

Aantal uitkeringsdossiers*:

	2016	2017	2018	2019	2020
Heerlen	4.434	4.287	3.969	3.808	3.907
	100%	97%	90%	86%	88%
Maastricht	3.711	3.618	3.455	3.395	3.564
	100%	97%	93%	91%	96%
Sittard-Geleen	2.706	2.597	2.481	2.432	2.418
	100%	96%	92%	90%	89%

***Eén uitkeringsdossier kan betrekking hebben op meerdere personen, als er sprake is van een partner en/of kinderen. In totaal zijn er 3.907 dossiers en 4.377 bijstandsgerechtigden (731 personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners 18+) op 31 december 2020.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)
Deze in 2020 ingevoerde regeling is één van de overheidsmaatregelen om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling bestaat uit 2 voorzieningen:
1. een inkomensondersteuning voor levensonderhoud die aanvult tot aan het sociaal minimum;
2. een lening voor bedrijfskapitaal tot maximaal € 10.157.
De Tozo kent drie regelingen: Tozo 1 gold van 1 maart tot 1 juni, Tozo 2 van 1 juni tot 1 oktober en Tozo 3 van 1 oktober 2020 tot 1 juli 2021. In deze jaarrekening wordt de Tozo voor het jaar 2020 verantwoord. Gemeenten worden financieel volledig gecompenseerd door het Rijk.

Tozo					
Tozo 1	**1 mrt - 1 juni**	**Aanvragen**	**Toegekend**	**%**	
Levensonderhoud		1.460	1.194	82%	€ 4.620.099
Bedrijfskapitaal		215	108	50%	€ 874.616
		1.675	**1.302**	78%	
Tozo 2	**1 juni-1 okt**	**Aanvragen**	**Toegekend**	**%**	
Levensonderhoud		341	302	89%	€ 1.408.744
Bedrijfskapitaal		52	34	65%	€ 258.957
		393	**336**	85%	
Tozo 3	**1 okt- 1 jan**	**Aanvragen**	**Toegekend**	**%**	
Levensonderhoud		558	443	79%	€ 1.453.867
Bedrijfskapitaal		58	19	33%	€ 147.766
		616	**462**	**75%**	
Totaal uitbetaald					€ 8.764.048
Vergoeding voor de uitvoering Tozo regelingen 2020					€ 1.181.600
Ontvangen Rijks middelen 2020					€ 10.045.049
Marge					€ 99.401

Handhaving en debiteuren

Poort Werk & Inkomen

Door de preventieve werkwijze aan de Poort Werk & Inkomen werden ook in 2020 weer bijstandsaanvragen voorkomen.

	2015	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Meldingen	3.009	2.543	2.148	1.855	2.078	2.647
Aanvragen	1.677	1.437	1.198	1.089	1.119	1.330
% aanvragen t.o.v. meldingen	55,73%	56,51%	55,77%	58,71%	53,85%	50,25%

Sociale recherche

Er zijn reguliere fraudemeldingen en signalen die voortkomen uit samenwerking op het gebied van Patseraanpak, Hennepaanpak, het Flex-team, de aanpak Adressignalering en meldingen of signalen met betrekking tot de rechtmatigheid in de zorg (WMO). Het aantal fraudeonderzoeken is lager dan voorgaande jaren door contactbeperkende maatregelen wegens corona.

Fraudeonderzoeken Participatiewet

	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Gestarte fraude onderzoeken	247	215	143	121	90
Afgehandelde fraude onderzoeken	243	245	138	119	89
Beëindigingen	56	48	46	39	43
Bijstandsvermindering	12	17	11	8	1

Debiteuren
Ook in 2020 is ingevorderd volgens het principe "Terugvordering Op Maat" (meer klant- en contactgericht).

	2016	2017	2018	2019	2020
Ontvangsten op bijstandsvorderingen	€ 1.332.982	€ 1.593.431	€ 1.591.858	€ 1.501.582	€ 1.403.416

Armoedebeleid

Stichting Leergeld Parkstad (SLP), Jeugdfonds Cultuur en Jeugdfonds Sport
Ondanks corona hebben we ook in 2020 weer veel kinderen kunnen bereiken.

	Goedgekeurde aanvragen	Unieke kinderen	Bedrag
Stichting Leergeld	5.332	1.743	€ 172.957
Jeugdfonds Sport	953	796	€ 320.812
Jeugdfonds Cultuur	121	113	€ 42.453

Jarige Job
Stichting Jarige Job helpt kinderen die anders hun verjaardag niet kunnen vieren wegens gebrek aan geld door het geven van een verjaardagsbox, waar alles in zit wat nodig is voor een verjaardag thuis en op school. Voor het vijfde jaar op rij zijn er meer verjaardagsboxen uitgedeeld.

	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal pakketten	543	1.077	1.174	1.350	1.420

Fietsenplan
Kinderen die naar de middelbare school gaan kunnen via Stichting Leergeld een fiets krijgen. Voor kinderen die naar de lagere school gaan en voor volwassenen hebben we sinds 2016 een eigen fietsenvoorziening, die wordt uitgevoerd door Werk voor Heerlen.

	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal verstrekte fietsen	270	313	223	166	184

Kledingbank
Samen met de Kledingbank Limburg en Bureau Cliëntentelefoon (Alcander) organiseren we twee keer per jaar (voor- en najaar) kledingdagen op locatie in het gemeenschapshuis Heksenberg.
De kledingdagen die in maart/april 2020 gepland stonden zijn eerst uitgesteld en vervolgens afgesteld door de corona uitbraak. De Kledingbank moest sluiten, had geen inkomsten meer en kwam in financiële moeilijkheden. Daarom is besloten een voorschot te betalen om de Kledingbank overeind te houden, in de wetenschap dat dit bij afstel niet verrekend zou kunnen worden.

	Voorjaar	Kosten	Najaar	Kosten	Totaal personen	Totaal financieel
2016	1.547	€ 72.709	1.599	€ 75.153	3.146	€ 147.862
2017	1.669	€ 78.443	1.613	€ 75.811	3.282	€ 154.254
2018	1.603	€ 75.341	1.695	€ 79.665	3.298	€ 155.006
2019	1.613	€ 75.811	1.525	€ 71.675	3.138	€ 147.486
2020	0	€ 50.000	1.143	€ 56.120	1.143	€ 106.120

Het college van Burgemeester en Wethouders heeft op 24 maart 2020 besloten om coulance te betrachten bij de subsidieverplichtingen die mogelijk niet of moeilijk vervulbaar zijn als gevolg van de coronacrisis. In dit geval kon niet aan de prestatie-eisen worden voldaan door overmacht als gevolg van de coronacrisis, omdat doorgang van de kledingdagen onverantwoord was, gelet op de besmettingsgraad met COVID-19 op dat moment. Daarom is achteraf geen subsidie teruggevorderd.

Voedselbank

Eind 2020 ontvingen 200 Heerlense gezinnen wekelijks een voedselpakket van de Voedselbank. Voor logistieke kosten (vervoer, opslag, koeling en invriezen) betalen wij achteraf per verstrekt voedselpakket een bijdrage van € 5.

	2016	2017	2018	2019	2020
Bijdrage €	€ 31.649	€ 38.335	€ 43.865	€ 52.505	€ 49.010
Aantal voedselpakketten	7.033	7.667	8.773	10.501	9.802

In december 2020 hebben wij samen met de Limburgse boeren en tuinders en de Limburgse Land- & Tuinbouw Bond, Daily Fresh Food, regionale supermarkten en de Provincie Limburg meegedaan aan een eenmalige actie om mensen een feestelijk kerstpakket te kunnen aanbieden. De eenmalige kosten bedroegen € 1.970 (€ 10 per persoon).

Mondkapjes

Tijdens de tweede coronagolf werd het dragen van mondkapjes in publiek toegankelijke ruimten steeds actueler. Van dringend advies werd het uiteindelijk een wettelijke verplichting. Een paar euro voor mondkapjes lijkt weinig, maar voor mensen met een kleine beurs is het een extra uitgave in een toch al moeilijke tijd. Denk bijvoorbeeld aan mensen met schulden, die leefgeld krijgen van € 50 of € 75 per week. Daarom is, mede naar aanleiding van vragen in de gemeenteraad, besloten om aan iedereen vanaf 13 jaar met een minimum inkomen twee gratis herbruikbare mondkapjes (milieuvriendelijker en duurzamer) te verstrekken. Aan alle bijstandsgerechtigden zijn de mondkapjes toegestuurd door Werk voor Heerlen. Voor alle andere minima is een 'mondkapjeslijn' opengesteld. Dat is onbureaucratisch, dus zonder aanvraag, inkomenstoets of registratie verlopen.

Fit & Fun regeling

Sinds 2017 wordt de regeling automatisch toegekend, waardoor het gebruik sterk is toegenomen. De laatste jaren zagen we een stabilisatie en over 2020 een kleine afname.

	2016	2017	2018	2019	2020
Bijdrage €	€ 209.100	€ 483.330	€ 487.200	€ 487.050	€ 470.850
Personen	2.990	6.444	6.496	6.494	6.278

Stichting Stop Kinderarmoede
In het kader van het kindpakket werken we sinds 2017 samen met de Stichting Stop Kinderarmoede. Deze stichting zet zich in tegen de maatschappelijke gevolgen van kinderarmoede in Nederland door de uitgifte van nieuwe kleding, nieuwe schoenen en een aantal leuke nieuwe cadeautjes. Wij betalen een vergoeding van € 65 per kind.

	2017	2018	2019	2020
Toegekend €	€ 45.370	€ 58.305	€ 48.490	€ 52.780
Personen	698	897	746	812

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen
De werkloosheid is gestegen en meer mensen zitten in de bijstand, waardoor meer mensen aan de criteria voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen voldoen.

	2016	2017	2018	2019	2020
Kwijtschelding	€ 1.948.838	€ 1.823.544	€ 1.551.544	€ 1.378.169	€ 1.523.256

Een heffingsjaar heeft een doorlooptijd van 5 jaar, waarin het recht op kwijtschelding doorloopt en het bedrag aan verleende kwijtschelding stijgt.

Schuldhulpverlening
In 2020 kwam een einde aan de jaarlijkse toename van het aantal meldingen bij Schuldhulpverlening. Dat heeft zeer waarschijnlijk met corona te maken en het is voorbarig om te spreken van een trendbreuk. De door de koepelorganisatie Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK) medio 2020 voorspelde stijging tot wel 30% is (nog) niet opgetreden, maar de grote klap moet nog komen.

	2017	2018	2019	2020
Regulier	916	933	866	952
Energie	657	932	1.167	998
Wml	183	182	200	173
Totaal	**1.756**	**2.047**	**2.233**	**2.123**

Beschermingsbewind
De tendens van alsmaar meer personen onder bewind en stijgende kosten zette ook in 2020 door.

	2016	2017	2018	2019	2020
Kosten	€ 2.246.320	€ 2.574.741	€ 2.663.058	€ 2.814.869	€ 3.048.816
Personen	1.284	1.421	1.509	1.608	1.837

Om de kostenstijging te beteugelen is op 5 november 2020 tijdens de Algemene Beschouwingen een motie aangenomen, waarin de inkomensgrens voor een bijdrage uit de Bijzondere Bijstand bij schuldenbewind wordt verlaagd van 120% naar 100%. Om uitvoering te geven aan deze motie is in december 2020 de Beleidsregel Bijzondere Bijstand aangepast. Het effect wordt pas vanaf 2021

merkbaar. Bovendien is op 10 november 2020 schriftelijk aan de rechtbank Maastricht medegedeeld, dat wij tot wederopzegging gebruik maken van het op 1 januari 2021 ingaande adviesrecht. Dat houdt in dat gemeenten drie maanden nadat schuldenbewind is ingesteld de rechter mogen adviseren of een inwoner het beste kan worden geholpen door voortzetting van het bewind, of door een lichtere vorm van financieel beheer. Ook hier geldt dat het effect pas vanaf 2021 merkbaar wordt.

Huisuitzettingen

In 2020 was het aantal ontruimingen lager dan ooit. Tijdens de twee coronagolven was de afspraak tussen verhuurdersorganisaties, VNG en BZK om huisuitzettingen als gevolg van huurachterstanden zoveel mogelijk te voorkomen. In de Prestatieafspraken 2020-2024 met de woningcorporaties staat dat partijen ernaar streven het aantal huisuitzettingen in 2024 ten gevolge van huurschuld tot 0 te reduceren.

Verhuurder	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Weller	11	4	6	13	2
Woonpunt Parkstad	16	20	20	25	14
Wonen Zuid	6	1	10	5	3
Vincio	7	7	4	11	0
Wonen Limburg	8	1	10	7	5
Overige	28	21	14	20	22
Totaal	**76**	**54**	**64**	**81**	**46**

Bijna alle ontruimingen door woningcorporaties vonden plaats wegens huurschuld. Drie ontruimingen waren drugs gerelateerd.

Waterafsluitingen

Het aantal afsluitingen was in 2020 lager dan ooit. Door de maatregelen rondom corona heeft WML vanaf maart 2020 niet meer afgesloten.

	2015	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Waterafsluitingen	71	66	37	23	28	9

Rentetarief Kredietbank Limburg (KBL)

Met ingang van 1 januari 2019 is het rentetarief van de KBL op sociale kredieten verlaagd van 6,5% naar 2%. Feitelijk gederfde rente inkomsten worden afzonderlijk per gemeente in rekening gebracht, zodat er geen invloed is op het exploitatieresultaat van de Gemeenschappelijke Regeling.

	2019	**2020**
Aantal kredieten	74	94
Rentecompensatie	€ 16.034	€ 18.152

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Inkomensondersteuning wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Sociaal Domein	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Inkomensondersteuning	57.180	67.225	70.075	-63.860	-73.780	-78.039	-6.680	-6.555	-7.964	-1.409	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Inkomens ondersteuning	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	*Kwijtschelding belastingen:* De inschatting was dat het bedrag aan kwijtschelding belastingen minder zou worden op basis van verwachte positieve economische ontwikkelingen, hierop is de begroting aangepast. Helaas is dit niet uitgekomen, in 2020 is in de lijn van voorgaande jaren gebruik gemaakt van de kwijtscheldingsregeling.		-72	I	N
	Met betrekking tot de geldleningen BBZ (Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen) is een aantal vorderingen buiten invordering gesteld door wettelijke en minnelijke schuldregelingen.	-97		I	N
	De inkomsten vanuit het Rijk stijgen. Minder mensen vinden werk, dus stijgt het aantal mensen in de bijstand. Dat betekent meer uitkeringslasten maar ook meer budget vanuit het Rijk.	4.289		I	V
	Per 2020 vond er een herinrichting van de BUIG regeling plaats. Naast de reguliere BBZ (Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen) wordt nu ook de specifieke BBZ levensonderhoud onder de BUIG gebracht. Door deze 'herinrichting BUIG' komt de declaratieregeling BBZ ingaande 2020 te vervallen. Door het niet langer ontvangen van deze declaratie middelen (75%) ontstaat een tekort. Een correctie van de ramingen wordt opgenomen in de zomernota 2021.	-63		I	N
	De waardering van de voorziening dubieuze debiteuren leidt tot een voordeel.	233		I	V
	Meer mensen (met beperkingen) zijn gaan werken met behulp van loonkostensubsidie.		-209	I	N
	In 2020 was er op basis van de gewijzigde arbeidsmarkt sprake van een toename van het bijstandsvolume. Mogelijk door invloed van de corona pandemie zagen we vanaf eind maart de aantallen toenemen.		-6.492	I	N
	Het aantal mensen dat gebruik maakt van de IOAW (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers) is verder afgenomen. Door de Wet Inkomensvoorziening voor oudere werklozen (IOW), die wordt uitgevoerd bij het UWV, is er minder instroom.		231	I	V
	De IOAZ (Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen) is wat betreft volume de kleinste inkomensvoorziening. Drie dossiers extra in 2020 zorgen voor een nadeel van € 50.000.		-50	I	N
	Baten voor het uitvoeren van levensvatbaarheidsonderzoeken worden vanaf 2020 ontvangen via het gemeentefonds. In 2021 wordt de begroting op dit onderdeel aangepast.	-122		I	N
	In 2020 zijn er minder levensvatbaarheidsonderzoeken met betrekking tot opstart nieuwe bedrijven (Bijstandsbesluit zelfstandigen 2004).		52	I	V
	Door afname van armoede in onze gemeente is er minder gebruik gemaakt van bijzondere bijstand verstrekkingen.		210	I	V
	Omdat er meer uitkeringsgerechtigden zijn is er meer individuele inkomenstoeslag verstrekt. Doelgroep bij de individuele inkomenstoeslag zijn mensen die langdurig een laag inkomen hebben zonder uitzicht op verbetering.		-261	I	N
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		-288	I	N
	Diverse afwijkingen.	75	-4	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**4.315**	**-6.885**		**-2.570**

Kernthema Inkomens ondersteuning	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Corona afwijkingen	Vanuit de TOZO (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) is een vergoeding ontvangen ter compensatie van de uitvoeringkosten. Door binnen teams de bestaande werkzaamheden te prioriteren en door overwerk van medewerkers hebben we dit met bestaande middelen kunnen opvangen.		1.182	I	V
	In de begroting 2020 is voor de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO), de van het Rijk ontvangen specifieke uitkering, volledig opgenomen in de begroting. Gelijk de baten zijn de lasten met eenzelfde bedrag opgenomen in het kader van budgettaire neutraliteit. In de jaarrekening worden de werkelijke lasten gepresenteerd van de daadwerkelijke uitgaven en de daarmee samenhangende baten. Het niet bestede deel is voor toekomstige uitgaven/afrekening gereserveerd.	-1.465	1.465	I	N/V
	Verstrekking van mondkapjes aan minima.		-21	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**-1.465**	**2.626**		**1.161**
Totaal kernthema Inkomensondersteuning		**2.850**	**-4.259**		**-1.409**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Buurtgericht werken

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Buurtorganisaties
In 2020 zijn wij verder doorgegaan met het versterken en ontwikkelen van de ingezette koers om te komen tot een netwerkorganisatie die samenlevings- en opgavegericht werkt. Passend binnen de veranderende eisen die de samenleving aan ons stelt, alsmede aan onze diensten, producten en partners. Eind van het jaar zijn we gestart met de eerste afspraken met buurtorganisaties en kernteams rondom de nieuwe visie buurtgericht werken en zorgen daarbij voor integraliteit met de nieuwe concept Kadernota leefbaarheid & veiligheid 2020-2021 (welke naar verwachting eind 2021 wordt vastgesteld) en het programma burgerbetrokkenheid.

Nieuwe structuren in onze buurten
Om nieuwe structuren goed te kunnen opzetten, ontwikkelen we door met zogenaamde "voorlopers" vanuit bestaande structuren en netwerken in diverse buurten en onderzoeken we welke nieuwe structuren mogelijk maar vooral praktisch zijn. Zo werken we niet alleen aan een nieuwe visie maar parallel hieraan ook aan een nieuwe structuur om zo nog beter te kunnen samenwerken in alle buurten. In twee stadsdelen zijn we ondanks corona in 2020 toch in een proeftuin-vorm gestart met uitproberen wat wenselijk, effectief en efficiënt werkt.

Buurtactie-regeling & Buurtdeals
De Buurtactie-regeling, Buurtdeals en Buurtveiligheid initiatieven zijn inmiddels een vast onderdeel van de buurtgerichte aanpak. In 2020 hebben we door corona minder initiatieven kunnen faciliteren en ondersteunen. Desondanks waren er 46 Buurtacties en 40 Buurtdeals. De toegekende subsidies in het kader van de Buurtactie-regeling en Buurtdeals zijn gelijkmatig over alle buurten verdeeld.
In alle buurten zijn Buurthelden en Buurtvrienden actief in de openbare ruimte waarbij ze ondersteund worden vanuit Buurtregie. In 2020 is dit aantal flink gegroeid, met totaal 106 extra buurtbewoners en dat betekent een stijging van 32% ten opzichte van de eindstand in 2019 (324). Ieder jaar stijgt het aantal en zorgen we steeds voor de juiste ondersteuning en verbinding van jong en oud.

Burgerpanel
In 2020 is het burgerpanel enkele malen fysiek bij elkaar gekomen in het eerste kwartaal, daarna als gevolg van de coronacrisis enkele keren digitaal. Dat is voor het burgerpanel in zijn huidige samenstelling niet ideaal en de voorziene doorontwikkeling heeft daardoor niet kunnen plaatsvinden op de gewenste manier. Inmiddels is afgesproken dat de doorontwikkeling van het burgerpanel in 2021 wordt gecontinueerd.

Wat heeft het gekost?
Het totale resultaat van het kernthema Buurtgericht werken wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Sociaal Domein	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Buurtgericht werken	0	0	0	-722	-566	-505	-722	-566	-505	61	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Buurtgericht werken	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel) / N(adeel)
Reguliere afwijkingen	*Buurtregie:* Buurtdeals en acties zijn door Corona uitgesteld of nog niet af. In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt verzocht om € 40.000 van deze middelen over te hevelen naar 2021 middels de reserve nog uit te voeren werkzaamheden.		61	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**0**	**61**		**61**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Buurtgericht werken		**0**	**61**		**61**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Integraal ouderenbeleid

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Ouderenbeleid
Ondanks de coronacrisis waardoor een aantal activiteiten niet gestart konden worden en fysieke ontmoetingen niet mogelijk waren, hebben wij mooie resultaten behaald door het uitvoeren van onze Ontwikkelagenda Ouder worden met Toekomst 2020-2023. Een aantal behaalde resultaten binnen het nieuwe ouderenbeleid zetten we hieronder op een rij. Eenzaamheid en verbinding is een speerpunt in ons beleid. Dit thema wordt daarom apart in het volgende kopje toegelicht.

Verbinding jong-oud
Voorjaar 2020 is het landelijke project 'Samen Ouder Worden' gestart, ook in Heerlen. We hebben ingezet op afstemming en samenwerking met ons eigen ouderenbeleid en daarbij focussen we op het verbinden van jong en oud. Doel is dat jong en oud elkaar helpen, van elkaar leren en begrip krijgen voor elkaar. Er is een samenwerkingsproject voorbereid (Grotiuscollege, samen met cultuurpartners Parkstad Limburg Theater, Filmhuis de Spiegel en Schunck*, plus welzijnspartners Heerlen STAND-BY! en Steunpunt Mantelzorg), gericht op culturele en welzijnsthema's, zoals mantelzorg.

Dementievriendelijke buurten
Dementie is een belangrijk onderwerp in een vergrijzende samenleving. De buurten Aarveld-Bekkerveld en Caumerveld-Douve Weien, zijn onder leiding van Zuyd Hogeschool met o.a. buurtorganisaties Sevagram en Heerlen STAND-BY! startklaar gemaakt (zodra de corona-maatregelen versoepelen start het daadwerkelijk) door middel van een bewegings- en gezond-heidsmarkt, een muziektrio dat speciaal geselecteerde muziek maakt voor de doelgroep en een training voor herkennen en omgaan met mensen met (beginnende) dementie voor bewoners en vrijwilligers in de buurten.

Vitaal en gezond ouder worden
Vitaal en gezond ouder worden kent vele facetten en gaat verder dan alleen fysieke gezondheid. In september 2020 is het project Healthy Ageing gestart, een samenwerking met Open Universiteit Heerlen (in een project met een vijftal andere gemeenten) gericht op gezond ouder worden. Het 'Healthy Ageing'-project heeft als doel om actief en gezond ouder worden te stimuleren onder ouderen met een laag opleidingsniveau. Door middel van een integrale wijkaanpak - uitgevoerd in verschillende gemeenten - zal het project invloed proberen uit te oefenen op individuele, gemeenschappelijke en omgevingsfactoren. Speerpunten binnen deze integrale wijkaanpak zijn het stimuleren van fysieke activiteit, het versterken van sociale cohesie en een leefomgeving creëren waarin een actief en gezond leven wordt ondersteund. Het volledige project bestaat uit de volgende vier onderdelen:
1. Het uitvoeren van een community analyse naar behoeften van ouderen om gezond ouder te worden en hoe professionals in zorg en welzijn dit kunnen ondersteunen;
2. Het ontwikkelen van de integrale wijkaanpak en een pilot test onder ouderen en professionals;
3. Implementatie van de integrale wijkaanpak door middel van een wijkgericht gerandomiseerd experiment;
4. Het onderzoeken van bevorderende en belemmerende factoren voor de implementatie van de geëvalueerde integrale aanpak.

Ouderen doen en denken mee
Ouderen willen meedenken over beleid dat betrekking heeft op hen. Er is veel aan netwerkontwik-keling gedaan, o.a. met de Adviesraad MO en de Seniorenvereniging Heerlen. Met hen is o.a. afgestemd aan welke thema's gezamenlijk wordt gewerkt, zoals de versterking van de samenwer-king met Buurtregie en de buurtorganisaties en een hernieuwd subsidiebeleid vanaf 2022.

Hieronder vallen niet alleen netwerkpartners maar ook burgers. In Heerlerheide is een pilot gestart voor een boodschappen-plus bus opdat ouderen gefaciliteerd worden bij het doen van de boodschappen en andere diensten in de buurt of omgeving. In Aarveld-Bekkerveld en Douve Weien-Caumerveld is ook een vervoersinitiatief (busje) tot stand gekomen, met inzet van Heerlen STANDBY! en tal van vrijwilligers. Via het instrument van subsidiering zijn tal van ouderenorganisaties ondersteund, die op hun beurt zorgen voor vele waardevolle verbindingen en ontmoetingen in de stad. We noemen o.a. de KBO en de Zonnebloem met haar vele 'lokale' afdelingen, de nieuwe ontmoetingsfunctie 't Heukske in het centrum (Mariabad). Stichting Vier het Leven is ondersteund in haar werk zodat vrijwilligers met ouderen het theater konden bezoeken. Tijdens de lockdowns is op andere wijze gewerkt aan de relatie met vaste deelnemers, o.a. door telefonisch contact en met attenties.

Veilige leefomgeving
We gunnen iedereen een veilige oude dag. Veiligheid heeft verschillende aspecten. Zo kun je denken aan veiligheid in huis, in de openbare ruimte en tussen mensen. Met betrekking tot het tegengaan van ouderenmishandeling is met steun van Heerlen een Webinar georganiseerd voor professionals in Zuid-Limburg en er is een waaier 'signalering ouderenmishandeling' geproduceerd (naar analogie van de waaier over kindermishandeling).
Eind december 2020 is gestart met de woonzorganalyse (van het woonzorgonderzoek), waarin de woon- en zorgbehoefte van ouderen en mensen met een beperking in beeld wordt gebracht ten behoeve van aanscherping van het gemeentelijk beleid ten aanzien van wonen en zorg en de strategie van de woningcorporaties ten behoeve van passende huisvesting voor deze doelgroepen.

Kennisdeling
We doen veel, maar we blijven ook nadenken, onderzoeken en leren. We willen met mensen praten en nieuwe dingen uitproberen. De kennis die we opdoen willen we inzetten en delen. Een mooi voorbeeld hiervan is Urbact. In oktober 2019 is in Heerlen de aftrap gegeven voor een Europese onderzoekstraject ouderen. We leiden dit nieuwe URBACT-traject, waaraan nog 9 andere Europese steden meedoen. Het traject heeft betrekking op de inzet van Social Impact Bonds. Hierbij werken publieke en private partijen samen aan een maatschappelijk thema. Heerlen wil vooral onderzoeken welke ideeën kansrijk zijn; Fase 1 is afgerond in voorjaar 2020. Fase 2 is gestart in september 2020 en duurt 2 jaar. Een ULG (Urbact Local Group) is geformeerd bestaande uit onderwijsinstellingen, universiteiten, zorgverzekeraar, bewoners, banken, lokale ondernemers en (para)medici.

Speerpunt eenzaamheid
De aanpak eenzaamheid is als speerpunt opgenomen in de vastgestelde ontwikkelagenda "Ouder worden met Toekomst 2020-2023". Wij hebben afgelopen jaar ingezet op bewustwording, signaleren, voorkomen en verminderen van eenzaamheid bij ouderen. Dit doen wij niet alleen maar samen met burgers, partners en andere partijen. Samenwerking en het creëren van een sterk netwerk is hierbij cruciaal om een duurzame aanpak te kunnen realiseren. We hebben in 2020 veel in de steigers gezet en op verschillende niveaus gebouwd aan netwerken en structuren om in 2021 verder door te kunnen pakken. Ook hebben wij concrete projecten en activiteiten uitgevoerd. Een aantal resultaten die wij in 2020 hebben behaald zijn:

Start buurtcoalitie
Op lokaal niveau is er gekozen voor een wijkgerichte aanpak, die dicht bij de burgers staat. In september 2020 is de eerste buurtcoalitie van start gegaan in stadsdeel Hoensbroek. Een denk- en doetank bestaande uit onze maatschappelijke partners, maar bewust ook uit lokale ondernemers en (actieve) burgers. Deze coalitie heeft al een aantal mooie initiatieven en samenwerkingen in de buurt opgeleverd. De kennis en ervaringen van deze coalitie vormen de basis voor de nog te starten coalities in de overige 3 stadsdelen.

Regionaal niveau
Met Heerlen als kartrekker is in Zuid-Limburg een regionale samenwerking gestart: Coalitie 'Samen Tegen Eenzaamheid Zuid-Limburg' waarin negen Zuid-Limburgse gemeenten, de provincie en KBO Limburg deelnemen. Binnen deze coalitie kunnen we van elkaar leren, elkaar inspireren en elkaar versterken. Het landelijk actieprogramma van het ministerie van VWS "Eén tegen eenzaamheid" is zeer geïnteresseerd in onze regionale samenwerking en gaat de gemeenten het komende jaar gericht ondersteunen in het vormgeven van deze regionale samenwerking met onder meer op maat gemaakte masterclasses.

Landelijk niveau
Op landelijk niveau is de gemeente Heerlen aangesloten bij het landelijke actieprogramma "Eén tegen Eenzaamheid" van de Rijksoverheid. Dit actieprogramma heeft als doel om eenzaamheid onder ouderen vanaf 75 jaar te voorkomen en te verminderen.

Verder hebben wij onder andere onderstaande projecten en activiteiten ingezet om bewustwording, signaleren, voorkomen en verminderen van eenzaamheid bij ouderen te realiseren.

- Vanaf juli 2020 is het Heerlense Meldpunt Eenzaamheid geopend. Iedereen die gevoelens van eenzaamheid ervaart, eenzaamheid signaleert, of wil helpen in de strijd tegen eenzaamheid kan hier terecht. De opening van het Meldpunt was tevens het startsein van de Heerlense bewustwordingscampagne. Een campagne waarin we aandacht vragen voor het thema eenzaamheid en burgers portretteren die zich inzetten voor de strijd tegen eenzaamheid. Daarnaast hebben we onze bereik- en zichtbaarheid vergroot door social media actief in te zetten, door het opzetten van de Facebookpagina 'Samen tegen eenzaamheid Heerlen'.
- Maandelijkse informatiepagina in VIA Heerlen.
- Lancering Buurtpuntbus A Gene Bek.
- Kersteditie van de "Lieve Heerlenaar" kaart met hierop de vermelding van het Meldpunt Eenzaamheid en ruimte voor een persoonlijke boodschap.
- Plaatsing van 2 bezoekerscabines bij zorginstellingen in Heerlen.
- Facilitairen burgerinitiatief voor opzetten BoodschappenPlusBus Heerlen-Noord in samenwerking met de Vriendenkring van Sevagram.
- Ondersteuning van initiatieven in de wijk door buurtbewoners/initiatiefnemers, waaronder een buurtlunch en wandeling.
- Investering in en initiëring van Zuid-Limburgse coalitie tegen eenzaamheid. Met op 2 december de estafette langs de 9 deelnemende Zuid-Limburgse gemeenten, Provincie en KBO Limburg.
- Trekker internationaal Urbact-traject.
- Ouderenactiviteiten Parkstad Limburg Theater.
- Investeren in samenwerking met de OU Heerlen, project: "Let's get digital".
- Financiële bijdrage diverse subsidies o.a. lezing eenzaamheid Biessonder, Musical Unlimited, Pancratiuskoor.
- Versnelde uitrol Heerlense campagne #SamentegenEenzaamheidHeerlen. Waaronder de vermelding van het Meldpunt Eenzaamheid op de driehoeksborden door Heerlen, de vermelding in Parkstad Leeft! en de "Lieve Heerlenaar" kaartenactie.
- December 2020 hebben we via de website 'Op Stap in Heerlen' een aantal videoproducties van lokale (cultuur)producenten online gezet, zodat de burgers van Heerlen tijdens de feestdagen regelmatig konden genieten van een voorstelling of presentatie van bijv. Schunck*/Museum.
- Opzetten Facebook + Instagram account #SamentegenEenzaamheid Heerlen.

Lokale Inclusie Agenda (LIA)
We willen dat iedereen in Heerlen "tot zijn recht komt". Iedereen moet zichzelf kunnen zijn, iedereen is even belangrijk. Iedereen doet er toe en iedereen moet kunnen meedoen en mensen kijken naar elkaar om. Deze ambitie hebben wij in 2020 vastgelegd in onze lokale inclusie agenda (LIA: Iedereen voor Elkaar). Natuurlijk hebben wij de LIA ook in een zogeheten B1-versie gemaakt (eenvoudige taal). Aan de hand van deze agenda streven wij ernaar om op acht thema's fysieke en

andere ongelijkheden weg te nemen voor mensen met een beperking door concreet eigen 'inclusief' handelen in al onze beleids- en uitvoeringstaken, door andere organisaties en bedrijven te bewegen dit ook te doen en door onze eigen organisatie en huisvesting 'inclusief' in te richten. In het verlengde van deze besluitvorming is in september het VNG-manifest 'Iedereen doet Mee!' ondertekend waarin we als gemeente ons uitspreken over de inzet inclusie tot onderdeel van ons beleid en de uitvoering van onze taken te maken, en ook anderen daartoe te stimuleren. Het manifest is ook in braillevorm beschikbaar.
In 2020 hebben wij onder andere de volgende resultaten behaald:

De gemeentewebsite is beter toegankelijk
Per september is de website van de gemeente toegankelijk, zodat ook mensen met een zintuiglijke beperking deze kunnen raadplegen en -waar mogelijk- online zaken kunnen doen met de gemeente via eenvoudige en toegankelijke formulieren. Dit is overigens een continu proces. Verder zijn verbeteringen aangebracht aan de website van Romeins Kwartier zodat deze nu ook toegankelijk is.

Inzet voor het gebruik van meer eenvoudig taalgebruik
Met Schunck*/Bibliotheek en stichting MEE is gewerkt aan maatregelen voor bewustwording van en training in het gebruik van eenvoudige taal (zogeheten B1-niveau) in onze correspondentie met burgers. Dit zal in 2021 effectief worden uitgevoerd. Ook is een contract aangegaan voor de productie van eenvoudige instructievideo's over diverse thema's die voor onze burgers interessant kunnen zijn.

Meer mensen kunnen gaan stemmen
Ten behoeve van de afgelopen Tweede Kamerverkiezingen en volgende verkiezingen zijn twee stemmallen aangeschaft die het mogelijk maken dat blinde en slechtziende burgers zelfstandig kunnen stemmen. Ook zijn veel in 2021 te gebruiken stembureaus nogmaals getoetst op toegankelijkheid (en ook inzetbaarheid met inachtneming van de nu nog geldende coronaregels) en de communicatie hierover.

Meer openbare ruimtes zijn toegankelijk en meer mensen kunnen zich beter verplaatsen
Met name met inzet van de CGH (Cliëntenraad Gehandicapten Heerlen) is gewerkt aan vele toegankelijkheidvraagstukken. Het Royal Theater is –ook in de tijdelijke verbouwingsfase die nu loopt- aangepast aan de toegankelijkheidseisen door middel van o.a. hellingbanen, een tijdelijke lift en een MIVA-toilet. Diverse nieuwe en vernieuwde 'gemeentelijke' en andere gebouwen zijn geschouwd door de CGH, zoals De Vondst, het huidige gebouw van het Thermenmuseum, Kasteel Schaesberg, Luciushof en Schunck*/Glaspaleis. Verbeteringen zijn en worden momenteel doorgevoerd.
De CGH adviseert verder ook over de toegankelijkheid van en in de nieuwbouw van het Stadskantoor van de gemeente en de verbouwing van het monumentale Raadhuis. Dat geldt ook voor de toegankelijkheidscheck van plannen van nieuwbouw, zoals de Nieuwe Nor.
Ook is via samenwerking tussen gemeente en Heerlen Mijn Stad op het thema toegankelijkheid de relatie met de ondernemers in het centrum versterkt. De CGH heeft in dat kader de winkels en horeca in de binnenstad geschouwd en adviezen gegeven over toegankelijkheid van en in de winkels, cafés en restaurants.

Er zijn meer mogelijkheden voor mensen met een beperking om hun vrije tijd in te vullen
De CGH heeft fitness -en sportscholen op diverse locaties bezocht en getoetst op bereikbaarheid en toegankelijkheid van de accommodatie en het zelfstandig gebruik van de fitnessapparatuur. Deze schouwen vonden in samenwerking met de regioconsulent Iedereen Kan Sporten (Alcander) plaats. De samenwerking met Iedereen Kan Sporten wordt verder versterkt en uitgebreid.
De gemeente werkt ook aan een inclusief evenementenbeleid en de CGH heeft ook hierin een adviserende rol. Ook zijn ze betrokken bij grotere evenementen in de stad, zoals Cultura Nova en het winterevenement met het geven van toegankelijkheidsadviezen.

De CGH heeft op eigen initiatief twee toegankelijke wandelroutes ontwikkeld in de omgeving van Terworm en Molenberg/Kaldeborn/Onderste Caumer. De wandelroutes zijn in wandelboekjes uitgewerkt en gratis verkrijgbaar bij Visit Zuid Limburg. Een toegankelijke wandelroute 'Romeins Kwartier Heerlen' die langs historische plekken in en nabij het centrum van Heerlen voert, is door de CGH getoetst op toegankelijkheid.

Samenwerking

Tot slot is qua netwerkvorming samenwerking gestart met lokale partijen als Streetwise/Samen Heerlen en initiatieven als Frisse Wind. En in het kader van leren van elkaar zoeken we regelmatig de samenwerking met gemeenten Maastricht en Sittard-Geleen die inmiddels ook een LIA hebben, en op onze beurt proberen we ondersteuning te geven aan collega gemeenten in Regio Parkstad bij hún plannen voor een LIA.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Integraal ouderenbeleid wordt hieronder weergegeven:

Programma 6:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Sociaal Domein	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Integraal ouderenbeleid	0	0	0	-510	-530	-355	-510	-530	-355	174	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Integraal ouderenbeleid	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	*Ouderenbeleid:* In 2021 en 2022 willen we verder uitvoering geven aan alle voorgenomen activiteiten in het kader van de ontwikkelagenda ouderenbeleid 2020-2023 en de lokale inclusieagenda 2020-2023 iedereen voor elkaar. In 2020 hebben wij niet alle activiteiten kunnen uitvoeren. Bij de voorgenomen activiteiten zaten activiteiten die door de coronamaatregelen niet meer mochten worden uitgevoerd (bijv. bijeenkomsten, sporten etc.). Er is toen gekeken naar mogelijke alternatieven. Deze zijn ook gevonden maar niet voor alle activiteiten, waardoor er een aantal activiteiten niet uitgevoerd konden worden. Om een extra impuls te geven aan de uitvoering van de activiteiten van de ontwikkelagenda ouderenbeleid en de lokale inclusieagenda is het nodig om het budget van € 104.000 over te hevelen. Dit budget wordt ingezet voor formatie voor de uitvoering. En voor de oprichting van het Informatiepunt Digitale Overheid inclusief de gemeentelijke informatiepunten, in de vier bibliotheken binnen onze gemeente € 70.000. De aansluiting van het gemeentelijke informatiepunt bij het Informatiepunt Digitale Overheid is een verdere uitvoering van de motie uit november 2018 "gemeentelijke servicepunten in de buurtpunten", die tijdens de algemene beschouwingen van de begroting 2019 unaniem is aangenomen. In het raadsvoorstel van deze jaarverantwoording wordt verzocht om deze middelen over te hevelen naar 2021 middels de reserve nog uit te voeren werkzaamheden.		174	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**0**	**174**		**174**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Integraal ouderenbeleid		**0**	**174**		**174**

Bedragen x € 1.000

Foto: Heerlen Mijn Stad

2.1.7 Programma Volksgezondheid en Milieu

Portefeuillehouders: Peter van Zutphen, Charles Claessens, Jordy Clemens

Wat hebben we bereikt?

Het bevorderen van de volksgezondheid
Het afgelopen jaar heeft voor wat betreft publieke gezondheid grotendeels in het teken gestaan van de coronacrisis. De GGD Zuid-Limburg (GGD ZL) heeft een cruciale rol vervuld in het grootschalig testen en bron- en contactonderzoek. Daarnaast vervulde de GGD ZL een grote rol in het vaccineren en stonden ze in nauw contact met alle zorginstellingen in Zuid-Limburg. Ook in 2021 blijft het onverminderd druk en zet de GGD ZL de corona-organisatie voort.

Naast al deze aandacht voor COVID-19, zijn er in 2020 stappen gezet om de gezondheidsachterstanden van Zuid-Limburg in te lopen. Het afgelopen jaar zijn we van start gegaan met het nieuwe regionale gezondheidsbeleid (2020-2023) waarin we met het programma Trendbreuk onze ambitie hebben vastgelegd om de achterstand ten opzichte van het landelijk gemiddelde binnen 10 jaar met een kwart in te lopen en zo daadwerkelijk een trendbreuk te realiseren.

Bodem
We hebben onze bestaande bodemkwaliteitskaart aangevuld met de stof PFAS. Hiermee faciliteren we maatschappelijke ontwikkelingen zonder dat dit nadelige gevolgen heeft voor (de gezondheid van) mens of milieu. We hebben 3.885 bodemrapporten online gezet voor inwoners en ondernemers.

Watertakenplan 2020-2024
Wateroverlast en hittegevoelige gebieden zijn op een online kaart inzichtelijk gemaakt. Ook hebben we maatregelen genomen om de wateroverlast te verminderen en is in totaal 10.210 m^2 afgekoppeld. Bij de pilot "operatie Steenbreek" is 210 m^2 onthard. Hierdoor wordt het rioolstelsel minder belast.

Gezonde leefomgeving
De kwaliteit van de leefomgeving is verbeterd door geluidsanering bij woningen, toename van elektrische voertuigen op de weg en ons duurzame mobiliteitsbeleid. Ook de aanleg van groene daken en gevels neemt toe, met een positief effect op biodiversiteit, stikstofopname en het straatbeeld.

Voor **Circulaire economie** wordt gewerkt aan kennisvermeerdering, netwerkopbouw en samenwerking op het gebied van circulair bouwen. In gebiedsontwikkeling en bouwprojecten wordt hergebruik van materialen gestimuleerd. De scheiding van afval is toegenomen van 68% naar 68,7%. De bewoners enquête heeft een respons van 2900 deelnemers opgeleverd.

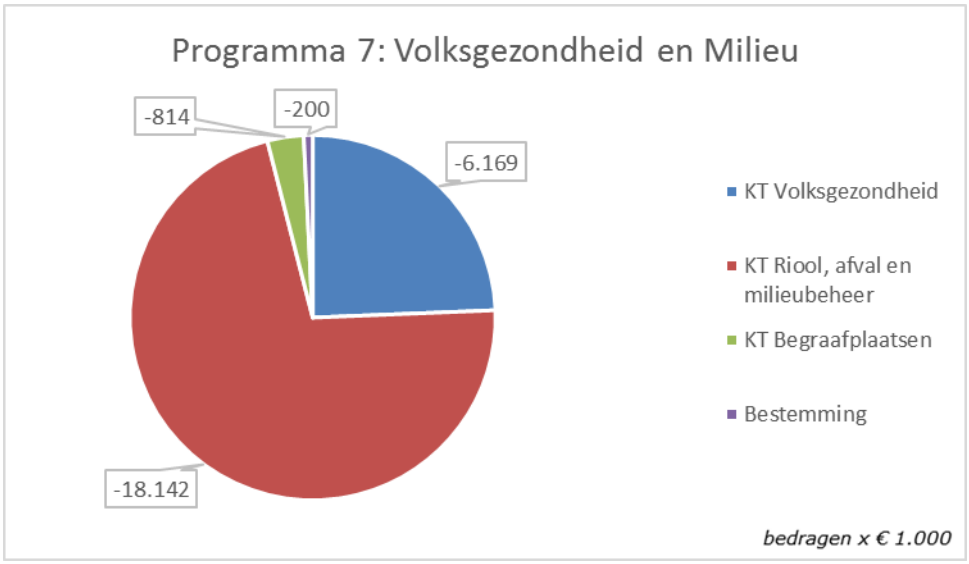
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Volksgezondheid en Milieu, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 7:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Volksgezondheid en Milieu	**Prim. begroting 2020**	**Bijgest. begroting 2020**	**Rekening 2020**	**Prim. begroting 2020**	**Bijgest. begroting 2020**	**Rekening 2020**	**Prim. begroting 2020**	**Bijgest. begroting 2020**	**Rekening 2020**		
KT Volksgezondheid	164	24	72	-6.015	-6.176	-6.169	-5.852	-6.152	-6.097	55	
KT Riool, afval en milieubeheer	19.199	19.908	19.710	-17.756	-18.261	-18.142	1.443	1.647	1.568	-79	
KT Begraafplaatsen	469	469	484	-774	-767	-814	-305	-298	-330	-31	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**19.832**	**20.401**	**20.266**	**-24.546**	**-25.204**	**-25.125**	**-4.714**	**-4.803**	**-4.859**	**-56**	
Bestemming	**125**	**966**	**961**	**0**	**-200**	**-200**	**125**	**766**	**761**	**-5**	
Gerealiseerde resultaat	**19.957**	**21.367**	**21.227**	**-24.546**	**-25.404**	**-25.325**	**-4.589**	**-4.037**	**-4.098**	**-61**	**N**

Bedragen x € 1.000

De lasten 2020 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Risico's

- Financiële risico's met betrekking tot kostenontwikkeling en vergoedingssystematiek bij de vorming van 1 JGZ.
- Intergemeentelijke samenwerking (of het gebrek daaraan).
- Draagvlak en betrokkenheid van de samenleving.
- Een stijging van de verwerkingskosten voor afval als gevolg van een groter aanbod van huishoudelijk restafval.
- Uitgeputte subsidieregelingen, waardoor onvoldoende externe financiering gevonden wordt.

Beleidsindicatoren

BBV-indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Hernieuwbare elektriciteit	%	3,2	17,6	2018
Omvang huishoudelijk afval	kg/inwoner	138	163	2019

Overige indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Aantal woningen aangesloten op Mijnwater in Heerlen	Aantal	310		2019
Aantal woningen waar een geluidssanering heeft plaatsgevonden	Aantal	825		2019

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Kernthema Bestemming	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Diverse afwijkingen.	-5		I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-5**	**0**		**-5**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Bestemming		**-5**	**0**		**-5**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Volksgezondheid

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Ten aanzien van de coronacrisis heeft de GGD ZL sinds 1 juni 2020 meer dan 10.000 bron- en contactonderzoeken uitgevoerd en het aantal telefoontjes in het callcenter loopt richting de 120.000. Er werken meer dan 350 medewerkers binnen de COVID-organisatie van de GGD ZL. In december is hier ook nog het vaccinatietraject bijgekomen waarbij opnieuw een groot beroep op de GGD'en wordt gedaan. De GGD'en zijn primair verantwoordelijk voor de vaccinatie van de doelgroep van 18 tot 60 jaar zonder medische indicatie. Daarnaast wordt een beroep gedaan op de GGD om te ondersteunen bij de vaccinaties van het zorgpersoneel.

Voor Trendbreuk zijn er stappen gezet in alle levensfasen: van het jonge kind tot jongvolwassenen. Zo zijn er onder andere met de onderbouwde interventies Nu Niet Zwanger, Voorzorg en Stevig Ouderschap al meer dan 400 vrouwen en gezinnen in Zuid-Limburg ondersteund. Ook voor wat betreft het onderwijs zijn er projecten gestart zoals Gezonde scholen en M@ZL op het MBO.

Kijkend naar de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) heeft er in 2020 een fusie plaatsgevonden waardoor alle Jeugdgezondheidszorg in Zuid-Limburg (van de leeftijd 0 tot 18 jaar) nu wordt uitgevoerd door de GGD ZL. In 2020 is er door de GGD samen met gemeenten nagedacht over de huidige en toekomstige dienstverlening van de JGZ. Dit is de basis voor de nieuwe begroting 2022 waar de komende periode hard aan wordt gewerkt.

Wat betreft het project mondzorg jeugd zijn alle voorbereidingen getroffen om te starten met een mondzorgcoach op het consultatiebureau. Dit project wordt ondersteund en gemonitord door de Hogeschool Utrecht. Zodra de coronamaatregelen het toelaten kan de mondzorgcoach starten op het consultatiebureau. Ook zijn er concrete ideeën ontstaan om mondzorg naar de basisscholen toe te halen. Zodra de coronamaatregelen het toelaten kan dit verder worden uitgewerkt en opgestart.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Volksgezondheid wordt hieronder weergegeven:

Programma 7:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Volksgezondheid en Milieu	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
Volksgezondheid	164	24	72	-6.015	-6.176	-6.169	-5.852	-6.152	-6.097	55	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Volksgezondheid	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel) / N(adeel)
Reguliere afwijkingen	Diverse afwijkingen.	48	7	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**48**	**7**		**55**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Volksgezondheid		**48**	**7**		**55**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Riool, afval en milieubeheer

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Bodem
Op het gebied van de omgevingswet hebben we voorbereidingen getroffen voor aansluiting op het Digitale Stelsel Omgevingswet. Uit een globale inventarisatie bij nazorg op saneringslocaties blijkt dat er binnen Heerlen weinig/geen locaties zijn waar beperking van nazorg mogelijk is. Er vindt nog een finale check plaats. We zijn gestart met het actief benaderen van resterende bedrijven op het gebied van bodemsanering.

Watertakenplan-Klimaatadaptief handelen
Het Integraal Waterplan en het Watertakenplan Heerlen 2020-2024 is eind 2019 door de raad vastgesteld. De pijler klimaatadaptatie heeft een plek gekregen in het Watertakenplan.
Om de gevolgen van klimaatverandering in beeld te krijgen zijn wateroverlast/hittegevoelige gebieden op een kaart inzichtelijk gemaakt. De bijbehorende klimaatatlaskaarten zijn in 2020 opgeleverd en voor iedereen beschikbaar op https://parkstad.klimaatatlas.net/. Aan de hand van deze kaarten is in 2020 een start gemaakt met de voorbereidingen ten behoeve van de risicodialoog. Deze dialoog waarbij de risico's ten aanzien van wateroverlast, droogte en hitte met direct betrokkenen wordt gevoerd, zal het vertrekpunt zijn voor de aanvraag van de Rijksbijdrage Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie in 2021.
In de commissie Duurzaamheid van de Stadsregio Parkstad Limburg is op 7 september 2020 besloten dat de Stadsregio de coördinerende en inhoudelijke rol krijgt voor het realiseren van deze risicodialogen, het opstellen van de klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda. Dit gezien het regionale karakter van de opgave en de raakvlakken met de bestaande programma's.

Met de stimuleringsregeling afkoppeling van verhard oppervlak, de Stimuleringsregeling groene daken en gevels en de Operatie Steenbreek hebben we in totaal 10.210m^2 afgekoppeld. Het rioleringsstelsel wordt hierdoor bij extreme buien minder belast.

Vanuit het samenwerkingsverband Waterregio Parkstad is het project Meten Monitoren en Rekenen opgestart. In dit project wordt samengewerkt op het gebied van meten, monitoren en rekenen aan de gemeentelijke rioleringsstelsels.

Gezonde leefomgeving
Voor geluidsanering is voor 15 woningen een geluidplan goedgekeurd waarvoor een aannemer is gecontracteerd. Om elektrisch rijden te faciliteren zijn er in 2020 12 dubbele oplaadpunten geplaatst bij openbare parkeerplaatsen en is de nieuwe concessie laadinfrastructuur met Vattenfall van start gegaan. De individuele aanvraag blijft mogelijk en een proactieve uitrol is in voorbereiding. De effectanalyse van twee varianten van een zero-emissiezone is opgeleverd en de voorbereidingen voor een principebesluit ten behoeve van zero-emissie stadsdistributie zijn gestart.

Circulaire economie
Het ambitiedocument Heerlen Circulair is beoordeeld op realistische aanbevelingen voor het beleid circulair bouwen. We hebben een bijdrage geleverd aan het bouwen van een CE-strategie van Stadsregio Parkstad voor Circulair Bouwen en onderzoeken samenwerking in de betonketen. In de planvorming voor het centrum van Heerlen wordt hergebruik van materialen opgenomen. We nemen deel aan het project Digital Deconstruction. Voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen is de FairTrade-titel verlengd en een promotieactie G4GG uitgevoerd. De bronscheiding van afval zijn we blijven stimuleren door het geven van afvalscheidingstips en we hebben samen met de Rd4 gemeenten een inwonersenquête gehouden voor het nieuw op te stellen grondstoffenplan.

Energietransitie
Voor de bereikte resultaten op dit onderdeel verwijzen wij naar de paragraaf bestuursprogramma's, onderdeel Programma Duurzaamheid.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Riool, afval en milieubeheer wordt hieronder weergegeven:

Programma 7:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Volksgezondheid en Milieu	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
Riool, afval en milieubeheer	19.199	19.908	19.710	-17.756	-18.261	-18.142	1.443	1.647	1.568	-79	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Riool, afval en milieubeheer	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Betreft de variabele component van afvalverwerking 2020 Rd4.		-90	I	N
	Afrekening PMD dossier 2017.		-135	I	N
	Afrekening PMD dossier 2018.		-198	I	N
	Dividenduitkering Rd4-NV 2020.	56		I	V
	Resultaatverrekening gemeenschappelijke regeling Rd4 2020.		133	I	V
	(W)E.services.Heerlen (WESH), vertraging uitvoering project door overleg met belastingdienst; dit heeft effect in zowel baten als lasten.	-268	176	I	N
	Innovate Horizon 2020, door uitbreiding project hogere kosten maar ook hogere subsidie ESF.	23	-23	I	V/N
	Programma duurzaamheid: door corona en capaciteitsgebrek zijn een aantal projecten vertraagd. Voorgesteld wordt het bestemde bedrag van € 150.000 voor Klimaatadaptatie op te nemen in de Reserve Nog uit te voeren werkzaamheden.		205	I	V
	Minder kosten inspectie riool door latere start werkzaamheden.		116	I	V
	Minder milieu-incidenten m.b.t. bodem.		50	I	V
	Op het gebied van rioolheffing is er een minderopbrengst van € 67.000, dit betreft een afwijking van minder dan 1% t.o.v. de begroting.	-67		I	N
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		-91	I	N
	Diverse afwijkingen.	-20	-24	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**-276**	**119**		**-157**
Corona afwijkingen	Afvalstoffenheffing: Inwoners hebben naar aanleiding van het thuiswerken door de coronacrisis meer restafval aangeboden, waardoor de inkomsten voor DIFTAR hoger zijn dan begroot.	78		I	V
Subtotaal corona afwijkingen		**78**	**0**		**78**
Totaal kernthema Riool, afval en milieubeheer		**-198**	**119**		**-79**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Begraafplaatsen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

De graven op begraafplaats Mariarade waarvan het onbekend is wie de rechthebbende is zijn geïnventariseerd. Het betreft graven met fors achterstallig onderhoud die de algehele kwaliteit van de begraafplaats aantasten. Deze graven zijn fysiek gemerkt waarbij wij eventuele bezoekers van het graf verzoeken met de gemeente contact op te nemen. De laatste fase om over te gaan tot het ruimen van de graven en het aanzicht van de begraafplaats te verbeteren is daarmee bijna afgerond.
Op de andere gemeentelijke begraafplaatsen is de termijn voor het ruimen van graven verlengd om te voorkomen dat er graven geruimd worden waar een iemand, niet zijnde de rechthebbende, nog aansprak wil maken op de grafrechten.

De uitvoering van het beplantingsplan Akerstraat is op enkele planten en bomen na afgerond. De groenvoorziening op de begraafplaats heeft daarmee weer een duurzaam karakter gekregen waarmee de uitstraling van de begraafplaats op het gebied van groen gewaarborgd is.

Het funerair erfgoed op de begraafplaats Akerstraat is geïnventariseerd en digitaal verwerkt. Deze informatie wordt gedeeld met de stichting SFEL (stichting funerair erfgoed Limburg) die ondersteuning bieden met de instandhouding van waardevol funerair erfgoed.

Om eeuwigdurend begraven mogelijk te maken in Heerlen, zijn de regels inzake grafrechten aangepast voor de duur van de coronamaatregelen. Dit was noodzakelijk omdat door het vliegverbod overleden moslims niet in het land van herkomst begraven konden worden. Het is nu mogelijk om overleden moslims, en ook alle andere overledenen, eeuwigdurend te begraven op de begraafplaats aan de Randweg in Hoensbroek.

De informatie-app welke als pilot is ontwikkeld voor de begraafplaats Akerstraat werkt goed. De app is nog niet uitgerold naar andere gemeentelijke begraafplaatsen.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Begraafplaatsen wordt hieronder weergegeven:

Programma 7:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
Volksgezondheid en Milieu	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
Begraafplaatsen	469	469	484	-774	-767	-814	-305	-298	-330	-31	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Begraafplaatsen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Diverse afwijkingen.		-13	I	N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**0**	**-13**		**-13**
Corona afwijkingen	Toename aantal begravingen.	15	-33	I	N
Subtotaal corona afwijkingen		**15**	**-33**		**-18**
Totaal kernthema Begraafplaatsen		**15**	**-46**		**-31**

Bedragen x € 1.000

WWW.ATELIERSTADSREVISIE.NL

Sarool 71, Heerlen

2.1.8 Programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)

Portefeuillehouders: Loek Damen, Peter van Zutphen en Jordy Clemens

Wat hebben we bereikt?

Het vaststellen van bestemmingsplannen en beheersverordeningen en het inzetten van vastgoedinstrumenten draagt bij aan Heerlen als een aantrekkelijke stad om te wonen, te werken en te verblijven. Gewenste ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt, waardevolle zaken worden beschermd, leegstand wordt verminderd en voorzieningenclusters worden versterkt.
Met de inzet van de initiatievenkamer en de oefensessies inzake participatie bij het omgevingsplan Hoensbroek Centrum geven we steeds gerichter aandacht aan de behoeften van onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

We maakten samen met de woningcorporaties en huurders prestatieafspraken over beschikbaarheid, betaalbaarheid, wonen en zorg, duurzaamheid en leefbaarheid. Samen vertaalden we deze afspraken in concrete projecten, zoals een woonzorganalyse, urgentiebeleid voor sociale huur en nieuwbouw en renovatie van betaalbare huurwoningen.

Samen met alle Zuid-Limburgse gemeenten hebben we de Structuurvisie Wonen geëvalueerd. We hebben de belangrijkste aanbevelingen uit het evaluatierapport vertaald in nieuw beleid: de beleidsregel "Ruim baan voor goede woningbouwplannen". Onder deze beleidsregel kunnen goede woningbouwplannen zonder compensatie worden gerealiseerd. Zo spelen we in op de vraag vanuit de woningmarkt, om snel aan de slag te kunnen met bouwplannen waar behoefte aan is.

In 2020 werkten we aan de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De visie zelf is gepland voor 2021/2022.

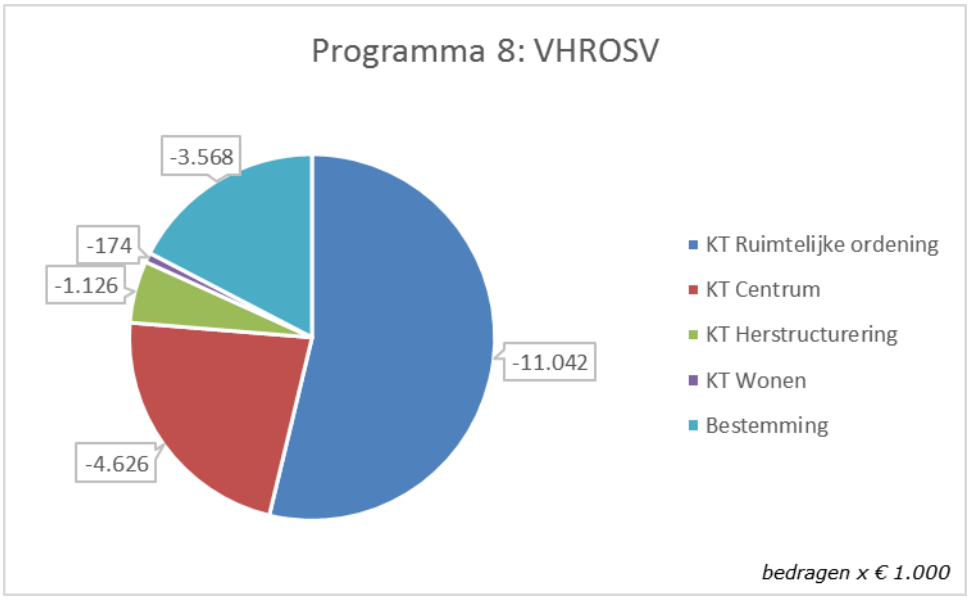
Wat heeft het programma gekost?

Het totale resultaat van het programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing, verdeeld naar kernthema's, is hieronder opgenomen:

Programma 8:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
VHROSV	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
KT Ruimtelijke ordening	1.676	7.235	11.775	-4.457	-6.859	-11.042	-2.781	376	732	357	
KT Centrum	0	1.300	1.244	-3.598	-4.090	-4.626	-3.598	-2.791	-3.382	-591	
KT Herstructurering	0	210	612	-463	-795	-1.126	-463	-584	-514	70	
KT Wonen	67	67	68	-328	-283	-174	-261	-216	-106	110	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**1.743**	**8.812**	**13.698**	**-8.846**	**-12.027**	**-16.968**	**-7.104**	**-3.215**	**-3.270**	**-54**	
Bestemming	**875**	**735**	**2.129**	**-20**	**-2.074**	**-3.568**	**856**	**-1.339**	**-1.440**	**-100**	
Gerealiseerde resultaat	**2.618**	**9.547**	**15.827**	**-8.866**	**-14.102**	**-20.536**	**-6.248**	**-4.554**	**-4.709**	**-155**	**N**

Bedragen x € 1.000

De lasten 2020 zijn als volgt verdeeld over de kernthema's:

Risico's

- Claims van derden (juridische procedures en planschade).
- Projectenportefeuille (in relatie tot beschikbare budgetten en personele capaciteit).
- Geen of minder (GREX-) inkomsten door het ontbreken van ruimtelijk sturingsinstrumentarium.

Beleidsindicatoren

BBV-indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Gemiddelde WOZ-waarde	Euro x 1000	148	270	2020
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2,4	9,2	2019
Demografische druk	%	69,2	70	2020
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	Euro	666	700	2020
Gemeentelijk woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	786	773	2020

Overige indicatoren				
Indicator	**Eenheid**	**Heerlen**	**Nederland**	**Jaartal**
Waardering voor de kwaliteit van de woonomgeving	Schaalscore	7,1		2019
Migratiesaldo	Aantal mensen	659	108.035	2019
Positie op de woonaantrekkelijkheidsindex	Ranglijst	37		2020
Tevredenheid inrichting openbaar groen eigen buurt	Percentage	45		2019

De grootste afwijkingen binnen het kernthema bestemming worden hieronder toegelicht:

Kernthema Bestemming	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Conform de richtlijnen van het BBV worden alle mutaties op het product grondbedrijf verantwoord, zie paragraaf grondbeleid voor de inhoudelijke toelichting en verantwoording.	1.456	-1.386	I	V
	Corio Glana: Stopzetten traject met kasteelontwikkelaar vanwege financieel niet haalbaar plan, waardoor minder kosten gemaakt zijn en dus minder afgedekt wordt uit de reserve.	-62		I	N
	Aanvullen sloopfonds uit resultaat op incidentele verkopen.		-113	I	N
	Diverse afwijkingen.		5	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**1.394**	**-1.494**		**-100**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Bestemming		**1.394**	**-1.494**		**-100**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Ruimtelijke ordening

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Stedenbouw
Het aanvullen van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit Heerlen 2011 (NRKH) met de onderdelen 'het verhaal van Heerlen en de Heerlense school', erfgoed, duurzaamheid en reclame-uitingen blijkt een omvangrijke ingreep te zijn. Omdat bij de invoering van de omgevingswet een algehele actualisatie van de NRKH gewenst is, is ervoor gekozen om de bovenstaande aanpassingen hierin te integreren.
De invoering van de omgevingswet is uitgesteld en daarmee is ook de actualisatie van de NRKH 2011 getemporiseerd. Specifiek voor de Heerlense School heeft in 2020 een evaluatie plaatsgevonden en is onderzocht hoe een concretere invulling hieraan kan worden gegeven. Dit heeft geresulteerd in een plan van aanpak om een en ander duurzaam een plek te geven bij ruimtelijke ontwikkelingen met duidelijke keuzemogelijkheden.

Bestemmingsplannen
De bestemmingsplannen "Gezondheidscentrum MSP Heerlen", "Kind en Buurtcentrum Passart" en de "Beheersverordening woonwagens Herculespad" zijn vastgesteld.

Het bestemmingsplan "Heerlerbaan en omgeving" is als voorontwerp ter inzage gelegd en de bestemmingsplannen "Spoorsingel 42-46C", "Schinkelkwadrant–Zuid 2020" en "Fietsverbinding en watermaatregelen Heuvelland-Parkstad, Heerlen", zijn als ontwerp ter inzage gelegd.

De actualiserende bestemmingsplannen "Cityplan Heerlen", "Hoensbroek Centrum", "Heerlen-West", "Heerlen-Oost" en "Heerlerheide Noord" zijn voorbereid. Daarnaast zijn diverse ontwikkelingsgerichte bestemmingsplannen in behandeling genomen. Te noemen zijn onder andere de bestemmingsplannen "Parc Imstenrade", "Benzenrade 32", "Sportschool Jeugrubbenweg 20", "Woningbouw Dr. Jaegersstraat", "Hoogveld 1, kavel 162 en 238", "Aletta Jacobsstraat", "Sittarderweg 181" en "Wijzigingsplan Schelsberg 208-214".

Initiatievenkamer
Om uitvoering te geven aan de gewenste begeleidende en faciliterende rol van de overheid bij initiatieven vanuit de samenleving is de initiatievenkamer opgezet. Het betreft dan initiatieven in de "gebouwelijke" sfeer. Blijkens een in 2019 gehouden enquête voldoet de initiatievenkamer goed, maar is ter verbetering van de werkwijze nog meer aansluiting gezocht bij het vergunningenproces.
Inmiddels is 2020, vanwege corona, een a-typisch jaar gebleken met minder initiatieven dan vorige jaren. Concreet zijn er 22 initiatieven behandeld. Van deze 22 initiatieven hebben er 10 tot een vergunningaanvraag geleid, waren nog 6 casussen in behandeling en de overige 6 gevallen zijn door de initiatiefnemers stopgezet.

Gemeentelijk Vastgoedbeleid
Het primaat bij de grondpolitiek zoals deze in Heerlen wordt voorgestaan ligt bij het faciliteren van initiatieven vanuit de markt. De gemeente stuurt daarbij via de wettelijke kaders over de grondexploitatie (afd. 6.4 Wet ruimtelijke ordening). Het gemeentelijk kostenverhaal via overeenkomsten blijft prioritair onder de Omgevingswet. De uitnodigingsplanologie brengt met zich dat het kostenverhaal daarop wordt aangepast. In 2020 hebben we bij de voorbereiding van de gemeente op de Omgevingswet van het gemeentelijke vastgoedbeleid de focus gelegd op het kostenverhaal vanwege de link met het omgevingsplan.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Ruimtelijke ordening wordt hieronder weergegeven:

Programma 8:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
VHROSV	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
Ruimtelijke ordening	1.676	7.235	11.775	-4.457	-6.859	-11.042	-2.781	376	732	357	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Ruimtelijke ordening	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Meer inkomsten bouwleges en meer bijbehorende kosten doordat meer grotere bouwprojecten zijn vergund.	335	-87	I	V
	Haalbaarheidsbudget: Baten: Bijdrage van derden voor Zandgroevegebied Beaujean € 36.000, voor RWZI € 163.000 Lasten: Zandgroevegebied Beaujean € 36.000, RWZI € 163.000 Spoorsingel € 108.000 vertraging in uitgaven (€ 83.000 hiervan voorgesteld om op te nemen als Reserve nog uit te voeren werkzaamheden).	199	-91	I	V
	Aankoop panden vanwege subsidieregeling wonen onder hoogspanningsmasten niet begroot in baten en lasten.	142	-142	I	V/N
	Omgevingswet: verschuiving van de implementatie van de nieuwe software voor Vergunning, Toezicht en Handhaving naar 2021. Voorgesteld wordt deze € 60.000 op te nemen als Reserve nog uit te voeren werkzaamheden.		60	I	V
	Meer opbrengsten door incidentele verkopen van gebouwen, toegevoegd aan sloopfonds.	178	-65	I	V
	Overige projecten Grondbedrijf: Baten: Opbrengst gronden, zoals pachten, erfpacht en verhuur onroerende zaken € 291.000, deze worden verrekend met de algemene reserve grondbedrijf. Bijdrage bovenwijkse voorzieningen € 253.000, deze worden verrekend met de bestemmingsreserve grondexploitatie. Lasten: De kosten van de projecten Tuindorp en Litscherveld -€ 86.000 worden verrekend met de bestemmingsreserve grondexploitatie. De kosten van grondlasten, maaien percelen en diverse algemene kosten -€ 125.000 worden verrekend met de algemene reserve grondbedrijf. De verliesnemingen op de projecten -€ 204.000 worden verrekend met de algemene reserve grondbedrijf. De toevoeging aan de voorziening Maankwartier -€ 174.000 wordt verrekend met de bestemmingsreserve Maankwartier.	543	-589	I	N
	Product Grondbedrijf: Conform de richtlijnen van het BBV worden alle mutaties op het product grondbedrijf verantwoord, zie paragraaf grondbeleid voor de inhoudelijke toelichting en verantwoording.	3.067	-3.129	I	N
	Deze post heeft betrekking op personeelsgerelateerde lasten en wordt centraal toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.		-156	I	N
	Diverse afwijkingen.	75	17	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**4.539**	**-4.182**		**357**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Ruimtelijke ordening		**4.539**	**-4.182**		**357**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Centrum

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Zie paragraaf 3.11 Bestuursprogramma's.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Centrum wordt hieronder weergegeven:

Programma 8:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
VHROSV	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
Centrum	0	1.300	1.244	-3.598	-4.090	-4.626	-3.598	-2.791	-3.382	-591	N

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Centrum	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel) / N(adeel)
Reguliere afwijkingen	Projecten in het centrum van Heerlen kosten meer inzet dan verwacht. Als gevolg hiervan stijgen de kosten.		-1.298	I	N
	Onderuitputting kapitaallasten centrum doordat kapitaallasten Maankwartier starten vanaf 2022.		593	I	V
	Toevoeging Straatkunst met Mural Quatro en subsidie voor Flooral in Romeins Kwartier.	41	-41	I	V/N
Subtotaal reguliere afwijkingen		**41**	**-746**		**-705**
Corona afwijkingen	Gedeelte uitvoering fase 2 Belevingsconcept Romeins Kwartier vindt vanwege Corona plaats in 2021.	-51	51	I	N/V
	Winterevent kon vanwege Corona niet plaatsvinden.	-46	46	I	N/V
	Evenementen konden vanwege Corona niet plaatsvinden.		114	I	V
Subtotaal corona afwijkingen		**-97**	**211**		**114**
Totaal kernthema Centrum		**-56**	**-535**		**-591**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Herstructurering

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

Hoensbroek/Passart
Het project Gebrookerbos is niet afgerond, maar is 1 jaar verlengd t/m 2021 vanwege corona. Wat is wel in 2020 afgerond:

- De resultaten van het kwantitatief en kwalitatief onderzoek van Neimed zijn opgeleverd. Hiermee is inzicht verkregen in wat de methodiek Gebrookerbos betekent voor de bewoners, voor de transformatie (de tips en tops) en voor de rolverhouding tussen overheid en burger. Kortom wat zijn de werkende elementen van de methodiek Gebrookerbos.
- Sinds 2014 zijn er in totaal minimaal 10 micro-initiatieven per jaar opgepakt door de accountmanagers. In totaal betekent dit dat er eind 2020 in 7 jaar Gebrookerbos in totaal minimaal 70 micro-initiatieven zijn opgepakt. In totaal zijn het er nu 78. In 2020 zijn er 6 nieuwe initiatieven in behandeling genomen en aan het Gebrookerbosnetwerk toegevoegd, te weten:
  1. De Grasberg
  2. Fruitboomgaard Heksenberg
  3. Crossbaan Parkweg
  4. Crossbaan Beersdalplein
  5. Schout Fransenplein HB
  6. Moestuin MFC
- De Brooker heeft tot medio 2020 gezorgd voor een netwerk in het gebied, voor kleine communities, van waaruit zich volop nieuwe initiatieven ontplooien. De Brooker brengt initiatiefnemers met elkaar en deskundigen in contact om het beste uit een idee te halen. Hij/zij is als het ware de makelaar in contacten. De rol van de Brooker wordt gecontinueerd via de scout coaches van Frisse Wind.
- Het programma van het Interreg-project N-Power blijft lopen t/m eind 2021.

In de Aldenhofpark is de bouw van de 24 appartementen van woningcorporatie Vincio Wonen (voorheen De Voorzorg) niet van start gegaan, vanwege het uitblijven van interne besluitvorming bij Vincio wonen. Wonen Limburg heeft moeite met de planvorming voor de 30 grondgebonden woningen binnen het huidige bestemmingsplan. Zij hebben een nieuw plan ingediend voor 64 woningen. Het C-team heeft het plan als kansrijk beoordeeld onder voorwaarden. De planvorming moet verder worden uitgewerkt. Woonpunt heeft wel de vergunning ingediend voor 24 appartementen. Deze is verleend. Na gereed komen van alle woningen zal het gebied woonrijp worden gemaakt en kan het plan volledig afgerond worden.

De Leisure Lane is volop in ontwikkeling. De samenwerkingsovereenkomst is door de deelnemende partijen getekend, waarmee ook de financiering van Leisure Lane is vastgesteld. Vervolgens is het aanbestedingstraject opgestart, zodat aannemer en bouwteam onder leiding van Provincie Limburg aan de slag kunnen gaan. Voor het project is een stuk grond gelegen in de zoom van de Brunssummerheide aangekocht. Aan het einde van het jaar is ook het communicatieplan vastgesteld.

Bij Corio Glana Omgeving Kasteel is het traject met de kasteelontwikkelaar gestopt. Het opgestelde plan is financieel economisch niet haalbaar gebleken. De huidige huurovereenkomst tussen de kasteelstichting en de gemeente wordt herzien.

De laatste woningen van het nieuwbouwplan Overbroek zijn opgeleverd en overgedragen aan bewoners. Nadien is het bouwplan woonrijp opgeleverd.

De buitenruimte van BMV Hoensbroek Zuid is opgeleverd.

De openbare ruimte rondom voormalig gemeentehuis Hoensbroek is volledig ingericht en opgeleverd.

Vrieheide
De raad heeft ingestemd met de ophoging van het investeringskrediet voor de Christus Koningkerk. Een subsidiebeschikking van Provincie Limburg voor renovatie van het monument is ontvangen. De werkzaamheden voor de huur- en aannemingsovereenkomst zijn in de afrondende fase.
De eerste fase (park, parkeerplaatsen, infiltratievoorziening en trapveld) van de aanleg openbare ruimte (De Kuil) rondom de Christus Koningkerk is afgerond.

Continuering projectmatige aanpak van Hartslag Vrieheide loopt mee bij aanvraag Regiodeal 2e tranche. Tot die tijd blijft de reguliere inzet zoals in iedere andere wijk.

Meezenbroek-Schaesbergerveld-Palemig
De sloop van de kerk Amsterdamstraat en Pannesjop is afgerond.

Het plan van initiatiefnemer Apotheken Parkstad voor een gezondheidscentrum is aan de omwonenden gepresenteerd. Het plan werd positief ontvangen. Met de initiatiefnemer is een anterieure overeenkomst gesloten. Het bestemmingsplan is door de raad vastgesteld.

Groevegebied
Sibelco: er is geen samenwerkingsovereenkomst gesloten. Sibelco heeft besloten niet deel te nemen. Desondanks wordt de haalbaarheid van zwemmen onderzocht. De Zuidplas is niet overgedragen aan Natuurmonumenten. Vanwege de juridische procedures heeft dit vertraging opgelopen. Overdracht staat gepland in 2021. De grondwallen worden volgens eindplan verwijderd.

Heerenweg-Oost: het terrein is bouw- en woonrijp gemaakt.
Heerenweg-West: de ontgrondingen zijn volgens vergunning voortgezet en duren tot en met 2025. De herinrichting duurt uiterlijk tot en met 2027.
Groeve Vrieheide: de ontgrondingen in de rest van de groeve zijn volgens vergunning voortgezet en duren tot en met 2025. De herinrichting duurt uiterlijk tot en met 2026.

Rondje groeves: de projecthaalbaarheid is onderzocht en IBA subsidies aangevraagd en geconcludeerd dat een gedeelte haalbaar is. Drie van acht uitkijkpunten kunnen nog niet worden gerealiseerd omdat daar nog ontgrondingen plaatsvinden. Het voorlopig ontwerp is goedgekeurd door IBA.

Wat heeft het gekost?
Het totale resultaat van het kernthema Herstructurering wordt hieronder weergegeven:

Programma 8:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
VHROSV	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
Herstructurering	0	210	612	-463	-795	-1.126	-463	-584	-514	70	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Herstructurering	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Herstructurering binnen de gemeente Heerlen kost meer inzet dan verwacht. Als gevolg van deze hogere inzet stijgen de kosten.		-69	I	N
	MSP: Vrijval restantmiddelen sloop kerk Amsterdamstraat.	75		I	V
	Hoensbroek: Vrijval restantmiddelen openbare ruimte voormalig gemeentehuis Hoensbroek.	25		I	V
	Hoensbroek: Stopzetten traject met kasteelontwikkelaar vanwege financieel niet haalbaar plan. Per saldo geen effect in de exploitatie na bestemming, vanwege lagere afdekking uit reserve.		50	I	V
	Hoensbroek: Meer behandelde Micro-initiatieven en meer afdekking met subsdies. Per saldo geen effect in de exploitatie.	80	-80	I	V/N
	Vrieheide: Aanleg 1e fase openbare ruimte rondom Christtus Koningkerk. Per saldo heeft dat geen effect in de exploitatie.	160	-160	I	V/N
	Diverse afwijkingen.	61	-72	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**401**	**-331**		**70**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Herstructurering		**401**	**-331**		**70**

Bedragen x € 1.000

Kernthema Wonen

Wat hebben we gedaan, opgeleverd? (prestatie, output, product)

We voeren de Regio Deal projecten, 2de tranche, uit. In september 2020 sloten we intentieovereenkomst "Samen meerjarig aan de slag met de transformatieopgave voor een aantrekkelijker, veiliger en duurzamer GMS Heerlen" als kader voor de Regio Deal projecten in deze wijk.
Voor de Regio Deal, 3de tranche, hebben we aanvragen uitgewerkt voor Vrieheide en Slakhorst. Met de Regio Deal projecten verbeteren we de leefbaarheid en de kwaliteit van wonen. Daarvoor werken we samen met de Stadsregio Parkstad, de Provincie en woningcorporaties.

We hebben een nieuw bestemmingsplan voor Schinkel Zuid ontwikkeld. We hebben het bouwplan voor Schinkel Noord aan de programmering toegevoegd. We hebben medewerking verleend aan diverse initiatieven voor 'wonen boven winkels' en vanuit woonbeleid meegewerkt aan het City Plan Heerlen.

We ontwikkelen een beleidskader voor kwalitatieve kamerverhuur en overleggen daarvoor met de kamerverhuurders en andere partijen. We werken aan betere en veiligere kamers. Dit draagt bij tot leefbaarheid en vermindert overlast.

We hebben de invoering van de starterslening voorbereid samen met de Provincie en het Stimuleringsfonds Huisvesting (SVN). Hierdoor kunnen we de starterslening in 2021 invoeren.

Wat heeft het gekost?

Het totale resultaat van het kernthema Wonen wordt hieronder weergegeven:

Programma 8:	Baten			Lasten			Saldo			Resultaat 2020	
VHROSV	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020	Prim. begroting 2020	Bijgest. begroting 2020	Rekening 2020		
Wonen	67	67	68	-328	-283	-174	-261	-216	-106	110	V

Bedragen x € 1.000

De grootste afwijkingen binnen het kernthema worden hieronder toegelicht:

Kernthema Wonen	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	I/S	V(oordeel)+ / N(adeel)-
Reguliere afwijkingen	Minder uitgaven onderhoud woonwagenstandplaatsen.		89	I	V
	Diverse afwijkingen.	1	20	I	V
Subtotaal reguliere afwijkingen		**1**	**109**		**110**
Corona afwijkingen	N.v.t.				
Subtotaal corona afwijkingen		**0**	**0**		**0**
Totaal kernthema Wonen		**1**	**109**		**110**

Bedragen x € 1.000

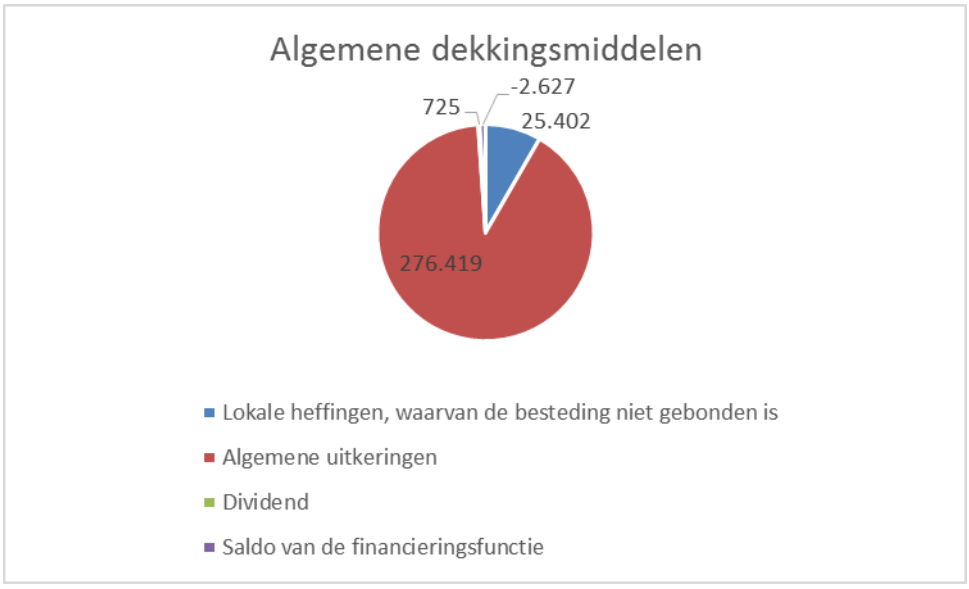
2.2 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Inleiding
Hieronder wordt een overzicht gegeven van de algemene dekkingsmiddelen. Deze worden in de rest van dit hoofdstuk verder toegelicht.

Algemene dekkingsmiddelen *	Realisatie 2020	Bijgestelde begroting 2020	Primitieve begroting 2020	in %
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	25.402	26.152	26.152	8
Algemene uitkeringen	276.419	266.774	261.443	92
Dividend	725	1.420	1.420	0
Saldo van de financieringsfunctie	-2.627	-3.657	-3.986	-1
	299.920	290.689	285.029	100

Bedragen x €1000

* In de tabel hierboven valt onder lokale heffingen de OZB en de 'overige belastingen', zijnde taakveld 0.61, 0.62 en 0.64. De parkeerbelasting en de toeristenbelasting (taakveld 0.63 en 3.4) vallen buiten deze totaaltelling.
Onder dividend valt het dividend dat in 2020 is ontvangen van de BNG Bank en Enexis Holding (inclusief de ontvangen rente).

2.2.1 Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is

De gemeentelijke belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de baten van de gemeente. De lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, bestaan uit de onroerende zaakbelastingen woningen en niet-woningen, precariobelasting, toeristenbelasting, parkeren en hondenbelasting.
Meer informatie over de lokale heffingen, met een uitgebreid beeld van het gevoerde beleid, een overzicht van de diverse heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid is opgenomen in hoofdstuk 3.1 “Lokale heffingen”.

Foto: Heerlen Mijn Stad

2.2.2 Gemeentefonds

In deze paragraaf informeren wij u over de effecten van de circulaires 2020 op het gemeentefonds. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron voor gemeenten, de ontwikkeling hiervan bepaalt dan ook in belangrijke mate onze financiële ruimte.
De fondsbeheerders hebben besloten de besluitvorming over de herijking van de verdeling van het gemeentefonds aan het volgend kabinet te laten. Dit betekent dat de invoering van de nieuwe verdeling opschuift naar 1 januari 2023. Reden hiervoor is de huidige financiële positie van gemeenten en de nog lopende gesprekken met gemeenten over onder andere de toereikend van de financiering van de jeugdzorg. In februari 2021 zijn de voorlopige uitkomsten van de herverdeeleffecten per gemeente gepubliceerd. De voorlopige uitkomsten van de herverdeeleffecten zijn voor Heerlen € 20 per inwoner nadelig. De Parkstadgemeenten hebben gezamenlijk een brief verstuurd aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om te reageren op de effecten van de herziening van de verdeling van het gemeentefonds. Naast de herijking van het gemeentefonds speelt de doordecentralisatie Beschermd Wonen. Nu zijn wij centrumgemeente voor de regio, er gaat een verschuiving plaatsvinden naar individuele gemeenten.

Onderstaand een overzicht met de effecten voor het jaar 2020 op basis van de circulaires 2020 van het gemeentefonds, te weten mei-, september- en decembercirculaire.

		Bedragen * € 1.000
	Omschrijving	**2020**
A	Algemene uitkering	1.382
A1	Corona-steunpakketten (excl opschalingskorting)	7.561
A2	Opschalingskorting	449
B	Integratie uitkeringen	2.920
C	Decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties	2.229
	Effect circulaires 2020	***14.541***

A. Algemene uitkering
De ontwikkeling van rijksuitgaven werken door in de ontwikkeling van de algemene uitkering: stijgen de rijksuitgaven, dan stijgt de algemene uitkering, dalen de rijksuitgaven, dan daalt de algemene uitkering. De jaarlijkse toename of afname van de algemene uitkering, voortvloeiend uit dat systeem, heet het accres. Zoals aangekondigd in de meicirculaire 2020, is het accres bevroren om zo te zorgen voor meer stabiliteit. Het accres zoals gemeld in de meicirculaire 2020 is dan ook de definitieve stand voor de jaarafsluiting 2020.

A1. Coronasteunpakket
In de september- en decembercirculaire zijn de coronasteunpakketten voor 2020 en 2021 verwerkt voor de maatregelen die via het gemeentefonds lopen en waarvan de verdeling over de gemeenten bekend is. Voor 2020 betreft dit € 7.561.000 en voor 2021 € 5.065.000 exclusief opschalingskorting.
Het aanvullend pakket compensatie medeoverheden december 2020 bevat een aantal afspraken die nog niet in de decembercirculaire konden worden verwerkt. Het ministerie moet in 2021 de verdeling van deze aanvullende uitkeringen nog nader uitwerken, waardoor een (voorlopige) verdeelsleutel ontbreekt om ultimo 2020 een voldoende nauwkeurige en betrouwbare schatting te kunnen maken van het aandeel in de aanvullende coronacompensatie. Nadat het ministerie de bedragen per gemeente heeft bepaald en beschikt zullen deze in 2021 verwerkt worden.

A2. Opschalingskorting
Nederlandse gemeenten zouden volgens de regering tot grotere eenheden van meer dan 100.000 inwoners moeten fuseren. Er kan dan efficiënter worden gewerkt waardoor er minder geld uit het gemeentefonds hoeft te worden betaald (*opschalingskorting*). Gezien de toegenomen financiële druk bij gemeenten door corona heeft het kabinet besloten de oploop in de opschalingskorting voor gemeenten in de jaren 2020 en 2021 incidenteel te schrappen. Dit is verwerkt in de septembercirculaire 2020 en betekent voor Heerlen een incidenteel voordeel van € 449.000 in 2020 en € 1.022.000 in 2021

B. Integratie uitkeringen
Dit betreft met name bijstellingen van de integratie-uitkeringen Participatie en Beschermd Wonen.

C. Decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties
In de circulaires worden nieuwe of bijstellingen van decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties gemeld. Voor 2020 betreft dit onder andere "Perspectief op werk" gelden voor Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg voor een bedrag van € 1 miljoen en ruim € 0,7 miljoen voor Vrouwenopvang.

Decembercirculaire 2020
De decembercirculaire 2020 maakt onderdeel uit van voorgaande tabel met de effecten voor het jaar 2020 op basis van de circulaires 2020. De mutaties op basis van de decembercirculaire op jaarschijf 2020 zijn hierin verwerkt.

In onderstaande tabel het meerjarige effect van de decembercirculaire 2020 ten opzichte van de septembercirculaire 2020.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Algemene uitkering	19	-328	-509	-323	-298
Corona-steunpakket 3	1.422	5.065	0	0	0
Integratie uitkeringen	0	0	0	0	0
Decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties	-7	2.886	-4	-4	-4
Effect decembercirculaire 2020	***1.434***	***7.623***	***-513***	***-328***	***-302***

In de decembercirculaire worden zoals gebruikelijk de laatste zaken van het uitkeringsjaar 2020 afgewikkeld, zoals het verschaffen van informatie over integratie- en decentralisatie uitkeringen c.q. taakmutaties.
De mutatie Algemene uitkering van € 19.000 in 2020 en de bedragen meerjarig hebben grotendeels te maken met bijstelling van diverse maatstaven van de algemene uitkering.
In de decembercirculaire is het derde aanvullende coronasteunpakket voor 2020 en 2021 verwerkt voor de maatregelen die via het gemeentefonds lopen en waarvan de verdeling over de gemeenten bekend is.
Er zijn enkele nieuwe of bijgestelde decentralisatie-uitkeringen en taakmutaties ten opzichte van de septembercirculaire. De belangrijkste wijziging betreft de toekenning Brede aanpak dak- en thuisloosheid voor Heerlen als centrumgemeente voor een bedrag van € 2.890.000 in 2021.

2.2.3 Dividenden

BNG Bank N.V.
Over het jaar 2019 is een nettowinst van € 163 miljoen (2018: € 337 miljoen) beschikbaar voor uitkering van dividend en toevoeging aan reserves. Een daling van maar liefst € 174 miljoen. Voorgesteld is om 50% van de winst na belasting uit te keren. Dit komt neer op een dividendbedrag van € 71 miljoen (2018: € 159 miljoen).

Het dividend bedraagt € 1,27 per aandeel van nominaal € 2,50 (2018: € 2,85 dividend per aandeel). De gemeente Heerlen heeft 424.827 aandelen BNG in haar bezit en in boekjaar 2020 recht op een dividenduitkering BNG van € 539.530 (per aandeel € 1,27).

Echter eind maart 2020 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) aan kredietinstellingen die onder haar toezicht staan met zeer grote nadruk aangeraden de dividenduitkering op te schorten tot in elk geval 1 oktober 2020, dan wel de dividenduitkering over 2019 geheel te schrappen. Achtergrond hiervan is de significante schok die de coronapandemie de economie toebrengt en de rol die voor banken is voorzien om de effecten zoveel als mogelijk te mitigeren. In december 2020 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de banken aanbevolen om tot 30 september 2021 af te zien van dividenden of deze te beperken. Dividenden mogen gedeeltelijk onder strikte voorwaarden worden uitgekeerd.
BNG Bank heeft besloten gebruik te maken van de ruimte die de ECB biedt en een bedrag van circa € 25 miljoen in maart 2021 aan dividend over 2019 uit te keren (ongeveer € 0,45 per aandeel). Het uit te keren bedrag is slechts een deel van het door aandeelhouders in april 2020 goedgekeurde dividend over 2019. Het resterende bedrag (€ 46 miljoen) blijft gereserveerd voor uitkering. De uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 zijn.
Het begrote bedrag aan dividend BNG voor 2020 is € 1.074.812. Dit betekent voor 2020 een nadeel aan dividend BNG van € 535.282.

Enexis Holding N.V.
De algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) van Enexis N.V. heeft besloten om 50% van het nettoresultaat over 2019, een bedrag van € 210 miljoen, in de vorm van dividend uit te keren. Het totale dividend bedraagt € 105 miljoen, of wel € 0,70 per aandeel. Het ontvangen dividend in 2020 voor de gemeente Heerlen is € 218.574.
Begroot was € 208.940 dit resulteert in een voordeel van € 9.607 t.o.v. de begroting 2020.

Rd4
De N.V. Rd4 heeft een dividend uitgekeerd aan de gemeente Heerlen van € 49.938 in 2020.

2.2.4 Saldo van de financieringsfunctie

Voor de toelichting op het saldo van de financieringsfunctie verwijzen we naar hoofdstuk 3.4 Financiering.

2.3 Overzicht overhead

Overzicht kosten overhead	Realisatie 2020	Bijgestelde begroting 2020	Primitieve begroting 2020
Overhead	39.705	40.006	37.476

Bedragen x €1000

Foto: Luc Lodder

Lieve
Heerlenaar

Lieve
Heerlenaar

2.4 Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting wordt geheven over de winst die behaald wordt door een gemeente met activiteiten die aan de criteria voldoen van ondernemerschap.
Bij de inventarisatie van onze activiteiten blijkt een aantal winstgevend te zijn. Echter daar is geen vennootschapsbelasting over verschuldigd omdat de activiteiten onder een vrijstelling vallen of als normaal vermogensbeheer zijn te beschouwen.

2.5 Onvoorzien

Artikel 8 van de BBV stelt dat de gemeente verplicht is een post onvoorziene uitgaven op te nemen in de begroting. Wij hebben ervoor gekozen deze post vanaf de begroting 2015 terug te brengen naar nul. Als zich incidenten voordoen, dan komen deze rechtstreeks ten laste van de algemene reserve.

Foto: Heerlen Mijn Stad

Betalen via
Dip & Go
snel en veilig
Pincode-invoer
niet nodig
No pin needed
for payments with
bank cards

3 Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

Algemeen
In deze paragraaf zijn de lokale heffingen opgenomen waarvan de besteding zowel gebonden als niet gebonden is. Gebonden besteding zijn opbrengsten die alleen zijn bestemd voor het doel waarvoor zij worden geheven. Dat zijn de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en leges. Niet gebonden besteding zijn opbrengsten die tot de algemene middelen van de gemeente worden gerekend. Dat zijn de onroerende zaakbelasting, de precariobelasting, de hondenbelasting, de parkeeropbrengsten en de toeristenbelasting.
De opbrengsten van de gebonden bestedingen zijn geoormerkt voor specifieke doeleinden en mogen een kostendekkendheidspercentage van 100% niet overstijgen. Met kostendekkendheids-percentage wordt bedoeld dat de opbrengsten van een specifieke heffing niet hoger mogen zijn dan de gemaakte kosten die gerelateerd zijn aan die heffing.

Conform de BBV zijn in de paragraaf opgenomen:
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- de gerealiseerde inkomsten;
- een overzicht van de diverse heffingen;
- het kwijtscheldingsbeleid;
- een aanduiding van de lokale lastendruk.

Gerealiseerd beleid ten aanzien van de lokale heffingen
De kaders voor de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen zijn met name te vinden in de Gemeentewet, de wet Waardering Onroerende Zaken, de wet Milieubeheer, de Algemene wet inzake rijksbelastingen, de Algemene wet bestuursrecht en de invorderingswet 1990. De belastingverordeningen en de Leidraad Invordering van de gemeente zijn hierop gebaseerd. De belastingverordeningen 2020 zijn door de raad vastgesteld in november 2019.

De gerealiseerde inkomsten (trend)

Heffing	**Gerealiseerde opbrengst belastingjaar**			
	2017	**2018**	**2019**	**2020**
Niet gebonden heffingen				
A. Onroerende zaakbelasting	20.572	23.889	24.777	24.481
B. Hondenbelasting	802	796	838	807
C. Precariobelasting	239	279	264	114
D. Toeristenbelasting	199	229	317	188
E. Parkeren en fiscalisering parkeerboetes	2.060	2.112	2.225	1.611
Subtotaal	**23.872**	**27.305**	**28.421**	**27.201**
Gebonden heffingen				
F. Afvalstoffenheffing	10.247	9.568	9.787	10.980
G. Rioolheffing	9.464	8.326	8.077	8.115
Subtotaal	**19.711**	**17.894**	**17.864**	**19.095**
Overige heffingen				
H. Algemene dienstverlening	1.128	1.067	774	623
I. Omgevingsvergunningen	792	1.411	1.344	2.113
J. Europese dienstenrichtlijn	35	55	44	97
K. Lijkbezorgingsrechten	477	477	412	480
L. Marktgelden	176	172	166	133
Subtotaal	**2.608**	**3.182**	**2.740**	**3.446**
Totaal	**46.191**	**48.381**	**49.025**	**49.742**

Bedragen x €1.000

De gerealiseerde inkomsten (versus begroting)

Heffing	Begroting 2020	Rekening 2020	Resultaat
Niet gebonden heffingen			
A. Onroerende zaakbelasting	25.166	24.481	-685
B. Hondenbelasting	841	807	-34
C. Precariobelasting	145	114	-31
D. Toeristenbelasting	277	188	-89
E. Parkeren en fiscalisering parkeerboetes	2.309	1.611	-698
Subtotaal	**28.738**	**27.201**	**-1.537**
Gebonden heffingen			
F. Afvalstoffenheffing	10.903	10.980	77
G. Rioolheffing	8.182	8.115	-67
Subtotaal	**19.085**	**19.095**	**10**
Overige heffingen			
H. Algemene dienstverlening	707	623	-84
I. Omgevingsvergunningen	1.779	2.113	334
J. Europese dienstenrichtlijn	34	97	63
K. Lijkbezorgingsrechten	459	480	21
L. Marktgelden	182	133	-49
Subtotaal	**3.161**	**3.446**	**285**
Totaal	**50.984**	**49.742**	**-1.242**

Bedragen x €1000

A. Onroerende zaakbelastingen (OZB)
De realisatie laat een minderopbrengst zien van € 685.000.
Bij het opstellen van de begroting wordt gerekend met concept WOZ waardes die op dat moment bekend zijn. De BsGW is op dat moment nog niet klaar met het hele waarderingsproces rondom de WOZ. Doordat er bij de definitieve waardering meer leegstand is geconstateerd bij de niet-woningen en door o.a. bezwaren gedurende het jaar die zijn toegekend hebben we een minderopbrengst van € 685.000 op de OZB inkomsten.
Een belastingjaar bij de BsGW loopt 5 jaar door, waarin nog aanvullende aanslagen kunnen worden opgelegd in de volgende jaren.

B. Hondenbelasting
De hondenbelasting laat een kleine minderopbrengst zien van € 34.000.

C. Precariobelasting
In de maanden waarin de horeca wegens Rijksmaatregelen verplicht moest sluiten hebben we voor de terrassen geen precariobelasting geïnd, deze zijn kwijtgescholden. Hierdoor hebben we een minderopbrengst van € 31.000.

D. Toeristenbelasting
De genomen Rijksmaatregelen rondom het coronavirus hebben er toe geleid dat we op de toeristenbelasting een minderopbrengst van € 89.000 realiseren.

E. Parkeren en fiscalisering parkeerboetes
In totaal is er binnen parkeren een minderopbrengst van € 698.000 gerealiseerd. Dit komt met name door de invoering van het 1e uur gratis parkeren waardoor er minder parkeerinkomsten zijn binnengehaald.

F. Afvalstoffenheffing
De baten voor de afvalstoffenheffing laten een meeropbrengst zien van € 77.000. Inwoners hebben naar aanleiding van het thuiswerken door de coronacrisis meer restafval aangeboden waardoor we meer inkomsten voor DIFTAR hebben opgehaald.

G. Rioolheffing
Op het gebied van rioolheffing is er een minimale minderopbrengst van € 67.000. Dit betreft een afwijking van minder dan 1% t.o.v. de begroting.

H. Algemene dienstverlening
Er is een minderopbrengst van € 84.000 als gevolg van uitstel voor de aanschaf/vervanging van documenten. Dit betreft o.a. rijbewijzen, paspoorten en identiteitsbewijzen. Voorgaande is te verklaren door minder reisbewegingen en door een daling van het aantal afgenomen rijexamens.

I. Omgevingsvergunningen
Voor de omgevingsvergunningen hebben we € 334.000 meer gerealiseerd dan begroot.
Er zijn in 2020 meer vergunningen aangevraagd dan ingeschat met name ook grotere bouwprojecten.

J. Europese dienstenrichtlijn
Hieronder vallen grotendeels de verleende vergunningen met betrekking tot Drank & Horeca. In 2020 hebben we eenmalige meeropbrengsten van € 63.000 wegens de aanvragen op de gunning van een speelautomatenhal.

K. Lijkbezorgingsrechten
We hebben een kleine meeropbrengst van € 21.000 door een toename in het aantal begravingen.

L. Marktgelden
De gerealiseerde marktgelden laten een minderopbrengst van € 49.000 zien. Er is in 2020 geen jaarmarkt georganiseerd en tevens was er een beperktere doorgang van de reguliere markt waardoor er minder inkomsten zijn behaald.

Beschrijving van het gerealiseerde kwijtscheldingsbeleid
Het gemeentelijk beleid ten aanzien van het verlenen van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen is geëffectueerd op kwijtschelding van een deel van de woonlasten, zijnde het gebruikersdeel van de rioolheffing en het vastrecht van de afvalstoffenheffing. Kwijtschelding voor het variabele deel van de afvalstoffenheffing (DIFTAR o.b.v. het volume/frequentiesysteem) is gebaseerd op de hoeveelheid huishoudelijk restafval.

Aanvraag kwijtschelding
Als een burger een aanvraag tot kwijtschelding heeft ingediend wordt deze getoetst door het Inlichtingenbureau. Als er kwijtschelding wordt toegekend dan hoeft de burger het jaar erna niet nogmaals een aanvraag voor kwijtschelding in te dienen. Hij krijgt dan automatische kwijtschelding. Mocht er het jaar erna op basis van de hernieuwde toets een belemmering zijn dan krijgen de burgers een belemmeringsbrief en kunnen ze de belemmering indien nodig weerleggen.

Het Inlichtingenbureau (IB) toetst de gegevens van de burger aan de voorwaarden om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Ze gebruikt hiervoor de gegevens van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SoZaWe), de Belastingdienst en de Dienst Wegverkeer (RDW).

Toegekend bedrag kwijtschelding 2020:
Voor 2020 bedraagt het bedrag aan kwijtscheldingen op de riool- en afvalstoffenheffing € 1.523.256. Dit is een overschrijding van € 72.000 ten opzichte van de begroting.
De inschatting was dat het bedrag aan kwijtschelding belastingen minder zou worden gezien een verwachte positievere economische markt, hierop is de begroting aangepast. Helaas is dit niet uitgekomen, in 2020 is in de lijn van voorgaande jaren gebruik gemaakt van de kwijtscheldingsregeling.

Aanduiding lokale lastendruk 2020

Woonlasten	**2020**
Afval vast bedrag	
1-persoons huishouden	158,52
2-persoons huishouden	196,56
Meerpersoons huishouden	234,61
Afval variabel bedrag (aantal ledigingen)	
1-persoons huishouden	18,40
Meerpersoons huishouden	52,40
Riool	
Eigenaar (vast bedrag)	77,64
Gebruikers (afh. m3 waterverbruik)	88,47
OZB	
Gemiddelde WOZ-waarde gemeente Heerlen	150.082
Eigenaar, belastingdruk	303,05
Totale woonlasten meerpersoonshuishouden	**756,17**

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf geeft de actuele stand van het weerstandsvermogen en de risico's van de gemeente Heerlen weer. Het weerstandsvermogen geeft de mate aan, waarin de gemeente in staat is om de nadelige gevolgen van risico's (financiële tegenvallers) op te vangen zonder dat het beleid moet worden gewijzigd. Het geeft tevens inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente.

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit (de ingeschatte risico's) en de beschikbare weerstandscapaciteit (de middelen die beschikbaar zijn om eventuele tegenvallers op te vangen). Bij de rekening 2020 zijn risico's geactualiseerd, geïnventariseerd en zoveel mogelijk gekwalificeerd. Bij de (grotere) projecten van de gemeente Heerlen die projectmatig uitgevoerd worden, wordt de RISMAN-methode voor risicobeheersing toegepast. Dat wil zeggen dat regelmatig (1 x per kwartaal) op een gestructureerde wijze de mogelijke risico's binnen een project geïnventariseerd worden, de beheersmaatregelen daarvoor geformuleerd worden en er een actor benoemd wordt die met de betreffende beheersmaatregel aan de slag gaat. Dit alles wordt vastgelegd in een risicoregister dat gedeeld wordt met en actueel gehouden wordt door het projectteam. De belangrijkste invalshoeken voor de beheersing van een project zijn tijd, geld en kwaliteit van het project. De onderkende risico's worden zoveel als mogelijk financieel gekwantificeerd. Daarbij wordt de link gelegd met de risicoreserve en de post onvoorzien binnen de opgestelde projectbegroting.
De gekwantificeerde risico's moeten opgevangen kunnen worden binnen deze posten risicoreserve en onvoorzien van het betreffende project.

Onze weerstandcapaciteit is opgebouwd uit de algemene reserve, algemene reserve grondbedrijf en de bestemmingsreserve ter dekking risico's grondexploitatie.

Weerstandscapaciteit:	
Algemene reserve (31-12-2020)	827.407
Algemene reserve grondbedrijf	95.734
Bestemmingsreserve ter dekking risico's grondexploitatie	5.290.268
Winst na resultaatbestemming	1.682.875
Totaal t.b.v. weerstandsvermogen	**7.896.284**

Het weerstandsvermogen is als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

(= max. of min. risicobedrag)

Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit (algemene reserve) is de ratio bij de rekening 2020: 7,90 mln. (weerstandscapaciteit) / 9,04 mln. (risicosimulatie) = **0,87**

De algemene reserve per ultimo 2020 is positief en hiermee voldoen we aan de afspraken vanuit het herstelplan. Het weerstandsvermogen moest uiterlijk op 31 december 2021 op een minimumniveau zijn van 0,8 en dit streefratio is per ultimo 2020 reeds bereikt.

Beoordeling weerstandsvermogen
Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel die in samenwerking tussen NAR en de Universiteit Twente is opgesteld. Op basis van bovenstaande berekening wordt het weerstandsvermogen van de gemeente Heerlen gewaardeerd op matig/onvoldoende.

Ratio weerstandsvermogen	Waardering
> 2	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

In samenspraak met de werkgroep Financial Audit is afgesproken om bij het opmaken van de begroting 2021 een nieuw ratio mee te nemen. Bij de nieuwe ratio wordt de weerstandscapaciteit berekend door de hoogte van de algemene reserve inclusief de begrote post onvoorzien te delen door het begrotingstotaal. Als norm is 2% genomen. We gebruiken deze ratio vanaf de begroting 2021. Vandaar dat we in de jaarrekening 2020 geen kengetal op basis van de nieuwe ratio hebben opgenomen.

Risico's

Claims "alle programma's" (Incidenteel (I))
Bij het uitoefenen van haar taken, wordt de gemeente regelmatig geconfronteerd met claims van derden, die leiden tot juridische procedures. Deze claims kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op aanbestedingen, (loonkosten)subsidies, planschades óf op eerder toegekende schadevergoedingen. Het grootste deel van deze claims is niet verzekerd en de uitkomst van juridische procedures is moeilijk in te schatten.

Te nemen maatregel:
Blijven monitoren zodat mogelijke risico's vermeden worden.

Economische activiteit programma "Economie" (Structureel (S))
Reeds een paar jaar is er sprake van een positieve ontwikkeling bij het aantrekken en vestigen van nieuwe bedrijven, maar vooral ook bij het uitbreiden van het reeds in Heerlen respectievelijk de regio zittende bedrijfsleven. De goede economische situatie in zijn algemeenheid maar ook de actieve inzet vanuit de gemeente en de beschikbaarheid van aantrekkelijke bedrijfslocaties is een van de hoofdredenen hiervoor. Heerlen is steeds meer op de kaart als aantrekkelijk vestigingsgebied. Ook investeerders in onroerend goed vinden Heerlen een interessant gebied. Op de locaties Trilandis en Avantis zijn de resultaten goed, niet alleen nieuwe bedrijven maar vooral ook de uitbreidingen van het bestaande bedrijfsleven (Medtronic, DocMorris). Dit betekent ook dat er binnen afzienbare tijd een schaarste probleem ontstaat, met name aan grootschalige locaties.

Voor de meer lokale en kleinschalige bedrijventerreinen Coriopolis, Autoboulevard en Emmaterrein is de uitgifte minder positief. Dit heeft niet alleen met de markt te maken maar ook met onvoldoende op de markt afgestemd aanbod. In dat opzicht is er al een paar jaar een risico van minder opbrengsten aan grondverkoop als gevolg van weinig uitgifte. Ook kan de grondprijs een issue zijn. Voor deze locaties draagt de gemeente als grondeigenaar zelf het volledige risico bij vertraging in de verkoop van gronden.

Te nemen maatregel:
Voor de lokale terreinen dient de profilering (meer marktgericht) en acquisitie sterker te worden ingezet. Deze locaties blijven een risico. Voor Trilandis – waarbij de gemeente enig aandeelhouder is - is geen risico aan de orde. Avantis ontwikkelt zich ook steeds meer positief en het risico voor de gemeente is beperkt en te overzien.

Projectenportefeuille programma "VHROSV" (S)
De beschikbare budgetten om een aantal infrastructurele en/of ontwikkelingsprojecten te realiseren zijn op middellange en lange termijn niet voldoende om alle voornemens te realiseren. (Her)prioritering van projecten is daarom noodzakelijk. Dit kan betekenen dat een aantal voorgenomen projecten stopgezet c.q. getemporiseerd zal worden en dat gewekte verwachtingen bij derden mogelijk niet nagekomen kunnen worden. In hoeverre dit leidt tot schade is niet in te schatten. Nieuwe initiatieven van derden zijn nauwelijks inpasbaar qua beschikbare capaciteit en middelen.

Reeds genomen maatregel:
Een herprioritering van (woningbouw)projecten is doorgevoerd. Een aantal grondexploitatieprojecten zal hierdoor niet worden afgerond. Dit is in nagenoeg alle gevallen toe te schrijven aan de marktomstandigheden waardoor het plan, op basis waarvan de exploitatie was opgesteld, niet meer kan worden uitgevoerd. In al deze gevallen moet uit nadere studie blijken of en zo ja, wanneer alsnog opbrengsten voor deze locaties kunnen worden gegenereerd. De komende tijd wordt duidelijk welke financiële consequenties de herprioritering heeft.

Te nemen maatregel:
Ook de woningbouwplannen die wel nog op de Parkstadprogrammering staan en op realisering wachten, worden beleidsmatig opnieuw tegen het licht gehouden. Hierbij worden- voor zover mogelijk- ook de juridische en financiële consequenties van het eventueel schrappen van plannen in kaart gebracht. De nieuwe Parkstadprogrammering is vastgesteld. Wanneer nieuwe plannen voor een project zijn opgesteld, worden deze aan de raad ter besluitvorming voorgelegd inclusief de daaraan verbonden financiële consequenties. Alsdan moeten wellicht voorzieningen worden gevormd om deze financiële implicaties op te vangen.

Verbonden Partijen "alle programma's" (S)
Verbonden partijen voeren meestal gemeentelijke taken uit met een groot politiek belang. Ze leveren een forse bijdrage aan de realisatie van maatschappelijke doelen. Participatie in verbonden partijen levert de gemeente niet alleen voordelen op, maar ook financiële en bestuurlijke risico's.

Te nemen maatregel:
Het beleid conform de nota verbonden partijen uitvoeren. Om de voordelen optimaal te benutten en de risico's te beheersen is aandacht voor de sturingsrelatie met en risicobeheersing bij verbonden partijen belangrijk. Voor meer toelichting zie paragraaf 3.6 Verbonden partijen.

Bodemsanering programma "VHROSV" (S)
De gemeente kan op enig moment te maken krijgen met een geval van ernstige en gezondheids-bedreigende bodemvervuiling waar onmiddellijk moet worden gesaneerd. In zo'n situatie worden de saneringskosten ten laste van de algemene reserve gebracht. Dit komt, statistisch gezien, ongeveer één maal in de vijf jaar voor en vergt dan enorm hoge kosten aan sanering. Afhankelijk van de grootte van de verontreiniging is dan al gauw te rekenen met enkele honderdduizenden euro's aan kosten.

Te nemen maatregel:
Door onderzoek proberen we te achterhalen wie de veroorzaker is van de vervuiling. De kosten worden vervolgens verhaald op de vervuiler.

Bestuurskracht programma "Bestuur en Ondersteuning" (S)
Regionale samenwerking kan een risico met zich meebrengen. De mate waarin wij onze ambities tot uitvoering brengen en/of wij onze lobbydoelstellingen bereiken is afhankelijk van het vermogen van de regio om als samenwerkende gemeenten samen op te trekken, middelen te verzamelen en de uitvoering op gang te krijgen. Ook op het gebied van operationele samenwerking zijn wij afhankelijk van onze buurgemeenten. Komt de samenwerking niet van de grond of loopt deze vast, dan betekent dat niet alleen dat wij waarschijnlijk onze kwalitatieve doelen niet halen maar ook dat onze financiële mogelijkheden onder druk komen te staan.

Reeds genomen maatregel:
Voortgang in de samenwerking in Parkstadverband blijven sturen en monitoren

Achterstand bij actualisering bestemmingsplannen programma "VHROSV" (S)
Het bestemmingsplan is het instrument bij uitstek om het ruimtelijk beleid te handhaven. Het bestemmingsplan moet om de 10 jaar geactualiseerd worden. Momenteel is er een achterstand ontstaan in het actualiseringsproces. Heerlen kent 25 plangebieden die cyclisch dienen te worden geactualiseerd. Binnen de mogelijkheden van Heerlen is de verwachting dat deze inhaalactie in 2024 wordt gerealiseerd. Echter door de toename van bouwinitiatieven en de komst van de

Omgevingswet wordt op dit moment niet voldoende voortgang geboekt om deze inhaalslag te realiseren.

De volgende risico's doen zich voor:
- het ontbreken van een adequaat ruimtelijk sturingsinstrument;

Reeds genomen maatregel:
Een inventarisatie is verricht naar de mogelijkheid om bestemmingsplannen te temporiseren met de bijbehorende globale risico's.

Te nemen maatregel:
Op basis van de omgevingswet een strategie bepalen voor een gebiedsdekkende actuele regeling.

Ontoereikende SPUK uitkering Sport inzake BTW programma "Sport en recreatie" (S)
Voor investeringen in sportvoorzieningen heeft het Rijk een compensatieregeling voor gemeenten ingesteld om de betaalde BTW gedeeltelijk terug te ontvangen. In 2020 zijn de voorwaarden aangescherpt, waarbij de kosten voor bewegingsonderwijs zijn uitgesloten. Dit resulteert in bijna een halvering van de compensatie.

Reeds genomen maatregel:
Voor 2020 heeft de gemeente Heerlen in dit kader de compensatie aangevraagd, waarbij vanwege een landelijk plafond maximaal 80% wordt toegekend. Parallel is een bezwaar ingediend tegen het uitsluiten van bewegingsonderwijs, we zijn hier nog in afwachting van een besluit op het bezwaar.

Stikstofaanpak programma "VHROSV" (S)
Door de opgelegde strengere eisen met betrekking tot de uitstoot van stikstof komt de uitvoering van projecten in het gedrang.

Reeds genomen maatregel:
We hebben onderzocht op hoeveel projecten de veranderde regelgeving ten opzichte van stikstof invloed heeft en hebben deze informatie ook aangeleverd aan provincie, ministerie BZK en VNG. Dit betreft aantallen bouwprojecten en bestemmingsplannen in de verwachting of wetenschap dat er vertraging was of zou kunnen optreden als gevolg van stikstofdepositie. Er is een gemeentelijke werkgroep Stikstofdepositie gevormd om beantwoording van vragen te coördineren, kennis te verzamelen en na te gaan in welke mate we kunnen omgaan met de vergunningverlening van kleine projecten. Dit met het oog op het wegvallen van de drempelwaarde voor melding- of vergunningplicht.

Te nemen maatregel:
Doorlopend wordt per project bekeken of een natuurvergunning aan de orde is. Leidt een project tot stikstofdepositie in een Natura 2000 gebied en zijn er significante effecten, dan kan er niet worden teruggevallen op het Programma Aanpak Stikstof (PAS) en adviseren wij onderzoek te doen naar maatregelen in het project waarmee de stikstofdepositie voorkomen kan worden. Indien nodig overleggen we met het informatieloket van de provincie Limburg.

Regelgeving PFAS (poly- en perfluoralkylstoffen) programma "VHROSV" (S)
Als gevolg van verscherpte regelgeving inzake het afvoeren van verontreinigde grond (PFAS) vallen allerlei projecten / initiatieven in de stad stil.

Genomen c.q. nog te nemen maatregel:
Voor de PFAS-crisis is een handelingsprotocol opgesteld waarin de volgende items zijn opgenomen: aanpassing van de regionale bodemkwaliteitskaart, onderzoek naar de aanwezigheid van PFAS in de bodem van Heerlen, afspraken over toezicht en handhaving met de RUD-ZL, voorkomen van stagnatie door het maken van afspraken over afvoer van grond uit gemeentelijke projecten en communicatie over de mogelijkheid voor burgers om grond af te voeren.

Sociaal domein programma "Sociaal Domein" (S)
De transformatie in het sociale domein, met als basis onze geformuleerde uitgangspunten 'sturing en bekostiging sociaal domein' en de stelselherziening van beschermd wonen en opvang, vergen nog de nodige inspanningen van zowel onze gemeente als de zorgaanbieders en andere betrokken partijen. Bovendien ligt het aantal kinderen met jeugdhulp in Heerlen hoger dan het landelijk gemiddelde. Daarnaast zagen we in de afgelopen jaren een verzwaring van de problematiek. Met ingang van 2019 is de basishulp jeugd (ambulante jeugdhulp en lokaal preventieve activiteiten) ondergebracht bij JENS. Het implementatietraject bij JENS is complex en verloopt nog niet op alle punten naar wens. Dit is niet geheel onverwacht, dergelijke trajecten zijn zeer intensief en vragen tijd. Gezamenlijk ondernemen wij actie en sturen daar waar nodig bij. Eind 2020 heeft JENS ons bericht in een financieel kwetsbare positie te verkeren. We zijn dit aan het onderzoeken en hebben er vanuit het oogpunt van goed werkgeverschap voor gekozen om de voorgenomen overdracht van de medewerkers toegang naar JENS 'on hold' te zetten.
Tegelijkertijd is Heerlen Noord aangewezen als een van de 16 stadsdelen in Nederland (een van de weinige buiten de Randstad) die een langjarige wijkgerichte aanpak krijgen, gericht op kwetsbare bewoners. Hiermee krijgt Heerlen erkenning voor de complexe sociaal economische problematiek en langdurige samenwerking met Rijk.

Te nemen maatregelen:
WMO maatschappelijke ondersteuning en hulp bij het huishouden:
- Resultaatgerichte afspraken maken met de zorgaanbieders en daarop blijven sturen.
- Intensiveren informele zorg en preventie via onze contractpartij Heerlen STAND-BY!
- Het continueren van periodieke regiegesprekken met de zorgaanbieders.

WMO Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang:
- Meer inzet op preventie onder andere uitgevoerd door sociale diensten Parkstad (o.a. tijdelijk toestaan van "grijs wonen").
- Voorkomen van huisuitzettingen.
- Goede nazorg ex-gedetineerden.
- Anders inrichten en daarmee een kwaliteitsverbetering van de opvang van jongeren leidt tot kwaliteitsverbetering en een meer duurzame uitstroom.
- Door de opvang kleinschaliger te organiseren en kwalitatief te verbeteren (Gasthuis i.p.v. De Klomp, opvang in woningen gespreid in de regio) en met goede uitstroomafspraken via Housing-Parkstad zetten we in op meer duurzame uitstroom.
- Skaeve huse verspreid over Parkstad zorgt voor duurzame oplossingen voor mensen die op geen enkel andere wijze gehuisvest kunnen worden
- Onderzoek naar doorontwikkelen opdrachtverlening naar een sluitend samenwerkingsverband van zorgverleners

Jeugd:
- Verder vormgeven en transformeren in samenwerking met JENS.
- Combinatie Jeugdzorg-Onderwijs.
- Programma Kansrijk van Start (preventie) en op de schaal van Parkstad Trendbreuk.
- Op basis van opgedane ervaringen, samen met partners komen tot een passende inkoop- en financieringssystematiek bij de inhoudelijke doelstellingen voor Jeugdhulp residentieel (verblijf).

Open einde regelingen Sociaal Domein (Participatiewet, Jeugd, WMO, Schuldhulpverlening) programma "Sociaal Domein" (S)
Vanuit onze gemeentelijke zorgplicht zijn wij verplicht deze voorzieningen aan burgers aan te bieden.

Te nemen maatregelen:
Benodigde zorg en ondersteuning afstemmen op de behoefte(n) van de burgers en bijhouden hoe deze behoefte(n) zich ontwikkelen.

Gemeentefonds alle programma's (S)
Er is een herziening van het totale gemeentefonds per 2023 op komst. Hierbij wordt onder meer beoogd om de vastgestelde knelpunten in de verdeling van de middelen voor het sociaal domein op te lossen. De voorlopige uitkomsten van de herverdeeleffecten zijn voor Heerlen € 20 per inwoner nadelig. Het betreft voorlopige herverdeeleffecten en deze gegevens worden nog geactualiseerd. Dit zal leiden tot verschuiving in de herverdeeleffecten, ook het advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en consultatie van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) kan nog tot wijzigingen leiden. Het besluit tot invoering van de nieuwe verdeling wordt aan het nieuwe kabinet gelaten. Naast de herijking van het gemeentefonds speelt de doordecentralisatie Beschermd Wonen. Nu zijn wij centrumgemeente voor de regio, er gaat een verschuiving plaatsvinden naar individuele gemeenten.

Te nemen maatregelen:
Landelijke ontwikkelingen volgen en blijvend monitoren.

Reeds genomen maatregel:
Provincie Limburg heeft als financieel toezichthouder van de Limburgse gemeenten op het verdeelvoorstel gereageerd en aandacht gevraagd voor de omvang van de algemene uitkering. Naar aanleiding van de aandacht die gevraagd wordt voor de situatie van de Groningse en Friese gemeenten met een zwakke sociaaleconomische structuur in combinatie met langdurige bevolkingsdaling wijst de provincie in de reactie op de vergelijkbare situatie van de gemeenten in de regio Parkstad-Limburg. De Parkstadgemeenten hebben in maart 2021 gezamenlijk een brief verstuurd met een soortgelijke strekking aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Corona pandemie alle programma's (I)
Het coronavirus en de maatregelen die wereldwijd worden genomen, hebben een grote impact op onze samenleving en ons gedrag. Het is inmiddels een jaar geleden dat wij geconfronteerd werden met corona of wel COVID-19. Dat was het begin van een gezondheidscrisis. Het werd vervolgens – daarbovenop - een diepe economische crisis. Ondertussen is het ook een sociaal-maatschappelijke crisis geworden. We worden allemaal op de één of andere manier getroffen door het virus. Sommigen doordat zij direct door de ziekte geveld zijn, anderen doordat andere zorg is uitgesteld of doordat zij geraakt worden door de maatregelen die we moeten nemen om het virus te bestrijden.

Door de vele onzekerheden is het moeilijk te voorspellen hoe de komende maanden eruit zullen zien. Wat we wel weten is dat vaccineren, testen en naleving van de maatregelen de weg uit de crisis is. De eerste positieve effecten van de vaccinatie zijn er, maar we zijn er nog lang niet. Er wordt hard gewerkt om het virus onder controle te krijgen.

De samenleving staat nog steeds op zijn kop en dit raakt de kwetsbaren het meest. Deze pandemie heeft grote gevolgen voor de gezondheid van de bevolking, onze samenleving en economie. Deze

gevolgen zijn o.a. het toenemen van eenzaamheid, oplopen van schulden en vergroten van uitkeringsafhankelijkheid van onze inwoners. Daarnaast worden we geconfronteerd met inhaalzorg en met een stijging in het aantal en complexiteit in de hulpvragen. Dit vergt zowel van onze zorgaanbieders als van ons aanzienlijke inspanningen.

Tegelijkertijd is duidelijk dat de economische gevolgen van corona langer bij ons zullen blijven. Die gevolgen zijn soms grimmig en niet voor iedereen gelijk. Steeds meer ondernemers zijn door de lange duur van de crisis door hun reserves heen en hebben geld nodig om de vaste lasten te betalen en nieuwe voorraden in te kunnen kopen. Ook dreigt een groep mensen tussen de wal en het schip te raken vanwege fors inkomensverlies door de coronamaatregelen. Het zicht op herstel is nog beperkt of ligt het ver in de toekomst.

Bovendien leidt de huidige crisis ook tot permanente veranderingen. We zitten in een diepe recessie. De economische situatie vraagt om samenwerking tussen allerlei partijen: werkgevers en werkenden, sociale partners, onderwijs, uitvoeringsorganisaties, gemeenten en de rijksoverheid. Het kabinet biedt daarom perspectief met als vervolg op de noodpakketten een omvangrijk, breder steun- en herstelpakket, waarbij naast steun ook aandacht is voor investeringen en een sociaal pakket is gepresenteerd. Ook wij als gemeente Heerlen hebben volop te maken met de maatschappelijk en financiële gevolgen van deze crisis. Dit gebeurt door het geven van uitvoering aan een aantal rijksmaatregelen, maar ook door initiatieven van onszelf. Onvermijdelijk hebben deze maatregelen financiële consequenties. In 2021 zullen we nog steeds te maken hebben met de gevolgen van de crisis waar we nu in zitten.

<u>Genomen maatregelen:</u>
De financiële gevolgen van de coronacrisis worden door ons voortdurend in beeld gebracht. Dit is belangrijk omdat we na afloop van de periode de gevolgen van de crisis voor onze financiële huishouding in beeld willen hebben. Voor diverse kosten worden wij gecompenseerd door het Rijk. Om deze compensatie te ontvangen is het van belang om de exacte kosten te kunnen verantwoorden. In deze situatie zijn we uiteraard ook bezig met het in kaart brengen van risico's. Onder andere op het terrein van cultuur en evenementen zijn er organisaties/instellingen die inkomsten mislopen. Ondernemers in de stad en maatschappelijke instellingen hebben het moeilijk. Dit is een landelijk beeld dat zich vanzelfsprekend ook in Heerlen voordoet. De financiële continuïteit van ondernemers en (maatschappelijke) instellingen komt naarmate deze crisis langer duurt steeds nadrukkelijker in gevaar. Hoe langer deze situatie nog duurt, hoe groter de consequenties zijn, maar hoe beter we de risico's in beeld kunnen brengen. Hierdoor kan een situatie ontstaan waarin diverse partijen de handen ineen slaan om tot oplossingen te komen. Dit kan ook voor ons als gemeente een financieel risico vormen.

Financiële kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een provincie of gemeente. Om dit te bereiken presenteren wij deze kengetallen conform BBV in onderstaand overzicht. In paragraaf 4.5 Financiële status en weerbaarheid laten we in één overzicht de financiële gezondheid van de gemeente zien: "zo staat de gemeente er financieel voor". Hier worden onderstaande kengetallen verder toegelicht.

Ratio's	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
Netto schuldquote	73,2%	78,7%	69,5%
Gecorrigeerde netto schuldquote	73,8%	79,2%	70,3%
Solvabiliteitsratio	4,4%	4,4%	6,9%
Kengetal grondexploitaties	0,1%	0,9%	1,3%
Structurele exploitatieruimte	-3,9%	1,2%	0,9%
Belastingcapaciteit	97,4%	99,0%	97,4%

	Netto schuldquote	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
A	Vaste schulden	279.800	306.133	256.137
B	Netto vlottende schuld	84.886	94.164	130.943
C	Overlopende passiva	44.769	11.078	33.552
D	Financiële vaste activa	29.281	29.249	29.970
E	Uitzettingen < 1 jaar	42.045	24.972	34.127
F	Liquide middelen	1.404	1.404	6.547
G	Overlopende activa	20.449	20.449	28.143
H	Totale baten	431.783	425.991	463.167
I	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	73,2%	78,7%	69,5%

bedragen x €1000

	Gecorrigeerde netto schuldquote	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
A	Vaste schulden	279.800	306.133	256.137
B	Netto vlottende schuld	84.886	94.164	130.943
C	Overlopende passiva	44.769	11.078	33.552
D	Financiële vaste activa (-/- verstrekte leningen)	26.965	26.961	26.433
E	Uitzettingen < 1 jaar	42.045	24.972	34.127
F	Liquide middelen	1.404	1.404	6.547
G	Overlopende activa	20.449	20.449	28.143
H	Totale baten	431.783	425.991	463.167
I	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100% Gecorrigeerd voor de verstrekte leningen	73,8%	79,2%	70,3%

bedragen x €1000

	Solvabiliteitsratio	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
A	Eigen vermogen	19.855	19.886	32.719
B	Balanstotaal	448.516	449.894	473.953
C	Solvabiliteitsratio (A/B)*100%	4,4%	4,4%	6,9%

bedragen x €1000

	Kengetal grondexploitaties	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden			
B	Bouwgronden in exploitatie	572	3.691	5.997
C	Totale baten	431.783	425.991	463.167
D	Grondexploitatie (A+B)/C*100%	0,1%	0,9%	1,3%

bedragen x €1000

	Structurele exploitatieruimte	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
A	Totale lasten	438.992	438.910	450.303
B	w.v. structureel	421.693	428.905	430.584
C	Totale baten	431.783	441.757	463.167
D	w.v. structureel	405.724	435.185	435.582
E	Saldo baten en lasten (=C-A)	-7.208	2.847	12.864
F	Mutaties reserves	5.998	-2.847	-3.037
G	w.v. structurele toevoegingen	199	125	125
H	w.v. structurele onttrekkingen	-679	-645	-645
I	Resultaat (E+F)	-1.210	0	9.827
J	Structurele ruimte ((D-B)+(H-G)/(C)*100%	-3,9%	1,2%	0,9%

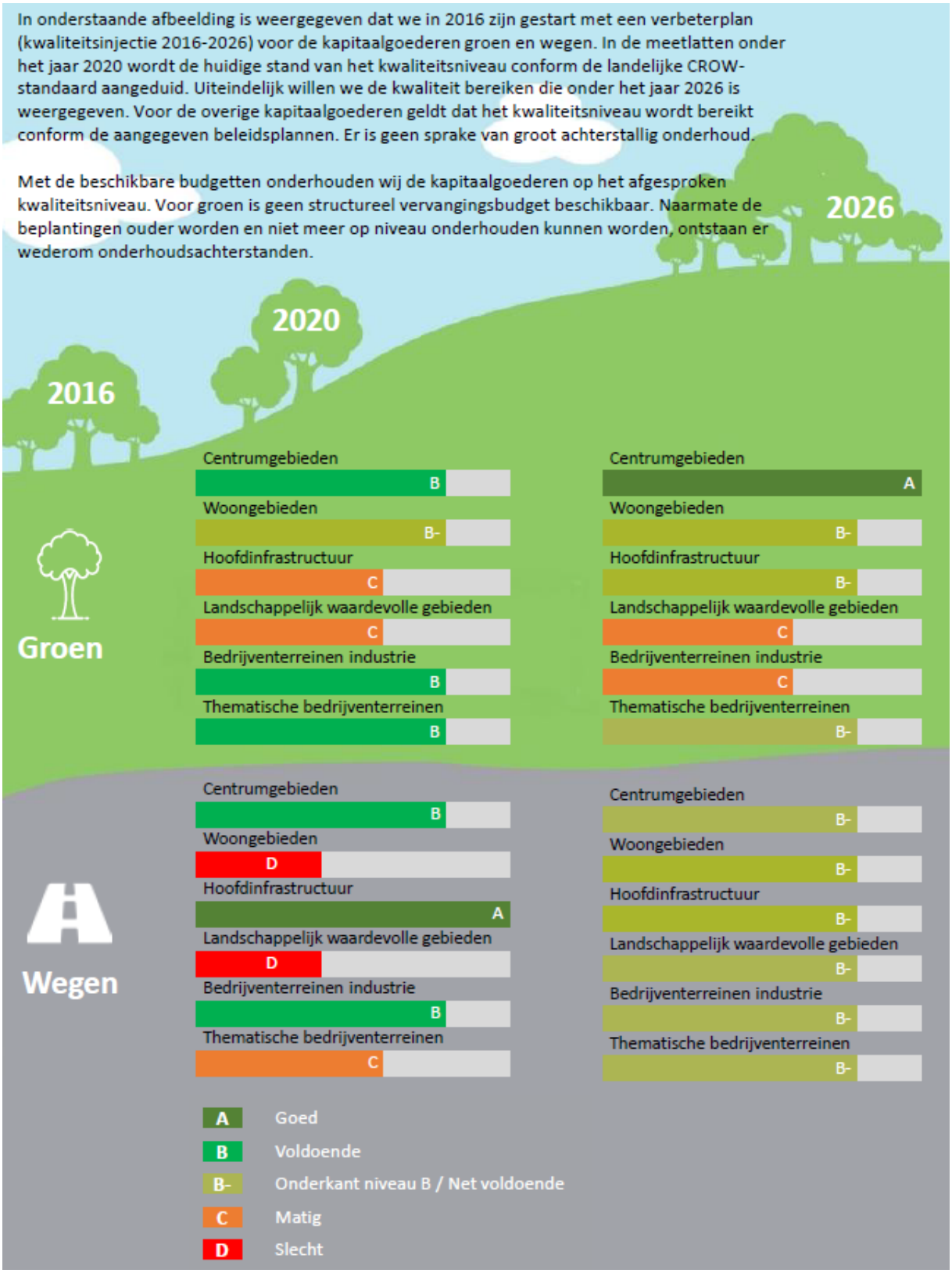
bedragen x €1000

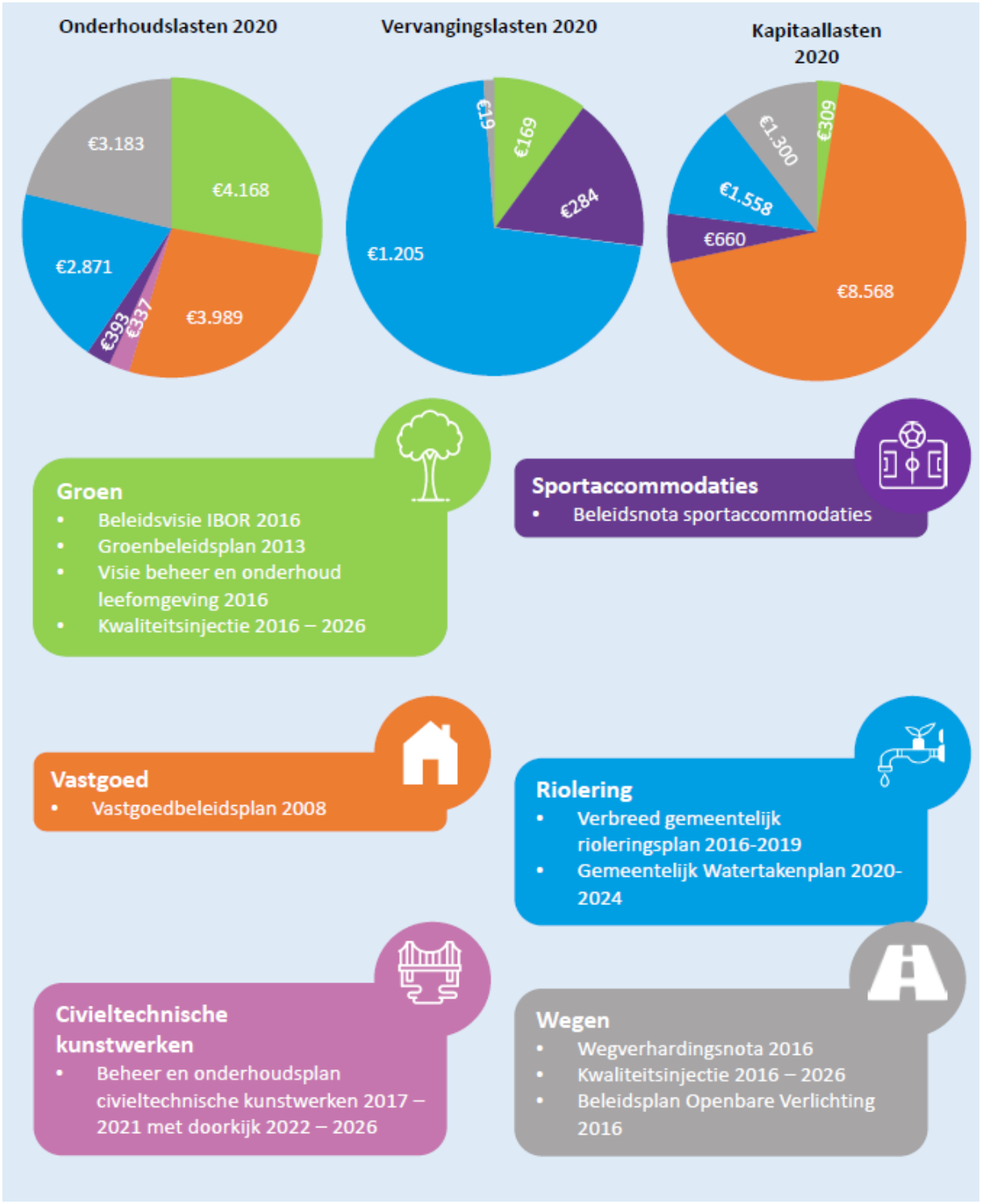
	Belastingcapaciteit *	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	298,57	301,53	303,05
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	165,12	166,10	166,11
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	257,35	287,01	287,01
D	Eventuele heffingskorting			
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	721,04	754,64	756,17
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in t-1	740	762,2	776
G	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar t-1 (E/F)x 100%	97,44%	99,01%	97,44%

bedragen x €1

**gebaseerd op een meerpersoonshuishouden*

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Onderhoudslasten 2020
€3.183
€4.168
€2.871
€393
€337
€3.989
Vervangingslasten 2020
€19
€169
€284
€1.205
Kapitaallasten 2020
€309
€1.300
€1.558
€660
€8.568
Groen
• Beleidsvisie IBOR 2016
• Groenbeleidsplan 2013
• Visie beheer en onderhoud leefomgeving 2016
• Kwaliteitsinjectie 2016 – 2026
Sportaccommodaties
• Beleidsnota sportaccommodaties
Vastgoed
• Vastgoedbeleidsplan 2008
Riolering
• Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2016-2019
• Gemeentelijk Watertakenplan 2020-2024
Civieltechnische kunstwerken
• Beheer en onderhoudsplan civieltechnische kunstwerken 2017 – 2021 met doorkijk 2022 – 2026
Wegen
• Wegverhardingsnota 2016
• Kwaliteitsinjectie 2016 – 2026
• Beleidsplan Openbare Verlichting 2016

3.4 Financiering

Waarover gaat deze paragraaf?
Naast het aantrekken van geldleningen en het uitzetten van geldmiddelen valt hieronder ook het beheersen van financiële risico's. Het gaat daarbij om risico's die gepaard gaan met de geldstromen, financiële posities en de vermogenswaarden. De financieringsfunctie moet er voor zorgen dat er altijd voldoende geld beschikbaar is om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. In deze paragraaf wordt beschreven binnen welke kaders de treasury taken van de gemeente worden uitgevoerd aan de hand van de volgende thema's:

- Schatkistbankieren
- Renterisicobeheer.
- Kredietrisicobeheer incl. overzicht van verstrekte leningen en garanties.

De belangrijkste conclusies voor 2020
Onderstaande samenvatting en conclusies worden uitgebreid toegelicht in de afzonderlijke paragrafen.

- Langlopende lening portefeuille opgenomen geldmiddelen (o/g) bedraagt € 256,1 miljoen (2019: € 279,8 miljoen). Daling van € 23,7 miljoen waarvan € 18,7 miljoen conform reguliere aflossing en € 5 miljoen extra aflossing.
- De rente over deze langlopende portefeuille bedroeg in 2020 € 4 miljoen (2019: € 4,3 miljoen). Daling van € 326.000.
- De gemiddelde rente over onze langlopende portefeuille in 2020 is 1,5% (2019: 1,67%).
- De langlopende lening portefeuille uitgeleende geldmiddelen (u/g) bedraagt € 29,2 miljoen (2019: 27 miljoen). Stijging van € 2,2 miljoen.
- Het saldo van onze verstrekte kortlopende leningen bedraagt € 6,3 miljoen (2019: € 12,2 miljoen). Daling van € 5,9 miljoen.
- De kortlopende schuldpositie in de vorm van kasgeldleningen bedraagt € 105 miljoen per ultimo (2019: € 62,5 miljoen). Stijging van € 47,5 miljoen.
- De positie in gemeentegaranties bedraagt € 12,1 miljoen (2019: € 13 miljoen). Daling van € 909.000.

Vanwege de onzekerheid rondom corona zijn er in 2020, in overleg met en onder goedkeuring van de provincie, geen langlopende leningen aangetrokken. De gemeente Heerlen heeft permissie gekregen, van onze toezichthouder de provincie, om de kasgeldlimiet voor kortlopende schulden bewust te overschrijden. Vandaar onze hogere kortlopende schuldpositie *(voor verdere toelichting verwijzen we naar: paragraaf renterisico beheer: kortlopende schulden)*.

Onze financieringsbehoefte is er op gebaseerd zo optimaal mogelijk gebruik te maken van onze kasgeldlimiet. Dit vanwege het feit dat normaal gesproken rente op kort vreemd vermogen goedkoper is dan rente op lang vreemd vermogen. Momenteel is er zelfs sprake van een negatieve rente op zowel kort als lang vreemd vermogen.

Schatkistbankieren
De wet 'verplicht schatkistbankieren' schrijft voor dat decentrale overheden hun overtollige (liquide) middelen, boven een bepaald drempelbedrag, moeten aanhouden in de schatkist van het Rijk. Gerekend over een heel kwartaal, mogen de gemiddelde overtollige middelen per dag niet hoger zijn dan deze drempel.

Het drempelbedrag is vastgesteld op 0,75% van het begrotingstotaal per 1 januari van het dienstjaar tot € 500 miljoen, plus 0,2% van het deel dat het begrotingstotaal van € 500 miljoen overschrijdt. Voor de gemeente Heerlen komt dit voor 2020 neer op circa € 3 miljoen. Uit onderstaande tabel blijkt dat het gemiddelde banksaldo per kwartaal onder het drempelbedrag heeft gelegen. In 2020 zijn er dan ook geen middelen aangehouden in de schatkist van het Rijk.

Schatkistbankieren				
	1e kw	**2e kw**	**3e kw**	**4e kw**
Drempelbedrag	3.067	3.067	3.067	3.067
Gemiddeld banksaldo	2.257	2.852	2.987	3.031
Ruimte onder het drempelbedrag	**810**	**215**	**80**	**36**

Bedragen x €1.000

Renterisicobeheer
Renterisico's hebben betrekking op zowel de kort- als de langlopende schulden.

Kortlopende schulden
Beleid rondom kortlopende schulden: Wanneer kortlopende geldleningen (leningen met een looptijd tot 1 jaar) worden aangetrokken, moet rekening worden gehouden met de kasgeldlimiet. Door de kasgeldlimiet mag de kortlopende schuld niet hoger zijn dan 8,5% van het begrotingstotaal. Hierdoor wordt het risico beperkt dat grote fluctuaties in de korte rente het begrotingsevenwicht in gevaar brengen. In 2020 bedroeg de kasgeldlimiet € 34,76 miljoen. In onderstaand schema wordt de gemiddelde kortlopende schuld per kwartaal vergeleken met de kasgeldlimiet. In overleg met en onder goedkeuring van onze toezichthouder de provincie is, van wege de coronapandemie, in 2020 deze limiet overschreden. In 2020 hebben we niet voldaan aan het voorgeschreven beleid.

Kasgeldlimiet 2020				
	2020 1ste kwart.	**2020** 2de kwart.	**2020** 3de kwart.	**2020** 4de kwart.
Begrotingstotaal	€ 408.963	€ 408.963	€ 408.963	€ 408.963
Ministrieel vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Toegestaan kasgeldlimiet	**€ 34.762**	**€ 34.762**	**€ 34.762**	**€ 34.762**
Toets kasgeldlimiet				
Toegestaan kasgeldlimiet	€ 34.762	€ 34.762	€ 34.762	€ 34.762
Totaal gemiddelde netto vermogen schuld	€ 52.342	€ 70.927	€ 75.126	€ 80.646
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	€ -17.580	€ -36.165	€ -40.364	€ -45.884

Bedragen x 1000

Renterisiconorm
Bij het afsluiten van een nieuwe langlopende lening en bij renteherziening van een lopende lening, loopt de gemeente een renterisico.

Beleid rondom renterisiconorm: Bij het aantrekken van langlopende geldleningen moet rekening worden gehouden met de renterisiconorm van max. 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is het beperken van toekomstig renterisico op lange financiering. Er dient een spreiding te zijn om te voorkomen dat er in enig jaar een te grote concentratie aan aflossingen en renteherzieningen plaatsvindt. De renterisiconorm voor 2020 is € 81,8 miljoen. Het renterisicobedrag op de langlopende schuld kwam in 2020 uit op € 23,7 miljoen en bleef ruim onder de gestelde norm. Ook de komende jaren blijft het bedrag aanzienlijk onder de renterisiconorm. Uit onderstaand schema blijkt dat we voldoen aan het voorgeschreven beleid.

Renterisico vaste schuld in relatie tot renterisiconorm					
	2020 Rekening	**2020** begroting	**2021** begroting	**2022** begroting	**2023** begroting
Begrotingstotaal	€ 408.963	€ 408.964	€ 405.525	€ 401.493	€ 400.983
Percentage	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	**€ 81.793**	**€ 81.793**	**€ 81.105**	**€ 80.299**	**€ 80.197**
Renteherziening	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Aflossingen	€ 23.667	€ 18.944	€ 21.417	€ 22.978	€ 25.563
Renterisico (1+2)	**€ 23.667**	**€ 18.944**	**€ 21.417**	**€ 22.978**	**€ 25.563**
Ruimte onder renterisiconorm	**€ 58.126**	**€ 62.849**	**€ 59.688**	**€ 57.321**	**€ 54.634**

Bedragen x €1000

Lening portefeuilles lange termijn

In 2020 is er niet geconsolideerd vanwege corona. Dit betekent dat we geen kortlopende geldleningen hebben omgezet naar langlopende lening(en). In het boekjaar 2021 zullen we overgaan tot consolidatie van kort vreemd vermogen naar lang vreemd vermogen.

Op onze langlopende lening portefeuille is in 2020 € 23,7 miljoen afgelost. Reguliere en begrote aflossing in 2020 was € 18,7 miljoen. In 2020 was er een renteherziening op onze aangetrokken lening bij de Triodosbank. Renteherziening betekent dat we nieuwe afspraken maken over het rentetarief voor de komende jaren of dat we het resterende bedrag aflossen. Vanwege wijzingen in de fiscaliteit en een andere kapitaalmarkt omgeving was het voor de Triodosbank ondoenlijk om een concurrerend marktconform rentetarief te offreren. Vanuit dit perspectief is gekozen voor gehele aflossing van het nog openstaande bedrag van € 5 miljoen. Deze te herfinancieren middelen zijn meegenomen in de totaalfinanciering van gemeente Heerlen. De rente over onze gehele langlopende portefeuille bedroeg in 2020 € 4 miljoen. De gemiddelde rente over onze langlopende portefeuille in 2020 is 1,5%.

Onderstaand overzicht laat zowel het verloop van onze langlopende lening portefeuille o/g (opgenomen geld) als de langlopende portefeuille u/g (uitgezet geld) zien:

Mutaties opgenomen langlopende geldleningen en verstrekte vaste geldleningen					
	saldo 1-1-2020	**opgenomen / verstrekte leningen**	**normale aflossing**	**extra aflossing**	**saldo 31-12-2020**
Opgenomen geldleningen	€ 279.792	€ 0	-€ 23.667	€ 0	€ 256.125
Verstrekte geldleningen	€ 27.088	€ 2.761	-€ 560	-€ 7	€ 29.283
Saldo gemeentefinanciering	**€ 252.704**	**-€ 2.761**	**-€ 23.107**	**€ 7**	**€ 226.842**

Bedragen x 1000

Kredietrisicobeheer

Gemeenten mogen alleen ten behoeve van de publieke taak geldleningen aangaan, middelen uitzetten en garanties verlenen. Hiervan is sprake wanneer overheidsingrijpen noodzakelijk is om

een maatschappelijk belang te realiseren. De raad bepaalt wat tot de publieke taak behoort. Kredietrisicobeheer gaat over de kredietwaardigheid (het risicoprofiel) van de wederpartij bij financiële transacties. Er kan sprake zijn van kredietrisico's bij uitleningen (verstrekte geldleningen en beleggingen) of bij verleende garanties:

Uitleningen
Per 1 januari 2020 bedragen de uitstaande vaste geldleningen (looptijd langer dan één jaar) en kapitaalverstrekkingen € 29,3 miljoen. Aan nieuwe leningen is in 2020 een bedrag van € 1 miljoen verstrekt aan Enexis N.V. en € 200.000 aan een lening t.b.v. de Woonwijzerwinkel B.V. De mutatie van € 673.000 op de verstrekte lening aan Mijnwater heeft betrekking op de rente die wordt bijgeschreven op de lening. In de loop van 2020 is er een bedrag van € 845.000 verstrekt aan nieuwe leningen t.b.v. het zonnepanelenproject en aan aflossingen van deze verstrekte geldleningen is een bedrag van € 555.000 ontvangen. Per ultimo 2020 is het saldo van verstrekte leningen € 31,5 miljoen. Over deze verstrekte leningen u/g lange termijn is in 2020 een rente van € 284.000 ontvangen.

De leningen die verstrekt zijn aan Ontwikkelmaatschappij Beitel Zuid, Mijnwater B.V. en aan het Zuyderland ziekenhuis zijn achtergesteld.

Tabel mutaties verstrekte vaste geldleningen en kapitaalverstrekkingen

Mutaties vertrekte vaste geldleningen en kapitaalverstrekkingen					
Kredietrisicogroep/geldnemers	**saldo 1-1-2020**	**verstrekte leningen**	**normale aflossing**	**extra aflossing**	**saldo 31-12-2020**
Kapitaalverstrekking aandelenkapitaal	€ 2.194	€ 6	€ -28	€ -	€ 2.173
Ontwikkelingsmaatschappij Beitel-Zuid	€ 2.012	€ -	€ -	€ -	€ 2.012
GR Kredietbank Limburg	€ 123	€ -	€ -	€ -	€ 123
Achtergestelde lening Zuyderland	€ 2.682	€ -	€ -	€ -	€ 2.682
Mijnwater	€ 16.825	€ 673	€ -	€ -	€ 17.498
Lening zonnepanelen	€ 5.423	€ 845	€ -555	€ -	€ 5.713
Lening Woonwijzerwinkel	€ -	€ 201	€ -	€ -	€ 201
Converteerbare hybride aandelenlening Enexis	€ -	€ 1.042	€ -	€ -	€ 1.042
Renteloze voorschotten	€ 6	€ -	€ -2	€ -	€ 4
Diversen	€ 18	€ -	€ -3	€ -7	€ 8
Totaal vaste geldleningen u/g	€ 29.283	€ 2.767	€ -588	€ -7	€ 31.456

Bedragen x 1000

Lening portefeuille korte termijn
Onze lening portefeuille u/g korte termijn bestaat uit een 3-tal leningen te weten:

- Een lening verstrekt aan Avantis N.V. De gehele financiering Avantis GOB N.V. is in handen van de vier aandeelhouders. Als zekerheid is er een 1e recht van hypotheek gevestigd op de gronden. In 2020 heeft Avantis N.V. een bedrag van € 250.000 afgelost. Momenteel is uitstaande bedrag € 4,7 miljoen per aandeelhouder. In 2020 heeft de raad positief besloten om deze lening tot 31-12-2023 te verlengen. In maart 2021, na balansdatum van de jaarrekening 2020, is een bedrag van € 1,5 miljoen afgelost op deze lening.

- Een lening verstrekt aan Ontwikkelingsmaatschappij Beitel Zuid B.V. (OBZ). In 2020 is ook positief besloten om de bestaande rekening courant overeenkomst te verlengen met 5 jaar tot 2025 en te verlagen van € 10 miljoen tot een bedrag van € 7,5 miljoen. In 2020 is er een totaalbedrag van € 5,7 miljoen afgelost. Per 31 december 2020 bedroeg de vordering van onze gemeente op OBZ nog maar € 242.000. Ter beperking van de risico's is het recht van eerste hypotheek op alle onroerende zaken bedongen.

- Een lening verstrekt aan Schaesbergerveld B.V. Per ultimo 2020 bedroeg de vordering van onze gemeente op deze B.V. € 1 miljoen.

Over deze verstrekte leningen u/g korte termijn is in 2020 een rente van € 99.000 ontvangen.

Lening o/g
Per ultimo 2020 is er voor een bedrag van € 105 miljoen aan kortlopende kasgeldleningen aangetrokken (looptijd korter dan één jaar). Het gehele jaar 2020 was de korte rente negatief op de aangetrokken kasgeldleningen Dit leidt ertoe dat over de aangetrokken korte geldleningen in 2020 € 322.000 aan rente is ontvangen.

Verleende garanties
Middels directe borgstellingen kan de gemeente borg staan jegens geldgevers voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die door lokale organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken. Deze organisaties verzorgen voornamelijk activiteiten in het verlengde van de gemeentelijke publieke taak. De gemeente kan ook, al dan niet samen met het rijk, een rol spelen in de zekerheidsstructuur van een waarborgfonds. Door deze structuur kunnen instellingen die bij een waarborgfonds zijn aangesloten tegen de laagste rente lenen. Mede vanwege de strenge toelatingscriteria en periodieke toetsing door het fonds, loopt de gemeente hierbij een veel lager risico dan bij directe borgstellingen. Het saldo van de leningen waarvoor gemeentegarantie werd verstrekt en waarvan het fonds de directe risico's van onze gemeente heeft overgenomen (vrijwaringen) bedroeg per ultimo 2020 € 9,8 miljoen. Onze gemeente neemt daarbij slechts een tertiaire achtervangpositie in.

Het schema geeft inzicht over de in 2020 ontwikkelde schuldrestant van de door de gemeente geborgde leningen, onderverdeeld naar kredietrisicobeheer**.**

Gemeentegaranties per kredietrisicogroep					
		Schuldrestant			
		1-1-2020		**31-12-2020**	
Woningcorporaties	Gewaarborgde geldleningen	€	10.693	€	9.804
Zorgsector	Garantiestelling	€	96	€	86
Sociaal culturele sector	Garantiestelling	€	90	€	80
Hypotheken	Garantiestelling	€	2.167	€	1.853
Totaal		**€**	**13.046**	**€**	**11.823**

Bedragen x 1000

Rentetoerekening realisatie 2020

Berekening omslagrente	2020
Renteschema	
Rentelasten leningen met een looptijd < 1 jaar	-309
Rentelasten leningen met een looptijd > 1 jaar	4.019
Overige aan treasury verbonden beheerskosten	-
Rentebaten verstrekte geldleningen	373
Saldo rentelasten en rentebaten	**3.337**
Rente doorberekend aan de grondexploitaties	-5
Rente vergoeding EV	214
Rente vergoeding over voorzieningen (CW)	207
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**3.753**
Aan taakvelden toegerekende rente(omslag)	4.194
Renteresultaat taakveld treasury	**-441**
Activa integraal gefinancierd	384.006
Berekende renteomslag o.b.v. aan taakvelden toe te rekenen externe rente	0,98%
Berekende renteomslag o.b.v. aan taakvelden toegerekende rente(omslag)	1,25%

Bedragen x €1.000

3.5 Bedrijfsvoering

Eén van de doelstellingen van de reorganisatie was om onze bedrijfsvoering te verbeteren.
De gekozen uitgangspunten hiervoor zijn:
- De bedrijfsvoering is centraal georganiseerd;
- Bij de vormgeving van de bedrijfsvoering organisatie is rekening gehouden met de wensen en behoefte van alle belanghebbenden;
- Ten behoeve van een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering is gekozen voor het principe van gestandaardiseerde processen en standaard systemen.

Bedrijfsvoering bestaat logischerwijze voor 80% uit bestaande processen. De verbeterslagen uit het verleden zijn ingebed in de taken en vertaald naar vaste routines.
Vernieuwing blijft een uitdaging en is zelfs een voorwaarde. Niet alleen om aan de veranderende verwachtingen en eisen van burgers en ondernemers te voldoen, maar ook om optimaal gebruik te maken van nieuwe kennis, ontwikkelingen en technische hulpmiddelen.

De gemeente Heerlen staat voor de uitdaging om de gehele ambtelijke organisatie door te ontwikkelen tot een professionele en zakelijke organisatie, waarbij een kwaliteitsslag wordt gemaakt naar integraal en opgavegericht werken, waar er veel meer vanuit buiten naar binnen wordt gedacht en gewerkt om de ambities te realiseren, waar men in control is. Om deze uitdaging te realiseren is eind 2020 een kwartiermaker aangesteld. Hij is onder aansturing van de interim algemeen directeur mede aan de slag gegaan om de implementatie van de veranderingen, de doorontwikkeling en de invoering van noodzakelijk instrumentarium mogelijk te maken.

Focus 2020
Gedurende het jaar 2020 heeft de aanpak van het management zich geconcentreerd op vier kernaspecten, die elk een eigen dynamiek en opdracht hebben, maar in de uitvoering en resultaat een sterke samenhang kennen:
- Human Resource Management (HRM), inclusief organisatieontwikkeling;
- Processen;
- Informatiemanagement en Innovatie;
- Huisvesting.

Hieronder wordt dieper ingegaan op de ontwikkelingen, die we in 2020 met betrekking tot deze vier specifieke kernaspecten hebben gerealiseerd.

Human Resource management (HRM)
In dit onderdeel van de bedrijfsvoering paragraaf wordt nader ingegaan op de organisatieontwikkeling, het ziekteverzuim en de externe inhuur. De organisatieontwikkeling is in gang gezet met de reorganisatie per 1 juli 2019. Zoals eerder aangegeven is de (door)ontwikkeling van een organisatie niet gereed met het enkel anders inrichten van de organisatie.
Het voorkomen en beperken van verzuim is een vanzelfsprekende doelstelling van ons arbobeleid. Hieronder wordt u op hoofdlijn inzicht gegeven op verzuim in 2020 waarin wij ook nog eens te maken kregen met de coronapandemie.
Ten slotte wordt de externe inhuur op hoofdlijnen verantwoord.

<u>Organisatieontwikkeling</u>
De gemeentesecretaris/algemeen directeur a.i. heeft een analyse gemaakt van de organisatieproblematieken. Samen met de visie op organisatie bepaalt het analyserapport de richting van de organisatie (door)ontwikkeling in 2021 en verder. In het analyserapport heeft de gemeentesecretaris/algemeen directeur a.i. de volgende constateringen gedaan:
- Er manifesteert zich een grote spanning tussen de externe oriëntatie van het college en de interne oriëntatie van (het management van) de domeinen;

- Er is nauwelijks verandering en verbetering merkbaar sinds de reorganisatie c.q. de basis en bedrijfsvoering is niet op orde en
- Er zijn veel problemen ontstaan gerelateerd aan de (aan)sturing.

Vanaf het verschijnen van het analyserapport wordt hard gewerkt om de gehele ambtelijke organisatie door te ontwikkelen tot een professionele en zakelijke organisatie, waarbij een kwaliteitsslag wordt gemaakt naar integraal en opgavegericht werken, waar er veel meer vanuit buiten naar binnen wordt gedacht en gewerkt om de ambities te realiseren, waar men in control is. Ook in 2021 zal hier de focus op liggen.

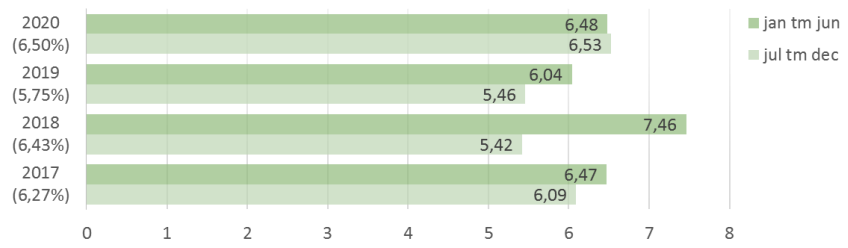
Naast het genoemde analyserapport is er een externe onafhankelijke evaluatie van de reorganisatie uitgevoerd. De uitkomsten van deze evaluatie waren in 2020 nog niet ontvangen, maar zullen in de verdere doorontwikkeling van de organisatie wel een rol spelen.

Met het uitbreken van de coronapandemie zag het leiderschapsteam zich genoodzaakt het merendeel van de medewerkers te vragen vanuit huis te gaan werken. Naar de beleving van het thuiswerken is een organisatie brede enquête uitgevoerd. Het merendeel van onze medewerkers is positief over een mix van thuiswerken en elkaar ontmoeten op kantoor, wanneer dit weer veilig mogelijk is. De uitkomsten van dit onderzoek zijn gebruikt om het Activiteit Gerelateerd Werken te actualiseren.
Activiteit Gerelateerd Werken (AGW) houdt in dat werknemers op basis van hun activiteiten een geschikte werkplek kiezen (op kantoor dan wel thuis) en dat de fysieke en virtuele werkomgeving en de organisatiecultuur hen daar ook toe in staat stellen.

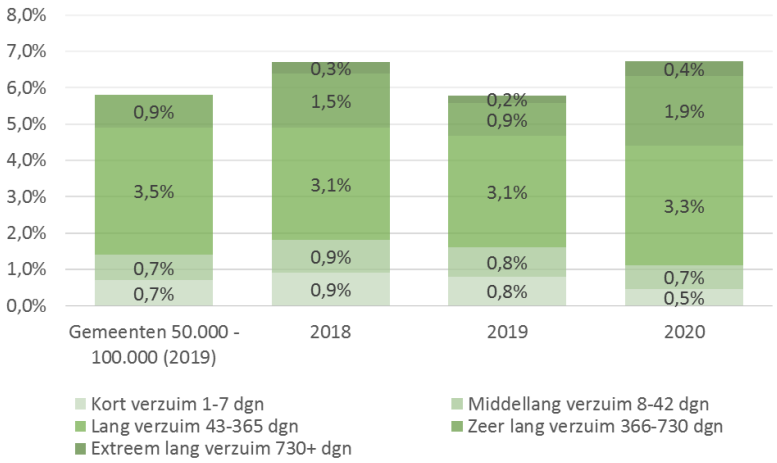
Halverwege het jaar is voorts het ontwikkeltraject voor leidinggevenden gestart bestaande uit een combinatie van vaardigheidstraining voor nieuwe teamleiders en een traject van intervisiebegeleiding voor alle teamleiders. Leidinggevenden zijn tevens geïntroduceerd in het praktijkleerprincipe, ook wel het 70:20:10 leerprincipe. Hierbij staat centraal dat medewerker en leidinggevende bewust aandacht besteden aan hoe in de praktijk (70%) geleerd wordt door leerdoelen en toewijzing van taken en projecten.

In 2020 heeft het reflectiegesprek tussen medewerker en leidinggevende vorm gekregen. Dit gesprek doet meer recht aan talentontwikkeling van onze medewerkers dan het klassieke plannen en beoordelen.
Ten slotte is voor het tweede opeenvolgende jaar het organisatie brede medewerkersonderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan bieden teamleiders handvatten om met de ontwikkeling van hun team aan de slag te gaan komend jaar.

<u>Ziekteverzuim</u>
Het ziekteverzuimpercentage in het jaar 2020 bedraagt 6,50%. Dit is een stijging ten opzichte van eerdere jaren. Zo was het ziekteverzuimpercentage in 2019 5,75%, in 2018 6,43% en in 2017 6,27%. Waarschijnlijk heeft de coronacrisis invloed gehad op het ziekteverzuimpercentage. De bevindingen zijn namelijk ook op landelijk niveau te zien.

De hoogte van het ziekteverzuimpercentage wordt ook in 2020 grotendeels bepaald door lang en zeer lang verzuim. Zowel het percentage lang verzuim als zeer lang verzuim zijn gestegen ten opzichte van 2019. Het lang en zeer lang verzuim is vergelijkbaar met het niveau in 2018.

In 2020 was de focus op ziekteverzuim onverminderd. We vinden het van groot belang om preventief te handelen en daarmee ziekteverzuim zo veel mogelijk te voorkomen. In 2020 zijn de volgende acties uitgevoerd:

- Maandelijks ziekteverzuimoverleg: ook in 2020 heeft het maandelijks ziekteverzuimoverleg met betreffende vakspecialisten plaatsgevonden om proactief trends en ontwikkelingen op te pakken. Hierin stond vaak de coronacrisis centraal.
- Ziekteverzuimtraining: begin 2020 is het eerste deel van de ziekteverzuimtraining over preventie en het stoplichtmodel georganiseerd voor leidinggevenden. Het stoplichtmodel is een instrument waarbij vrij eenvoudig de @risk-werknemers (werknemers die een verhoogd risico hebben om uit te vallen) in kaart worden gebracht. Het tweede deel van deze training volgt wanneer de coronamaatregelen versoepeld zijn.
- Thuiswerkfaciliteiten: vanwege de coronacrisis hebben de meeste medewerkers grotendeels vanuit thuis gewerkt. Daarom is er veel aandacht geweest voor thuiswerkfaciliteiten om medewerkers verantwoord te kunnen laten werken en daarmee zo veel mogelijk klachten en uitval te voorkomen.

<u>Externe inhuur</u>
De dalende lijn wat betreft het percentage ‘externe inhuur’ zet zich verder voort. Het percentage externe inhuur voor 2020 bedraagt 8,5%. In 2019 was dit nog 9,6%. Daarmee zitten we ruim onder de norm van 10%. Bij het percentage wordt de inhuur van PIT buiten beschouwing gelaten omdat we hier geen sturing op hebben. De inhuurkosten bedroegen € 5.876.834. De totale loonkosten inclusief inhuurkosten bedroegen € 68.878.417. De berekening is als volgt:
€ 5.876.834 / € 68.878.417 x 100% = 8,5%.
Inmiddels is een nota externe inhuur vastgesteld, een nadere uitwerking van het beleid rondom externe inhuur, waarbij de tarieven nadrukkelijk zijn geplafonneerd.

Processen
Onze processen moeten zo worden ingericht dat ze transparant zijn en constante kwaliteit leveren. Als we dit in de hele organisatie consequent doorvoeren dan verloopt de uitvoering van de werkzaamheden eenvoudiger, sneller en in samenhang. De tijd die ontstaat doordat er minder fouten worden gemaakt of onduidelijkheden zijn kan dan worden besteed aan complexere vragen en maatwerktrajecten.

De processen worden zó ingericht dat er logica is in de opeenvolgende processtappen. Tegelijkertijd is er ruimte voor de professional om zijn/haar werkzaamheden vorm te geven. We moeten ons daarnaast realiseren dat procesmanagement alleen werkt als het actueel is en meebeweegt met de dynamiek in onze organisatie. Nieuwe taken of nieuwe eisen in bestaande taakvelden kunnen ertoe leiden dat er nieuwe processen nodig zijn.

Lean Six Sigma
Onze (bedrijfsvoerings)processen worden doorgelicht en geoptimaliseerd. Er is gekozen voor de Lean Six Sigma methodiek. Lean Six Sigma levert een aantoonbare en duurzame verbetering van het bedrijfsresultaat op met als focus wat de klant écht belangrijk vindt. De verbeterde en snellere processen helpen ons bij het verwezenlijken van ons 'hogere' doel: een klantgerichte organisatie.
Om klaar te zijn voor de invoering van de omgevingswet is gestart met de inrichting van processen die door de omgevingswet geraakt worden.

In verband met andere keuzes op het gebied van prioritering zijn deze ontwikkelingen in 2020 getemporiseerd.

Informatiemanagement
In 2020 lag wat de informatievoorziening betreft de nadruk op het verbeteren van de bedrijfsvoering en hiermee op het verbeteren van de dienstverlening aan burgers en bedrijven. Vier doelen stonden centraal.

We voeren de verbeterplannen 'Archief op orde' uit
Aanleiding voor het project Archief op Orde vormen dossiers die nog gecontroleerd en beoordeeld moeten worden voor ze voor permanente bewaring geschikt zijn, losse documenten (zowel papieren als digitale) die tot dossiers gevormd dienen te worden en de achterstanden in de overdracht van archiefbescheiden naar het Historisch Centrum Limburg (HCL). In 2020 is een adviseur aangetrokken om de gemeente te ondersteunen. Voor de komende jaren is een plan gemaakt. Dit plan wordt onder leiding van de adviseur uitgevoerd.

We voeren het jaarplan Informatiebeveiliging en privacy uit
Om te voldoen aan de wet- en regelgeving rondom informatiebeveiliging en privacy zijn in 2020 de nodige stappen gezet. Zo is o.a. het beleid verder geactualiseerd, zijn diverse audits uitgevoerd zoals de ENSIA en pentesten, zijn de nieuwe normen voor de beveiliging van onze gebouwen geïntroduceerd en is een eerste schouw gehouden, en is de regie op onze leveranciers opgepakt. Ook is de risico-inventarisatie verder uitgewerkt, dit als basis om risico-gedreven te kunnen werken. Hierbij worden ook de lessen, geleerd tijdens de coronacrisis, meegenomen, zoals welke risico's lopen we doordat we massaal thuiswerken en welke van onze dienstverleningsprocessen zijn zo kritisch dat deze ten alle tijden moeten kunnen worden uitgevoerd. Om meer transparantie op dit vlak te geven worden vanaf de Begroting 2021 meer details opgenomen in de bestuurlijke stukken zodat het bestuur beter toezicht kan houden. Ook wordt de verplichte ENSIA audit gebruikt om meer transparantie te geven aan het bestuur.

In 2020 is op de onderwerpen beleid, mens, werkproces en techniek voortgang geboekt. Zo zijn op het gebied van beleid de Suwinet kaders opnieuw uitgewerkt (via Suwinet delen het UWV, de SVB en gemeenten persoonsgegevens voor de uitvoering van ieders wettelijke taken rondom o.a. de Participatiewet). Ook zijn verschillende uitwerkingsbesluiten uitgewerkt o.a. over het gebruik van camera's binnen de gemeentelijke gebouwen.

Op het gebied van de mens zijn voor de medewerkers de eerste stappen gezet ten aanzien van periodieke training en bewustwording. Zo zijn in samenwerking met de VNG de modules e-learning i-Bewustzijn en Veilig gebruik Suwinet aangeboden aan onze medewerkers.

Rondom de werkprocessen is een nadere risico-inschatting uitgewerkt in samenwerking met een externe partij. Doel is op basis van risico-inschatting preventief aandacht te besteden aan de hoog-risico werkprocessen. Op dit moment kent de gemeente bijna 1.100 werkprocessen. Hiervan zijn ruim 300 werkprocessen in beeld met een hoog privacy-risico. Ook is een start gemaakt om deze werkprocessen groepsgewijs verder in beeld te brengen en waar nodig verbeteringen door te voeren.

Op het gebied van techniek en (technische) informatieveiligheid zijn forse stappen gezet. Hierbij wordt risico-gedreven gewerkt. Om de risico's goed in beeld te krijgen zijn bijvoorbeeld testen uitgevoerd door externe deskundigen (pentesten) waarbij zij toegang proberen te krijgen tot ons netwerk. Het is hen niet gelukt in te breken, zelfs niet met detailinformatie over de opzet van het netwerk. Omdat een steeds groter deel van onze ICT echter in de cloud staat, is ook een start gemaakt om de beveiliging hiervan beter in beeld te brengen en waar nodig verbeteringen door te voeren. In 2020 is uiteraard ook gewerkt aan de informatiebeveiliging voor het nieuwe stadskantoor en het verbouwde raadhuis.

We treffen voorbereidingen voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet
De nieuwe omgevingswet vereist aanpassingen in de informatievoorziening. Onder andere op het vlak van vergunningverlening en op het vlak van ruimtelijke plannen wijzigen processen en is behoefte aan meer of andere informatie. Landelijk is er een Digitaal Stelsel Omgevingswet ontwikkeld, waar elke gemeente op aan moet sluiten.
Wat vergunningverlening, toezicht en handhaving betreft, neemt de gemeente Heerlen deel aan het SGIV-project (Samenwerkingsverband Gemeenschappelijke Informatievoorziening Vergunningen, Toezicht en Handhaving) van de provincie Limburg. In dit verband is nieuwe software aangeschaft, Squit 2020 van Visma Roxit. In 2020 zijn de voorbereidingen voor ingebruikname in 2021 getroffen.

Een tweede component vormt de Plansoftware voor het registreren van ruimtelijke plannen. Nieuwe aanvragen zullen op grond van de Omgevingswet ondergebracht moeten worden in nieuwe Plansoftware. In 2020 is de inkoopstrategie voor de (nieuwe) benodigde software bepaald. In de 2e helft van 2020 heeft de voorbereiding van besluitvorming plaatsgevonden. Er is akkoord gekomen om de huidige plansoftware, DeztaSuite, te kunnen upgraden naar een nieuwe verbeterde versie. De huidige software is namelijk nog nodig tot 2025 voor het afhandelen van de op dit moment lopende WRO-procedures, die nog lopen volgen de huidige ruimtelijke wet- en regelgeving.

Een derde component in het kader van de Omgevingswet is software voor toepasbare regels. Dit betreft begrijpelijke vraagbomen voor initiatiefnemers. Hiervoor zijn in 2020 nog geen voorbereidingen getroffen.

We voeren het traject zaakgericht werken uit
Bij zaakgericht werken staat het verbeteren van interne bedrijfsvoering én het verbeteren van de dienstverlening aan burgers en bedrijven centraal. Het project 'Slim digitaal samenwerken' heeft als opdracht het zaakgericht werken in te voeren en nieuwe software hiervoor aan te schaffen. Medio 2020 is een aanbestedingstraject gestart voor nieuwe software. Synchroon hieraan is begonnen met een nieuwe inrichting van de processen in het huidige zaaksysteem. Met die nieuwe inrichting voldoen we aan de gestelde wet –en regelgeving (AVG, BIO, Archiefwet) en kunnen we met een zo minimaal mogelijke inspanning overstappen naar het nieuwe systeem. De nieuwe software is begin 2021 voorlopig gegund.

Innovatie
Er is in 2020 samen met de partijen uit het ecosysteem gewerkt aan de totstandkoming van een tweetal labs. Een Public Services Lab (PSL) waarin concrete oplossingen worden bedacht voor de dienstverlening van gemeenten met behulp van 'slimme' technologieën zoals kunstmatige

intelligentie. De gemeente Heerlen, de VNG en de Brightlands Smart Services Campus (BSSC) hebben inmiddels de samenwerkingsovereenkomst getekend (maart 2021) en het PSL is gestart. Daarnaast is er vanuit de landelijke Artificial Intelligence-coalitie de wens om te komen tot een aantal labs in Nederland die zich specialiseren in de wettelijke, juridische, ethische en sociale aspecten van de inzet van kunstmatige intelligentie (ELSA-lab). Dit ELSA-lab zal zich met name richten op armoede, schulden en personal finance. Begin 2021 is bekend geworden dat op de BSSC een AI-hub zal vestigen en daarmee is de basis voor het tot stand komen van het ELSA-lab gelegd.

Huisvesting 2020 en verder
In 2020 is er gewerkt aan 2 lijnen voor de huisvesting:

1. De nadere uitwerking voor het werkconcept "Heerlens Werk"
   Bij deze uitwerking is gekeken naar 3 onderdelen/werkstromen:
   a) Werkstijl: mensen begeleiden in toepassing van het werkconcept, om interactief met de omgeving te werken, volgens de Heerlense Waarden.
   b) Werkplek: mensen toerusten om flexibel in tijd en plaats digitaal samen te werken, met toegang tot alle relevante processen en informatie.
   c) Werkruimte: realiseren van een functionele inrichting van het nieuwe stadskantoor, een interieur dat Heerlense service en samenwerking ondersteunt.
2. De bouw van het nieuwe stadskantoor, nadere uitwerking van het ontwerp en voorbereidingen op de verbouwing Raadhuis. Eind 2019 is de sloop afgerond van het oude stadskantoor en begin 2020 is de bouw gestart. Oplevering van de nieuwbouw is gepland in augustus 2021.

Verordening artikel 213a Gemeentewet
In de verordening artikel 213a is vastgelegd dat het college jaarlijks de doelmatigheid van het gevoerde bestuur onderzoekt, de doeltreffendheid van onderdelen van programma's en paragrafen toetst en hierover verantwoording aflegt in de jaarrekening.

In 2020 hebben wij, net zoals in 2019, de digitale veiligheid gemonitord (zie in deze paragraaf onder informatie management). Nieuwe onderzoeken betreffen 'Fraude risico analyse' en onderzoek naar de 'Analyse inkoop' ten behoeve van een efficiënte en professionalisering van onze (Europese) inkoop.

<u>Fraude-risico analyse</u>
In 2020 is een start gemaakt met nadere uitrol van de fraude risico analyse in de organisatie. Op bestuurlijk niveau is er onder andere met de burgemeester van gedachten gewisseld over dit onderwerp.
Er zijn presentaties en workshops georganiseerd met het management team en de teamleiders. Om te komen tot een borging van de fraude risico analyse en dan met name dat fraude en risico inschattingen als onderdeel van ons werk worden gezien, was ons doel om na de inleidende presentaties en workshops een verdere uitrol in de organisatie te realiseren. Door de beperkingen voor de organisatie als gevolg van de Corona maatregelen heeft deze uitrol in 2020 niet kunnen plaatsvinden.

<u>Analyse inkoop</u>
Met betrekking tot de analyse van de inkopen is het de bedoeling dat wij besparingen realiseren en ons inkoopproces professionaliseren. Bij besparingen ligt de nadruk op het bundelen van bedrijfsonderdelen en leveranciers en het benutten van (raam)contracten en inkoopprocedures.
Daarnaast wordt dit instrument gebruikt om te bepalen of wordt voldaan aan Inkoop en Aanbestedingsregels. Ook in 2020 heeft er een analyse inkoop plaatsgevonden alsook de toets op de inkoop- en aanbestedingsregels. Om nog meer sturing te krijgen op inkopen wordt er nog gewerkt aan het vormen van een contractenregister.

Personeelsgerelateerde lasten

De personeelsgerelateerde lasten zijn verdeeld over meerdere programma's en kernthema's. Om binnen deze complexiteit transparant te blijven, hebben we ervoor gekozen centraal de verantwoording van afwijkingen op personeelsgerelateerde lasten ten opzichte van de begroting te rapporteren. In de toelichting per kernthema wordt bij de 3e w-vraag via de volgende zin verwezen naar dit onderwerp: 'Centrale verantwoording personeelsgerelateerde lasten'.
De totale afwijking op personeelsgerelateerde lasten in 2020 is -/- € 1,7 miljoen op een totaal van circa € 69 miljoen. Deze afwijking van 2,3 procent kan, zoals al voor een groot deel in de novembernota gemeld, als volgt worden verklaard:

- Pensioenpremie -/- € 726.000

Deze afwijking wordt verklaard door de stijging van de pensioenpremie in 2020.

- Generatiepact -/- € 584.000

Grotere instroom bij aankondiging beëindiging van de generatiepactregeling.

- Frictiebudget € 288.000

Minder lasten door meer succesvolle plaatsingen van Herplaatsingskandidaten.

- Extra tijdelijke formatie Toegang -/- € 500.000

De voorziene afbouw van Jeugdconsulenten bij het Expertiseteam blijkt niet haalbaar. Dit heeft meerdere redenen. Voornamelijk vanwege groei van het aantal casussen van de Expertiseteams en toenemende complexiteit, alsmede verwachte extra doorstroom vanuit Veilig Thuis, is voor 2020 een tijdelijke formatie van jeugdconsulenten benodigd.

- Overige -/- € 190.000

Dit betreffen de uitgaven rond de afwikkeling van de reorganisatie en de organisatieontwikkeling, en een cumulatie van diverse kleinere extra bezuinigingen bij de teams, zoals minder uitgaven aan opleidingen en attenties. Waarbij de teams streng keken naar het invullen van vacatures, sturen op kostenreductie, elke uitgave afwegen en afzetten tegen op andere wijze werk oppakken of getemporiseerd oppakken.

Corona

<u>Algemeen</u>
Het coronavirus en de maatregelen die wereldwijd worden genomen, hebben een grote impact op onze samenlevingen en ons gedrag. Het is inmiddels een jaar geleden dat wij geconfronteerd werden met corona of wel COVID-19. Dat was het begin van een gezondheidscrisis. Het werd vervolgens – daarbovenop - een diepe economische crisis. Ondertussen is het ook een sociaal-maatschappelijke crisis geworden. We worden allemaal op de één of andere manier getroffen door het virus. Sommigen doordat zij direct door de ziekte geveld zijn, anderen doordat andere zorg is uitgesteld of doordat zij geraakt worden door de maatregelen die we moeten nemen om het virus te bestrijden.

Door de vele onzekerheden is het moeilijk te voorspellen hoe de komende maanden eruit zullen zien. Wat we wel weten is dat vaccineren, testen en naleving van de maatregelen de weg uit de crisis is. De eerste positieve effecten van de vaccinatie zijn er, maar we zijn er nog lang niet. Er wordt hard gewerkt om het virus onder controle te krijgen.

De samenleving staat nog steeds op zijn kop en dit raakt de kwetsbaren het meest. Deze pandemie heeft grote gevolgen voor de gezondheid van de bevolking, onze samenleving en economie. Deze gevolgen zijn o.a. het toenemen van eenzaamheid, oplopen van schulden en vergroten van uitkeringsafhankelijkheid van onze inwoners. Daarnaast worden we geconfronteerd met inhaalzorg en met een stijging in het aantal en complexiteit in de hulpvragen. Dit vergt zowel van onze zorgaanbieders als van ons aanzienlijke inspanningen.

Tegelijkertijd is duidelijk dat de economische gevolgen van corona langer bij ons zullen blijven. Die gevolgen zijn soms grimmig en niet voor iedereen gelijk. Steeds meer ondernemers zijn door de lange duur van de crisis door hun reserves heen en hebben geld nodig om de vaste lasten te betalen en nieuwe voorraden in te kunnen kopen. Ook dreigt een groep mensen tussen de wal en het schip te raken vanwege fors inkomensverlies door de coronamaatregelen. Het zicht op herstel is nog beperkt of ligt ver in de toekomst.

Bovendien leidt de huidige crisis ook tot permanente veranderingen. We zitten in een diepe recessie. De economische situatie vraagt om samenwerking tussen allerlei partijen: werkgevers en werkenden, sociale partners, onderwijs, uitvoeringsorganisaties, gemeenten en de rijksoverheid. Het kabinet biedt daarom perspectief met als vervolg op de noodpakketten een omvangrijk, breder steun- en herstelpakket, waarbij naast steun ook aandacht is voor investeringen en een sociaal pakket is gepresenteerd. Ook wij als gemeente Heerlen hebben volop te maken met de maatschappelijke en financiële gevolgen van deze crisis. Dit gebeurt door het geven van uitvoering aan een aantal rijksmaatregelen, maar ook door initiatieven van onszelf. Onvermijdelijk hebben deze maatregelen financiële consequenties. In 2021 zullen we nog steeds te maken hebben met de gevolgen van de crisis waar we nu in zitten.

<u>Impact voor Heerlen</u>
De financiële gevolgen van de coronacrisis worden door ons voortdurend in beeld gebracht. Dit is belangrijk omdat we na afloop van de periode de gevolgen van de crisis voor onze financiële huishouding in beeld willen hebben. Voor diverse kosten worden wij gecompenseerd door het Rijk. Om deze compensatie te ontvangen is het van belang om de exacte kosten te kunnen verantwoorden. In deze situatie zijn we uiteraard ook bezig met het in kaart brengen van risico's. Onder andere op het terrein van cultuur en evenementen zijn er organisaties/instellingen die inkomsten mislopen. Ondernemers in de stad en maatschappelijke instellingen hebben het moeilijk. Dit is een landelijk beeld dat zich vanzelfsprekend ook in Heerlen voordoet. De financiële continuïteit van ondernemers en (maatschappelijke) instellingen komt naarmate deze crisis langer duurt steeds nadrukkelijker in gevaar. Hoe langer deze situatie nog duurt, hoe groter de consequenties zijn, maar hoe beter we de risico's in beeld kunnen brengen. Hierdoor kan een situatie ontstaan waarin diverse partijen de handen ineen slaan om tot oplossingen te komen. Dit kan ook voor ons als gemeente een financieel risico vormen.

Tabel Financiële gevolgen van de coronacrisis boekjaar 2020

Programma / Kernthema	1. Voorfinanciering /Verschuiving liquiditeit /versneld uitbetalen	2. Voorfinanciering gemeente 100% vergoed door Rijk	3. Voorfinanciering gemeente; met verwachte vergoeding vanuit Rijk	4. Voorfinanciering gemeente; gedeeltelijke vergoeding Rijk	5. Verwachte niet te declareren kosten bij Rijk/derden	6. Verwachte opbrengsten/ minder kosten	7. Totaal (kolom 1 t/m 6)	8. Financiële risico's
0. Bestuur en Ondersteuning								
0. KT Dienstverlening	0	0	0	0	121	0	121	0
0. KT Middelen en heffingen	0	0	656	0	185	-112	729	200
0. KT Bestuur	0	0	0	0	25	0	25	0
Totaal 0. Bestuur en Ondersteuning	**0**	**0**	**656**	**0**	**331**	**-112**	**875**	**200**
2. Verkeer en vervoer								
2. KT Wegen, straten en pleinen	0	0	0	0	42	0	42	0
Totaal 2. Verkeer en vervoer	**0**	**0**	**0**	**0**	**42**	**0**	**42**	**0**
3. Economie								
3. KT Economie	0	0	104	0	49	0	153	0
3. KT Economische promotie	0	0	0	89	0	-20	69	0
Totaal 3. Economie	**0**	**0**	**104**	**89**	**49**	**-20**	**222**	**0**
5. Sport en recreatie								
5. KT Cultuur	0	0	0	0	617	0	617	0
5. KT Sport	0	0	0	205	0	0	205	0
5. KT Cultureel Erfgoed	0	0	240	0	6	0	246	0
Totaal 5. Sport en recreatie	**0**	**0**	**240**	**205**	**623**	**0**	**1.068**	**0**
6. Sociaal domein								
6. KT Inkomensondersteuning	0	8.764	21	0	0	-1.182	7.603	50
6. KT Jeugd maatwerkvoorzieningen	0	0	577	0	0	0	577	0
6. KT Volwassen Maatwerkvoorzieningen	0	0	1.249	123	0	-199	1.173	0
6. KT Arbeidsmarkt	0	0	0	2.100	0	0	2.100	0
6. KT Sociale basisvoorzieningen	0	0	0	0	0	-36	-36	0
Totaal 6. Sociaal domein	**0**	**8.764**	**1.847**	**2.223**	**0**	**-1.417**	**11.418**	**50**
7. Volksgezondheid en milieu								
7. KT Begraafplaatsen	0	0	18	0	0	0	18	0
7. KT Riool, afval en milieubeheer	0	0	0	0	0	-78	-78	0
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu	**0**	**0**	**18**	**0**	**0**	**-78**	**-60**	**0**
8. VHROSV								
8. KT Centrum	0	0	0	0	0	-114	-114	0
Totaal 8. VHROSV	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-114**	**-114**	**0**
Eindtotaal	**0**	**8.764**	**2.865**	**2.517**	**1.045**	**-1.741**	**13.451**	**250**

Bedragen x €1000

Resumerend:
Uit het overzicht blijkt dat het financiële nadeel van de coronacrisis exclusief de risico's € 13,45 miljoen bedraagt.

Kolom 1: Betreft alleen voorfinanciering of versnelde betaling en heeft geen invloed op het gemeente resultaat.

Kolom 2: Betreft een 100% vergoeding van het Rijk; dit heeft betrekking op de kosten die samenhangen met de Rijksmaatregelen op basis van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) en de kapitaalverstrekkingen aan ondernemers ter hoogte van € 8,8 miljoen. Deze kosten worden op basis van nacalculatie afgerekend en voorgefinancierd door het Rijk.

Kolom 3 en 4: Deze kosten worden door het Rijk geheel of gedeeltelijk vergoed en betreft een bedrag van € 5,4 miljoen.

Kolom 5: Deze kosten komen voor rekening van de gemeente zelf en betreft een bedrag van € 1 miljoen.

Kolom 6: Deze opbrengsten of minder kosten komen ten gunste van de gemeente en betreft een bedrag van € 1,7 miljoen.

Kolom 7: Hierover lopen wij een risico en betreft een bedrag van € 250.000.

Het RIJK heeft in 2020 een aantal steunpakketten toegezegd en uitbetaald voor een totaalbedrag € 7,6 miljoen (excl. Tozo). Een deel van de beschikbare middelen zijnde € 1,2 miljoen is weliswaar ontvangen in 2020 maar de uitgaven worden pas in 2021 gerealiseerd. In de voorliggende jaarrekening wordt het voorstel gedaan om deze middelen voor uitvoering over te hevelen naar 2021. Hiermee worden zowel de inkomsten als uitgaven in het juiste boekjaar verantwoord. Resteert voor 2020 € 6,4 miljoen. Uit bovenstaande gegevens blijkt dat de totale coronakosten in 2020 € 4,7 miljoen bedragen (kolom 3 t/m 6). De beschikbare middelen voor 2020 zijn zoals vermeld zijn € 6,4 miljoen en dit betekent een saldo voor de gemeente Heerlen van € 1,7 miljoen. Gezien de grote onzekerheden rondom corona wordt voorgesteld deze geldmiddelen over te hevelen naar een bestemmingsreserve corona.

Foto: Luc Lodder

3.6 Verbonden partijen

In de paragraaf Verbonden partijen wordt zowel bij de begroting als bij de jaarrekening, een beeld geschetst van derde rechtspersonen, waarmee de gemeente een bestuurlijke en/of een financiële relatie heeft.
Het financieel belang bestaat uit middelen die aan de verbonden partij beschikbaar zijn gesteld en die niet verhaalbaar zijn bij een faillissement van de verbonden partij. De financiële relatie komt voort uit het verstrekken van kapitaal in de vorm van risicodragend kapitaal (aandelen), een lening of een borgstelling, een subsidie, structurele opdrachten inclusief een bijdrage of een combinatie van deze mogelijkheden. Het bestuurlijk belang verwijst naar, hetzij de zeggenschap uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Een verbonden partij kan zijn een deelneming in een vennootschap, een gemeenschappelijke regeling, een stichting of vereniging indien de gemeente een zetel in het bestuur heeft én een financieel risico (met juridische afdwingbaarheid) loopt.

Voor de gemeente is het belangrijk om inzicht te hebben en te houden in:
- de realisatie van doelstellingen;
- activiteiten;
- financiën;
- bestuursverantwoordelijkheden en
- bevoegdheden van de verbonden partijen.

De gemeente heeft een financiële en/of bestuurlijke relatie met de volgende organisaties, die verderop afzonderlijk uitgebreid worden toegelicht:

Naamloze Vennootschappen	**Programma**
Bank Nederlandse Gemeenten	Bestuur en Ondersteuning
Enexis Holding	Bestuur en Ondersteuning
Grensoverschrijdend Bedrijventerrein (Avantis)	Economie
Parkstad Limburg Theaters	Sport, Cultuur en Recreatie
Reinigingsdiensten Rd4	Volksgezondheid en Milieu
Waterleidingmaatschappij Limburg	Volksgezondheid en Milieu

Besloten Vennootschappen	**Programma**
Claim Staat Vennootschap	Bestuur en Ondersteuning
Internationale Bau Ausstellung (IBA)	Bestuur en Ondersteuning
Publiek Belang Electriciteitsproductie	Bestuur en Ondersteuning
Avantis services	Economie
Beitel-Zuid (Bedrijventerrein Trilandis)	Economie
Schaesbergerveld	VHROSV
Nazorg Limburg	Volksgezondheid en Milieu
Woonwijzerwinkel	Duurzaamheid

Certificaten van aandelen	**Programma**
Holding Stadion Kerkrade B.V.	Economie

Gemeenschappelijke regelingen	**Programma**
Regio Parkstad Limburg	Veiligheid
Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Veiligheid
Reinigingsdiensten Rd4	Volksgezondheid en Milieu
Regionale Uitvoeringsdienst	Bestuur en Ondersteuning
Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg	Volksgezondheid en Milieu
Kredietbank Limburg	Sociaal Domein

Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg	Sociaal Domein
Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen	Bestuur en Ondersteuning
Gegevenshuis	Bestuur en Ondersteuning
Omnibuzz	Sociaal Domein
Werkgeversservicepunt Parkstad	Sociaal Domein
Regionaal Historisch Centrum Limburg	Bestuur en Ondersteuning

Stichtingen	**Programma**
Stichting World Trade Center (WTC)	Economie
Stichting WerkvoorHeerlen	Sociaal Domein

Visie op verbonden partijen
Het uitgangspunt bij het gebruik maken van een verbonden partij moet zijn, dat deze verbonden partij aansluit bij het realiseren van de beoogde doelstelling. Er wordt altijd een afweging gemaakt of de voordelen (kostenbesparing, kwaliteit, vermindering kwetsbaarheid) voldoende opwegen tegen de nadelen (afname van invloed, risico's) van deelname aan een verbonden partij en of de activiteiten van de verbonden partij het publiek belang dienen.

Beleidsvoornemens en –realisatie omtrent de verbonden partijen
In eerste instantie wordt, wanneer voor het realiseren van doelstellingen wordt gekozen voor een verbonden partij, gekozen voor een publiekrechtelijke rechtsvorm. In sommige gevallen kunnen echter redenen zijn te kiezen voor de privaatrechtelijke vorm.

Om te komen tot een beslissing wel of géén gebruik te maken van een bepaalde verbonden partij, wordt een business case opgezet om zakelijke afwegingen te maken. Hierin worden onder andere de vorm, de doelstellingen, de activiteiten, reden tot verbintenis, het belang, de (juridische/financiële) risico's en beheersmaatregelen van de verbonden partij afgewogen.
Een besluit tot deelname aan of oprichting van een verbonden partij hangt daarnaast af van volledige duidelijkheid omtrent:
- juridische bevoegdheden en aansprakelijkheid;
- vertegenwoordiging;
- bijdrage aan het realiseren van doelstellingen;
- besluitvormingsaspecten;
- financiële aspecten;
- informatievoorziening en
- de mogelijkheden tot uittreden.

De antwoorden op bovengenoemde zaken worden ter oordeelsvorming in een zienswijzeprocedure altijd aan de gemeenteraad voorgelegd.

In de Planning & Control cyclus (P&C-cyclus) is ingebed dat de bestaande verbonden partijen allemaal uitgebreid aan bod komen in de begroting en de jaarrekening. Door deze inbedding wordt de uitvoeringswijze per verbonden partij regelmatig herbevestigd door de gemeenteraad.

Voor verdere beleidsuitgangspunten omtrent verbonden partijen verwijzen wij ook naar de nota Verbonden partijen 2017, in de gemeenteraad vastgesteld op 25 oktober 2017.

Verbonden partijen

Verbonden partij	**Bank Nederlandse Gemeenten N.V. (BNG Bank)**
Vestigingsplaats	Den Haag
Soort verbonden partij	Naamloze Vennootschap
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen met maatschappelijk belang. Het doel is een goede toegankelijkheid tot de geld- en kapitaalmarkt.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Het beleid van de gemeente Heerlen is erop gericht zo goedkoop mogelijk onze financiering aan te trekken. De BNG helpt daarbij.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	De gemeente Heerlen heeft 424.827 aandelen BNG in haar bezit en in 2020. Het dividend over boekjaar 2019 welk verantwoord wordt in 2020 is vastgesteld op € 1,27 per aandeel. Dit betekent voor de gemeente Heerlen een bedrag € 539.530. Vanwege de coronapandemie wordt dit dividend pas in 2021 uitgekeerd. BNG Bank streeft niet naar winstmaximalisatie, maar naar maatschappelijke impact en een redelijk rendement voor de aandeelhoudende overheden. Over 2020 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van EUR 221 miljoen (2019: EUR 163 miljoen). Het dividend over boekjaar 2020 wordt in 2021 uitgekeerd en is een bedrag van € 768.937. Voor het begrotingsjaar 2021 is geraamd een bedrag van € 539.530. Dit betekent een voordeel van € 229.407 in 2021 Vooruitzichten Door de ingrijpende maatschappelijke en financiële gevolgen van de COVID-19-pandemie blijven klanten onzeker. BNG Bank zal blijven doen wat mogelijk is om haar klanten te ondersteunen. De volatiliteit op de financiële markten zal ook in 2021 als gevolg van de pandemie naar verwachting groot blijven en dat maakt het doen van voorspellingen over het verwachte nettoresultaat 2021 niet verantwoord.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Lagere winst bij BNG leidt tot minder dividendinkomsten bij gemeenten.
Afbreukrisico bij géén deelname	Niet van toepassing
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Heerlen is aandeelhouder van de BNG, net als vele andere gemeenten.
Bestuurlijke	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de

vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financiële resultaat 2020	Nettowinst na belasting € 221 miljoen (2019: € 163 miljoen)	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Financieel belang	424.827 aandelen met een boekwaarde van € 1.062.000	424.827 aandelen met een boekwaarde van € 1.062.000
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 4.887 miljoen	€ 5.097 miljoen
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 144.802 miljoen Achtergestelde schulden: € 33 miljoen	€ 155.262 miljoen Achtergestelde schulden: € 35 miljoen

Verbonden partij	**Enexis Holding N.V.**
Vestigingsplaats	's Hertogenbosch
Soort verbonden partij	Naamloze Vennootschap
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	Altijd en overal in het voorzieningen gebied van Enexis kunnen beschikken over energie, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven. Enexis beheert (via haar dochtervennootschap Enexis Netbeheer BV) het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state-of-the-art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: •Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld; •Betrouwbare energievoorziening; •Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten; •Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; •Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	De rol van Enexis is bepalend voor tijdige realisatie van de energietransitie. Enexis is dan ook een strategische partner, waarbij de alliantie

	tussen Enexis en decentrale overheden door zowel concrete als strategische samenwerking een belangrijk fundament biedt voor het kunnen behalen van de doelstellingen ten aanzien van broeikasgasreductie en duurzame opwek. De energietransitie een systeemtransitie die de hele maatschappij aangaat. Om deze transitie te realiseren moeten we over van een centraal gestuurd, fossiel energiesysteem naar een meer decentraal, duurzaam energiesysteem en op duurzame energiebronnen. Dit vraagt forse aanpassingen in energienetwerk en -dienstverlening. Bovengenoemde doelstellingen en strategieën van Enexis zijn hierop gericht. Een belangrijk principe uit de Energieagenda - "Streven naar energierechtvaardigheid, draagvlak en draagkracht" - betekent onder meer dat we de maatschappelijke kosten van de energietransitie zo laag mogelijk willen houden en rechtvaardig willen verdelen. Een energiesysteem dat betaalbaar is in ontwikkeling en onderhoud, betekent dat er afwegingen gemaakt moeten worden tussen de inzet van bronnen ten opzichte van de investeringen in het transport- en opslagsysteem. Enexis is betrokken bij het proces waarin we ons een beeld vormen van de verdere inrichting van ons energiesysteem. Aangezien de capaciteit van het elektriciteitsnet op meerdere plekken (zeer) beperkt is, vraagt dit investeringen in de uitbreiding van het netwerk (zowel op de korte als lange termijn). Per 2020 publiceert Enexis iedere 2 jaar investeringsplannen met een zichttermijn van 10 jaar. De Investeringsplannen voor elektriciteit en gas 2020-2030 bevatten de uitbreidings- en vervangingsinvesteringen voor de elektriciteits- en gasnetten in het gehele beheersgebied van Enexis. Schaarste van netcapaciteit vraagt naast uitbreiding ook om het optimaal benutten van de beschikbare ruimte. Enexis neemt deel aan het gesprek dat is gericht op het maken van afspraken over de planning van opwek en vraagsturing in relatie tot de netcapaciteit, en in relatie tot andere opgaven als woningbouw, bedrijventerreinen, laadpalen, etc. Een belangrijke schakel in de uitvoering van het Klimaatakkoord en in het behalen van de doelstellingen, zijn de Regionale Energiestrategieën (RES'en). Dit instrument om met maatschappelijke betrokkenheid te komen tot regionale keuzen voor duurzame opwekking van elektriciteit (1), de warmtetransitie in de gebouwde omgeving (2) en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur (3), raakt de taak van de netbeheerder direct. Naast het RES-proces zal de transitie van de industrie een groot effect hebben op de energie-infrastructuur en vice versa. Net als de samenwerking met Enpuls, de organisatie binnen Enexis Group ingericht op conceptontwikkeling voor het versnellen van de energietransitie, op het gebied van sociale innovatie en sociale inclusie in de energietransitie.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de	Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer.

gemeente	Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Naar verwachting zal het uit te keren dividend in 2021 (over de winst van 2020) dalen naar ongeveer € 75 miljoen. In 2022 is de prognose dat het uit te keren dividend gehalveerd zal zijn ten opzichte van 2020 (€ 50 mln.). In 2022 worden namelijk de tarieven door de Autoriteit Consument & Markt (ACM) opnieuw bepaald en zal de impact van de lage rente zich nadrukkelijk (negatief) doen gelden. De effecten van de coronacrisis op de lange termijn zijn nog onduidelijk.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Niet van toepassing	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Heerlen is aandeelhouder van Enexis, net als vele provincies en gemeenten binnen het verzorgingsgebied (Noordwest Nederland, Brabant & Limburg) van Enexis. De krachten van alle Limburgse aandeelhouders zijn gebundeld in VEGAL.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financiële resultaat 2020	€ 108 miljoen (2019: € 210 miljoen) Deze afname wordt met name veroorzaakt door een stijging van de inkoopkosten TenneT ter hoogte van € 63 miljoen en een dotatie van € 42 miljoen aan de VpB-latentie vanwege het terugdraaien van een aangekondigde verlaging van het VpB-tarief van 25% naar 21,7% per 2021. De coronacrisis heeft in 2020 geen materiële impact gehad op het financieel resultaat van Enexis. Dividenduitkering aan gemeente Heerlen was in 2020 €218.574	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Financieel belang	311.850 aandelen (0,20834%) met een boekwaarde van € 302.554	311.850 aandelen (0,20834%) met een boekwaarde van € 302.554
Verstrekte lening	€ 0	€ 1.041.707
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 4.112 miljoen	€ 4.116 miljoen
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 4.146 miljoen	€ 4.635 miljoen

Verbonden partij	**Grensoverschrijdend Bedrijventerrein (Avantis)**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Naamloze Vennootschap
Programma	3. Economie
Doel en openbaar	Het aantrekken van bedrijven om te zorgen voor economische activiteit

belang verbonden partij	en werkgelegenheid in de regio.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De gemeente neemt deel aan Avantis in verband met het belang voor de economie en de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de regio. Het beleid van de gemeente Heerlen is erop gericht een aantrekkelijk werkklimaat te bevorderen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Er zijn drie grote opties voor in totaal 140.000m2 afgegeven waarvan eind 2020 één van deze opties is omgezet in een daadwerkelijk verkoopcontract aan Scannel. Het betreft een perceel van ongeveer 66.000m2 verkocht voor een totaalbedrag van € 5,9 miljoen. We gaan ervan uit dat ook de andere twee opties begin 2021 worden omgezet in een definitieve verkoop. Dit betekent niet alleen een omzet van ongeveer € 4,4 miljoen maar ook een behoorlijke inkomende liquiditeitenstroom. PEM RWTH heeft door de aankoop van het voormalig Solland Sollar gebouw het bedrijventerrein een grote boost gegeven. Veel aan de PEM RWTH gelieerde partijen wensen zich in nabijheid te vestigen, zoals een battery test center van de TüV (2 grootste testcenter van Duitsland). Daarnaast wenst zowel PEM RWTH als de gelieerde partijen verder te investeren. Tevens is DocMorris gestart om meerdere externe (Duitse) locaties te verplaatsen naar Avantis, de groeiverwachting van DocMorris is enorm en willen naast distributie zich meer op AI en digitalisering vanuit Avantis gaan richten. Op zowel Duits als Nederlands grondgebied lopen er meerdere acquisitie trajecten. Bij realisatie geven deze trajecten een grote impuls voor de economische ontwikkeling van de Euregio. Ook andere reeds gesettelde bedrijven willen verder uitbreiden waardoor de werkgelegenheid sterk zal toenemen. Indien bovenstaande verwachtingen doorzetten, zal gedurende 2021 het aantal vrije percelen op Avantis beperkt worden. Avantis groeit verder uit als een hightech bedrijven terrein zoals we dit in eerste instantie voor ogen hadden. De RWTH wil samen met de Regio Nordrhein Westfalen, Parkstad en Heerlen van Avantis een voorbeeld maken voor de toekomstige ontwikkeling van bedrijventerreinen, dit heeft geleid tot het opzetten van het Humanotop-studie. De aangesloten partijen (Avantis, Gemeente Heerlen, Stadt Aachen en de regio's) zullen samen bepalen hoe deze studie wordt geconcretiseerd waardoor dit gebied als een voorbeeld dient voor Euregionale samenwerking en kansen in Europa.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toeppassing
Afbreukrisico bij géén deelname	Het verliezen van zeggenschap/ aantrekkingskracht als gemeente op het gebied van het binnenhalen van werkgelegenheid.
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing
Bestuurlijke	Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene

betrokkenheid	vergadering van aandeelhouders. De gemeente Heerlen is aandeelhouder voor 25%. Medeaandeelhouders zijn ieder voor 25% Stadt Aachen, Ministerium für Wirtschaft, Mittelstand und Energy van NRW en LIOF.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder welzijn, armoedebestrijding en centrumontwikkeling via de AVA en de wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de RvC. De directie wordt gevoerd door de wethouder economie, arbeidsmarkt en sport.	
Financiële resultaat 2020	Prognose resultaat 2020 een verlies van € 102.417	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Financieel belang	- 25% aandelenkapitaal met een boekwaarde van € 1.127.895	- 25% aandelenkapitaal met een boekwaarde van € 1.127.895
	In 2012 is een lening verstrekt aan Avantis van € 6,5 miljoen per aandeelhouder. Inmiddels is deze lening verlengd tot 31 december 2023. Van het nominale bedrag van de verstrekte lening van € 6,5 miljoen resteert per ultimo 2020 een bedrag van € 4,7 miljoen. Door de verkoop aan Scannel is het mogelijk om in maart 2021 wederom een bedrag van € 1,5 miljoen af te lossen op deze lening. Na deze aflossing is meer dan de helft van het nominale bedrag inmiddels afgelost en bedraagt de restschuld nog € 3,2 miljoen. De andere geplande verkopen in 2021 zullen zeker leiden tot een extra aflossing van de lening in 2021. Al met al zeer goede vooruitzichten	
Vermogenspositie (eigen vermogen)	-/- € 3.535 miljoen	-/- € -3.842 miljoen
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 19.838 miljoen	€ 18.838 miljoen

Verbonden partij	**Parkstad Limburg Theaters (PLT)**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Naamloze Vennootschap
Programma	5. Sport, Cultuur en Recreatie
Doel en openbaar belang verbonden partij	PLT biedt een dynamische programmering die een spiegel is van de huidige cultuur, reflectie biedt op de werkelijkheid en inspireert tot creativiteit en vernieuwing.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Het uitvoeren en verzorgen van een goed cultuurbeleid en podiumkunsten in Parkstad. Het realiseren van de programmeerdoelstellingen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	- Aanpak van Grunsvenplein/Central Park door gemeente (en IBA) in kader van regiodeal in relatie tot ambitie van theater om buitenruimte met binnenruimte te verbinden. - PLT zet in op structurelere samenwerking en afstemming met andere podia in het land en heeft de ambitie om vergaand samen te werken met de andere podia in de Stedelijke Cultuurregio Zuid.

Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	De coronacrisis heeft een grote negatieve impact op het theater. Gedurende enkele maanden is PLT dicht en heeft het geen publieksinkomsten. Vooralsnog hebben de ministeries van BZK en OCW middelen voor de regionale culturele infrastructuur beschikbaar gesteld waardoor coronatekorten opgevangen kunnen worden. Echter is onduidelijk hoe lang de crisis duurt en welke impact dit heeft op de bedrijfsvoering voor de lange termijn.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Minder interessant cultureel aanbod en creatieve kruisbestuiving in de gemeente Heerlen.	
Alternatieven voor géén deelname	Aansluiten bij een andere aanbieder van culturele voorstellingen en presentaties.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aandeelhouders. De wethouder onderwijs, jeugd, cultuur, erfgoed en wonen is daarbij als toehoorder aanwezig.	
Financiële resultaat 2019	-/- € 67.643 . De cijfers over 2020 zijn nog niet voorhanden. Voor 2021 is een bedrag begroot van € 2.733.695	
	1 januari 2019	*31 december 2019*
Financieel belang	1.500 aandelen (77%) met een boekwaarde van € 680.670	1.500 aandelen (77%) met een boekwaarde van € 680.670
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 3.905.000	€ 3.936.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	Geen langlopende schulden	Geen langlopende schulden

Verbonden partij	**Rd4**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Naamloze Vennootschap
Programma	7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang verbonden partij	Het tot stand brengen van een doelmatige, milieuhygiënisch verantwoorde en marktconforme inzameling en verwerking van afvalstoffen én het adviseren op het gebied van ontwikkeling en implementatie van milieubeleid.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Zorgen voor een effectieve, efficiënte en duurzame manier van inzameling en verwerking van afval voor de inwoners van de gemeente Heerlen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	De strategische pijlers zijn als volgt: verbetering van de leverbetrouwbaarheid en constante goede kwaliteit. Daarnaast ervaart de klant een standaard service. Het moet makkelijk zijn zaken te doen met Rd4. De klant krijgt aanvaardbare en stabiele kosten. Corona heeft tot dusver geen negatieve impact gehad op de exploitatie van de RD4
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	n.v.t.

Afbreukrisico bij géén deelname	Het verliezen van zeggenschap als gemeente op het gebied van afvalinzameling en –verwerking	
Alternatieven voor géén deelname	n.v.t.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders, waarin de gemeente Heerlen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Kerkrade, Landgraaf, Voerendaal, Simpelveld, Vaals en Beekdaelen deelnemen.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder Beheer en Onderhoud, Mobiliteit, Duurzaamheid en Milieu, Afval via de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financiële resultaat 2020	Winst van € 241.704 Bruto dividend over 2020 = € 56.383 wordt uitgekeerd in 2021	
	01-01-2020	*31-12-2020*
Financieel belang	8.696 aandelen (31%) met een boekwaarde van € 39.498	8.696 aandelen (31%) met een boekwaarde van € 39.498
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 812.006	€ 8.884.199
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 4.020.493	€ 5.843.305

Verbonden partij	**Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)**
Vestigingsplaats	Maastricht
Soort verbonden partij	Naamloze Vennootschap
Programma	7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang verbonden partij	WML voorziet in de behoefte aan water in de provincie Limburg en aangrenzende gebieden. WML bereikt dit door het winnen, zuiveren, opslaan, inkopen, transporteren, distribueren en het leveren van water.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De gemeente Heerlen wil voorzien in een prettig woonklimaat. Schoon, permanent beschikbaar drinkwater maakt hier deel van uit.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Het streven van WML is en blijft om voor de komende jaren én daarna een acceptabele en consistente tariefstructuur te bewerkstelligen, gebaseerd op een gezonde financiële huishouding met beheersbare kapitaallasten. Door een veranderd financieel speelveld– strengere eisen van financiers en een mogelijke verscherping van het overheidsbeleid – moet WML haar inkomsten verhogen om te kunnen blijven investeren in de drinkwatervoorziening voor komende jaren. Die investeringen zijn fors: WML moet inspelen op de klimaatverandering en de investeringen daarin komen bovenop de normale bestedingsopgave om de drinkwatervoorziening robuust en op peil te houden. De in 2020 aangekondigde tariefsverhoging voor 2021 heeft WML zo veel mogelijk beperkt: het investeringsprogramma en de planning

	daarvan zijn kritisch onder de loep genomen en waar mogelijk bijgesteld. Ook verlaagt WML haar bedrijfskosten. Verder dringt WML er met de collega-drinkwaterbedrijven in Nederland bij het Rijk op aan om een verdere aanscherping achterwege te laten. Met al deze acties blijft de eenmalige tariefsverhoging noodzakelijk. Deze volgt na een lange periode waarin de tarieven stabiel bleven of juist daalden. Het komt er op neer dat de inflatiecorrectie die WML de afgelopen jaren niet toepaste, nu toch voor een deel noodzakelijk blijkt.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	WML is geconfronteerd met een optelsom van meerdere veranderingen in de financieringsmarkt die het speelveld en de spelregels sterk hebben veranderd. Een recente ingrijpende verandering van het speelveld is het besluit van de BNG Bank om, als gevolg van een interne beleidswijziging, onverwachts en abrupt te stoppen met langlopende financieringen in de Nederlandse Drinkwatersector. De BNG Bank is voor WML één van de belangrijkste financiers. Tegelijkertijd is WML geconfronteerd met enerzijds strenger geworden voorwaarden in de financieringsmarkt en anderzijds ratio's die niet eerder voor WML aan de orde waren. Zo is de leverage ratio een nieuwe voor WML en tevens primaire ratio geworden in de beoordeling van de financierbaarheid van WML door banken en financiers. Bij een onveranderd financieel beleid ontwikkelt deze ratio zich naar een voor de banken en financiers onacceptabel hoog niveau, waardoor geen leningen meer verstrekt worden. Hierdoor komt WML op korte termijn in financieringsproblemen. Om de financierbaarheid op de zeer korte termijn én lange termijn veilig te stellen, ziet WML zich genoodzaakt om haar financiële ratio's tijdig en voldoende te verbeteren, waaronder de leverage ratio. Middels een aangekondigde herijking van het financieel beleid kan WML deze verbeteringen realiseren en kan zij de financierbaarheid veiligstellen.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Geen schoon drinkwater	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financiële resultaat 2019	In 2019 € 5,9 miljoen winst. Cijfers over 2020 zijn nog niet voorhanden	
	1 januari 2019	*31 december 2019*
Financieel belang	30 aandelen met een boekwaarde van € 158.823	30 aandelen met een boekwaarde van € 158.823
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 209.386	€ 215.305
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 382.555	€ 392.427

Verbonden partij	Claim Staat Vennootschap
Vestigingsplaats	Amsterdam
Soort verbonden partij	Besloten Vennootschap
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero).
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De gemeente Heerlen is gebaat bij een juiste en correcte afhandeling. De vennootschap voert (namens de verkopende aandeelhouders Essent) evt. schadeclaimprocedures tegen de staat als gevolg van de WON en (namens de verkopende aandeelhouders Attero) garantieclaimprocedures tegen RECYCLECO BV (Waterland).
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Bij de verkoop van Attero Holding N.V. aan Recylceco B.V. (Waterland Private Equity Fund V C.V.) in 2014 hebben de verkopende aandeelhouders van Attero (waaronder de gemeente Heerlen) een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan de koper Waterland. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims had Waterland bedongen (zoals gebruikelijk is bij dergelijke transacties) dat een deel van de verkoopopbrengst, zijnde € 13,5 miljoen, door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd op een Escrow-rekening zou moeten worden aangehouden. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders bij de verkoop overgedragen aan CSV Amsterdam B.V. Nadat in juni 2016 een compromis werd bereikt tussen CSV Amsterdam BV, Recycleco B.V. en Attero Holding B.V. over betwiste (fiscale) claims alsmede over een belastingteruggave is in april 2020 een tweede en finale compromis bereikt over de beëindiging van alle resterende geschillen met betrekking tot betwiste (fiscale) claims, alsmede over een belastingteruggave. Het resterend vermogen op de Escrow-rekening is in mei 2020 onder inhouding van € 150.000 voor aanvulling van het werkkapitaal volledig uitgekeerd aan de aandeelhouders . De vennootschap zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhoudersommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op het moment is de vennootschap in afwachting van de reactie van de belastingdienst op het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de belastingdienst en de kans van slagen van een gerechtelijke procedure zal in overleg met de Aandeelhouderscommissie de procedure al dan niet worden voorgezet. Na afwikkeling van deze bezwaar- en/of beroepsprocedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure zal de vennootschap kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële	Begin maart 2021 is er berichtgeving in de media ontstaan over geconstateerde fraude door voormalig bestuursvoorzitter Frank Oranje van advocatenkantoor Pels Rijcken bij – onder andere – de afwikkeling

positie van de gemeente	van de verkoop van Attero. CSV Amsterdam BV is op 3 maart 2021 telefonisch door zijn adviseur Simmons & Simmons geïnformeerd dat uit controles van derde partijen die de zaak bij Pels Rijcken onderzoeken, zou zijn gebleken dat CSV Amsterdam BV een mogelijk rente nadeel van ongeveer € 55.000 zou hebben gehad als gevolg van de tijdelijke verduistering van de gelden van deze Escrow Account. Tot op heden (5 maart 2021) is het bestuur van CSV Amsterdam BV alleen nog mondeling door haar adviseur geïnformeerd en heeft verder kennisgenomen van diverse krantenartikelen. Volgens telefonische mededeling van Pels Rijcken aan de adviseur van Simmons & Simmons zal Pels Rijcken op korte termijn CSV Amsterdam BV schriftelijk verder op de hoogte brengen. Dit betekent voor gemeente Heerlen een minimaal risico van € 115.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Niet van toepassing	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid als aandeelhouder. De Limburgse aandeelhouders hebben hun krachten nog gebundeld in de VEGAL.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financiële resultaat 2020	Winst van € 363.000 Het positief jaarresultaat wordt mede veroorzaakt door het ontvangen rentevoordeel ter waarde van € 363K. In de aandeelhouderscommissie is afgesproken dat hiervan een werkkapitaal van €150K wordt aangehouden waardoor het restant van € 213K (363K-150K) in het voorjaar van 2020 tezamen met de vrijval Escrow (€ 7.951K) is uitgekeerd aan de aandeelhouders.	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Financieel belang	0,20834 % als gevolg van voormalig aandelenbezit Essent	0,20834 % als gevolg van voormalig aandelenbezit Essent
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€451.905	€ 392.593
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 83.583	€ 27.162

Verbonden partij	**IBA**
Vestigingsplaats	
Soort verbonden partij	Besloten Vennootschap
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	IBA staat voor Internationale Bau Ausstellung. Het is een meerjarig durende manifestatie over een locatie, stad of streek. Het bestaat onder andere uit vernieuwende bouwprojecten, bijzondere tentoonstellingen, symposia en innovatieve plannen. Tot 2020 functioneert IBA Parkstad als laboratorium en als motor voor vernieuwende en toonaangevende projecten. Kenmerkend voor IBA Parkstad is de open innovatie-

	gedachte in combinatie met burgerparticipatie. Burgers, ondernemers, overheden, architecten, stedenbouwers, stichtingen, maatschappelijke instellingen, wijkverenigingen, privépersonen, scholen en scholieren, universiteiten en studenten, bedrijven, organisaties, samenwerkingsverbanden, stakeholders, netwerken enz. worden -zonder uitzondering- uitgenodigd om kleine of grote IBA-projecten aan te reiken, of om aan projecten mee te werken die de verandering van Parkstad slimmer, sneller en zichtbaarder maken.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De IBA is een kwaliteitsmachine die voor het allerbeste staat en daar naar handelt. IBA Parkstad staat voor de transformatie en transitie van Parkstad en moet de aanzet geven voor een structureel beter woon-, werk- en leefklimaat. Belangrijk is dat Parkstad een nog attractievere regio wordt, dynamisch en met veel veerkracht.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Op 28 oktober 2013 heeft de gemeenteraad ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst IBA Parkstad en de oprichting van de besloten vennootschap IBA Parkstad BV. Op 20 mei 2014 heeft de Provincie goedkeuring verleend aan de gemeenten voor de oprichting van de IBA Parkstad BV. In juni 2014 is de IBA Parkstad BV officieel gestart met een openingsmanifestatie en een open oproep, waarbij iedereen zijn ideeën voor IBA-projecten kon indienen. In totaal zijn er 292 projecten ingediend, daarvan liggen 94 binnen de gemeentegrenzen van Heerlen en 118 projecten die Parkstad breed zijn en dus ook in Heerlen kunnen landen. Er is hard gewerkt aan het versterken, combineren en selecteren van projecten die allemaal samen de transitie van de regio een grote boost geven. Samen met burgers en andere partijen uit de regio en waar nodig met expertise van buitenaf. In 2017 heeft de evaluatie van de IBA plaatsgevonden en zijn verbeterpunten benoemd en omgezet in prioriteiten. De sleutelprojecten van de IBA zijn inmiddels bekend en de meeste projecten bevinden zich in de uitvoeringsfase, zodat wij als regio kunnen uitkijken naar een tentoonstellingsjaar zomer-2020 tot en met zomer-2022 (uitgesteld in verband met Covid-19, waarin bezoekers de transformatie van onze regio echt kunnen zien. Een transformatie die al 20 jaar loopt en ook nog de nodige jaren zal lopen. Zie verder over de projecten en meer: www.iba-parkstad.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing
Afbreukrisico bij géén deelname	Dat zeggenschap over bepaalde projecten in de regio parkstad verloren gaat.
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid	De deelnemende partijen zijn Parkstad gemeenten en de Provincie.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aandeelhouders. De burgemeester van Heerlen vervult de voorzittersrol. De samenwerkingsovereenkomst en de juridische uitwerking bieden de mogelijkheid voor de toetreding van

	publieke dan wel private partijen.	
Financiële resultaat 2020	Niet van toepassing	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Financieel belang	Nie van toepassing	Niet van toepassing
	Aandelen zijn nog niet verdeeld. Worden verdeeld naar rato van hun financiële inbreng (werkkapitaal). Er komt nog een aandeelhouders-overeenkomst tussen de deelnemende partijen. De bijdrage van de gemeente Heerlen bedraagt € 9.176.000 verspreid over 9 jaar. De totale IBA begroting wordt € 45.000.000.	
Vermogenspositie (eigen vermogen)	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	Niet van toepassing	Niet van toepassing

Verbonden partij	**Publiek Belang Elektriciteitsproductie**
Vestigingsplaats	's Hertogenbosch
Soort verbonden partij	Besloten Vennootschap
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang verbonden partij	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders van Essent).
Algemene visie op en beleidsvoorne-mens omtrent inschakelen verbonden partij	De vennootschap heeft op 30 september 2011 de aandelen in Energy Resources Holding BV en daarmee indirect de aandelen in Energy Resources Ventures BV, Energy Resources BV en het 50%-belang in EPZ geleverd aan RWE. Daarmee is een einde gekomen aan de primaire opdracht van PBE BV, zijnde het behartigen van dat 50%-belang in EPZ. PBE BV zal als tijdelijke vennootschap de resterende rechten en verplichtingen afwikkelen, in het bijzonder die voortvloeien uit het convenant en het aanvullend convenant dat is overeengekomen met de Staat.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. Het doel is dat de vennootschap in 2021 kan worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing
Afbreukrisico bij	Niet van toepassing

géén deelname		
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid als aandeelhouder. De Limburgse aandeelhouders hebben hun krachten nog gebundeld in de VEGAL.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financiële resultaat 2020	Verlies van € 20.148	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Financieel belang	0,20834 % als gevolg van voormalig aandelenbezit Essent	0,20834 % als gevolg van voormalig aandelenbezit Essent
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 1.589.543	€ 1.569.395
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 455.015	€ 19.533

Verbonden partij	**Avantis Services**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Besloten Vennootschap
Programma	3. Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij	Partner in GOB N.V. en daarmee ook partner in de Beheers B.V. (beheer van de locatie en te verlenen diensten).
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De gemeente neemt deel aan Avantis in verband met het belang voor de economie en de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de regio. Het beleid van de gemeente Heerlen is erop gericht een aantrekkelijk werkklimaat te bevorderen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Continue vinden de gebruikelijke beheers- en onderhoudswerkzaamheden plaats en worden de kosten hiervan gedekt uit de jaarlijkse gemeentelijke bijdragen van Heerlen en Aken en de bijdragen van de gevestigde bedrijven. In dat opzicht worden met de individuele bedrijven bij vestiging op basis van maatwerk aparte afspraken gemaakt over de dienstverlening. Voor de algemeen ten dienste staande beheers- en onderhoudswerkzaamheden wordt per m^2 gebouw een vast bedrag gerekend. De overige vergoedingen worden aan de door elk individueel bedrijf gevraagde services gerelateerd. Op basis daarvan worden de kosten in rekening gebracht. Door de vestiging van nieuwe bedrijven en de uitbreidingen van de zittende bedrijven worden de door deze bedrijven te betalen vergoedingen steeds hoger.
Risico's bij verbonden partij	Niet van toepassing

met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente		
Afbreukrisico bij géén deelname	Het verliezen van zeggenschap/ aantrekkingskracht als gemeente op het gebied van het binnenhalen van werkgelegenheid.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Heerlen is aandeelhouder voor 1/3. Medeaandeelhouders zijn Stadt Aachen en Avantis GOB N.V.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder welzijn, armoedebestrijding en centrumontwikkeling via de algemene vergadering van aandeelhouders. In de RvC is Heerlen vertegenwoordigd door de wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering. De directie wordt sinds de nieuwe strategie/structuur gevoerd door de wethouder economie, arbeidsmarkt en sport in een co-directie functie met de stad Aken.	
Financiële resultaat 2020	Verlies van € 8.808	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Financieel belang	€ 100.000 aandelenkapitaal (33%)	€ 100.000 aandelenkapitaal (33%)
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 798.394	€ 789.586
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 0	€ 0

Verbonden partij	**Beitel-Zuid (Bedrijventerrein Trilandis)**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Besloten Vennootschap
Programma	3. Economie
Doel en openbaar belang verbonden partij	Volledige invloed en zeggenschap op de ontwikkeling van het bedrijventerrein en de vestiging van bedrijven met nieuwe werkgelegenheid met name in de medtech logistieke sector. Bijkomend doel is grondverkoop met financiële opbrengsten.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Bevordering van de werkgelegenheid in de regio.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	De verkoop van ongeveer 85.000 m^2 aan WDP, voor het realiseren van de uitbreiding van het bestaande distributiecentra van CEVA/ Medtronic, is eind 2019 geëffectueerd. Deze gehele uitbreiding wordt medio 2021 in gebruik genomen, ongeveer een jaar eerder dan gepland en betekent een personeelsuitbreiding van 150 werknemers. Verder zal Acist medio 2021 starten met bouw/uitbreiding van hun locatie op Trilandis en zal

	ConVatec als nieuwe MedTech worden verwelkomt. Daarnaast zijn er concrete acquisitietrajecten lopende waarvan de verwachting is dat deze in medio 2021 tot resultaten leiden, mochten deze concrete verkopen plaatsvinden, dan zijn de grote kavels op Trilandis verkocht.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Trilandis zal bij volledige uitgifte een goed positief resultaat laten zien. In dat opzicht is deze gemeentelijke BV geen financieel risico. In 2020 zijn er twee bommen uit de WOII gevonden. Definitieve afhandeling van het vervolgonderzoek kan een financieel risico met zich meebrengen. Regeling is in januari 2021 geaccordeerd door de raad van de gemeente Heerlen en kan worden ingediend bij Min BZK Zodat deze in mei 2021 kan worden uitgekeerd.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Het verliezen van zeggenschap/ aantrekkingskracht als gemeente op het gebied van het binnenhalen van werkgelegenheid.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Gemeente Heerlen is enig aandeelhouder.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente als enig aandeelhouder. De directie wordt gevormd door de wethouder economie, arbeidswerkgelegenheid, sport en dienstverlening.	
Financiële resultaat 2020	Nihil	
Financieel belang	Als publiek orgaan heeft de gemeente een rekening courant overeenkomst gesloten met OBZ B.V. deze is in boekjaar 2020 verlengd met 5 jaar tot 2025. Als zekerheid rust er ook nog een 1e hypotheekrecht als onderpand op de nog te verkopen gronden met een omvang van 13,9 ha. Op basis van de grondexploitatie (GREX) en verkoopgegevens is het hypotheekrecht van hogere waarde dan het (saldo) van het rekening courant krediet, dat een maximum heeft van € 7,5 miljoen (was voorheen € 10 miljoen). Hiermee is in feite het financieel risico afgedekt. In 2020 is er maar liefst € 5,8 miljoen afgelost op de verstrekte rekening courant OBZ. Het saldo per ultimo 2020 is € 0,4 miljoen.	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 55.388	€ 55.388
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 2.625.463 Achtergestelde leningen	€ 2.625.463 Achtergestelde leningen

Verbonden partij	**Schaesbergerveld**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Besloten Vennootschap
Programma	8. VHROSV
Doel en openbaar belang verbonden partij	Het ontwikkelen (bouw- /woonrijp maken), zodanig saneren, slopen van opstallen, exploiteren, kopen en verkopen van gronden, alles ter voorbereiding van en gericht op het mogelijk maken van de bouw van voor bewoning bestemde gebouwen op gronden en wel in het gebied

	Schaesbergerveld (omgeven door de Heuvelweg en Schandelerboord) te Heerlen. Deze BV is tevens opgericht om voor de ontwikkeling van het gebied Schaesbergerveld als gemeentelijke BV deel te nemen in de V.O.F. Ontwikkelingsmaatschappij Schaesbergerveld (vof OMS). Dit ter beperking van de financiële aansprakelijkheid bij deconfiture (faillissement).	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Ontwikkeling van hoogwaardige woningen in het midden segment in een herstructureringswijk die zich kenmerkt door een woningvoorraad die met name bestaat uit sociale huurwoningen.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Fase 1, 2 en 3 zijn gereed. Voor fase 4 (A en B) is een alternatief plan ontwikkeld. Het plan bestaat uit 3 appartementen/terraswoningen, 13 en 11 woningen in fase 4A en 13 terraswoningen in fase 4B. Fase 4A is in 2020 gereed gekomen. Het verkoopproces voor de 13 terraswoningen van fase 4B loopt, start bouw staat voor 2021 gepland.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing	
Afbreukrisico bij géén deelname	Niet van toepassing	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente Heerlen is enig aandeelhouder voor 100%.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	De teamleider Vastgoed, domein Ruimte is directeur van Schaesbergerveld B.V. en de wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering aandeelhouder.	
Financiële resultaat 2020	Verlies van € 8.877	
	01-01-2020	*31-12-2020*
Financieel belang	€ 45.381, daarnaast is er een RC-verhouding van € 998.951 zonder rentevergoeding.	€ 45.381, daarnaast is er een RC-verhouding van € 998.951 zonder rentevergoeding.
Vermogenspositie (eigen vermogen)	-€ 1.184.301	-€ 1.193.177
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 2.033.130	€ 2.083.745

Verbonden partij	**Nazorg Limburg**
Vestigingsplaats	Maastricht Airport
Soort verbonden partij	Besloten Vennootschap
Programma	7. Volksgezondheid en Milieu

Doel en openbaar belang verbonden partij	Het aanbrengen en in stand houden van een voldoende voorzieningenniveau op stortplaatsen voor afval na beëindiging van de exploitatie alsmede het verwerven, vervreemden, huren, beheren en exploiteren van onroerende zaken die verband houden met en/of betrekking hebben op deze stortplaatsen.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Dat we als gemeente Heerlen op een verantwoorde en duurzame manier te werk gaan als het gaat om bovengenoemd doel.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Bodemzorg Limburg zoekt actief naar mogelijkheden om gesloten stortplaatsen een maatschappelijk verantwoorde functie te geven. Daarbij dient als uitgangspunt dat de nieuwe activiteiten het beleid van de overheid ondersteunen. Door opbouw van de voorziening wordt ervoor gezorgd dat de stortplaatsen na beëindiging beheerd en onderhouden kunnen worden. De financiële kaders worden door de aandeelhouders bepaald. De risico's worden afgedekt doordat een voorziening wordt gecreëerd om de nazorgverplichtingen in de toekomst te kunnen voldoen.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing	
Afbreukrisico bij géén deelname	Dat stortplaatsen er na verloop van tijd verloederd bij liggen en niet verder onderhouden worden. Dit leidt tot ongewenste situaties.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Limburgse gemeenten (100%). Deelname in Algemene Vergadering van Aandeelhouders door wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Financiële resultaat 2019	Winst van € 3,6 miljoen Cijfer over 2020 zijn nog niet voorhanden	
	1 januari 2019	*31 december 2019*
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage, betaald uit de afvalstoffenheffing voor 10 jaar ter hoogte van € 0,25 per inwoner	Jaarlijkse bijdrage, betaald uit de afvalstoffenheffing voor 10 jaar ter hoogte van € 0,25 per inwoner
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 1.890.307	€ 5.493.254
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 1.920.734 kortlopend € 26.145.232 voorzieningen	€ 2.214.938 kortlopend € 26.668.136 voorzieningen

Verbonden partij	**WoonWijzerWinkel**
Vestigingsplaats	Kerkrade
Soort verbonden partij	Besloten Vennootschap
Programma	Duurzaamheid
Doel en openbaar belang verbonden partij	De WoonWijzerWinkel is een initiatief van de Parkstad gemeenten en Beekdaelen. Het zorgt als onderdeel van PALET voor een versnelling van de verduurzaming van het vastgoed in Parkstad. De basis is een grote IKEA-achtige winkel gebaseerd op experience. Hier krijgt de klant alle informatie en service die nodig is voor het verduurzamen van de woning. De service gaat van zelf-service tot turnkey-service. De WoonWijzerWinkel werkt hierbij als een leadgenerator en maakt hiervoor gebruik van een groot netwerk van installateurs en bijbehorende disciplines. Hiermee krijgt de lokale MKB een stevige impuls die moet leiden tot een omzetvermeerdering van € 100 miljoen over een periode van 10 jaar. Daarnaast biedt het kansen voor de arbeidsmarkt en zal het een vraag genereren van 800 FTE over een periode van 10 jaar. De WoonWijzerWinkel is een afgeleide van de WoonWijzerWinkel Rotterdam en werkt hier nauw mee samen. Het verzorgingsgebied is tot en met Roermond. Grensoverschrijdende mogelijkheden worden op termijn onderzocht.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De WoonWijzerWinkel is een beproefd concept dat haar meerwaarde in Rotterdam heeft bewezen en dat ook in Parkstad gaat zorgen voor de hoognodige versnelling. De WoonWijzerWinkel zorgt dat duurzaamheid een begrijpelijk begrip wordt voor burgers en bedrijven die hiermee hun economische voordeel kunnen doen. Dat betekent uiteindelijk een grotere economische waarde van het vastgoed in Parkstad en meer sturing over de energievoorziening en haar baten die op die manier in de regio blijven. Meer economische waarde van het vastgoed betekent een beter vestigingsklimaat en dus meer leefbaarheid, veiligheid en sociale cohesie voor Parkstad.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Op februari 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met de oprichting van de besloten vennootschap WoonWijzerWinkel BV. Er is hard gewerkt aan het inrichten van de winkel en het werven van personeel en het koppelen van het netwerk van fabrikanten en installateurs. De coronacrisis heeft dit proces bemoeilijkt en vertraagd. De planning is dat medio oktober de winkel geopend wordt. De winkel heeft medio oktober de deuren geopend voor publiek en in verband met corona ook weer moeten sluiten. De Woonwijzerwinkel voert voor de Parkstad gemeenten de Regeling Reductie Energieverbruik uit tot 31 maart 2021. Energieboxen zijn online te bestellen en af te halen of worden thuis bezorgd (per 01-03-2021 allemaal op). De adviesgesprekken vonden bij aanvang fysiek in de winkel plaats maar nu online. De regeling is door het Rijk verlengd tot eind 2021.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing

Afbreukrisico bij géén deelname	De verduurzaming van de woningvoorraad niet of veel te langzaam verloopt en dat de burger niet gehoord wordt in zijn vragen mbt duurzaamheid.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	De deelnemende partijen zijn de zes Parkstad gemeenten en de gemeente Beekdaelen.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder duurzaamheid via de algemene vergadering van aandeelhouders. De samenwerkingsovereenkomst en de juridische uitwerking bieden de mogelijkheid voor de toetreding van publieke dan wel private partijen.	
Financiële resultaat 2020	De financiële gegevens over 2020 zijn nog niet voorhanden	
Financieel belang	*1 januari 2020*	*31 december 2020*
Vermogenspositie (eigen vermogen)	*nihil*	*€ nog onbekend*
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	*nihil*	*€ nog onbekend*
	De bijdrage van de gemeente Heerlen bedraagt € 408.000, bestaande uit deelname in het vermogen ad € 6.340 en een lening ad € 401.660 met een looptijd van 10 jaar. De lening wordt als volgt verstrekt over de komende 5 jaar : 2020 € 116.000, 2021 € 84.000, 2022 € 81.000, 2023 € 58.000 en 2024 € 62.000. Totaal € 401.660. Deze lening wordt in de daarop volgende jaren terugbetaald. Door Parkstad (penvoerder Landgraaf) is in 2020 subsidie verkregen van € 904.000 in het kader van de nationale Regeling Reductie Energie: •5000 kortingsvouchers à € 90 op een zelf samen te stellen duurzaamheidspakket; •5000 kortingsvouchers à € 10 op een online WoonWijzer scan; •2500 kortingsvoucher à € 40 voor een persoonlijk adviesgesprek; •€ 100.000 ten behoeve van communicatie van deze RRE regeling; •€ 200.000 ten behoeve van de inzet van additionele klant-adviseurs in de WoonWijzerWinkel. Deze middelen zullen door de Woonwijzerwinkel worden ingezet en de vouchers worden naar rato verdeeld onder de gemeenten.	

Verbonden partij	**Holding Stadion Kerkrade B.V.**
Vestigingsplaats	Kerkrade
Soort verbonden partij	Certificaten van aandelen
Programma	3. Economie
Doel en openbaar belang	Het altijd durende recht dat het stadion van voetbalclub Roda JC de naam 'Parkstad Limburg Stadion' draagt.

Algemene visie op en beleidsvoorne-mens omtrent inschakelen verbonden partij	Dat sport op een goede manier vertegenwoordigd is binnen de Parkstad regio.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Niet van toepassing	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing	
Afbreukrisico bij géén deelname	Geen	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente Heerlen heeft een belang van 4,27%.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder Middelen, Beheer en Mobiliteit	
Financiële resultaat 2020	Geen financiële partij	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Financieel belang	De gemeente participeert voor 4,27 % in stichting Administratie Kantoor, voorheen Holding Roda Kerkrade NV. Deze certificaten hebben geen marktwaarde.	
Vermogenspositie (eigen vermogen)	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	Niet van toepassing	Niet van toepassing

Verbonden partij	**Regio Parkstad Limburg**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	1. Veiligheid
Doel en openbaar belang	Parkstad loopt op diverse kernindicatoren achter op landelijke gemiddelden, zoals gemiddeld inkomen, economische participatiegraad, opleidingsniveau en de gemiddelde prijs van een woning. Dit gecombineerd met de demografie van het gebied biedt kansen, maar dwingt ook tot een gestructureerde, centraal geregisseerde aanpak van de economische ontwikkeling van de regio Parkstad Limburg. Na een periode waarin wij als WGR+ regio zeer belangrijke beleidsfundamenten via de Parkstadraad hebben vastgesteld op het gebied van wonen, economie, ruimte en bereikbaarheid, is in 2013 besloten dat het tijd was voor uitvoering en dus een GR van Colleges. Een GR die er wel voor zorgt

	dat de gemeenteraden in positie blijven en via regiodagen hun gezamenlijkheid kunnen borgen. Met die nieuwe GR zijn wij in 2014 aan de slag gegaan en zijn de bestuurscommissies vanuit de diverse colleges bemand. Het doel is onveranderd gebleven, de scope (tot nu toe ruimtelijk-economisch) wordt echter steeds breder, denk aan de ontwikkelingen in het sociale domein. Niet dat de regio daarover gaat, maar de regio wordt nu wel de plek waar de samenwerkende gemeenten hierover afspraken kunnen maken.	
Algemene visie op en beleidsvoorne-mens omtrent inschakelen verbonden partij	Verbetering van de economische structuur.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	2020 stond in het teken van de Regiodeal en dan met name de ontwikkeling van de businesscases van de verschillende in te dienen projecten. De verschillende projecten staan in het teken van het inhalen van sociaal maatschappelijke achterstanden (o.a. d.m.v. projecten op het gebied van sociaal economische structuurversterking) en het oppakken van kansen op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking, duurzaamheid en economie (toerisme, bedrijventerreinen, de campus). Ook vond een takendiscussieplaats, inclusief de rol van de gemeente Heerlen als centrumgemeente Dit zal in 2021 verder geformaliseerd worden en mogelijk gaan leiden tot het vergroten van onze regionale bestuurskracht.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing	
Afbreukrisico bij géén deelname	Geen zeggenschap in de bestuurscommissies en verlies van invloed op ontwikkelingen in de regio Parkstad.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Alle afzonderlijke Parkstadgemeenten zijn aangesloten bij deze GR. Besluiten die de gemeenteraden aangaan, zullen ook in de afzonderlijke gemeenteraden genomen worden en niet alleen in het DB/AB of in de bestuurscommissies.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via het Algemeen Bestuur. De burgemeester van Heerlen is voorzitter van het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur.	
Financiële resultaat 2020	€ 78.000	
Financieel belang	Bijdrage 2020 1.053.000	Bijdrage 2021 € 1.044.352
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 5.933.000	€ 6.264.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 7.204.000	€ 7.904.000

Verbonden partij	Veiligheidsregio (VR) Zuid-Limburg
Vestigingsplaats	Maastricht
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	1. Veiligheid
Doel en openbaar belang	De Veiligheidsregio is erop gericht om inwoners te beschermen tegen (gezondheid)risico's, rampen en crises en daarvoor de voorbereidingen te treffen die noodzakelijk zijn. Aangezien een ramp of crisis dikwijls de gemeentegrens overschrijdt en een individuele gemeente vaak onvoldoende in staat is zelfstandig een volwaardige crisisorganisatie op te tuigen, is een regionale aanpak effectiever. De Veiligheidsregio bestaat uit de onderdelen Brandweer, GHOR, Programmabureau en Bevolkings-zorg. Daarnaast is er sprake van een intensieve samenwerking met de politie.
Algemene visie op en beleidsvoorne-mens omtrent inschakelen verbonden partij	VRZL is ingericht om de zorg voor de openbare veiligheid in de regio te organiseren. De samenwerkende partners in de VRZL: - dragen (pro)actief bij aan de openbare veiligheid. Risico's worden in beeld gebracht en de organisatie treft voorbereidingen voor daadwerke-lijke crises; - geven adviezen om, waar mogelijk, onveiligheid te voorkomen en te beperken; - bestrijden branden, incidenten en crises als ze zich toch voordoen; - organiseren bij grootschalige en langdurige crises zoals de corona-pandemie de verbinding en de afstemming tussen het Rijksbeleid ter bestrijding van de crisis enerzijds en de regionale en lokale invulling van die maatregelen anderzijds; - zetten erop in om menselijk leed en materiële schade zo veel mogelijk te beperken en verstoringen van het openbare leven zo snel mogelijk te herstellen
Ontwikkelingen bij verbonden partij	De VRZL heeft vanaf maart 2020 haar organisatie grotendeels gericht op de uitvoering van de maatregelen, die door het Rijk zijn genomen om de gevolgen van de coronacrisis te bestrijden. Binnen deze werkzaamheden heeft de VRZL bovenop de bestaande planning extra gemeentelijke crisisfunctionarissen en ondersteunende diensten ingezet. Met name de uitwerking van de regionale Noodverordeningen, de wekelijkse communicatie en afstemming met de burgemeesters, de controles op het voldoen aan de maatregelen en de ondersteuning van gemeenten bij de feitelijke uitvoering hebben extra tijd en inzet gekost. Door de aanhoudende crisis is de extra inzet ook in de rest van 2020 noodzakelijk geweest. De geplande doorontwikkeling van de regionale brandweerzorg heeft vertraging ondervonden door de gevolgen van de coronacrisis, maar is wel in een iets vertraagd tempo voortgezet. Onder andere zijn voorbereidingen getroffen voor de bespreking van de basis brandweer-zorg, die volgens de planning in 2021 en 2022 zal plaatsvinden. De standaardisering van de piketvergoedingen is in 2020 doorgezet. De intensivering van de samenwerking met de Veiligheidsregio Noord-Limburg is naar mogelijkheid voortgezet, net als het onderzoek naar de noodzaak voor aanpassingen in de organisatie om alle wettelijke en bestuurlijke taken goed te kunnen realiseren.
Risico's bij	• Verliesbijdrage naar rato vastgestelde verdeelsleutel.

verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	• Geneeskundige hulpverlening: overdracht taken van en bezuinigingen bij het rijk zorgen dat resultaten onder druk komen. • Brandweerzorg: landelijke wet- en regelgeving dataveiligheid, discussie rondom vrijwilligheid brandweer en risico (vervanging) huisvesting. • technische ontwikkelingen vormen steeds meer een onderdeel van de organisatie. We lopen hierdoor ook meer risico dat deze technologische ontwikkelingen elkaar zo snel opvolgen dat dit niet meer te implementeren is en waardoor operationeel risico wordt gelopen; • verduurzaming/milieu. Verscherpte regelgeving die ad hoc worden ingevoerd kan leiden tot meer kosten en tijdelijke buiten werking stelling van materieel; • datalekken en informatiebeveiliging. Een steeds groter risico zijn de cyberaanvallen. • omgevingswet. Met de verwachte inwerkingtreding per 1-1-2022 van de omgevingswet verandert het stelsel van regelgeving voor de fysieke en gezonde leefomgeving. Deze wetgevingsoperatie heeft gevolgen voor overheden waaronder de veiligheidsregio's en de brandweer. De exacte impact voor de VRZL is nog onbekend. Aan de al gesignaleerde risico's dienen de mogelijke financiële gevolgen van de coronacrisis te worden toegevoegd. Op dit moment wordt er vanuit gegaan dat alle extra kosten als gevolg van corona declarabel zijn bij de Rijksoverheid.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Niet van toepassing	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Het Algemeen Bestuur van de VRZL bestaat uit één bestuurslid (burgemeester) per deelnemende gemeente en één plaatsvervangend lid. Besluitvorming vindt plaats via gewogen stemmen, gerelateerd aan het inwoneraantal.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR, waarin de burgemeesters van de 16 deelnemende gemeenten zitting hebben en het Dagelijks bestuur van de GR, waarin ook de burgemeester van Heerlen zitting heeft.	
Financiële resultaat 2020	Winst van € 87.254	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Financieel belang	Bijdrage 2020: € 5.959.796	Bijdrage 2021 € 6.309.636
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 8.756.939	€ 8.447.711
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 46.316.674	€ 44.856.551

Verbonden partij	**Reinigingsdienst Rd4**
Vestigingsplaats	Maastricht
Soort verbonden	Gemeenschappelijke Regeling (GR)

partij		
Programma	7. Volksgezondheid en Milieu	
Doel en openbaar belang	Het tot stand brengen van doelmatige, milieuhygiënische verantwoorde en marktconforme inzameling en verwerking van afvalstoffen én het adviseren op het gebied van ontwikkeling en implementatie van milieubeleid.	
Algemene visie op en beleidsvoorne-mens omtrent inschakelen verbonden partij	Zorgen voor een effectieve, efficiënte en duurzame manier van inzameling en verwerking van afval voor de inwoners van de deelnemende gemeenten.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	De strategische pijlers zijn als volgt: verbetering van de leverbetrouw-baarheid en constante goede kwaliteit. Daarnaast ervaart de klant een standaard service. Het moet makkelijk zijn zaken te doen met Rd4. De klant krijgt aanvaardbare en stabiele kosten.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Door de corona pandemie zijn er substantiële hogere kosten bij de afvalinzameling en verwerking gemaakt maar tegenover staan ook substantiële inkomsten waardoor dit risico vooralsnog gemitigeerd wordt. De afrekeningen in het PMD-dossier kunnen leiden tot terugbetaling van voorschotten en verminderde opbrengsten door recyclingproblemen van PET-schalen. Op dit moment ligt de zaak voor bij de rechter (geschil Veolia).	
Afbreukrisico bij géén deelname	Geen afvalinzameling en –verwerking	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur van de GR samen met andere deelnemende gemeenten.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	In het AB is onze portefeuillehouder voorzitter. De wethouder onderwijs, integraal jeugdbeleid, cultureel erfgoed en duurzaamheid zit in het Dagelijks Bestuur.	
Financiële resultaat 2020	Winst van € 449.400	
	01-01-2020	*31-12-2020*
Financieel belang	Bijdrage 2020 € 7.304.000 (basispakket) Bijdrage 2020 € 2.176.300 (Pluspakket)	Bijdrage 2021 € 7.546.204 (Basispakket) Bijdrage 2021 € 2.304.928 (Pluspakket)
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 2.767.553	€ 3.267.358
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 39.668.774	€ 44.660.795

Verbonden partij	**Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg**
Vestigingsplaats	Maastricht

Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang	De Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUD) heeft als doel om een hogere kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) en specialistische advisering te bereiken voor wat betreft met name de complexe milieutaken (de zogenaamde basistaken). De RUD voert ook de vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavende taken uit op het gebied van BZRO-IPPC. Per 1 januari 2016 is een wijziging van het Besluit omgevingsrecht (Bor) in werking getreden. Door deze wijziging is het bevoegd gezag van alle BRZO-inrichtingen en inrichtingen uit bijlage 1 cat. 4 van de Richtlijn industriële emissies van burgemeester en wethouders (B&W) verschoven naar gedeputeerde staten (GS). De vorming van de RUD komt voort uit de afspraken die IPO, VNG en het Rijk landelijk gemaakt hebben ('Packagedeal') om via een bottom-up proces te komen tot de vorming van een dekkend netwerk van uitvoeringsdiensten. De vorming van deze uitvoeringsdiensten is verplicht. Met ingang van 1 juli 2013 is de RUD Zuid-Limburg operationeel geworden.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Te zorgen voor naleving van wetgeving op het gebied van milieu, vergunningverlening en handhaving voor een beter woon- en leefklimaat.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Het jaar 2020 is door COVID-19 een zeer atypisch jaar geweest wat betreft het resultaatbeeld. Met de versoepelingen van de coronamaatregelen in mei en juni 2020 was de verwachting dat 'uitgestelde' kosten voor het personeel, zoals opleidingen, reiskosten, vergoedingen voor overwerk/onregelmatigheid en dienstkleding, later in 2020 zouden worden gemaakt als gevolg van een inhaaleffect. Eind september/begin oktober 2020 werd duidelijk dat het inhaaleffect niet ging optreden; de coronamaatregelen werden opnieuw strenger. De begrote kosten zijn om deze reden lager uitgevallen.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Moeilijker kunnen matchen van vraag en aanbod, arbeidsmarktrisico (beschikbaarheid kundig personeel), AVG en kostenbeheersing van ICT-voorzieningen.
Afbreukrisico bij géén deelname	Deelname is (voor een deel) wettelijk verplicht. Voor het overige geldt dat dan zelf een organisatie moet worden ingericht op het gebied van VTH.
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR, waarin provincie en 16 gemeenten zitting hebben.
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder Beheer en Onderhoud, Mobiliteit, Duurzaamheid & Milieu via het Algemeen Bestuur van de GR.
Financiële resultaat 2020	€ 367.737

	1 januari 2020	*31 december 2020*
Financieel belang	Bijdrage 2020 € 498.080	
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 1.153.128	€ 1.499.233
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 2.856.100	€ 2.332.370

Verbonden partij	**Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	7. Volksgezondheid en Milieu
Doel en openbaar belang	De GGD geeft uitvoering aan de Wet publieke gezondheid namens de 18 Zuid-Limburgse gemeenten.
Algemene visie op en beleidsvoorne-mens omtrent inschakelen verbonden partij	Zorgen voor het minimaliseren van gezondheidsachterstanden en het bevorderen van de gezondheid in de gemeente Heerlen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Een terugblik op de ontwikkelingen bij de GGD in 2020: Coronacrisis: het afgelopen jaar heeft wat betreft publieke gezondheid grotendeels in het teken gestaan van de Coronacrisis. De GGD Zuid-Limburg (GGD ZL) heeft een cruciale rol vervuld in het grootschalig testen en bron- en contactonderzoek. Daarnaast vervulde de GGD ZL een grote rol in het vaccineren en stonden ze in nauw contact met alle zorginstellingen in Zuid-Limburg. Ook in 2021 blijft het onverminderd druk en zet de GGD ZL de corona-organisatie voort. De minister heeft aangegeven dat alle door de GGD'en gemaakte meerkosten in het kader van Covid-19 vergoed zullen worden. De afrekening door het ministerie verloopt via de Veiligheidsregio. De gemeenten worden daar niet mee belast. Trendbreuk: Naast al deze aandacht voor COVID-19 zijn er in 2020 stappen gezet om de gezondheidsachterstanden van Zuid-Limburg in te lopen. Het afgelopen jaar zijn we van start gegaan met het nieuwe regionale gezondheidsbeleid (2020-2023) waarin we met het programma Trendbreuk onze ambitie hebben vastgelegd om die achterstand ten opzichte van het landelijke gemiddelde binnen 10 jaar met een kwart in te lopen en zo daadwerkelijk een trendbreuk te realiseren. JGZ: Sinds 1 januari 2020 heeft Zuid-Limburg één organisatie voor alle Jeugdgezondheidszorg (JGZ) aan kinderen van 0-18 jaar. Door samenvoeging van 4 afzonderlijke JGZ-organisaties, wordt er een nieuw dienstverleningspakket samengesteld. Aan dit pakket dienen de juiste financiële middelen ter beschikking te worden gesteld. Dit betekent dat in 2020 en 2021 wordt gebouwd aan een realistische begroting voor de komende jaren. 2021 is daarom opnieuw een overgangsbegroting, waarbij de huidige wijze van financiering gehandhaafd blijft. Per 2022

	dient er een vernieuwde begroting JGZ te zijn. Veilig Thuis: 2020 Stond in het teken van de doorontwikkeling en professionalisering van Veilig Thuis. Er is geïnvesteerd in onder andere het verstevigen van de samenwerking tussen zorg- en strafketen, samenwerking tussen Lokale Toegangen van de gemeenten en Veilig Thuis en aandacht voor deskundigheidsbevordering. Tevens is er gewerkt aan de kwaliteit van de dienstverlening en een efficiëntere bedrijfsvoering. De hoeveelheid werk bleef desondanks hoog hetgeen in december leidde tot inhuur van tijdelijk extra capaciteit om de wachtlijst weg te werken	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	De GGD ZL heeft een precair weerstandsvermogen wat kan leiden tot financiële risico's voor gemeenten. De gemeenten in Zuid-Limburg zijn eigenaar van de GGD ZL, maar slechts een kwart van de financiering van de GGD wordt door de gemeenten gefinancierd. De overige middelen zijn afkomstig van zorgverzekeraars en landelijke overheden. De afgelopen jaren is de GGD ZL geconfronteerd met veel budgettaire kortingen. Hoewel het mede door de omvang van het totale concern en slimme verbindingen van financiële stromen is gelukt om aan alle financiële taakstellingen te voldoen, heeft dit ook geleid tot een laag weerstandsvermogen. Om die reden is er ook voor gekozen om de financiële positieve resultaten 2019 ten aanzien van de gemeentelijke programma's GGD en VT, toe te voegen aan de algemene reserve van de GGD ZL.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Het synergievoordeel dat de GR te bieden heeft verliezen.	
Alternatieven voor géén deelname	Als zelfstandige gemeente verder gaan met dien verstande dat de gemeente minder effectief en efficiënt kan handelen.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR, waar alle 18 Zuid-Limburgse gemeenten zitting in hebben.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder welzijn, armoedebestrijding en centrumontwikkeling via het Algemeen Bestuur van de GR.	
Financiële resultaat 2020	Winst van € 865.768	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Financieel belang	Bijdrage 2020 € 2.804.665	Bijdrage 2021 € 4.855.639
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 1.813.808	€ 2.329.577
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 26.263.721	€ 49.184.747

Verbonden partij	**Kredietbank Limburg (KBL)**
Vestigingsplaats	Heerlen / Sittard
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	6. Sociaal Domein

Doel en openbaar belang	De GR voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg heeft tot doel: a. schuldhulp te verlenen aan burgers die door hun schuldenlast in maatschappelijke problemen zijn of kunnen komen; b. hulp te verlenen aan burgers die zelf niet in staat zijn hun financiële zaken te behartigen, hetzij door middel van budgetbeheer, hetzij door middel van beschermingsbewind; c. het op een verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan krediet, door middel van sociale kredietverlening. De KBL is een maatschappelijke instelling voor hulp bij schulden, voorkomen van schulden, budgetbeheer, beschermingsbewind en sociale kredietverlening.
Algemene visie op en beleidsvoorne-mens omtrent inschakelen verbonden partij	Door middel van budgetbeheer en sociale kredietverlening proberen we te voorkomen dat inwoners met schuldenproblematiek steeds verder van de samenleving verwijderd raken. Het bieden van uitzicht op financiële bestaanszekerheid fungeert als vliegwiel voor de andere leefgebieden en draagt bij aan de maatschappelijke en economische participatie van mensen. Kredietbank Limburg (KBL) werkt daarbij betrokken en professioneel aan betrouwbare dienstverlening voor onze inwoners.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Voor 2020 was conform meerjarenbegroting t.o.v. 2019 een groei voorzien in schuldhulpverlening. In het eerste kwartaal van 2020 (+25%) zien we dat ook terug. Door de coronacrisis blijkt, in tegen-stelling tot een landelijke daling, de omzet van KBL te stabiliseren op het niveau van 2019. Doordat werklocaties, inloopplekken zoals gemeente-huizen en wijkontmoetingsplekken en rechtbanken in deze periode maar beperkt werden geopend, is de instroom van nieuwe klanten achter gebleven bij de startprognose 2020. KBL heeft geprobeerd de lasten zoveel mogelijk hierbij aan te laten sluiten. Door onder andere corona gerelateerde uitgaven zien we toch dat de lasten (94%) uit de pas lopen met de opbrengsten. In lijn met andere gemeenschappelijke regelingen en zoals in de gemeentebegroting verwerkt, zijn de voorschotten niet verrekend op basis van de lagere gerealiseerde dienstverlening. Dit leidt tot een (vrijwel) neutraal exploitatieresultaat van KBL. Terugbetaling van de voorschotten vanwege onderbenutting zou een positieve begrotings-wijziging impliceren, die uiteindelijk (gezien de scheefgroei tussen opbrengst en lasten) aan het eind van het jaar weer tot een negatieve exploitatie leidt en via de verdeelsleutel tot extra bijdragen van de gemeenten. Door de voorschotten niet te verrekenen, nemen de gemeenten de eigen onderbesteding voor hun rekening. De voorschotten zijn ingecalculeerd in de begroting.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Uit landelijk onderzoek naar de impact van de coronacrisis op schuldenproblematiek wordt in het gunstigste scenario uitgegaan van een 14% stijging van huishoudens met (problematische) schulden. In het ongunstigste geval betreft de prognose een stijging van 79%. Hierbij is nog geen rekening gehouden met een tweede (of derde) coronagolf. KBL zal in ieder geval rekening dienen te houden met de minimale stijging van 14%. Als gemeente dienen we rekening te houden met een risico op een hogere stijging en mogelijk het meest ongunstige scenario. Deze zal zich ofwel vertalen in een toename aan dienstverlening bij KBL ofwel in

	een toename van schulddienstverlening van andere aanbieders.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) moeten mensen met problematische schulden bij gemeenten terecht kunnen voor onder meer advies, schuldbemiddeling of een saneringskrediet. Bij géén deelname aan de GR moet Schuldhulpverlening en sociale kredietverlening hoe dan ook georganiseerd worden.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder welzijn, armoedebestrijding en centrumontwikkeling én wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via het Algemeen Bestuur van de GR. Daarnaast zit de wethouder welzijn, armoedebestrijding en centrumontwikkeling in het Dagelijks Bestuur.	
Financiële resultaat 2020	-/- € 130.495, maar na verrekening met bijdrages vanuit gemeenten is het resultaat € 0	
	01-01-2020	*31-12-2020*
Financieel belang	Bijdrage 2020 € 1.827.000	Bijdrage 2021 € 1.916.000
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 0	€ 0
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 14.468.391	€ 14.476.761

Verbonden partij	**Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	6. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang	Het voorzien in en het bieden van passende werkgelegenheid en arbeidsrevalidatie voor ingezetenen, die blijkens een door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) afgegeven indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn. Daarnaast uitvoering geven aan de door de deelnemende gemeenten opgedragen werkzaamheden in het kader van de Participatiewet.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Ervoor zorgen dat zoveel mogelijk mensen, met een afstand tot de arbeidsmarkt, toch 'aan het werk' worden gezet.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	De GR WOZL concentreert zich op beschut werk. De verdere afbouw van de GR WOZL is in 2020 verder geconcretiseerd. In de in 2018 opgerichte GR WSP zijn diverse onderdelen van de GR WOZL geïntegreerd. Dit leidt tot een verdere concretisering van eenduidige en effectieve marktbewerking.
Risico's bij verbonden partij	GR WOZL kent op dit moment de volgende risico's: de terugstroom van detachering naar beschut 2.0, de subsidiekorting per AJ, de toegevoegde

met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	waarde van interne werkzaamheden. Daarnaast zet de coronacrisis druk op de huidige werkzaamheden. De steunpakketten van de overheid dempen in 2020 de verliezen.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Uitvoering van de Wsw en de werkgeversbandering zijn wettelijke taken die zijn opgedragen aan de gemeenten. Niet uitvoeren is geen optie. Indien de gemeenten in deze niet samen zou werken met WSP en WOZL moeten er andere partners gezocht worden, dan wel moet de uitvoering zelf ter hand genomen worden. Doordat er dan extra betaald zou moeten worden voor (her)inrichting van processen is dit financieel nadelig.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR, samen met de andere deelnemende gemeenten. De Parkstadgemeenten, aangevuld met gemeenten Valkenburg, Vaals en Gulpen-Wittem.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	De wethouders sociale zaken en/of arbeidsbemiddeling hebben zitting in het AB, waar hoofdelijke stemming + 1 stem per 15.000 inwoners telt. Heerlen wordt vertegenwoordigd door de wethouder economie, arbeidsmarkt en sport.	
Financiële resultaat 2020	Positief resultaat € 1.108.000	
	01-01-2020	*31-12-2020*
Financieel belang	€ 27.329.226 bijdrage 2020	€ 26.329.829 bijdrage 2021
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 216.000	€ 1.199.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 12.684.000	€ 9.611.000

Verbonden partij	**Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)**
Vestigingsplaats	Roermond
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang	De BsGW geeft uitvoering aan de taken op het gebied van het heffen en innen van de lokale belastingen en de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ). Eén van de doelen van de GR BsGW is het minimaliseren van kosten door middel van schaalvergroting en het ontdubbelen van de gemeentelijke processen en waterschap processen.
Algemene visie op en beleidsvoorne-mens omtrent inschakelen verbonden partij	Het effectief en efficiënt uitvoeren van de belastingheffing en –inning in opdracht van de gemeente Heerlen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	De BsGW focust zich met een ondernemings- en ontwikkelplan 2018 – 2020 op het toekomstbestendig maken van de organisatie door deze anders in te richten en het personeel optimaal in te zetten. Vanaf 1 januari 2022 is er een wettelijke verplichting om woningen te

	waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte (in m^2). Momenteel gebruikt de BsGW de bruto inhoud (in m^3) om woningen te waarderen. Net zoals bij andere gemeenten en samenwerkingsverbanden dient de BsGW voor 2022 de transitie te maken waarbij het registreren en waarderen op bruto inhoud wordt omgezet naar gebruiksoppervlakte. Het is daarbij van groot belang dat de kwaliteit van de WOZ-taxaties geborgd blijft.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Door ontwikkelingen in de wetgeving betreffende de tegemoetkoming proceskosten is het sinds 2014 rendabel geworden voor zogenaamde WOZ-bureaus (no cure, no pay bureaus) om namens burgers bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde, waarbij deze bureaus de tegemoetkoming proceskosten kunnen opstrijken. De coronacrisis heeft natuurlijk ook zijn weerslag op de BsgW. Op dit moment is nog geen inschatting te maken van de eventuele consequenties van deze crisis	
Afbreukrisico bij géén deelname	Dat de kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie van de belastinginning en –heffing erop achteruit gaat.	
Alternatieven voor géén deelname	Het in eigen beheer organiseren van belastingaangelegenheden.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR, waarin de overige 30 deelnemende gemeenten én het waterschap ook zitting hebben.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder middelen, ruimtelijke ordening en herstructurering via het Algemeen Bestuur van de GR.	
Financiële resultaat 2020	Verlies van € 2.0840.000 *Waarvan regulier resultaat € 305.000 negatief.*	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Financieel belang	Bijdrage 2020 € 1.345.000	
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 606.000	€ nog niet bekend
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 6.754.000	€ nog niet bekend

Verbonden partij	**Het Gegevenshuis**
Vestigingsplaats	Landgraaf
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang	Het Gegevenshuis is een GR die zich richt op het inwinnen en beheren van informatie uit (basis)registraties met een geografische component. Naast het inwinnen en beheren van informatie koppelt Het Gegevenshuis op aanvraag van opdrachtgevers gegevens uit deze registraties en herleidt dit naar informatie op digitale of analoge kaart of in gewenste overzichten. De te behalen resultaten door Het Gegevenshuis zijn vastgelegd in een DVO en bijbehorende productbladen.
Algemene visie op	Het Gegevenshuis biedt uitvoering aan de basisregistraties BGT, BAG,

en beleidsvoorne-mens omtrent inschakelen verbonden partij	WOZ. Hierop wordt de gemeente volledig ontzorgd.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Het Gegevenshuis is gebaseerd op 2 pijlers: groei en innovatie. Door groei en het ontwikkelen van innovatieve oplossingen werkt Het Gegevenshuis aan betere dienstverlening en kostenreductie voor alle afnemers. In 2020 is gemeente Sittard-Geleen aangesloten bij Het Gegevenshuis. Qua innovatie is Het Gegevenshuis in samenwerking met de BsGW actief met het opzetten van een samenhangende objectenregi-stratie voor alle basisregistraties. Hiermee zijn ze koploper in Nederland en het beheer van betreffende basisregistraties wordt hierdoor voordeliger.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Zijn in beperkte mate aanwezig. Tegenover alle te leveren producten en diensten staan baten van bijdragen van deelnemers.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Dat zelf uitvoering moet worden gegeven aan de (verplichte) basisregistraties.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR, waarin alle deelnemende gemeenten zijn gezeteld.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder Integraal Ouderenbeleid, Buurtgericht Werken, Publieke Dienstverlening en Informatisering. Deze wethouder zit in het Algemeen Bestuur.	
Financiële resultaat 2020	€ 68.765	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Financieel belang	Bijdrage van € 1.210.610	
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 273.833	€ 113.742
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 2.441.051	€ 2.048.780

Verbonden partij	**Omnibuzz**
Vestigingsplaats	Sittard
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	6. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang	Het toekomstbestendig organiseren van doelgroepenvervoer aan gemeenten. Omnibuzz zorgt voor een goede uitvoering van het WMO-vervoer.
Algemene visie op en beleidsvoorne-mens omtrent	Ervoor zorgen dat onze wettelijke taken vanuit de WMO worden uitgevoerd op een juiste manier.

inschakelen verbonden partij		
Ontwikkelingen bij verbonden partij	In 2020 is de nieuwe aanbesteding van het CVV van toepassing. De verwachting is dat de vervoerskosten vanaf 2020 normaliter hoger zullen uitvallen. Het aantal WMO-geïndiceerden met een CVV-pas is tijdens 2020 in geringe mate afgenomen. In januari was dit aantal 3173 en in december 3163. Aanleiding hiervan is een ingevoerde wijziging in relatie tot de indicatie van het CVV. Per 1 november dient er minimaal eenmaal per kwartaal een vervoersbehoefte in het kader van de WMO te zijn. Ook speelt de coronacrisis een grote rol. Door de coronacrisis zijn de vervoersbewegingen vanaf half maart aanzienlijk verminderd. Eind 2020 werd in de maand december slechts de helft van het aantal ritten gereden ten opzichte van januari. Om de trendmatige toename, die voor corona aan de orde was, van het gebruik van Omnibuzz-vervoer te keren is de Voor-Elkaar-Pas (VEP) geïntroduceerd. Hiermee kunnen WMO-geïndiceerden tegen gereduceerd tarief en met een gratis begeleider ritten die zich daarvoor lenen ook met het openbaar vervoer maken. Het aantal VEP-ers is door de coronacrisis gedaald naar 739. Omnibuzz heeft zich in samenwerking met de Provincie en Arriva gericht op de verdere ontwikkeling van instrumenten om het reizen met OV te stimuleren. Na de coronacrisis is hier opnieuw aandacht voor.	
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	De belangrijkste risico's zijn als volgt: vermindering van draagvlak bij gemeenten, de beheersbaarheid van het vervoer, economische kwetsbaarheid van taxibedrijven, kennis en inzetbaarheid van intern personeel en de continuïteit van het serverbeheer (ICT).	
Afbreukrisico bij géén deelname	Dat het CVV en het OV individueel moet worden aanbesteed in plaats van met 30 partijen gezamenlijk. Individueel aanbesteden zal leiden tot een hogere prijs, minder efficiency en kostenstijging.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Algemeen Bestuur van de GR, samen met de overige 30 Limburgse gemeenten.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	Wethouder welzijn, armoedebestrijding en centrumontwikkeling via het Algemeen Bestuur van de GR. Daarnaast zit deze wethouder ook in het Dagelijks Bestuur met als plaatsvervanger de wethouder onderwijs, jeugd, cultuur, erfgoed en wonen.	
Financiële resultaat 2020	Winst van € 3.348.245	
	01-01 2020	*31-12-2020*
Financieel belang	Bijdrage 2020 € 2.469.115	Bijdrage 2021 € 2.548.555
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 959.745	€ 4.071.959
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 2.479.635	€ 3.446.790

Verbonden partij	Werkgeversservicepunt (WSP) Parkstad
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke regeling
Programma	6. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang	Het WSP voorziet in passende werkgelegenheid (werkplekken bij derden of werkopdrachten ten behoeve van regionale werkbedrijven inclusief de voormalige Wsw) en in arbeidsrevalidatie van personen die door de GR Werkvoorzieningsschap Zuid-Limburg (WOZL) dan wel individuele deelnemende gemeenten of sociale diensten aan haar worden toevertrouwd en eventueel tijdelijk worden gedetacheerd. Het WSP: 1. geeft invulling aan de ondersteuning van gemeenten, op grond van de in de Participatiewet toegekende wettelijke opdracht, bij de arbeidsinschakeling via het ontwikkelen van een uniform en flexibel arbeidsmarktbeleid; 2. realiseert voor de regio een optimaal functionerende arbeidsmarkt (hoge participatie, lage werkloosheid); 3. is aanspreekpunt voor werkgevers voor arbeidsbemiddeling; 4. geeft uitvoering aan de voormalige Wet sociale werkvoorziening, exclusief het formele werkgeverschap.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De gemeente ondersteunt de stichting WSP om zo bepaalde inwoners op een goede manier deel te laten nemen aan de maatschappij. Het WSP opereert in overeenstemming met de belangen en beleidsuitgangspunten van de gemeente Heerlen.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	De GR WOZL concentreert zich op beschut werk. De verdere afbouw van de GR WOZL werd in 2020 verder geconcretiseerd. In de in 2018 opgerichte GR WSP zijn diverse onderdelen van de GR WOZL geïntegreerd. Dit leidt tot een verdere concretisering van eenduidige en effectieve marktbewerking. In 2020 versterkten we de samenwerking met onze partners Werkgeversservicepunt Parkstad (WSP) en Stichting Werk voor Heerlen (WvH). Dit leidde ertoe dat WSP en WvH beter in positie komen mensen zelfstandig toe te leiden naar werk en ontwikkeling, waardoor zoveel mogelijk mensen uitstromen naar duurzaam werk.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Tussen de uitgaven Wsw (kosten per Wsw'er) en de inkomsten Wsw (rijkssubsidie Wsw) zit een subsidiegat. Voor een deel van de doelgroep zijn de kosten van begeleiding en werkplekaanpassing groter dan het opbrengend vermogen. Dit subsidiegat kan oplopen tot zo'n € 7.000 per (beschut) medewerker. De gemeente vangt deze tekorten op door inzet van een deel van het Participatiebudget. De coronacrisis zet de uitstroomcijfers van het WSP onder druk. Wat de gevolgen zijn voor 2021, is niet goed in te schatten. Compensatiemaatregelen van de overheid kunnen verliezen dempen.
Afbreukrisico bij géén deelname	Uitvoering van de Wsw en de werkgeversbandering zijn wettelijke taken die zijn opgelegd aan de gemeenten. Niet uitvoeren is geen optie. Indien de gemeenten in deze niet samen zou werken met WSP en WOZL moeten er andere partners gezocht worden, dan wel moet de uitvoering zelf ter

	hand genomen worden. Doordat er dan extra betaald zou moeten worden voor (her)inrichting van processen is dit financieel nadelig.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	De Parkstadgemeenten (Brunssum, Beekdaelen, Heerlen, Landgraaf, Kerkrade, Simpelveld en Voerendaal)	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	De wethouders sociale zaken en/of arbeidsbemiddeling hebben zitting in het AB, waar hoofdelijke stemming +1 stem per 15.000 inwoners telt. De gemeente wordt vertegenwoordigd door de wethouder economie, arbeidsmarkt en sport.	
Financiële resultaat 2020	€ 2.777.000	
	1 januari 2020	*31 december 2020*
Financieel belang	Bijdrage van € 4.528.634 in 2020 naar aanleiding van het aantal uitkeringsgerechtigden in het kader van de Participatiewet.	Bijdrage van € 3.722.703 in 2021 naar aanleiding van het aantal uitkeringsgerechtigden in het kader van de Participatiewet.
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 1.508.000	€ 2.277.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 3.731.000	€ 1.748.000

Verbonden partij	**Regionaal Historisch Centrum Limburg**
Vestigingsplaats	Maastricht
Soort verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling (GR)
Programma	0. Bestuur en Ondersteuning
Doel en openbaar belang	Het HCL legt de focus op duurzaam beheer en ontsluiting van zowel analoge als digitale archieven en richt zich in haar toezichts- en adviestaken op modern informatiebeheer. Voor de aangesloten verantwoordelijke overheidsorganisaties bouwt zij verder aan het e-depot en bijbehorende dienstverlening. Voor historisch geïnteresseerden, onderzoekers en de recht- en bewijszoekende burger maken zij onze unieke, van grote cultuurhistorische waarde zijnde collectie verder toegankelijk door digitalisering.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	Uitvoering wettelijke taken en relatiebeheer aangesloten overheidsorganisaties.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	Per 1-1-2020 is de gemeente Heerlen toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Sociaaleconomische ontwikkelingen die gevolgen hebben op subsidies.

Afbreukrisico bij géén deelname	Niet van toepassing	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Bestuurlijke betrokkenheid via het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur van de GR, waarin de gemeente Maastricht, gemeente Heerlen en het Rijk deelnemen.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	De wethouder Integraal Ouderenbeleid, Buurtgericht Werken, Publieke Dienstverlening en Informatisering. Deze wethouder zit in het Algemeen Bestuur. De wethouder onderwijs, integraal jeugdbeleid, cultureel erfgoed en duurzaamheid zit in het Dagelijks Bestuur.	
Financiële resultaat 2020	Cijfers over 2020 zijn nog niet voorhanden	
	1 januari 2020	*1 januari 2021*
Financieel belang	Bijdrage van € 785.000	Bijdrage van € 800.000
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 1.086.000	€ 1.086.000
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 3.242.000	€ 4.004.000

Verbonden partij	**World Trade Center (WTC)**
Vestigingsplaats	Heerlen
Soort verbonden partij	Stichting
Programma	3. Economie
Doel en openbaar belang	De exploitatie van een World Trade Center-concept met een optimale dienstverlening aan het bedrijfsleven alsmede het bieden van hoogwaardige bedrijfsruimte aan het internationale bedrijfsleven in de kantorensfeer.
Algemene visie op en beleidsvoorne-mens omtrent inschakelen verbonden partij	De gemeente faciliteert het WTC om tegemoet te komen aan economische activiteiten in de regio.
Ontwikkelingen bij verbonden partij	De gemeente heeft zeker gesteld, dat het realiseren van het WTC concept in Heerlen door het bezit van een WTC licentie tot de mogelijkheden blijft behoren. Deze licentie kan middels deze BV daar worden ingezet waar een WTC als gebouw en als concept voor de langere termijn haalbaar is.
Risico's bij verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	Niet van toepassing
Afbreukrisico bij géén deelname	De gemeente neemt niet zozeer deel aan de stichting, maar ondersteunt de stichting. Bij het uit handen geven van de WTC-licentie, kan het WTC-

	concept niet verder uitgedragen worden.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente Heerlen heeft 100% zeggenschap.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	De directie wordt gevoerd door de wethouder economie, werkgelegenheid, sport en dienstverlening. De aandeelhouder in persoon is de burgemeester.	
Financiële resultaat 2019	Verlies van € 3.375. Cijfer over 2020 zijn nog niet voorhanden	
	1 januari 2019	*31 december 2019*
Financieel belang	€ 300.000 als waarde van de WTC-licentie ingebracht.	€ 300.000 als waarde van de WTC-licentie ingebracht.
Vermogenspositie (eigen vermogen)	-/- € 8.397	-/- € 8.397
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 22.500	€ 22.500
Verbonden partij	**Stichting WerkvoorHeerlen (WvH)**	
Vestigingsplaats	Heerlen	
Soort verbonden partij	Stichting	
Programma	6. Sociaal Domein	
Doel en openbaar belang	De stichting heeft ten doel: het exploiteren van een werk- en leer bedrijf dat passend gemeentelijk werk beschikbaar stelt voor mensen uit de doelgroep van de Participatiewet om hen zo goed mogelijk te ontwikkelen en zo mogelijk te laten uitstromen richting de arbeidsmarkt, met al hetgeen daartoe behoort of daartoe dienstig is, alles in de ruimste zin van het woord. De stichting dient het algemeen belang en heeft geen winstoogmerk. De stichting ontwikkelt zich tot een kwalitatief goede en betrouwbare uitvoeringsorganisatie voor gemeentelijke opdrachten op meerdere vakgebieden.	
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen verbonden partij	De gemeente ondersteunt de stichting WvH om zo bepaalde inwoners toch op een goede manier deel te laten nemen aan de maatschappij. Het leerwerkbedrijf opereert in overeenstemming met de belangen en beleidsuitgangspunten van de gemeente.	
Ontwikkelingen bij verbonden partij	WvH (leerwerkbedrijf) biedt mensen een arbeidscontract en begeleidt ze verder naar een reguliere werkgever. In 2020 is de samenwerking met onze partners Werkgeversservicepunt Parkstad (WSP) en Stichting Werk voor Heerlen (WvH) versterkt. Dit leidt ertoe dat WSP en WvH beter in positie komen mensen zelfstandig toe te leiden naar werk en ontwikkeling, waardoor zoveel mogelijk mensen uitstromen naar duurzaam werk	
Risico's bij	WvH heeft geen winstoogmerk en beschikt niet over eigen weerstands-	

verbonden partij met evt. invloed op de financiële positie van de gemeente	vermogen. Op het moment dat WvH verlies maakt, zal de Gemeente Heerlen het verlies moeten aanvullen. Winst die WvH maakt, vloeit terug naar de gemeente Heerlen.	
Afbreukrisico bij géén deelname	Dat personen die niet makkelijk zelf werk vinden terug in de Participatie-wet vallen en géén inkomen meer hebben. Instroom bij WvH leidt tot een besparing op de uitkeringskosten.	
Alternatieven voor géén deelname	Niet van toepassing	
Bestuurlijke betrokkenheid	Minimaal 90% van de werkzaamheden van WvH gebeurt voor de gemeente Heerlen als opdrachtgever om buiten aanbestedingsverplich-tingen te blijven. Het betreft dan quasi-inbesteding. Via mandaat is er 'toezicht op de eigen dienst'. Voor 2020 voerde WVH 100% van haar taken uit voor de gemeente Heerlen.	
Bestuurlijke vertegenwoordiging (portefeuillehouder)	De wethouder economie, arbeidsmarkt en sport is gemandateerd als toezichthouder.	
Financiële resultaat 2019	€ 145.731 Cijfers over 2020 zijn nog niet voorhanden	
	Bijdrage € 7.757.000 2020	Bijdrage van € 7.757.000 in 2021
Financieel belang	*1 januari 2019*	31 december 2019
Vermogenspositie (eigen vermogen)	€ 320.112	€ 234.112
Schuldenpositie (vreemd vermogen)	€ 625.009	€ 879.660

Foto: Heerlen Mijn Stad

3.7 Grondbeleid

Inleiding:
Het gemeentelijk grondbeleid heeft tot doel het realiseren van de ruimtelijke en economische doelstellingen die volgen uit de MBP-programma's. Het grondbeleid ondersteunt de uitvoering van deze programma's.

Beleidskaders
Structuurvisie Heerlen, Structuurvisie Parkstad Limburg, de diverse gebiedsvisies (waaronder het bidboek Centrum) en de diverse masterplannen.

Hoe zetten we ons grondbeleid in:
Grondbeleid kan zowel *faciliterend*, als *actief* worden ingezet.

Vorm	Grond	Voordeel	Nadeel
Faciliterend grondbeleid (ontwikkelaar, of andere partij, koopt de grond)	(Vrijwel) volledig eigendom bij markt of particulier. Overheid kan wel eisen stellen (zoals bestemmingsplan).	Overheid neemt geen financieel risico.	Winst is niet voor overheid. Minder zeggenschap in de ontwikkeling.
Actief grondbeleid (Overheid koopt grond aan)	In bezit van de overheid	Winst is voor overheid. Veel zeggenschap in de ontwikkeling. Overheid heeft regie in initiatief- en haalbaarheidsfase.	Overheid neemt financieel risico.

Het "Heerlens" grondbeleid kenmerkt zich door het faciliteren, stimuleren en regisseren van ontwikkelingen, waarbij de gemeente zich in principe uitsluitend richt op het scheppen van de randvoorwaarden. De daadwerkelijke realisatie is in handen van marktpartijen, met name woningcorporaties en projectontwikkelaars. Heerlen voert alleen een actief grondbeleid indien gewenste ontwikkelingen anders niet tot stand komen. Dit gebeurt, in beperkte mate, in de herstructureringsgebieden en het centrum.

<u>Categorisering gronden</u>
De gemeente Heerlen hanteert bij de administratie de volgende drie categorieën:

A Bouwgronden in exploitatie (BIE); van de gronden onder deze categorie is een grondexploitatie-begroting vastgesteld.

B Overlopende vorderingen
- B.1 t/m 7 bestemmingsreserve claims grondexploitatie (projecten die voor de BBV wijziging grondexploitatie waren)
- B.8 verspreid bezit
- B.9 beheersgronden

C Materiële vaste activa (deze zijn onderdeel van de "balans en toelichting")

Resultaat 2020

In 2020 hebben wij wederom alle grondexploitaties herzien en geactualiseerd. Dit leverde een nadelig resultaat op van € 204.000. Dit hebben wij kunnen opvangen met een voordelig resultaat bij de beheersgronden en verspreid bezit van € 202.000. Daarnaast zijn de risico's opnieuw berekend en is er € 74.000 toegevoegd aan het weerstandsvermogen.
Daarnaast was reeds bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2019 besloten dat € 644.000 onttrokken zou worden aan de algemene reserve voor de afwaardering van vastgoed (BWV-20000465). Per saldo is € 720.000 onttrokken van de algemene reserve grondbedrijf.

Ontwikkelingen per project

A: Bouwgrond in Exploitatie

	Project	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen	Opbrengsten	Winstneming	Balansmutatie ivm stelsel-wijziging	Boekwaarde 31-12-2020	Verlies-voorziening 31-12-2020	Balanswaarde 31-12-2020	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Weerstands-vermogen 31-12-2020
A	**Bouwgronden in exploitatie (BIE's)**											
1.0	**Heerlen Stad**											
1.1	1446 Maankwartier Fase 2: uitvoering	-5.928	1.472	-880	5.336	0	0	0	0	0	0	0
1.2	64 Parc Hoogveld alg.	50	91	-533	97	0	-296	0	-296	2.451	-2.639	162
1.3	1616 Nicolaas Beetsstraat	5	76	-10	0	0	72	-118	-47	47	0	74
	Subtotaal	*-5.874*	*1.640*	*-1.423*	*5.433*		*-225*	*-118*	*-343*	*2.497*	*-2.639*	*236*
2.0	**Hoensbroek**								0			
2.1	38 Burg.Slanghenstr. alg.	288	9	0	0	0	297	0	297	65	-393	164
2.2	1820 Aldenhofpark uitvoering	-717	50	0	-3	0	-670	0	-670	1.230	-930	0
	Subtotaal	*-429*	*59*	*0*	*-3*		*-373*	*0*	*-373*	*1.295*	*-1.323*	*164*
3	**Bedrijventerrein**											
3.1	19 Crama/Husken/de Vrank algemeen	4.423	87	0	-862	0	3.647	0	3.647	799	-5.100	192
3.2	23 Industrieterr. Emma alg.	4.591	60	0	0	0	4.651	-3.282	1.369	681	-2.050	434
3.3	48 Geleendal/nieuw eyckholt alg.	1.088	14	0	706	0	1.808	0	1.808	1.398	-3.525	508
3.4	860 Bedrijfskavels Kissel	-107	-1	0	-0	0	-109	-3	-112	170	-59	0
	Subtotaal	*9.994*	*159*	*0*	*-156*		*9.997*	*-3.285*	*6.713*	*3.047*	*-10.734*	*1.134*
	Totaal Bouwgronden in exploitatie	**3.691**	**1.857**	**-1.423**	**5.274**	**0**	**9.399**	**-3.403**	**5.997**	**6.840**	**-14.696**	**1.534**

Bedragen x € 1.000

Dit resulteert in de volgende boekwaarden:

Boekwaarde Balans 31-12	**2019**	**2020**
Voorraad Onderhanden Werk	€ 3.691.000	€ 9.399.000
Verliesvoorziening Onderhanden Werk	€ -3.199.000	€ -3.403.000
Materieel Vaste Activa	€ 23.279.000	€ 24.436.000

Winst- en verliesnemingen

De winstnemingen 2020 zijn berekend conform de wettelijke Percentage of Completion (POC) methode. Op basis van de realisatie van de projecten ten opzichte van de begroting wordt het winstbedrag in 2020 bepaald op € 5.274.000.

	berekende winstneming conform poc methode									Verliesvoorziening		
	berekende winstneming conform poc methode									Verliesvoorziening		
Project	**Looptijd**	**Totale kosten**	**% gerealiseerd**	**Totale Opbrengsten**	**% gerealiseerd**	**Verwacht eindresultaat**	**winstneming obv eindresultaat**	**winstneming vóór 2020**	**winstneming in 2020**	**Verlies-voorziening 31-12-2019**	**Verlies-voorziening 31-12-2020**	**Mutatie verlies-voorziening**
Bouwgronden in exploitatie (BIE's)												
Heerlen Stad												
1446 Maankwartier Fase 2: uitvoering	2020	33.668	85%	-43.675	98%	-10.006	-10.006	-4.670	-5.336	0	0	0
64 Parc Hoogveld alg.	2027	7.714	67%	-8.628	64%	-914	-429	-333	-97	0	0	0
1616 Nicolaas Beetsstraat	2022	740	89%	-622	100%	118	0	0	0	-85	-118	-33
Subtotaal		*42.123*		*-52.925*		*-10.802*	*-10.436*	*-5.003*	*-5.433*	*-85*	*-118*	*-33*
Hoensbroek												
38 Burg.Slanghenstr. alg.	2021	362	81%	-393	0%	-31	0	0	0	0	0	0
1820 Aldenhofpark uitvoering	2022	5.343	75%	-6.432	84%	-1.089	-719	-722	3	0	0	0
Subtotaal		*5.705*		*-6.825*		*-1.120*	*-719*	*-722*	*3*	*0*	*0*	*0*
Bedrijventerrein												
19 Crama/Husken/de Vrank algemeen	2027	24.350	97%	-27.621	78%	-3.270	-2.616	-3.479	862	0	0	0
23 Industrieterr. Emma alg.	2027	9.483	92%	-6.201	65%	3.282	0	0	0	-3.114	-3.282	-168
48 Geleendal/nieuw eyckholt alg.	2027	14.098	90%	-15.127	82%	-1.030	-710	-4	-706	0	0	0
860 Bedrijfskavels Kissel	2023	197	14%	-195	69%	3	0	-0	0	0	-3	-3
Subtotaal		*48.128*		*-49.143*		*-1.015*	*-3.327*	*-3.483*	*156*	*-3.114*	*-3.285*	*-171*
Totaal Bouwgronden in exploitatie		**95.955**		**-108.893**		**-12.938**	**-14.481**	**-9.208**	**-5.274**	**-3.199**	**-3.403**	**-204**

Bedragen x € 1.000

De winstneming van Maankwartier is ten gunste gekomen van het jaarrekeningresultaat van de gemeente. De POC-winst van Parc Hoogveld van € 97.000 is toegevoegd aan de bestemmingsreserve risico's.
Bij de industrieterreinen (19 Crama en 48 Geleendal) zijn naar aanleiding van taxatiewaardes de verkoopprijzen en de POC-winsten bijgesteld en verrekend met de bestemmingsreserve risico's. Dit heeft geen financiële consequenties in de jaarverantwoording.

De mutatie in de verliesvoorziening € 204.000 is het gevolg van de actualisatie van de herziening grondexploitaties en is ten laste van de algemene reserve grondbedrijf geboekt.

De winstneming op basis van het eindresultaat valt pas vrij ten gunste van de algemene reserve grondbedrijf als de grondexploitatie wordt afgesloten. De tussentijdse genomen POC-winsten worden voorzichtigheidshalve gedoteerd aan de bestemmingsreserve risico's, zolang de grondexploitatie nog niet afgerond is.

A1. Heerlen Stad

A1.1. Maankwartier fase 2
In de Raadsvergadering van 21 december 2020 heeft de raad besloten de grondexploitatie Maankwartier af te sluiten. (BWV-20000804).

Daarnaast heeft er een externe procesmatige evaluatie plaatsgevonden.
Het rapport trekt 2 conclusies:
1. Het project Maankwartier is uiteindelijk gerealiseerd dankzij de gezamenlijke inzet en commitment van de samenwerkingspartners.
2. De opbouw en samenstelling van het projectteam van de gemeente Heerlen, qua type rollen, kennis en ervaring, hier in belangrijke mate aan hebben bijgedragen.

A1.2. Parc Hoogveld
Van de drie kavels die de gemeente in deze fase, in verkoop heeft, zijn er met twee kopers koopovereenkomsten afgesloten. Deze eigendomsoverdracht heeft in 2020 plaatsgevonden.

A1.3. Nicolaas Beetsstraat
De woningmarkt is mede door de gunstige hypotheekrente volop in beweging. Daardoor is het mogelijk geworden dat in het Project Nicolaas Beetsstraat in 2020 ook de laatste woningen in aanbouw zijn gekomen. Rond de jaarwisseling 2020/2021 worden ook deze woningen opgeleverd, waarna het "woonrijp-maken" kan beginnen. In relatie tot de anterieure overeenkomst is dat 5 jaar eerder dan voorzien was.

A2. Hoensbroek

A2.1. Burg. Slanghenstraat
De locatie Burgemeester Slanghenstraat omvat een aantal bouwkavels die eigendom zijn van particulieren (8) en een drietal van de gemeente die voor uitgifte worden aangeboden.
Ook in 2020 is er weinig interesse in de kavels geweest. Het project is ondanks de afspraken in 2017 (nog) niet beëindigd omdat onvoldoende duidelijk is wat de (juridische) consequenties zijn. In 2020 is een aanzet gegeven voor dat onderzoek naar die consequenties, o.a. door inschakeling van Paulussen Advocaten.

A2.2. Aldenhofpark.
De geplande opbrengst voor de verkoop van Aldenhofstraat 13 gaan we niet meer ontvangen. Het college heeft besloten dat veteranenorganisatie ’t Eldershoes gevestigd blijft in het pand aan de Aldenhofstraat.

Met Vincio Wonen (voorheen de Voorzorg) is nog bezig zijn met de uitwerking van hun plannen voor de realisatie van 24 appartementen. De grondopbrengst is begroot in de grondexploitatie.
Woonpunt heeft vergunning aangevraagd voor de bouw van 24 appartementen. Ook Wonen Limburg is bezig met de nadere planuitwerking voor de 30 grondgebonden woningen. Zij hebben een nieuw plan ingediend bij de gemeente, welke niet past binnen het bestemmingsplan. Dit plan wordt momenteel beoordeeld door gemeente. Na realisatie van deze twee plannen kan de openbare ruimte verder worden aangelegd.

A3. Bedrijventerreinen
Eind 2020 zijn de verkoopprijzen van de vier lopende grondexploitaties getaxeerd. De nieuwe grondprijzen zijn verwerkt in de boekhouding.

A3.1 Crama-Husken-De Vrank
Er hebben in 2020 geen kavelverkopen plaatsgevonden.

A3.2 Industrieterrein Emma Algemeen
In 2020 heeft geen wijziging plaatsgevonden binnen dit project. Wel is verder gegaan met het opruimen van het terrein rondom Tuindorp en zijn de gesprekken met de bewoners van de laatste 7 woningen gestart om te komen tot verhuizing.

A3.3 Geleendal / Nieuw Eyckholt algemeen
Er is interesse in kavels op dit bedrijventerrein. Concreet is er in 2020 verder gesproken met de initiatiefnemer voor de aanleg van een duurzame parkeervoorziening. Tot een verkoop is het in 2020 nog niet gekomen.

A3.4 Bedrijfskavels Kissel
In 2020 is aan de situatie niets veranderd. Eén kavel is nog te koop, in de acquisitie wordt deze meegenomen.

B: Overlopende vorderingen

B1 t/m B6 overige projecten

	Project	Boekwaarde 31-12-2019	Mutaties 2020	Boekwaarde 31-12-2020
B1	15. De beitel Zuid algemeen	-271	253	-19
B2	28. Tuindorp	280	-64	216
B3	60. Burgemeester Slanghenstr	-3	0	-3
B4	779. Litscherveld	107	-22	84
	Totaal overige projecten	113	166	279

Bedragen x €1.000

Overige projecten zijn voormalige grondexploitaties, die vanwege spelregels uit de BBV niet meer als grondexploitatie mogen worden geadministreerd. De resterende middelen zijn opgenomen in de bestemmingsreserve Claims Grondexploitaties.

B5 Verspreid Bezit

Onder verspreid bezit worden in het kader van de uitvoering van het besluit "toekomstig grondbeleid gemeente Heerlen" sinds 1995 alle verspreid liggende toekomstige bouwpercelen van het grondbedrijf verantwoord.
In 2020 is een bedrag van € 75.000 ten gunste gebracht van de algemene reserve van het grondbedrijf.

Project	**Boekwaarde 31-12-2019**	**Mutaties 2020**	**Boekwaarde 31-12-2020**	**Algemene reserve grondbedrijf**
Overige projecten (Bestemmingsreserve claims grex)				
34 Verspreid bezit	0	75	75	-75

Bedragen x €1.000

Specificatie van het resultaat 2020:

Gebruiksvergoedingen e.d.	€	134.000
Diversen (algemene kosten)	€	-4.000
Maaien percelen	€	-45.000
Grondlasten	€	-10.000
Totale opbrengst	€	75.000

B6 Beheersgronden

Hierin wordt de administratie gevoerd van de gronden die verpacht of verhuurd worden. In totaliteit wordt een bedrag van € 145.000 toegevoegd aan de Algemene Reserve Grondbedrijf. Het betreft hier de opbrengsten vanuit erfpacht, huur en dergelijke.

Project	**Boekwaarde 31-12-2019**	**Mutaties 2020**	**Boekwaarde 31-12-2020**	**Algemene reserve grondbedrijf**
Beheersgronden				
110 Erfpachtgronden	0	84	84	-84
111 Landbouwgronden	0	2	2	-2
112 Benzine verkooppunten	0	59	59	-59
Totaal Beheersgronden	**0**	**145**	**145**	**-145**

Bedragen x €1.000

Vermogenspositie
De totale vermogenspositie van het grondbedrijf is samengesteld uit de algemene reserve van het grondbedrijf, de bestemmingsreserve claims grondexploitaties en de bestemmingsreserve voor algemeen economische risico's.

Het verloop van de algemene reserve van het grondbedrijf is als volgt:

Algemene reserve Grondbedrijf	**2020**	**2019**
Algemene reserve 1-1	816	47
Winstneming afsluiting grondexploitaties BIE's	0	451
Vrijval afwaardering panden	-644	0
Boekwinst verkoop pand Sittarderweg	36	0
Mutatie met verliesvoorziening	-204	66
Exploitatie resultaat overige projecten	75	102
Saldo beheersgronden	145	134
Dotatie bestemmingsreserve Risico`s Grondexploitaties	-74	-92
Beschikking over algemeen reserve voor afdekking verliezen/voorfinanciering en bijdragen aan overige projecten	-55	109
Algemene reserve 31-12-2020	**96**	**816**
Resultaatsbestemming raad	0	0
Algemene reserve na resultaatsbestemming	**96**	**816**

Bedragen x €1.000

Bestemmingsreserve Risico's Grondexploitaties
Deze bestemmingsreserve bestaat uit twee onderdelen:
Volgens de in de nota "Sturend Grondbeleid" vastgestelde methode worden de financiële risico's van vastgestelde grondexploitaties gekwantificeerd. Voor de gelopen risico's wordt een bestemmingsreserve gevormd.
De winstbepaling volgens de POC methode wordt vanuit het voorzichtigheidsprincipe niet genomen in het jaarrekeningresultaat, maar wordt gereserveerd in deze bestemmingsreserve.

Het verloop van de bestemmingsreserve is als volgt:

Bestemmingsreserve algemeen economische risico's	**2020**	**2019**
Saldo risico's 31/12	1.534	1.460
Saldo POC's 31/12	3.756	3.816
Saldo bestemmingsreserve	5.290	5.275

Bedragen x €1.000

Het saldo risico's is in 2020 met € 74.000 toegenome vanwege verhoging risico Nicolaas Beetsstraat.

Het saldo van POC-winsten is met € 60.000 verminderd ten opzichte van 2019. Dit komt door de verkoop bij Parc Hoogveld en de bijstelling van verkoopprijzen industrieterreinen op basis van taxaties.

Samenvattend onderstaand het totale vermogen:

Vermogenspositie ultimo boekjaar	**2020**	**2019**
Algemene reserve van het grondbedrijf	96	816
Bestemmingsreserve claims grondexploitaties	279	113
Bestemmingsreserve risico's grondexploitaties	5.290	5.275
Saldo 31-12-2020	**5.665**	**6.204**

Bedragen x €1.000

3.8 Demografische ontwikkelingen

Bevolkingsontwikkeling
In het afgelopen jaar is de omvang van de Heerlense bevolking iets afgenomen. In totaal heeft Heerlen 161 inwoners minder dan aan het begin van 2020. Dit ondanks een positief migratiesaldo van 326 inwoners. Het merendeel van de mensen die in Heerlen zijn komen wonen, is afkomstig uit Parkstad Limburg, gevolgd door de rest van Limburg. In Heerlen is al jaren sprake van een negatieve natuurlijke bevolkingsontwikkeling. Dit negatieve saldo van geboorten en sterftes lag in 2020 hoger dan normaal. Er overleden ongeveer 100 mensen meer dan in voorgaande jaren. Ook het CBS rapporteert voor 2020 een oversterfte.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft in 2019 een nieuwe bevolkingsprognose uitgebracht. Uit die prognose blijkt dat het CBS verwacht dat de gemeente Heerlen in de komende 20 jaar nauwelijks zal krimpen. Het CBS gaat uit van een daling met 0,6% in de periode 2020-2040. Dit komt door de inschatting dat er in de komende 20 jaar sprake zal zijn van een ruim positief migratiesaldo. Vanaf 2040 is een iets grotere daling te zien. In de periode 2040-2050 neemt de Heerlense bevolking met 2,6% af. De verwachting van een positief migratiesaldo is in de afgelopen twee jaar in Heerlen in ieder geval correct gebleken.

Prognoses wisselen ook wel iets qua marges, feit is dat er een wankel evenwicht is met een vergrijzende bevolking en onzeker migratiesaldo.

Decentralisatie uitkering
Vanaf 2016 ontvangt de gemeente Heerlen als centrumgemeente van een krimpregio de Decentralisatie-uitkering Bevolkingsdaling voor de zeven Parkstadgemeenten. De uitkering Bevolkingsdaling omvat een jaarlijks bedrag van € 3,9 miljoen ter ondersteuning van de regionale krimpaanpak en wij ontvingen deze tot en met 2020.

De Parkstadgemeenten hebben in het verleden afgesproken om de middelen voor 75% voor gezamenlijke projecten in te zetten (€ 2,9 miljoen) en voor 25% volgens de gebruikelijke verdeelsleutel over de gemeenten te verdelen (€ 1 miljoen). Voor het Heerlens deel van die 25% is afgesproken dit op te nemen in de exploitatie van onze begroting om daarmee de tegenvallers door demografische ontwikkeling op te vangen.

Een deel van de middelen (75%) werd in 2020 ingezet als cofinanciering voor de Regiodeal Parkstad. Verder zijn middelen gegaan naar Spoorverdubbeling en financiële afwikkeling dossier Buitenring.

Het gedeelte dat opgenomen is in de exploitatie (25%) wendt Heerlen aan voor de tegenvallers door de demografische ontwikkeling. Deze tegenvallers hebben vooral te maken met het toenemend areaal openbare ruimte door het verkleinen van de woningvoorraad en het afnemend financieel draagvlak (minder inwoners = minder inkomsten) voor door de gemeente (deels) te betalen voorzieningen zoals wegen, riolen, scholen, theater etc. De geleidelijke daling van het aantal inwoners en dus onze inkomsten, loopt niet in de pas met de snelheid waarmee wij (de kosten van) deze voorzieningen kunnen afbouwen. Deze kostenremanentie heeft een enorme impact op onze begroting. De middelen worden ook gebruikt voor regeneratie van de leefbaarheid en het versterken van het vestigingsklimaat. Burgers moeten zich prettig voelen in Heerlen en hier graag willen wonen. Dat bereiken we niet met eenmalige en kortstondige projecten. Het gaat er om doorlopend de vinger aan de pols te houden zodat mensen in Heerlen blijven of naar Heerlen komen om er te (ver)blijven.

Lobby
Verder heeft de gemeente Heerlen actief meegewerkt in de brede Parkstadlobby voor het behoud van een speciale uitkering voor gemeenten met specifieke demografische ontwikkelingen. Vanaf 2022 zou dit dan via het gemeentefonds uitbetaald worden.

3.9 Subsidies

Kernboodschap:
Inkomende subsidies
De lobbyaanpak en verwerving van inkomende subsidies worden toegelicht bij het kernthema bestuurskracht.

Uitgaande subsidies
Het verstrekken van subsidies is een manier om gemeentelijk beleid te realiseren.

De stijging met ingang van 2019 en 2020 is mede een gevolg van nieuwe subsidies en een bredere uitvraag van de verstrekte subsidies.

Grafiek:
Overzicht verstrekte subsidies 2016 – 2020

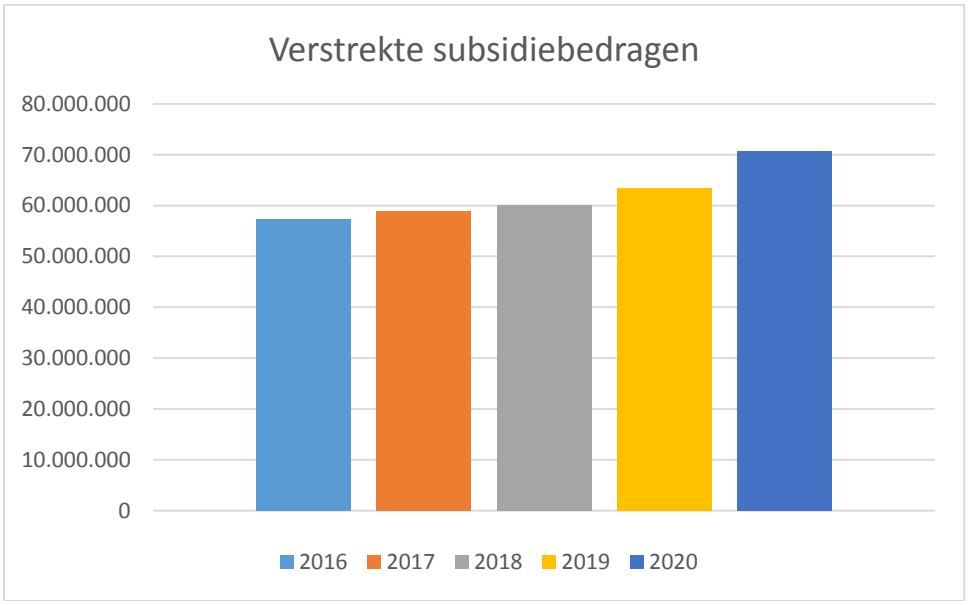

Foto: Heerlen Mijn Stad

3.10 IBA (Internationale Bau Ausstellung)

IBA staat voor Internationale Bau Ausstellung. Het fenomeen IBA is in Duitsland ontstaan en uitgegroeid tot een creatieve aanpak voor regio's waar een verandering moet worden gestimuleerd. Het tastbare resultaat moet leiden tot een fysieke verandering in het gebied. Maar minstens zo belangrijk is een cultuuromslag in denken en werken en waardering voor het gebied. Een hernieuwde trots, die uitnodigt om te investeren, zodat er een nieuw economisch elan ontstaat.

IBA zoekt naar innovatieve, toekomstgerichte projecten die duurzaam van betekenis zijn voor de ontwikkeling van een stad of gebied. IBA bouwt zelf niet, maar regelt gedurende een periode processen en voegt kwaliteit toe aan de projecten. Het legt de basis voor een nieuwe oriëntatie op de toekomst waarin maatschappelijke veranderingen worden aangejaagd. Simpel gesteld, IBA draagt bij aan de verbetering van een stad of regio. IBA geeft een Aufschwung. De IBA-periode eindigt met een tentoonstelling van de gerealiseerde projecten die van augustus 2021 tot augustus 2022 te zien is.

Op 28 oktober 2013 heeft de gemeenteraad ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst IBA Parkstad en de oprichting van de besloten vennootschap IBA Parkstad B.V. Op 20 mei 2014 heeft de Provincie goedkeuring verleend aan de gemeenten voor de oprichting van de IBA Parkstad B.V. In juni 2014 is de IBA Parkstad officieel gestart met een openingsmanifestatie en een open oproep, waarbij iedereen zijn ideeën voor IBA-projecten kon indienen. In totaal zijn er 292 projecten ingediend, daarvan liggen 94 binnen de gemeentegrenzen van Heerlen en 118 projecten die Parkstad breed zijn en dus ook in Heerlen kunnen landen.

Er wordt hard gewerkt aan het realiseren van projecten die allemaal samen de transitie van de regio een grote boost geven. Samen met burgers en andere partijen uit de regio en waar nodig met expertise van buitenaf. Eind 2016 is het uitvoeringsprogramma richting het tentoonstellingsjaar 2021-2022 gepresenteerd. Door combinaties te maken en door het afvallen van projecten zijn de IBA-50 projecten bepaald die in 2021-2022 gepresenteerd moeten gaan worden. Over de inhoud van die 50 projecten kunt u meer lezen op de website https://www.iba-parkstad.nl/projecten/

Als Heerlen zijn wij blij om te zien dat de inspanning die wij verrichten in relatie tot onder andere onze binnenstad, onze Romeinse- en mijngeschiedenis en het groevegebied ook door de IBA als belangrijke projecten worden gezien. Met behulp van de IBA tillen wij deze projecten naar een hoger niveau.

Het IBA-expojaar start in augustus 2021 en eindigt in augustus 2022. In het expojaar wordt de regio voor het voetlicht gebracht. In de eerste plaats met de resultaten van de IBA-projecten. Soms met terugblik op de geboekte resultaten, soms met een feestelijke opening, soms met een eerste paal in de grond en soms in expositievorm omdat de daadwerkelijke realisatie na het expojaar valt.

Budgettair blijft IBA, op basis van de huidige prognose, binnen de gemaakte afspraken ten aanzien van de besteding van de middelen.

Voor de gedetailleerde (financiële) verantwoording verwijzen wij naar de website van IBA Parkstad B.V. http://www.iba-parkstad.nl/iba-parkstad/financiele-jaarstukken/

3.11 Bestuursprogramma's

Bestuursprogramma Centrum

Verantwoordelijk portefeuillehouder: Peter van Zutphen

Wat hebben we bereikt?

Ambities 1 t/m 8: Detailhandel, horeca, kantoren en wonen
Voor de herontwikkeling van Schinkelkwadrant Zuid hebben wij met VOC/VBC een samenwerkingsovereenkomst getekend. Het college heeft ingestemd met de raadsvoorstellen bestemmingsplan en grondexploitatie waarna deze zijn doorgeleid naar de raad. IBA heeft de subsidiebeschikking verleend. Bij Schinkelkwadrant Noord heeft VOC/VBC de grondpositie van Metroprop overgenomen. De voorbereidingen voor het in procedure nemen van het bestemmingsplan zijn verder opgepakt. Tevens zijn de werkzaamheden voor de omgevingsvergunning van de gevelrenovaties opgepakt.

De nieuwbouw van het stadskantoor is gestart.

Met het oog op de toekomstige ontwikkelingen in het centrum zijn wij weer in structureel overleg met de vastgoedeigenaren.

Diverse ondernemers zijn gestart met nieuwe winkelformules die het urban profiel versterken, zoals A slice of Heaven en Pat's Tosti Bar.

De uitwerking van het wegnemen van planologische belemmeringen voor de horeca vindt plaats via het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan Cityplan. Daarbij wordt rekening gehouden met het horecabeleid en het realiseren van een betere integratie tussen detailhandel en horeca.

De voormalige studio 54 is door Weller gesloopt en de herontwikkeling naar 36 appartementen voor jongeren wordt betrokken bij de uitbreiding van het Heerlense poppodium. In het voormalig kantoor Rabobank zijn op de bovenverdieping 6 casco woningen gerealiseerd. Voor de realisatie van 15 woningen in de Stationsstraat is een vergunning afgegeven.

Om buiten het kernwinkelgebied wonen op de begane grond te stimuleren zijn de ingediende vergunningsaanvragen in behandeling genomen.

Ambities 9 t/m 11: Openbare ruimte
Het concept voorlopig ontwerp van het Van Grunsvenplein is opgeleverd. IBA heeft de subsidiebeschikking verleend.

Bij Landsfort Herle is de cultuurhistorische studie 'Een Slapende Schoonheid' opgeleverd. Het resultaat van deze studie dient als basis voor de ontwerpopgave van Landsfort Herle.

In het Romeins Kwartier is het concept voorlopig ontwerp van de Coriovallumstraat, het concept schetsontwerp van het Raadhuisplein en het voorlopig ontwerp van de Dr. Poelsstraat opgeleverd. Het overkoepelende visiekader VIAVIA voor de openbare ruimte in het Romeins Kwartier is in concept opgeleverd. Deze visie gaat gelden voor de periode t/m 2040 en sluit aan op de kadernota openbare ruimte Sjoën Heële.

Het Zuidplein van Maankwartier is opgeleverd.

Prof. Ir. Jo Coenen is als supervisor ingehuurd voor de herinrichting van de openbare ruime. Hij geeft advies over de kwaliteit, eenduidigheid bij het ontwerp van de openbare ruimte en treedt op als ambassadeur van de ontwikkelingen in het centrum.
Bij het gevelrenovatiefonds zijn twee subsidiebeschikkingen afgegeven voor de renovaties van gevels in de Dautzenbergstraat en Saroleastraat. Stichting Atelier Stadsrevisie heeft een subsidie gekregen voor de renovaties van zes gevels en aanpassing van de worstenhemel. Er zijn een drietal gevels opgeleverd in de Saroleastraat en Oranje Nassaustraat. De vergunning voor het plaatsen van worstenhemel is aangevraagd.

Ambities 12 t/m 18: Cultuur, erfgoed, sport en onderwijs
De directeuren van Pinkpop en Poppodium Nieuwe Nor hebben het startschot gegeven van de verbouwing van de Nieuwe Nor.

Na verhuizing van de Spiegel naar het Royal Theater leidde dit direct tot meer bezoekers. Achter de schermen is er gewerkt aan een verdere professionalisering van de organisatie van het filmhuis. Het Royal-complex wordt vernieuwd tot plek voor Beeld & Geluid met ruimte voor filmvertoning en talentontwikkeling. De voorbereiding voor fase 2 herontwikkeling Rivoli en Maxim zijn gestart. IBA heeft de subsidiebeschikking verleend.

Aan Via Zuid is een subsidie verleend voor het uitvoeren en ondersteunen van producties voor talentvolle makers in de podiumkunsten in het centrum van Heerlen.

De voorbereidingen zijn getroffen voor de aankoop van monument Pand Kneepkens. Voor het Voormalig kantoor Rabobank is de gemeentelijke monumentenstatus aangevraagd.

Er zijn meerdere initiatieven gerealiseerd die de zichtbaarheid en beleefbaarheid van de geschiedenis van Heerlen realiseren en ervoor zorgden dat bezoekers konden genieten van ons archeologisch erfgoed.
- Scholieren kregen gratis toegang tot het Thermenmuseum.
- De plannen om te komen tot een nieuw Romeins Museum de Thermen zijn verder uitgewerkt in een visiedocument.
- In het Romeins Kwartier en Landsfort Herle was het bewaarde en verdwenen erfgoed het afgelopen jaar leidend bij de ontwerpen en plannen voor de toekomst.
- Bij het belevingsconcept zijn in het Romeins Kwartier initiatieven gerealiseerd die bijgedragen hebben aan het zicht- en beleefbaar maken van de historie van de stad, waaronder een romeinse wandelroute, een tijdelijke archeologische werkplaats, het plaatsen van vitrinekastjes, de lancering van een website en expo’s de Vuistbijl en 400 jaar baden.
- De Vondst leverde een mooie aanvulling op het erfgoedaanbod met de Archeohotspot, tentoonstellingen en een educatief programma voor het onderwijs. Hierbij werkten gemeente Heerlen en De Vondst nauw samen.

Urban sports voorzieningen zijn opgenomen in het ontwerp van Burgemeester van Grunsvenplein.

Bij herhuisvesting van het onderwijs naar het centrum is met Open Universiteit een concreet plan van aanpak opgesteld. Samen met het Voorgezet Onderwijs wordt een Integraal Huisvestingsplan opgesteld. Met Zuyd Hogeschool worden concretere gesprekken gevoerd over herhuisvesting in het centrum. Alles met als doel om in het centrum meer studenten onderwijs te laten volgen.

Ambities 19 t/m 22: Evenementen, Leisure, beleving en stadsmarketing
Wat evenementen betreft is het een bijzonder jaar geweest. Vanwege corona hebben vrijwel geen evenementen plaatsgevonden. Ook Wintertijd heeft niet plaatsgevonden. Vanwege de maatregelen rondom corona is het IBA expojaar verplaatst naar medio 2021–2022.

Wij zien leisure als de vrije tijd die mensen besteden in het centrum. Corona heeft ervoor gezorgd dat er minder bezoekers waren in het centrum. Wij hebben gewerkt aan projecten die in de toekomst bijdragen aan meer bezoekers en beleving in het centrum. Voorbeelden zijn het Romeins Kwartier, het Mijnmuseum, de Royal, de vernieuwde Visit Zuid-Limburg winkel en urban sport.

Heerlen groeide uit tot de hoofdstad van kwalitatief hoogstaande straatkunstwerken. Onze collectie is verder uitgebreid met onder meer de muurschildering bij Quatro en 'onze helden' aan de Spoorsingel. Er werd gewerkt aan het ontwerp van een Flooral in het Romeins Kwartier.

Samen met Provincie Limburg, IBA en Parkstad Limburg is een start gemaakt met de communicatiestrategie en uitingen rondom Heerlen-Centrum. Daarin wordt stadsmarketing meegenomen.

Ambities 23 t/m 26: Duurzaamheid, asbestsanering en vervoer
Mijnwater B.V. heeft een leidingentracé bestaande uit 2 leidingen door het centrum van Heerlen aangelegd, waar Nieuwe Nor, Sporthuis Diana, Stadskantoor en Mijnwater op worden aangesloten.

Asbest is verwijderd bij Voormalig kantoor Rabobank en de asbestinventarisatie bij het Raadhuis is gestart.

Bij de rijwielstalling is gestart met een voorontwerp van de stalling alsmede de haalbaarheid onderzocht voor de woonfunctie op de bovenliggende lagen. De capaciteit wordt ongeveer 850 bewaakte stallingsplekken voor zowel de treinreizigers als de bezoekers. Voor wat betreft de woonfunctie is aangetoond dat een veilig en comfortabel woonklimaat haalbaar is voor circa 18 woningen.

Op dit moment zijn er meer dan 50 initiatieven aan het Stadslab Heerlen verbonden. Daarvan zijn 23 kansrijk voor realisatie. Een aantal initiatieven zijn al gestart. Het georganiseerde Stadscafé werd heel positief ervaren door de deelnemers.

Annexen
Ten behoeve van de realisatie van het centrumbad is de locatiestudie voortgezet. De aanbestedingsprocedure is opgestart voor het werven van een exploitant van de gemeentelijke zwembaden, waaronder het centrumbad.

In de Oranje Nassaustraat is het initiatief opgestart om met ondernemers in gesprek te gaan om de straat opnieuw onderdeel te laten uitmaken van het centrum, waarbij met de omgeving breed wordt gekeken naar de mogelijkheden op het gebied van ondernemen, wonen, verkeer en horeca. Ondernemers stonden hier positief tegenover.

Voor de herinrichting van Promenade II is de aanbesteding gestart om een ontwerp te maken.

Bij het Rijk is een subsidieaanvraag Woningbouwimpuls ingediend om de woonfunctie van het centrum te versterken.

Met de eigenaar van 't Loon is een proces gestart voor de transformatie.

Financiële rapportage programma Centrum
Tijdens de behandeling van de inhoudelijke voortgangsrapportage programma Centrum in de commissie RO november 2020 is afgesproken dat de raad twee keer per jaar (Begroting en Jaarverantwoording) geïnformeerd wordt over de financiën van het programma.

Begroting

Organisatie	**Middelen**	**Bedrag**
Gemeente Heerlen	Investeringskrediet Centrum	27.611.761
Gemeente Heerlen	Additionele bijdrages	82.710.242
Provincie Limburg	Subsidie Stedelijke Ontwikkeling	11.350.000
IBA Parkstad	Subsidie investeringen	8.350.000
IBA Parkstad	Subsidie procesmiddelen	216.000
Parkstad Limburg	Subsidie regiodeal	7.358.000
Derden	Bijdrages en additionele subsidies	6.742.560
Totaal		**144.338.563**

Bedragen x € 1

Gemeente Heerlen: investeringskrediet Centrum
Bij aanvang van het programma was het investeringskrediet van de gemeente Heerlen € 11.350.000. In september 2020 heeft de raad ingestemd met een aanvullend investeringskrediet van € 16.261.761. Daarmee komt het investeringskrediet Centrum uit op € 27.611.761.

Gemeente Heerlen: additionele bijdrages
Op basis van separate raadsvoorstellen ingezette investeringskredieten voor verwerving vastgoed (zoals Putgraaf, Geleenstraat), nieuwbouw en herontwikkeling (zoals Nieuwe Huisvesting, Openbare ruimte Maankwartier, Herontwikkeling Parallelweg, Mijnmuseum) en reguliere beleidsmiddelen (evenementen en straatkunst).

Provincie Limburg
Bedrag op basis van subsidiebeschikking Stedelijke Ontwikkeling Limburg voor programma Centrum.

IBA Parkstad
Bedrag investeringen op basis van een vijftal subsidieaanvragen op projectniveau. Eind 2020 van een drietal projecten subsidiebeschikkingen ontvangen. Resterende twee beschikkingen worden door IBA uitgewerkt en volgen begin 2021.
Bedrag procesmiddelen op basis van separate subsidieaanvragen en –beschikkingen op projectniveau. Nog één beschikking moet worden ontvangen.

Derden
Bijdrages van publieke en private partijen in de vorm van aanvullende subsidies (Europa, Rijk) en opbrengsten (zoals Schinkelkwadrant Noord en Zuid).

Financiën per ambitie

Ambities	Begroting	Kosten 2017-2019	Kosten 2020	Nog te maken kosten
1. Retailmeters uit de markt halen	11.546.145	6.908.785	156.294	4.481.067
2. Leegstand in kernwinkelgebied halveren	0	0	0	0
3. Minimaal 20 nieuwe winkelformules, waarvan 10 starters die urban profiel versterken	0	0	0	0
4. Wegnemen planologische belemmeringen horeca	0	0	0	0
5. Kantoormeters uit de markt halen	43.502.000	25.417.924	11.057.237	7.026.840
6. 5.000 m2 leegstaand vastgoed transformeren naar broedplaatsen creatieve industrie	0	0	0	0
7. Additioneel 400 woningen toevoegen zonder woningen te onttrekken	75.500	8.326	23.443	43.731
8. Wonen op de begane grond buiten kernwinkelgebied toestaan en stimuleren	0	0	0	0
9. Eenduidig profiel openbare ruimte	0	0	0	0
10. Herinrichten pleinen	43.850.286	22.400.640	1.885.332	19.564.315
11. Minimaal 12 gevels in oude staat herstellen	860.000	212.110	290.640	357.250
12. Realiseren volwaardig filmhuis	5.800.000	296.505	182.654	5.320.841
13. Creëren broedplaatsen (jonge) makers podiumkunsten	7.785.000	1.545.605	1.672.702	4.566.693
14. Er vinden voor 2020 minimaal 6 producties plaats met een bovenregionale uitstraling	782.000	265.000	0	517.000
15. Beeldbepalende panden worden bij herontwikkeling gerestaureerd en herbestemd	6.440.136	1.663.784	823.928	3.952.424
16. Verdubbelen van het aantal bezoekers aan ons archeologisch erfgoed	15.152.001	558.631	264.894	14.328.476
17. Een voorziening met minimaal 2 urban sports	50.000	0	0	50.000
18. In 2022 volgen minimaal 200 studenten onderwijs in binnenstad	0	0	0	0
19. Per jaar urban event en winterevent	1.349.717	915.962	48.250	385.505
20. Ieder jaar minimaal 3 kwalitatief hoogwaardige straatkunstwerken	225.000	117.000	65.588	42.413
21. We faciliteren maximaal leisure concepten, indoor en op straat	0	0	0	0
22. De aanpak van het centrum gaat gepaard met stadsmarketing	307.228	307.228	0	0
23. 5.000 zonnepanelen, Mijnwater en isoleren	0	0	0	0
24. Bij elk project objecten asbestvrij maken en bruikbaar materiaal bij sloop inzetten voor hergebruik	0	0	0	0
25. Fietsenstalling aan Noordkant centrum en goede busverbindingen leisure ring, BSSC en onderwijsboulevard	3.805.000	1.605.000	75.450	2.124.550
26. We voeren bewonersinitiatieven uit vanuit het Stadslab	348.350	103.124	66.938	178.288
Annex: Herinrichting Promenade II	2.460.200	0	25.350	2.434.850
Totaal	**144.338.564**	**62.325.623**	**16.638.700**	**65.374.241**

Bedragen x € 1

Om de ambities te realiseren worden projecten en reguliere beleidswerkzaamheden uitgevoerd. De begroting van het programma is toegekend aan projecten (zoals Schinkelkwadrant Zuid, Nieuwe Nor). Reguliere beleidswerkzaamheden (zoals bestemmingsplan Cityplan, beheersverordening m^2 retail en kantoren) zijn al afgedekt in de begroting. Daar zijn geen projectmatige middelen aan toegekend.

In financiële zin is de begroting van bijvoorbeeld project Schinkelkwadrant Zuid ondergebracht bij ambitie 1 in de bovenstaande tabel. Voor de financiële projectbeheersing wordt een projectbegroting opgesteld en bewaakt. De projectbegroting wordt niet opgedeeld naar meerdere ambities. Zoals opgenomen in de inhoudelijke voortgangsrapportage van programma Centrum draagt het project Schinkelkwadrant Zuid wel bij aan meerdere ambities zoals kantoormeters uit de markt halen, woningen toevoegen en asbest vrijmaken van objecten.
Dus, bij een aantal ambities staat geen begroting. Reguliere beleidswerkzaamheden hebben geen projectmatige middelen.

Multiplier effect

Thema	investeringen 2017-2019	investeringen 2020	Totaal
Detailhandel, horeca, kantoren en wonen	106.359.104	3.009.612	109.368.716
Openbare ruimte	853.000	0	853.000
Cultuur, erfgoed, sport en onderwijs	3.371.000	0	3.371.000
Evenementen, Leisure, beleving en stadsmarketing	16.238.653	0	16.238.653
Duurzaamheid, asbestsanering en vervoer	0	0	0
Totaal	**126.821.757**	**3.009.612**	**129.831.369**

Bedragen x € 1

De multiplier effecten zijn de financiële investeringen door private partijen in het centrum van Heerlen.

De investeringen door derden in het centrum zijn, voor zover bij ons bekend, inzichtelijk gemaakt en opgesomd naar de thema's uit het bidboek Centrum, vanaf de start in 2017 tot en met 2020. Vanwege corona hebben in 2020 geen investeringen plaatsgevonden op het gebied van cultuur en evenementen. De verwachting is dat de private investeringen de komende jaren verder zullen toenemen met bijvoorbeeld investeringen door het toevoegen van woningen, de verhuizing van onderwijsinstellingen naar het centrum en organisatie van evenementen en culturele producties na corona.

Detailhandel, horeca, kantoren en wonen
Dit is het totaalbedrag van bouwactiviteiten waarvoor de gemeente leges heft, inclusief Maankwartier.

Openbare ruimte
Dit zijn investeringsbedragen gevelrenovaties door pandeigenaren van beschikkingen die we hebben uitbetaald.

Cultuur, erfgoed, sport en onderwijs
De kosten die particuliere organisaties maken voor het organiseren van culturele voorstellingen die daarvoor een subsidie hebben ontvangen.

Evenementen, Leisure, beleving en stadsmarketing
De kosten die particuliere organisaties maken voor het organiseren van evenementen die daarvoor een subsidie hebben ontvangen.

Duurzaamheid, asbestsanering en vervoer
Nog niet bekend.

Bestemmingsreserve Maankwartier

Bestemmingsreserve Maankwartier	Begroting	Verplicht	Saldo
Herstelkosten Parallelweg 2b	59.000	0	59.000
Herstelkosten tijdelijke fietsenstalling	22.991	21.035	1.956
Nadeelcompensatie	100.000	49.477	50.523
Omgevingskosten	25.000	9.327	15.673
Interne en externe uren	126.509	55.522	70.987
Evaluatie Maankwartier	38.500	38.500	0
Stichting Atelier Stadsrevisie	408.000	0	408.000
Totaal	**780.000**	**173.861**	**606.139**

Bedragen x € 1

Bestuursprogramma Onderwijs en arbeidsmarkt

Verantwoordelijk portefeuillehouder: Martin de Beer

Wat hebben we bereikt?

Het programma wordt zowel vanuit de Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg als vanuit de Economische Samenwerking Zuid-Limburg ingestoken. We hebben gewerkt aan het verbeteren van de aansluiting tussen vraag en aanbod. Dat hebben we gedaan door:

- te investeren in de gezamenlijke dienstverlening door alle partners;
- te investeren in scholingsmogelijkheden voor werkzoekenden;
- te werken aan de betrokkenheid van werkgevers.

Gezamenlijke dienstverlening door de partners
De Doe-Agenda Perspectief op Werk, opgesteld in 2019, is de basis voor de Zuid-Limburgse samenwerking in de uitvoering. De coronacrisis heeft ons gedwongen om samen met alle partners de plannen en de lopende uitvoering voortdurend te toetsen aan die veranderende werkelijkheid.
Dit heeft geleid tot een verhoging van de inzet binnen het regionale focus team. Door middel van extra capaciteit en nog gerichtere samenwerking zijn 690 werkzoekenden ingestroomd op de Zuid-Limburgse arbeidsmarkt en 180 werkzoekenden zijn begonnen met een op werk gericht ontwikkeltraject.

De voorbereiding op de crisisdienstverlening die het ministerie van SZW gaat uitrollen, is gestart onder de noemer 'Fast Forward'. In dit project werken we samen om 'van werk naar werk-trajecten' te realiseren. VDL Nedcar is een concrete casus die wordt opgepakt. Het gaat daarbij zowel om scholing als het aanbieden van concrete baankansen. Daarvoor is het platform 'arbeidsmarktplaats' ontwikkeld, als een praktisch hulpmiddel voor het leggen van rechtstreeks contact tussen werkzoekende en werkgever.

Dienstverlening houdt niet op bij de grens. De Werkgeversservicepunten en UWV werken ook samen om baankansen in Duitsland (SGA Eurode) en België (SGA Maastricht) te benutten. Langs diezelfde lijn helpen we ook ondernemers met het vinden van potentiële werknemers uit de Euregio. Vanuit de Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg ondersteunen wij die samenwerking.

Scholingsmogelijkheden
De samenwerking binnen het Leerwerkloket Zuid-Limburg is geïntensiveerd. Hierdoor is er beter overzicht en minder versnippering. Vanuit de Arbeidsmarktregio zijn we ook voor drie jaar een samenwerking met Leo Loopbaan aangegaan. Daarmee dragen we bij aan de beschikbaarheid van gratis loopbaanadvies voor alle burgers.

Vanuit de samenwerking Leerwerkloket en Leo Loopbaan is samen met de Limburgse arbeids-marktregio's, de provincie Limburg en de sociale partners Limburg Leert opgezet. Een digitaal platform voor scholing en ontwikkeling waaraan ook 11 opleidingsorganisaties deelnemen. Sinds de start van Limburg Leert in oktober zijn 5.500 unieke bezoekers geweest.

Voor werkzoekenden die via leerwerktrajecten de stap naar een betaalde baan kunnen zetten, is een breed voorschakelprogramma opgezet. Doel van dit programma is mensen in de ontwikkel-stand zetten en een eerste oriëntatie te geven op hun mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Instroom is wekelijks mogelijk zodat werkzoekenden niet lang moeten wachten om te kunnen starten. De expertise ontwikkeld binnen Voordeel & Vervolg is hierin structureel verankerd.

Kansen voor scholing en werk liggen vooral in de zorg, techniek (incl. bouw- en installatie), ict, maakindustrie en logistiek. Bestaande ontwikkelroutes zijn ook in 2020 voortgezet. Enkele voorbeelden daarvan zijn Beyond, leerwerklijnen in de zorg, in de logistiek, in de beveiliging, Foodlab in de horeca. Om nog beter te kunnen aansluiten op nieuwe kansen zijn we in Zuid-Limburg ook gestart met verschillende nieuwe initiatieven, o.a. op vlak van de ict (o.a. Digiwise, Social Software Street), de zorg (o.a. ontwikkeling van een 'flexacademie'), de techniek (o.a. circular hub, hackatons) en de maakindustrie (o.a. opleiding productievakkrachten).

Betrokkenheid werkgevers
De betrokkenheid van werkgevers loopt als een rode draad door alle activiteiten. Bij de aanpak rond scholing is de vraag van werkgevers bepalend voor de inhoudelijke invulling, het doel van de opleiding. Via het bieden van leerwerkplekken zijn werkgevers ook actief betrokken. In Zuid-Limburg gaat het daarbij om ongeveer 1.800 leerwerkplekken in 2020 voor werkzoekenden.

Het instrument 'herontwerp van bedrijfsprocessen' is in 2020 ingezet om zo werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te creëren. Als gevolg van de coronacrisis is de uitvoering vertraagd. Er zijn minder scans uitgevoerd dan gepland. Daar waar het proces wel is opgestart, leidt het wel tot instroomkansen. Ook langere tijd na afronding van het proces blijven zich nieuwe instroomkansen voordoen. Op die manier zijn in totaliteit in Zuid-Limburg door de inzet van dit instrument 229 mensen uitgestroomd naar werk.

In 2020 zijn we een nieuw initiatief gestart om bij werkgevers het thema 'leven lang ontwikkelen' als investering in organisatie en personeel onder de aandacht te brengen. Door de beperkende coronamaatregelen is er plots wel tijd en ruimte voor scholing. Werkgevers willen die tijd positief benutten. Door de actieve betrokkenheid van Leo Loopbaan en de Werkgeversservicepunten wordt de verbinding gelegd naar scholing maar ook naar (toekomstige) instroomkansen.

Bestuursprogramma Burgerbetrokkenheid en lokale democratie

Verantwoordelijk portefeuillehouder: Adriane Keulen

Wat hebben we bereikt?

In 2020 is het programmaplan Burgerbetrokkenheid en Lokale democratie opgesteld en zijn diverse acties opgepakt ter versterking van de burgerbetrokkenheid:

- Participatietrajecten in het kader van duurzaamheid (zie bestuursprogramma Duurzaamheid).
- De doorontwikkeling van het Heerlens Internet Panel (1800 gebruikers) waarbij de volgende onderzoeken zijn uitgevoerd: Pilot MSP – betrokkenheid leefbaarheid & veiligheid, corona impact onderzoek, onderzoek evenementen, uitbreiding terrassen Heerlen onder bezoekers en bewoners, Verkiezingen Tweede Kamer, Energiebesparing.
- De methode Gebrookerbos is verder uitgerold door middel van diverse initiatieven in de buurten. Tevens is de methode Gebrookerbos beschreven en eind 2020 is een evaluatie uitgevoerd (volgt in 2021).
- Het Stadslab voert diverse acties met ondernemers uit: online sessie Stadscafé en 28 corona initiatieven tijdens eerste lockdown.
- Het project Heerlen Munt is verder uitgewerkt zodat het in 2021 kan starten.
- Het project Frisse Wind is voor een periode van 3 jaar in september van start gegaan (gepresenteerd in commissie MF).
- Voor het Romeins kwartier zijn zogenaamde vitrinekastjes gerealiseerd die het verhaal van romeinse voorwerpen vertellen.
- Social Impact Bonds zijn samenwerkingsverbanden waarbij private investeerders projecten bekostigen waarvan de verwachting is dat deze een belangrijk maatschappelijk rendement opleveren. In 2020 hebben - met inachtneming van de coronamaatregelen - een aantal bijeenkomsten met de Heerlense Urban Local Group plaatsgevonden. In deze bijeenkomsten hebben de partners kennis gemaakt met elkaar, met het project en met het fenomeen Social Impact Bonds. Er is open gebrainstormd over uitdagingen/kansen en verder zijn de eerste project-ideeën gepresenteerd door ondernemers en is gekeken naar potentiële kleine projecten die ter oefening dienen voor de grote Social Impact Bonds In maart 2021 volgt vanuit Heerlen een internationale conferentie (online) en het project loopt door tot in 2022.
- Samen met Buurtgericht werken wordt ingezet op nieuwe netwerken en een integrale aanpak met partijen in de buurten (zie thema Buurtregie). Bijvoorbeeld op de thema's veiligheid, sociale verbondenheid, vrijwilligers, etc.
- De ontwikkeling van een zogenaamde participatietoolbox is gestart (dit is een hulpmiddel om burgerparticipatie voor projectplannen en beleidstrajecten goed uit te werken met een activiteiten plan en een kosteninschatting).
- Voor het programma Heerlen Noord is gestart met het uitwerken van een communicatie- en participatieplan.

Veel van de genoemde acties krijgen een vervolg in 2021. Evenals diverse acties om de Lokale democratie te versterken en de opkomst bij de verkiezingen te vergroten.
De resultaten van 2020 en een doorkijk naar 2021 zijn gepresenteerd in de commissie MF.

Bestuursprogramma Duurzaamheid

Verantwoordelijk portefeuillehouder: Charles Claessens

Wat hebben we bereikt?

Het programma bestaat uit drie pijlers: energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit.
Op het terrein van energietransitie is ingezet op de regionale energie strategie (RES), deze strategie geeft inzicht in de potentie om energie op te wekken in de regio en wat dit voor consequenties heeft voor de regio. Door het traject rondom de mogelijkheden van windenergie in Parkstad-zuid op te starten is de maatschappelijke participatie vergroot, dit geldt ook voor het verkennen en realiseren van coöperatieve vormen van energie opwek.
Op het terrein van klimaatadaptatie zijn de publiekscampagnes en de maatregelen inzake Waterklaar en Steenbreek voorbeelden van acties die de burger in de eigen omgeving kan doen om bij te dragen aan adaptatie. De samenwerking regionale aanpak klimaatadaptatie Parkstad loopt. Het werken aan zero-emissie stadsdistributie en het realiseren van laadpalen geeft burgers en bedrijven de kans om in te zetten op elektrisch transport.
Op het terrein van circulariteit is verder ingezet op maatschappelijk verantwoord inkopen. De bewustwording is vergroot door als gemeente Heerlen aan te sluiten bij de Global Goals, dit zijn 17 ambitieuze doelen voor duurzame ontwikkeling zoals geformuleerd door de Verenigde Naties. Deze doelen zijn één op één te gebruiken in de context van Heerlen. Ook is ingezet op hergebruik van bouwmaterialen met projecten, dit stimuleert bedrijven en de regio om hier actief op in te zetten.
De klimaatbegroting geeft inzicht in de voortgang en stand van zaken van Heerlen op duurzaamheidsgebied.

Wat hebben we gedaan?

Op het terrein van energietransitie is de regionale energiestrategie (RES) in concept klaar zodat deze in de eerste helft van 2021 door de Raad kan worden vastgesteld. De Woonwijzerwinkel is geopend, daarmee kan iedereen zich op onafhankelijke wijze oriënteren op mogelijkheden van energiebesparing en maatregelen die men zelf kan doorvoeren. Over de mogelijkheden van windenergie zijn participatie trajecten opgestart, de uitkomst hiervan wordt in 2021 ingevuld met locatie keuze en voorwaarden waaronder dit mogelijk is. Het proces en de uitkomst wordt aan de Raad voorgelegd. Met een Vereniging van Eigenaren (VVE) is een project opgestart rondom verduurzaming en energie opwek met als doel een aanpak ontwikkelen die ook door andere VVE toepasbaar is. Met de oprichting van een energiecoöperatie voor Heerlen-centrum zijn er nu twee coöperaties actief in Heerlen, in 2021 worden in samenwerking met de gemeente projecten opgepakt. Met de Zuid-Limburgse gemeenten is een project opgestart om te komen tot gezamenlijke inkoop van lokale duurzame opgewekte energie. De resultaten hiervan leiden in 2021 tot uitvoering.
Op het terrein van klimaatadaptatie, is het project operatie Steenbreek succesvol verlopen, dit geldt ook voor de aanpak van het project Waterklaar. Iedereen kan nu digitaal inzicht krijgen in kaarten die aangeven of in de eigen omgeving sprake is van wateroverlast of hittestress. Dit materiaal wordt gebruikt om risicodialogen met elkaar te voeren. Ook wordt gewerkt aan projecten om samen met scholen lesprogramma's te ontwikkelen rondom duurzaamheid. Het verder uitrollen van laadpalen en het werken aan zero-emissie staddistributie vermindert de uitstoot op lokaal niveau van CO2.
Op het terrein van circulariteit loopt het project Digital DeConstruction (DCC). Dit project brengt op digitale wijze gebouwen en materialen in beeld, waardoor bij sloop hergebruik van deze materialen wordt benut. De voorwaarden waaronder het zogenaamde Green Transformabel Building (GTB) kan worden gerealiseerd bij de Woonboulevard zijn dit jaar met alle betrokken partijen ingevuld. Het thema maatschappelijk verantwoord inkopen en de wijze waarop dit kan worden ingevuld is onderweg. Het inzetten door Heerlen op de 17 "Sustainabilty Goals" van de VN en het introduceren van een klimaatbegroting vergoot de bewustwording van het thema duurzaamheid.

Risico’s

Het grootste risico in het programma duurzaamheid is het niet beschikbaar zijn van financiële middelen om alle ambities waar te maken. Dit risico wordt verminderd door in te zetten op Europees geld en door bestaande geldstromen gealloceerd aan niet direct duurzame activiteiten, duurzamer te maken door te bezien of en zo ja op welke wijze deze activiteit kan bijdragen aan duurzaamheid.

Bestuursprogramma Invoering Omgevingswet

Verantwoordelijk portefeuillehouder: Loek Damen

Wat hebben we bereikt?

Ondanks de coronamaatregelen en het uitstel van de ingangsdatum van de Omgevingswet per 2022 is verder gewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet.

Vergunning, Toezicht en Handhaving (VTH)

Van de minimaal vereiste raadsbesluiten is informatie vergaard om de implementatie eisen en de transitie van het huidige naar het nieuwe stelsel voor vergunningverlening helder te krijgen. Voor het raadsbesluit mb.t. de gemeentelijke adviescommissie, die onder de Omgevingswet opnieuw ingesteld wordt, is een plan van aanpak geschreven. Er is kennis gedeeld en afstemming gezocht met gemeentes en ketenpartners, via werkgroepen van de VNG, over de inrichting van de VTH processen en verkenning van initiatieven daarin.

Omgevingsvisie

De notitie kernkwaliteiten en thema's, het eerste tussenproduct, is ambtelijk afgerond. Deze notitie is het resultaat van een grondige en gedetailleerde, interne analyse van bestaand beleid, opgaven, kansen, uitdagingen, trends en ontwikkelingen. De notitie geeft weer waar de gemeente Heerlen vandaan komt, waar we op dit moment staan en wat de belangrijkste kansen en uitdagingen voor onze gemeente zijn voor de toekomst. Hiermee is de notitie een opmaat naar de te maken keuzes in de omgevingsvisie.

Omgevingsplan

In samenwerking met de raads- en commissieleden is bij de pilot omgevingsplan Hoensbroek Centrum geoefend met het toepassen van participatie. Als gevolg van de coronamaatregelen en het verplaatsen van de ingangsdatum is dit traject getemporiseerd tot na 2021.
Een inventarisatie van verordeningen die opgaan in het omgevingsplan is afgerond en het opstellen van een casco-omgevingsplan is voorbereid.

Aanvullingswet Grondeigendom

Het primaat bij de grondpolitiek zoals deze in Heerlen wordt voorgestaan ligt bij het faciliteren van initiatieven vanuit de markt. Het gemeentelijk kostenverhaal via overeenkomsten blijft prioritair onder de Omgevingswet. De uitnodigingsplanologie brengt met zich dat het kostenverhaal daarop wordt aangepast. In de voorbereiding op de Omgevingswet van het gemeentelijke vastgoedbeleid is de focus gelegd op het kostenverhaal vanwege de link met het omgevingsplan.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

<u>Vergunning Toezicht en Handhaving</u>

Wij hebben besloten deel te nemen aan het gezamenlijk project: Samenwerkingsverband Gemeenschappelijke Informatievoorziening VTH, voor de implementatie van een nieuwe software (Squit 20/20) voor VTH. Door de verschuiving van de ingangsdatum van de Omgevingswet is het systeem operationeel in 2021. Ter voorbereiding daarop zijn opleidingen voor medewerkers gestart, is een begin gemaakt met het leggen van koppelingen met andere programma's en databases en is het programma met koppelingen naar andere systemen getest. Ook is er een koppeling gelegd met het project Zaakgericht werken. Tenslotte is een planning gemaakt voor de overgang van het huidig systeem naar Squit 20/20 (conversie, migratie, uitfaseren).

<u>Plansoftware</u>

Voor de aanschaf van plansoftware voor ruimtelijke ordening is een programma van eisen opgesteld om het aanbestedingstraject in te gaan. Deze software wordt gebruikt voor het opstellen

en wijzigen van beleidsdocumenten omgevingsvisie en omgevingsplannen. Met deze software publiceert de gemeente wijzigingen in de landelijk voorziening van het DSO.

Opleidingen
Voor het vergroten van bewustwording bij medewerkers en leidinggevenden over de impact van de omgevingswet is gestart met training. De fase-1 training bevat een online training over de wet, waarna werkateliers met medewerkers plaatsvinden waarin een doorvertaling naar het reguliere werk aan de orde is. Er is gestart met de online training. De training wordt verder opgepakt in 2021.

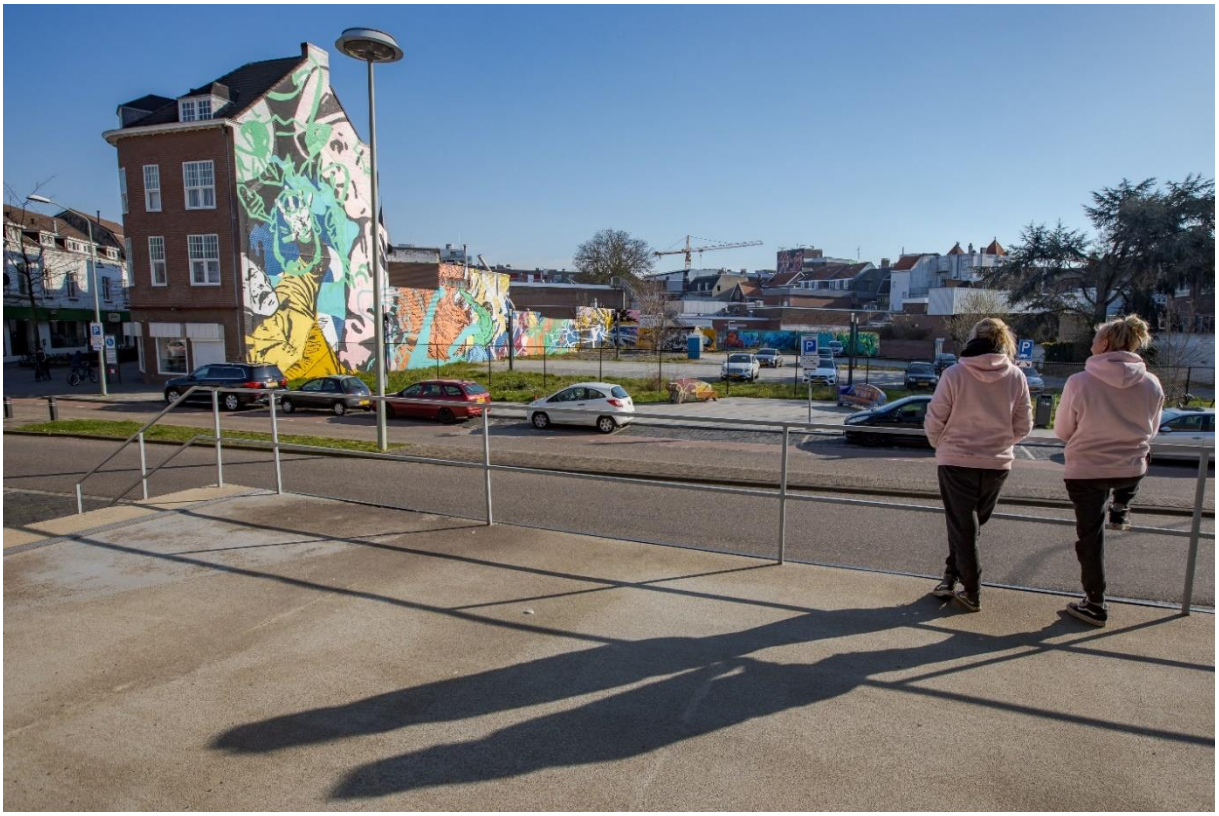

Foto: Heerlen Mijn Stad

4 Jaarrekening

4.1 Balans per 31 december 2020

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	**29.147**	**27.152**
• Kosten van onderzoek en ontwikkeling	93	20
• Bijdrage aan activa in eigendom van derden	29.054	27.132
Materiële vaste activa	**340.020**	**327.573**
• Investeringen met economisch nut	228.029	217.655
• Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	57.644	57.226
• Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	53.560	51.906
• In erfpacht uitgegeven gronden	786	786
Financiële vaste activa	**29.970**	**29.281**
• Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	2.171	2.193
- gemeenschappelijke regelingen	123	123
- overige verbonden partijen	1	1
• Leningen aan deelnemingen	1.242	0
• Overige langlopende leningen	26.433	26.965
Totaal vaste activa	**399.136**	**384.006**

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
Vlottende activa		
Voorraden	**5.999**	**532**
• Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	5.997	492
• Gereed product en handelsgoederen	2	40
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**35.397**	**42.045**
• Vorderingen op openbare lichamen	12.748	14.472
• Rekening-courantverhoudingen met overige niet financiële instellingen	6.268	12.217
• Overige vorderingen	16.330	15.355
• Overige uitzettingen	51	0
Liquide middelen	**6.547**	**1.404**
• Kassaldi	30	48
• Banksaldi	6.517	1.356
Overlopende activa	**28.143**	**20.449**
• De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	528	509
- Het Rijk	955	274
- Overige Nederlandse overheidslichamen	3.789	0
• Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	22.872	19.665
Totaal vlottende activa	**76.086**	**64.430**
Totaal generaal	**475.223**	**448.436**
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	0	0

Bedragen x € 1.000

Passiva	31-12-2020	31-12-2019
Vaste passiva		
Eigen vermogen	**32.719**	**19.855**
• Algemene reserve	923	-1.565
• Bestemmingsreserves	21.969	22.630
• Gerealiseerde resultaat	9.827	-1.210
Voorzieningen	**20.602**	**19.126**
• Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	7.403	7.307
• Voorzieningen ter egalisering van kosten	8.230	6.742
• Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden i	4.968	5.078
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**256.137**	**279.800**
• Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	233.625	256.667
- buitenlandse instellingen	22.500	23.125
• Waarborgsommen	12	8
Totaal vaste passiva	**309.458**	**318.781**

Bedragen x € 1.000

Passiva	31-12-2020	31-12-2019
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**130.943**	**84.886**
• Overige kasgeldleningen	105.000	62.500
• Overige schulden	25.943	22.386
Overlopende passiva	**34.823**	**44.769**
• Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	19.393	35.592
• De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	816	2
- Het Rijk	10.347	2.761
- Overige Nederlandse overheidslichamen	3.873	4.581
• Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	394	1.833
Totaal vlottende passiva	**165.766**	**129.655**
Totaal generaal	**475.223**	**448.436**
Gewaarborgde geldleningen	9.804	10.693
Garantstellingen	2.019	2.353

Bedragen x € 1.000

4.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2020

	Prim. begroting 2020			Bijgest. begroting 2020			Rekening 2020			Resultaat 2020
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	
0. Bestuur en Ondersteuning	311.008	-74.622	236.386	315.779	-81.651	234.128	326.494	-73.731	252.763	18.635
1. Veiligheid	79	-11.521	-11.442	1.282	-12.571	-11.289	1.299	-12.424	-11.125	164
2. Verkeer en Vervoer	3.169	-11.364	-8.195	3.169	-10.755	-7.586	3.094	-10.972	-7.878	-292
3. Economie	911	-4.466	-3.556	1.568	-4.455	-2.887	1.158	-4.203	-3.045	-158
4. Onderwijs	3.689	-15.010	-11.322	10.154	-19.602	-9.448	11.315	-19.922	-8.606	841
5. Sport, Cultuur en Recreatie	3.951	-30.429	-26.477	3.947	-30.703	-26.757	3.711	-31.774	-28.063	-1.306
6. Sociaal Domein	61.338	-222.463	-161.125	76.647	-241.943	-165.296	82.132	-255.185	-173.053	-7.757
7. Volksgezondheid en Milieu	19.832	-24.546	-4.714	20.401	-25.204	-4.803	20.266	-25.125	-4.859	-56
8. VHROSV	1.743	-8.846	-7.104	8.812	-12.027	-3.215	13.698	-16.968	-3.270	-54
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**405.719**	**-403.267**	**2.452**	**441.757**	**-438.910**	**2.847**	**463.167**	**-450.303**	**12.864**	**10.017**
0. Bestuur en Ondersteuning	607	-5.217	-4.611	2.648	-5.289	-2.641	2.648	-5.289	-2.641	0
1. Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Verkeer en Vervoer	27	0	27	254	0	254	254	0	254	0
3. Economie	200	200	400	200	-634	-434	249	-634	-385	49
4. Onderwijs	1.314	-500	814	1.314	-584	729	1.314	-584	729	0
5. Sport, Cultuur en Recreatie	68	-160	-93	131	-11	120	131	-143	-13	-133
6. Sociaal Domein	30	0	30	30	-331	-302	30	-331	-302	0
7. Volksgezondheid en Milieu	125	0	125	966	-200	766	961	-200	761	-5
8. VHROSV	875	-20	856	735	-2.074	-1.339	2.129	-3.568	-1.440	-100
Bestemming	**3.245**	**-5.697**	**-2.452**	**6.277**	**-9.124**	**-2.847**	**7.714**	**-10.751**	**-3.037**	**-190**
0. Bestuur en Ondersteuning	311.615	-79.839	231.776	318.427	-86.940	231.486	329.142	-79.021	250.122	18.635
1. Veiligheid	79	-11.521	-11.442	1.282	-12.571	-11.289	1.299	-12.424	-11.125	164
2. Verkeer en Vervoer	3.196	-11.364	-8.169	3.423	-10.755	-7.332	3.348	-10.972	-7.624	-292
3. Economie	1.111	-4.266	-3.156	1.768	-5.089	-3.321	1.407	-4.837	-3.430	-109
4. Onderwijs	5.002	-15.510	-10.508	11.468	-20.186	-8.718	12.629	-20.506	-7.877	841
5. Sport, Cultuur en Recreatie	4.019	-30.589	-26.570	4.077	-30.714	-26.637	3.842	-31.917	-28.075	-1.439
6. Sociaal Domein	61.368	-222.463	-161.095	76.677	-242.274	-165.598	82.162	-255.517	-173.355	-7.757
7. Volksgezondheid en Milieu	19.957	-24.546	-4.589	21.367	-25.404	-4.037	21.227	-25.325	-4.098	-61
8. VHROSV	2.618	-8.866	-6.248	9.547	-14.102	-4.554	15.827	-20.536	-4.709	-155
Gerealiseerde resultaat	**408.964**	**-408.964**	**0**	**448.035**	**-448.035**	**0**	**470.882**	**-461.054**	**9.827**	**9.827**

Bedragen x € 1.000

Het BBV schrijft voor dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt gemaakt. Voor die analyse van de begrotingsafwijkingen verwijzen we naar de toelichting op de programmaverantwoording.

Conform artikel 27 van het BBV moet in het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening een overzicht worden opgenomen van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen, de gerealiseerde kosten van de overhead en het bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting.

Hieruit volgt onderstaand overzicht:

	Prim. begroting 2020			Bijgest. begroting 2020			Rekening 2020			Resultaat 2020
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	
0. Bestuur en Ondersteuning	13.759	-24.926	-11.167	12.830	-29.386	-16.555	12.197	-19.648	-7.452	9.104
1. Veiligheid	79	-11.521	-11.442	1.282	-12.571	-11.289	1.299	-12.424	-11.125	164
2. Verkeer en Vervoer	3.169	-11.364	-8.195	3.169	-10.755	-7.586	3.094	-10.972	-7.878	-292
3. Economie	911	-4.466	-3.556	1.568	-4.455	-2.887	1.158	-4.203	-3.045	-158
4. Onderwijs	3.689	-15.010	-11.322	10.154	-19.602	-9.448	11.315	-19.922	-8.606	841
5. Sport, Cultuur en Recreatie	3.951	-30.429	-26.477	3.947	-30.703	-26.757	3.711	-31.774	-28.063	-1.306
6. Sociaal Domein	61.338	-222.463	-161.125	76.647	-241.943	-165.296	82.132	-255.185	-173.053	-7.757
7. Volksgezondheid en Milieu	19.832	-24.546	-4.714	20.401	-25.204	-4.803	20.266	-25.125	-4.859	-56
8. VHROSV	1.743	-8.846	-7.104	8.812	-12.027	-3.215	13.698	-16.968	-3.270	-54
Subtotaal programma's	**108.470**	**-353.571**	**-245.101**	**138.809**	**-386.645**	**-247.836**	**148.870**	**-396.220**	**-247.351**	**486**
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen										
Lokale heffingen	26.152	0	26.152	26.152	0	26.152	25.402	0	25.402	-750
Algemene uitkeringen	261.443	0	261.443	266.774	0	266.774	276.419	0	276.419	9.645
Dividend	1.420	0	1.420	1.420	0	1.420	725	0	725	-694
Saldo financieringsfunctie	-3.986	0	-3.986	-3.657	0	-3.657	-2.627	0	-2.627	1.030
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	**285.029**	**0**	**285.029**	**290.689**	**0**	**290.689**	**299.920**	**0**	**299.920**	**9.231**
Gerealiseerde kosten Overhead	12.220	-49.696	-37.476	12.259	-52.265	-40.006	14.377	-54.083	-39.705	301
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**405.719**	**-403.267**	**2.452**	**441.757**	**-438.910**	**2.847**	**463.167**	**-450.303**	**12.864**	**10.017**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:										
0. Bestuur en Ondersteuning	607	-5.217	-4.611	2.648	-5.289	-2.641	2.648	-5.289	-2.641	0
1. Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Verkeer en Vervoer	27	0	27	254	0	254	254	0	254	0
3. Economie	200	200	400	200	-634	-434	249	-634	-385	49
4. Onderwijs	1.314	-500	814	1.314	-584	729	1.314	-584	729	0
5. Sport, Cultuur en Recreatie	68	-160	-93	131	-11	120	131	-143	-13	-133
6. Sociaal Domein	30	0	30	30	-331	-302	30	-331	-302	0
7. Volksgezondheid en Milieu	125	0	125	966	-200	766	961	-200	761	-5
8. VHROSV	875	-20	856	735	-2.074	-1.339	2.129	-3.568	-1.440	-100
Bestemming	**3.245**	**-5.697**	**-2.452**	**6.277**	**-9.124**	**-2.847**	**7.714**	**-10.751**	**-3.037**	**-190**
0. Bestuur en Ondersteuning	14.366	-30.143	-15.777	15.478	-34.675	-19.197	14.845	-24.938	-10.093	9.104
1. Veiligheid	79	-11.521	-11.442	1.282	-12.571	-11.289	1.299	-12.424	-11.125	164
2. Verkeer en Vervoer	3.196	-11.364	-8.169	3.423	-10.755	-7.332	3.348	-10.972	-7.624	-292
3. Economie	1.111	-4.266	-3.156	1.768	-5.089	-3.321	1.407	-4.837	-3.430	-109
4. Onderwijs	5.002	-15.510	-10.508	11.468	-20.186	-8.718	12.629	-20.506	-7.877	841
5. Sport, Cultuur en Recreatie	4.019	-30.589	-26.570	4.077	-30.714	-26.637	3.842	-31.917	-28.075	-1.439
6. Sociaal Domein	61.368	-222.463	-161.095	76.677	-242.274	-165.598	82.162	-255.517	-173.355	-7.757
7. Volksgezondheid en Milieu	19.957	-24.546	-4.589	21.367	-25.404	-4.037	21.227	-25.325	-4.098	-61
8. VHROSV	2.618	-8.866	-6.248	9.547	-14.102	-4.554	15.827	-20.536	-4.709	-155
Algemene dekkingsmiddelen	285.029	0	285.029	290.689	0	290.689	299.920	0	299.920	9.231
Overhead	12.220	-49.696	-37.476	12.259	-52.265	-40.006	14.377	-54.083	-39.705	301
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	**408.964**	**-408.964**	**0**	**448.035**	**-448.035**	**0**	**470.882**	**-461.054**	**9.827**	**9.827**

Bedragen x € 1.000

Conform artikel 28 van het BBV moet in het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening een analyse worden opgenomen van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Hiervoor verwijzen wij naar hoofdstuk 2.

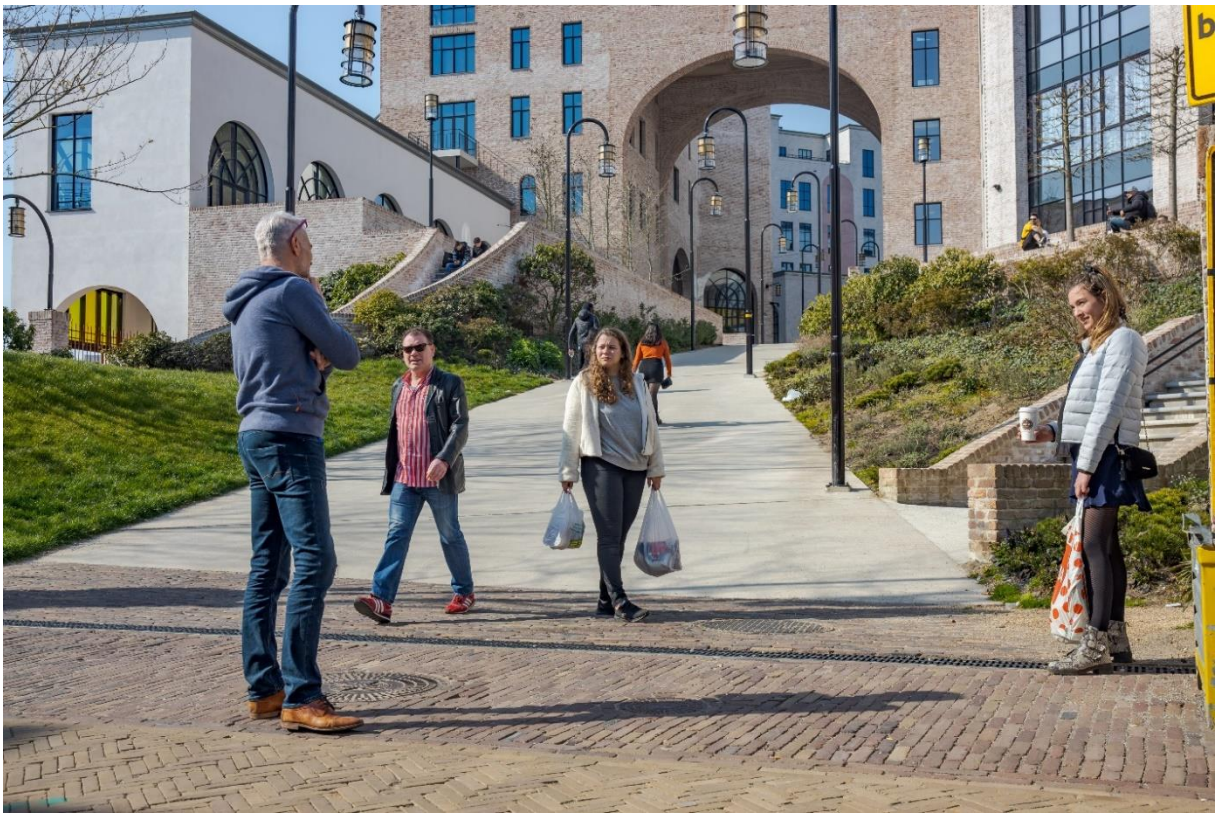

Foto: Heerlen Mijn Stad

4.3 Toelichting op de balans

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgesteld volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 19 december 2018 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die zijn ontstaan voor het einde van het begrotingsjaar, worden meegenomen als zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

De algemene uitkering wordt opgenomen conform het accres dat gepubliceerd is in de september-circulaire van het begrotingsjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het Centraal Administratie Kantoor (CAK) int en aan de gemeenten afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende: gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening vergelijken met de eigen WMO-administratie. Het probleem is dat, door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten, de informatie over de eigen bijdrage onvoldoende is om als gemeente de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op persoonsniveau te kunnen vaststellen. Door de systematiek van het CAK te kiezen voor het vaststellen van de eigen bijdragen, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

In de jaarrekening 2020 wordt het bedrag verantwoord dat in het verantwoordingsjaar van het CAK aan afdrachten is ontvangen (=kasstelsel). De reden hiervan is dat bij het CAK sprake is van achterstanden in het verwerken van de opgelegde en nog op te leggen eigen bijdragen waardoor geen betrouwbare schatting is te maken van de ultimo 2020 nog op te leggen en door gemeenten te ontvangen eigen bijdragen.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen en schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Hierbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming: vier jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties), wordt wel een verplichting gevormd.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa.

Algemeen
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV).

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief
De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom derden
Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Algemeen
Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct toe te rekenen salariskosten. In de vervaardigingsprijs kan daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend, worden opgenomen; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investeringen met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Bij de waardering is waar nodig rekening gehouden met een (verwachte) duurzame waardevermindering.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Activa met een verkrijgingsprijs < € 25.000	Niet
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Zie afschrijvings-termijnen materiële vaste activa
MATERIËLE VASTE ACTIVA	
Activa met economisch nut	
Gronden en terreinen	
Bedrijfsgebouwen; ondergrond	Niet
(Onder)Gronden	Niet
Woonruimten	
Woonwagenlocaties	Vervallen
Gebouwen	
Bedrijfsgebouwen	40
Bedrijfsgebouwen; opstal	30
Bedrijfsgebouwen; semipermanent	20
Verbouwing bedrijfsgebouwen, renovatie (mits levensduur verlengend)	10-40
Parkeren; parkeergarages	50
Onderwijshuisvesting; gebouwen	40 (annuïtair)
Onderwijshuisvesting; noodlokalen, niet locatie gebonden	15
Onderwijshuisvesting; verbouwing, renovatie (mits levensduur verlengend)	10-40 (annuïtair)
Onderwijshuisvesting; techniek	10
Onderwijshuisvesting; inrichting en omheining speelplaatsen	20
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Sportterreinen; toplaag kunstgrasvelden	15
Sportterreinen; fundering kunstgrasvelden	30
Sportterreinen; natuurgrasvelden	15
Sportterreinen; lichtmasten	25
Sportterreinen; verharding	25
Grond- en bouwwerken	40
Machines, apparaten en installaties	
Archiefinrichting; paternosterkasten	10
Archiefinrichting; rolstellingen	10
Datacommunicatieapparatuur	5
Kantoorapparatuur; kasregisters	Niet
Kantoorapparatuur; pc’s (cluster aankopen)	5
Kantoorapparatuur; tablets/devices (cluster aankopen)	3
Kantoorapparatuur; software algemeen	5
Koffieautomaten	Niet
Netwerkapparatuur	5
Netwerkcomponenten; ICT Heerlen	5
Parkeerapparatuur; betaald parkeerterrein	15

Reprografie; dtp voorziening	3
Reprografie; lichtdruk-/kopieermachines/plotters	5
Reprografie; snij-/bindmachines/afwerkapparatuur	5
Servers; ICT Heerlen	5
Software	5 (vanaf 2019: 7 jaar)
Technische installaties; middel-langlopend	10
Technische installaties; langlopend	20
Telefooncentrale	6
Overige materiële vaste activa	
Onderwijshuisvesting; kantoormeubilair en overige inrichting	Niet
Presentatie; Kasteel Hoenbroek	10
Presentatie; Thermenmuseum	10
Vaste inrichting/stoffering	10
Eerste inrichting (cluster aankopen)	10
Meubilair/inventaris	Niet
Armaturen kantoorverlichting	5
Vervoermiddelen	
Aanhangwagens	Niet
Bestelauto's / kleine vrachtauto's	6
Dienstauto bestuur	4
Electrowagens (begraafplaats)	10
Overige personenauto's	6
Tractoren	10
Activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Riolering; bergbezinkbassins	80
Riolering; renovatie, reparatie, vervanging	40 (vanaf 2019: 60 jaar)
Begraafplaatsen; grafstenen	30
Begraafplaatsen; hekwerken	20
Begraafplaatsen; plantsoenen	30
Begraafplaatsen; straatmeubilair	15
Begraafplaatsen; wegen/voetpaden	25
Activa met maatschappelijk nut	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Monumenten; niet zijnde panden, bv kapelletjes	30
Openbaar groen	25
Openbare verlichting; armaturen	20
Openbare verlichting; masten	40
Parkeren; open parkeerterrein	25
Speelvoorzieningen; openbaar	10
Verkeersregelinstallaties	16
Wegen, straten, pleinen, trottoirs	25
Wegmeubilair (incl. A.N.W.B.; palen en borden)	15

Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) onder Materiële vaste activa:
Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) van de commissie BBV zijn NIEGG en bouwgronden in exploitatie (BIE) die per 1 januari 2018 uit exploitatie zijn genomen, op basis van een overgangsbepaling tegen de boekwaarde per 1 januari 2018 (ingangsdatum Wijzigingsbesluit) geherrubriceerd naar de materiële vaste activa. Deze overgangsbepaling heeft een looptijd van 4 jaar. In 2019 heeft een taxatie plaats gevonden van de panden aan de Spoorsingel, Kempkensweg en Broekland. Naar aanleiding van deze taxatie heeft een afwaardering plaats gevonden.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, worden deze investeringen op de balans opgenomen in deze aparte categorie. De kosten voortvloeiend uit deze investeringen (rente en afschrijving) kunnen dan namelijk worden toegerekend aan de heffing.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Investeringen met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode, geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan. Conform onze financiële verordening werd deze systematiek ook al voor 2017 toegepast.

In erfpacht uitgegeven gronden
Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan Gemeenschappelijke Regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden
Grond- en hulpstoffen
Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie
De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn op de balans gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.
Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: baten en lasten – en het daaruit vloeiende resultaat – moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten. Als aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid en dient er winst te worden genomen:
1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten volledig op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Als er sprake is van winst, wordt deze berekend op basis van de eindwaarde van het project, conform de notitie 'grondbeleid in begroting en jaarstukken (2020)' van de commissie BBV. Als de berekening van de tussentijdse winstneming volgens de percentage of completion methode ertoe leidt dat in eerdere jaren teveel winst is genomen, dan neemt de gemeente de eerder teveel genomen winst terug. Subsidiebaten en de daarbij behorende subsidiabele kosten bij grondexploitaties maken geen onderdeel uit van de tussentijdse winstneming en worden verantwoord op het moment dat de subsidie volgens de subsidievoorwaarden is gerealiseerd.

Gereed product
Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde als de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor als voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen
Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd tegen het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting voor de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.
De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is

gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag, wordt het beleid verder uiteengezet.

In geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties, wordt er op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening gevormd.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de reeds betaalde aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Verplichting voortvloeiend uit leasing
De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van de vervoersmiddelen gebeurt tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente zijn gewaarborgd of voor zover garantstellingen zijn verleend, hebben wij buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans vindt u hierover meer info.

Toelichting op de balans per 31 december 2020
(bedragen x € 1.000)

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Kosten onderzoek en ontwikkeling	93	20
Bijdrage aan activa in eigendom derden	29.054	27.132
TOTAAL	**29.147**	**27.152**

Bedragen x € 1.000

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2020:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Investe-ringen	Desinveste-ringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaarde-ringen	Boekwaarde 31-12-2020
Kosten onderzoek en ontwikkeling	20	72	0	0	0	0	93
Bijdrage aan activa in eigendom derden	27.132	1.922	0	0	0	0	29.054
TOTAAL	**27.152**	**1.995**	**0**	**0**	**0**	**0**	**29.147**

Bedragen x € 1.000

De belangrijkste in het boekjaar gedane investering staat in onderstaand overzicht vermeld:

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020
Buitenring	28.795	1.663	28.795
TOTAAL	**28.795**	**1.663**	**28.795**

Bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Investeringen met een economisch nut	228.029	217.655
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden gegeven	57.644	57.226
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	53.560	51.906
In erfpacht uitgegeven gronden	786	786
TOTAAL	**340.020**	**327.573**

Bedragen x € 1.000

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Gronden en terreinen	24.227	19.267
Woonruimten	0	0
Gebouwen	180.894	177.782
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	7.108	7.413
Vervoermiddelen	34	44
Machines, apparaten en installaties	11.820	9.068
Overige materiële vaste activa	3.945	4.080
TOTAAL	**228.029**	**217.655**

Bedragen x € 1.000

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Investe-ringen	Desinveste-ringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaarde-ringen	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	19.267	5.136	125	0	51	0	24.227
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0
Gebouwen	177.782	14.464	174	7.142	4.036	0	180.894
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	7.413	284	0	588	0	0	7.108
Vervoermiddelen	44	0	0	10	0	0	34
Machines, apparaten en installaties	9.068	4.879	0	2.120	7	0	11.820
Overige materiële vaste activa	4.080	363	0	497	0	0	3.945
TOTAAL	**217.655**	**25.126**	**299**	**10.358**	**4.094**	**0**	**228.029**

Bedragen x € 1.000

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Dit gaat onder andere over een bijdrage van Regio Deal Parkstad voor de renovatie van het voormalig kantoor Rabobank (€ 1.429.000), een bijdrage van de provincie voor de Nieuwe Nor (€ 1.221.000) en een bijdrage van Innovo voor de nieuwbouw Tarcisius (€ 500.000).
Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen (in 2020 niet van toepassing).

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020
Nieuwe ambtelijke huisvesting	37.410	11.055	25.259
Renovatie BS Horizon	3.280	3.155	2.988
Automatisering	3.145	2.320	2.722
Nieuwe Nor	7.261	1.758	546
Nieuwbouw Tarcisius	17.879	1.250	1.437
Archiefbewaarplaats (Christus Koningkerk)	10.687	772	1.958
Renovatie vm kantoor Rabobank	0	752	0
Renovatie St. Paulusschool	5.216	677	773
Renovatie St. Janscollege	16.000	600	1.248
TOTAAL	**100.877**	**22.337**	**36.932**

Bedragen x € 1.000

De investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	57.644	57.226
TOTAAL	**57.644**	**57.226**

Bedragen x € 1.000

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Investe-ringen	Desinveste-ringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaarde-ringen	Boekwaarde 31-12-2020
Grond-, weg en waterbouwkundige werken: riool	57.226	3.194	0	876	1.900	0	57.644
TOTAAL	**57.226**	**3.194**	**0**	**876**	**1.900**	**0**	**57.644**

Bedragen x € 1.000

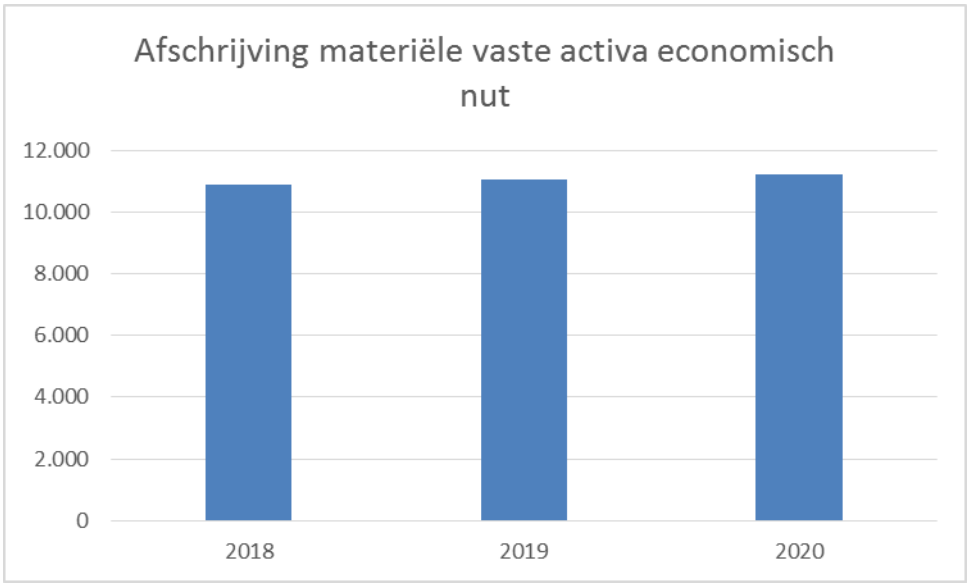
Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Dit betreft grotendeels bijdragen van burgers (€ 1.805.000). Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen (in 2020 niet van toepassing).

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020
Rioleringen	9.808	3.194	3.140

Bedragen x € 1.000

In onderstaande grafiek is het verloop van de totale lasten van afschrijvingen op alle activa met economisch nut van de afgelopen drie jaar opgenomen:

Voor de dekking van de kapitaallasten voortvloeiend uit investeringen zijn in het verleden diverse reserves gevormd. Voor de toelichting hierop wordt verwezen naar de bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten.

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld.

	Boekwaarde per 31-12-2020	**Boekwaarde per 31-12-2019**
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	53.560	51.906
TOTAAL	**53.560**	**51.906**

Bedragen x € 1.000

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

Omschrijving	**Boekwaarde 31-12-2019**	**Investe-ringen**	**Desinveste-ringen**	**Afschrijvingen**	**Bijdragen derden**	**Afwaarde-ringen**	**Boekwaarde 31-12-2020**
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	51.906	3.825	0	1.745	426	0	53.560
TOTAAL	**51.906**	**3.825**	**0**	**1.745**	**426**	**0**	**53.560**

Bedragen x € 1.000

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Dit betreft grotendeels een bijdrage van Parkstad voor de Leisure Lane / Mijnspoor (€ 409.000). Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen (in 2020 niet van toepassing).

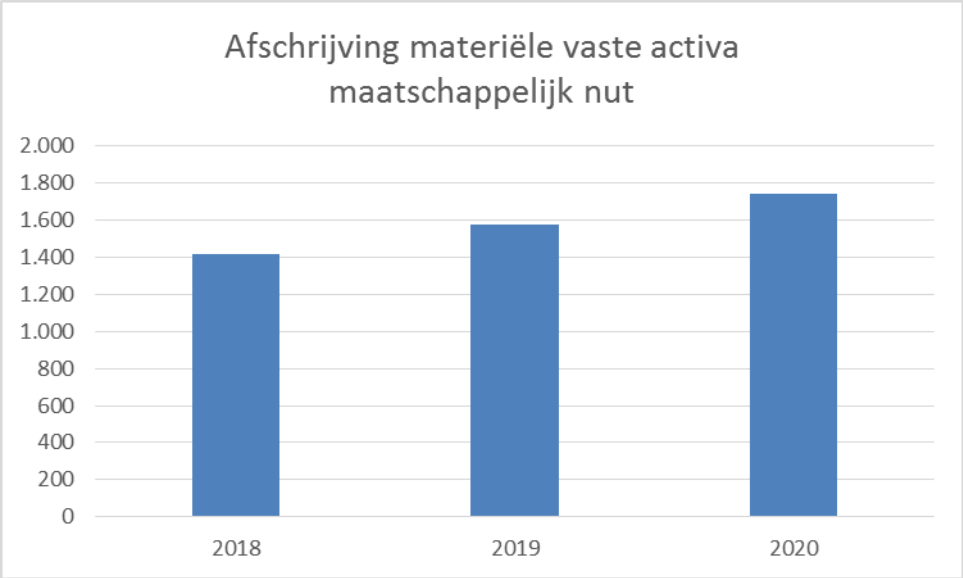
Er is geen wijziging in de afschrijvingssystematiek bij de activa met maatschappelijk nut. Ook vóór 2017 werd al op deze activa afgeschreven zoals de afschrijvingstabel in de financiële verordening aangeeft.

Belangrijkste investeringen met maatschappelijk nut die gedaan zijn in het boekjaar:

	Beschikbaar gesteld krediet	**Werkelijk besteed in 2020**	**Cumulatief besteed t/m 2020**
Maankwartier or Maanplein Noord Zuid	14.223	1.160	13.145
Openbare verlichting	1.687	676	1.034
Onderhoud verhardingen	8.396	538	2.105
Heerenweg kermisexploitantenterrein	655	519	686
TOTAAL	**24.961**	**2.892**	**16.971**

Bedragen x € 1.000

In onderstaande grafiek is het verloop van de totale lasten van afschrijvingen op alle activa met maatschappelijk nut van de afgelopen drie jaar opgenomen:

Financiële vaste activa

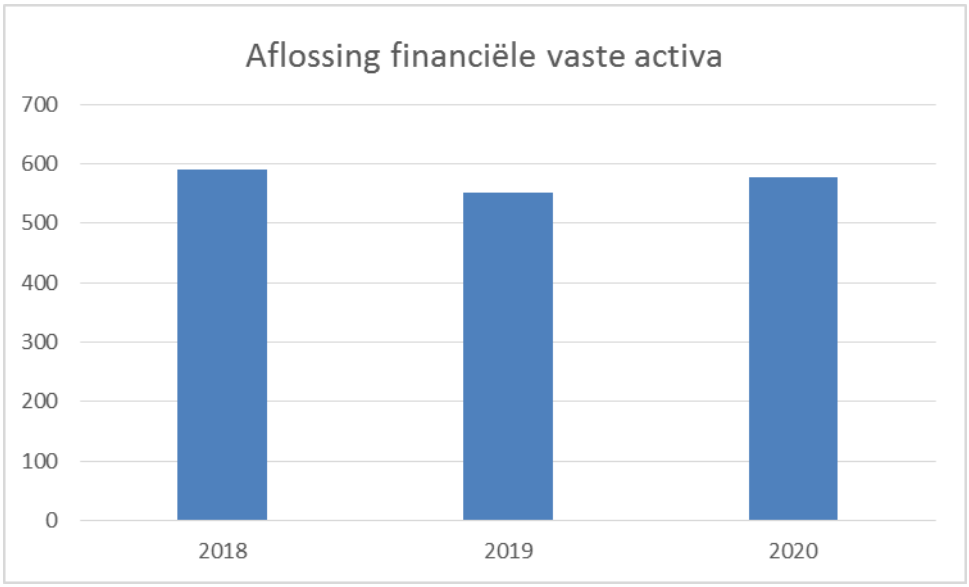
Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2020 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Investe-ringen	Desinves-teringen	Aflossingen	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2020	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekkingen aan:								
- deelnemingen	2.193	6	17	11	0	2.171	0	2.171
- gemeenschappelijke regelingen	123	0	0	0	0	123	0	123
- overige verbonden partijen	1	0	0	0	0	1	0	1
Leningen aan:						0		0
- deelnemingen	0	1.242	0	0	0	1.242	0	1.242
Overige langlopende geldleningen	26.965	1.518	0	566	0	27.917	1.484	26.433
TOTAAL	**29.281**	**2.767**	**17**	**577**	**0**	**31.453**	**1.484**	**29.970**

Bedragen x € 1.000

Onder de financiële vaste activa hebben wij onder andere de nominale waarde van het aandelen-kapitaal in diverse deelnemingen opgenomen. Voor een nadere analyse verwijzen wij u naar de paragraaf financiering.
Het overzicht laat een voorziening oninbaarheid zien van € 1.484.000 voor rentetoevoeging geldlening Mijnwater. De balanswaarde wordt met dit bedrag verlaagd.

In onderstaande grafiek is het verloop van de aflossingen van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Vlottende activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Omschrijving	**Boekwaarde per 31-12-2020**	**Boekwaarde per 31-12-2019**
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	9.399	3.691
Gereed product en handelsgoederen	2	40
Totaal	**9.401**	**3.732**

Bedragen x € 1.000

Van de bouwgronden in exploitatie (BIE) kan van het verloop in 2020 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Project	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen	Opbrengsten	Winstneming	Balansmutatie ivm stelsel-wijziging	Boekwaarde 31-12-2020	Verlies-voorziening 31-12-2020	Balanswaarde 31-12-2020	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat/ nominale waarde
A	**Bouwgronden in exploitatie (BIE's)**											
1.0	**Heerlen Stad**											
1.1	1446 Maankwartier Fase 2: uitvoering	-5.928	1.472	-880	5.336	0	0	0	0	0	0	-10.006
1.2	64 Parc Hoogveld alg.	50	91	-533	97	0	-296	0	-296	2.451	-2.639	-914
1.3	1616 Nicolaas Beetsstraat	5	76	-10	0	0	72	-118	-47	47	0	118
	Subtotaal	*-5.874*	*1.640*	*-1.423*	*5.433*		*-225*	*-118*	*-343*	*2.497*	*-2.639*	*-10.802*
2.0	**Hoensbroek**								0			
2.1	38 Burg.Slanghenstr. alg.	288	9	0	0	0	297	0	297	65	-393	-31
2.2	1820 Aldenhofpark uitvoering	-717	50	0	-3	0	-670	0	-670	1.230	-930	-1.089
	Subtotaal	*-429*	*59*	*0*	*-3*		*-373*	*0*	*-373*	*1.295*	*-1.323*	*-1.120*
3	**Bedrijventerrein**											
3.1	19 Crama/Husken/de Vrank algemeen	4.423	87	0	-862	0	3.647	0	3.647	799	-5.100	-3.270
3.2	23 Industrieterr. Emma alg.	4.591	60	0	0	0	4.651	-3.282	1.369	681	-2.050	3.282
3.3	48 Geleendal/nieuw eyckholt alg.	1.088	14	0	706	0	1.808	0	1.808	1.398	-3.525	-1.030
3.4	860 Bedrijfskavels Kissel	-107	-1	0	-0	0	-109	-3	-112	170	-59	3
	Subtotaal	*9.994*	*159*	*0*	*-156*		*9.997*	*-3.285*	*6.713*	*3.047*	*-10.734*	*-1.015*
	Totaal Bouwgronden in exploitatie	**3.691**	**1.857**	**-1.423**	**5.274**	**0**	**9.399**	**-3.403**	**5.997**	**6.840**	**-14.696**	**-12.938**

Bedragen x € 1.000

Het verloop van de verliesvoorziening BIE is als volgt:

Verliesvoorziening BIE	Beginstand 1/1/2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Eindstand 31/12/2020
1616 Nicolaas Beetsstraat	85	33	0	0	119
23 Industrieterr. Emma alg.	3.114	168		0	3.281
860 Kissel		3			3
Verliesvoorziening BIE	**3.199**	**204**	**0**	**0**	**3.403**

Bedragen x € 1.000

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op het programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing en de paragraaf grondbeleid.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2020	Balanswaarde 31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	12.748	0	12.748	14.472
Rekening-courantverhouding met het Rijk	0	0	0	0
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	6.268	0	6.268	12.217
Overige vorderingen	19.963	3.633	16.330	15.355
Overige uitzettingen	51		51	0
TOTAAL	**39.031**	**3.633**	**35.397**	**42.045**

Bedragen x € 1.000

De belangrijkste vordering op openbare lichamen is de aangifte in het kader van het Btw-compensatiefonds. De ingediende declaratie voor 2020 is € 12.599.000. In mei/juni wordt dit bedrag geïncasseerd.

Onder rekening-courant zijn de overeenkomsten opgenomen met Beitel-Zuid, Schaesbergerveld B.V. en GOB Avantis N.V.

De overige vorderingen gaan om de reguliere debiteuren, debiteuren belastingen en de debiteuren inzake Participatiewet, BBZ, IOAW en IOAZ. Deze vorderingen zijn op de balans opgenomen minus de noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.
Bij de voorziening oninbaarheid is ook de verliesvoorziening BIE opgenomen. Meer toelichting hierop vindt u in de paragraaf grondbeleid.

Schatkistbankieren
Het drempelbedrag bedroeg in 2020 € 3.067.230 (0,75% van het begrotingstotaal).
Er staat geen geld op de rekening van schatkistbankieren omdat wij gemiddeld elk kwartaal ruim onder dit drempelbedrag blijven. We voldoen hiermee aan de criteria van de wet- en regelgeving en hoeven niet te schatkistbankieren. Onze gemeente heeft geen overtollige liquide middelen, maar een schuldpositie.

In onderstaande tabel is de berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren opgenomen.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**3067,23**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**2.257**	**2.852**	**2.987**	**3.031**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	810	216	80	37
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	408.964			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	408.964			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	3067,23			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	205.369	259.506	274.810	278.826
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	2.257	2.852	2.987	3.031

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Kassaldi	30	48
Banksaldi	6.517	1.356
TOTAAL	**6.547**	**1.404**

Bedragen x € 1.000

De in de balans opgenomen liquide middelen geven de banksaldi weer per 31-12-2020. Naast deze liquide middelen heeft gemeente Heerlen nog een kredietfaciliteit van € 30.000.000 bij de ING bank.

EMU-saldo

	EMU-SALDO	
	Omschrijving	**rekening 2020**
1	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	12.864
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	14.441
3	Mutatie voorzieningen	2.173
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	434
5	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	
Berekend EMU-saldo		**161**

Bedragen x €1000,-

Het overzicht is opgesteld conform BBV, dat wil zeggen dat bij punt 1 bij een positief exploitatie-saldo een positief bedrag ingevuld wordt en bij een negatief exploitatiesaldo een negatief bedrag. Voor de overige punten geldt dat alle bedragen als een positief bedrag worden ingevuld.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Omschrijving	**Boekwaarde per 31-12-2020**	**Boekwaarde per 31-12-2019**
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	5.272	783
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	22.872	19.665
TOTAAL	**28.143**	**20.449**

Bedragen x € 1.000

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecifieerd:

Omschrijving	Saldo 31-12-2019	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2020
Europese overheidslichamen:				
Subsidie Arbeidsmarktbeleid Zuid-Limburg 2017-2019	509	0	0	509
Subsidie duurzaamheid Innovate Horizon 2020	0	19	0	19
Totaal Europese overheidslichamen	**509**	**19**	**0**	**528**
Rijk:				
Bijdrage BZK verrekening gemeentefonds 2020	0	955	0	955
Onderzoekskosten BBZ	274	0	274	0
Totaal Rijk	**274**	**955**	**274**	**955**
Overige overheid:				
Subsidie Provincie Randweg De Beitel	0	1.589	0	1.589
Bijdrage Regio Deal Parkstad voor de renovatie van het voormalig kantoor Rabobank	0	1.429	0	1.429
Bijdrage IBA t.b.v. Gevelfonds centrum	0	458	0	458
Bijdrage IBA t.b.v. vormgeving openbare ruimte centrum	0	110	0	110
Subsidie Micro-initiatieven Gebrookerbos	0	204	0	204
Totaal overige overheid	**0**	**3.789**	**0**	**3.789**
TOTAAL	**783**	**4.763**	**274**	**5.272**

Bedragen x € 1.000

Onder de nog te ontvangen bedragen staat de afrekening jeugd Maastricht van € 6.779.000, de afrekening Diftar 2020 van € 2.702.000, de afrekening subsidie met de Europese commissie/Cauberg Huijgen inzake het Mijnwaterproject € 2.000.000 en het voorlopig jaarrekeningsaldo WOZL en WSP 2020 € 1.319.000. Tevens staan hier vooruitbetaalde subsidies voor een bedrag van € 3.933.000.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Algemene reserve	923	-1.565
Bestemmingsreserves	21.969	22.630
Gerealiseerde resultaat	9.827	-1.210
TOTAAL	**32.719**	**19.855**

Bedragen x € 1.000

Het verloop in 2020 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van kapitaallasten	Boekwaarde 31-12-2020
Algemene reserve	-1.565	6.933	1.557	-2.888	0	923
Bestemmingsres. tbv afdekk. kap.lasten	9.988	1.225	0	0	645	10.569
Overige bestemmingsreserves	12.642	3.817	6.737	1.678	0	11.400
TOTAAL	**21.065**	**11.974**	**8.293**	**-1.210**	**645**	**22.892**

Bedragen x € 1.000

Onder "Bestemming resultaat' staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Onder de kapitaallasten staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

Algemene reserve € 923.000

Reserve	BW 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter afdekking kapitaallasten	BW 31-12-2020
AR. algemene reserve	-2.380	6.676	1.224	-2.245	0	827
AR. grondbedrijf	816	257	333	-644	0	96
Totaal algemene reserve	**-1.565**	**6.933**	**1.557**	**-2.888**	**0**	**923**

Bedragen x € 1.000

De algemene reserve laat eind 2020 een saldo zien van € 827.000. De algemene reserve grondbedrijf, die als doel heeft om winsten toe te voegen en verliezen te onttrekken vanuit projecten die samenhangen met grondexploitaties is op 31 december 2020 € 96.000. Deze mutatie wordt verder toegelicht in de paragraaf grondbeleid. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt inzichtelijk gemaakt in hoeverre het saldo van de algemene reserve de voor onze gemeente geldende risico's afdekt.

In 2020 werd op basis van raadsbesluiten beschikt over de algemene reserve.
De belangrijkste toevoegingen die hieruit voortvloeiden betroffen:

- Aanvulling bij primitieve begroting € 4.320.000
- Vrijval reserves (jaarrekening 2019) € 1.223.563
- Verschuiven terugstorten IKB € 500.000
- Verzelfstandiging Schunck inzake weerstandsvermogen € 367.000
- Afsluiting Maankwartier € 174.935
- VSV bijdrage cf stuurgroep € 90.904

De onttrekkingen die hieruit voortvloeiden betroffen:

- Stortingen in reserve nog uit te voeren werkzaamheden (jaarrekening 2019) € 2.258.000
- Resultaat jaarrekening 2019 € 1.210.000

Bestemmingsreserves € 21.969.000

Reserves ter dekking van kapitaallasten € 10.569.000

Reserve	BW 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter afdekking kapitaallasten	BW 31-12-2020
BRKap. Fietsenstalling	1.565	1.120	0	0	60	2.625
BRKap. Sintermeerten college, herwaard	2.443	31	0	0	205	2.269
BRKap. BreedMaatschVrzMolenb/Broedersch	1.959	24	0	0	165	1.818
BRKap. multifunct Accomm Bekkerveld geb.	843	11	0	0	30	824
BRKap. geoormerkte MBP reserve inz. Nor	840	11	0	0	42	809
BRKap. geoorm Nieuwb OCC Broekland coll.	720	9	0	0	39	691
BRKap. Juliana college, res. herwaard.	725	9	0	0	65	669
BRKap. brede school H'hei aanv. krediet	369	5	0	0	17	357
BRKap. geoorm res. Fitness Herlecollege	314	4	0	0	17	302
BRKap. uitbreid ZMOKBuitenh 2extra lokal	209	3	0	0	6	206
BRKap. Herle college, res. herwaard.	0	0	0	0	0	0
BRKap. Aldenhof college, res. herwaard.	0	0	0	0	0	0
BRKap. Bernardinuscollege, res herwaarde	0	0	0	0	0	0
BRKap. St Janscollege, res herwaardering	0	0	0	0	0	0
Totaal best.res. afdekking kap.lasten	**9.988**	**1.225**	**0**	**0**	**645**	**10.569**

Bedragen x € 1.000

De onder deze noemer opgenomen bestemmingsreserves worden gebruikt als dekking van kapitaallasten die betrekking hebben op diverse investeringen. Volgens de regelgeving van het BBV is het niet toegestaan reserves direct in mindering te brengen op investeringen met economisch nut, zoals bijvoorbeeld gebouwen. Herschikking van deze reserves is toegestaan, maar heeft een directe financiële impact op onze meerjarenbegroting. Immers, als deze reserves anders worden bestemd, zijn er geen middelen meer om de uit investeringen voortvloeiende kapitaallasten te dekken.

Overige bestemmingsreserves € 11.400.000

Reserve	BW 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter afdekking kapitaallasten	BW 31-12-2020
BRes. risico's grondexploitaties	5.275	877	862	0	0	5.290
BRes. Fonds Economische Structuurversterking	1.502	634	249	0	0	1.887
BRes. ISV-middelen	1.325	200	670	0	0	855
BRes. Putgraaf	848	0	0	0	0	848
BRes. onderwijs huisvesting	1.000	500	800	0	0	700
BRes. Maankwartier	0	780	174	0	0	606
BRes. grondexploitatie	113	253	86	0	0	279
BRes. nog uit te voeren werkzaamheden	100	230	2.358	2.258	0	230
BRes. Monumentenbeleid	175	133	89	0	0	218
BRes. erfpachtscanon recr. gronden	189	0	0	0	0	189
BRes. Sloopfonds	500	108	500	0	0	108
BRes. reeds genomen besluiten	1.365	103	785	-580	0	103
BRes. Herstructurering	126	0	63	0	0	62
BRes. buurtactieplan Passart	71	0	50	0	0	21
BRes. schoonhouden / zwerfvuil	54	0	50	0	0	4
Totaal bestemmingsreserves	**12.642**	**3.817**	**6.737**	**1.678**	**0**	**11.400**

Bedragen x € 1.000

De overige bestemmingsreserves worden hieronder nader toegelicht. Het verloopoverzicht van de reserves vormt hierbij het uitgangspunt.

- **Reserve risico's grondexploitaties**

Deze reserve is bedoeld om risico's binnen grondexploitaties op te vangen. Met ingang van 2006 werkt het grondbedrijf met een afzonderlijke methodiek voor de berekening van risico's die samenhangen met de diverse grondexploitatieprojecten. Daarbij wordt per lopende exploitatie op een objectieve manier een berekening gemaakt van de risico's en het bedrag dat noodzakelijk is om deze risico's in de toekomst af te dekken. Het noodzakelijke 'risicovermogen' wisselt dan ook van jaar tot jaar. Meer informatie vindt u in de paragraaf grondbeleid.
Ook wordt deze reserve gebruikt voor de reservering van de berekende POC winsten. Voor de berekening wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

- **Reserve fonds economische structuurversterking**

Deze reserve is bedoeld voor een project en/of activiteit dat past binnen de strategische agenda van Heerlen (voor de versnelde realisatie strategische projecten). Burgemeester en wethouders zijn bevoegd tot het beschikbaar stellen van een financiële bijdrage. In 2020 is € 634.000 toegevoegd. Dit betreft de opbrengst van Beitel-Zuid.

- **Reserve ISV-middelen**

Vanuit Groot Stedenbeleid zijn in de jaren 2006-2012 middelen voor stedelijke vernieuwing (ISV I, II en III) toegekend. De laatste periode ISV III is inmiddels afgerekend met het Rijk. Omdat deze afrekening heeft plaatsgevonden is er geen sprake meer van terugbetaalverplichting en derhalve zijn deze middelen vrij besteedbaar (hiermee is het geen voorziening meer). De gemeente heeft er voor gekozen om de besteding van deze middelen in de geest van de wetgeving te besteden, hiertoe zijn voor bodem en geluid bestedingsplannen gemaakt, die zijn nu in uitvoering. Om de gelden in te kunnen zetten voor deze plannen zijn ze in deze reserve gestort.

- **Reserve Putgraaf**

Deze reserve is bedoeld voor het afboeken van incidentele kosten die ontstaan bij het verlaten van de tijdelijke huisvesting aan de Putgraaf. Op het moment dat wij de tijdelijk huisvesting verlaten, is de verwachting dat de investering die in de afbouw (onder andere scheidingswanden, inbouwverlichting, vloerbedekking) voor de tijdelijke huisvesting is gedaan, nog boekwaarde heeft. Die boekwaarde moeten we dan afboeken en daar reserveren we nu geld voor.

- **Reserve onderwijshuisvesting**

Deze reserve is bedoeld om de kosten te betalen indien er zich onvoorziene zaken met betrekking tot schoolgebouwen voordoen, die van invloed kunnen zijn op noodzakelijke middelen (o.a. vandalisme, herstellen van constructiefouten, verwijderen asbest, hogere sloopkosten, tijdelijke huisvesting en wetswijzigingen).

- **Reserve Maankwartier**

Deze reserve is bedoeld voor 'nog uit te voeren werkzaamheden' binnen het project Maankwartier, die als raming binnen de kaders van de vastgestelde grondexploitatie waren opgenomen. De bedragen betreffen verschillende posten die we nog aan verschillende partijen moeten gaan betalen.

- **Reserve grondexploitatie**

Doel van de reserve betreft het vastleggen van claims ten aanzien van Grondexploitaties. Door de BBV-wijziging zijn in deze reserve de overige projecten opgenomen, die voorheen als grondexploitatie werden verantwoord. Dit zijn weliswaar geen grondexploitaties, maar lopende projecten waaraan middelen zijn toegewezen. De administratieve afwikkeling van deze limitatieve projecten verloopt via deze reserve. Zodra de projecten gereed zijn, komt deze reserve te vervallen.

- **Reserve nog uit te voeren werkzaamheden**

De bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden is in het leven geroepen om de continuïteit van projecten, waarvan de lasten in enig jaar in de begroting zijn opgenomen, te waarborgen. Hiertoe kunnen budgetten worden overgeheveld in deze reserve ter dekking van lasten in jaar T+1 van projecten waarbij het budget (deels) in het jaar T ter beschikking is gesteld.
De toevoegingen aan deze reserve, besloten in de jaarrekening 2019, zijn als volgt: € 1.000.000 voor perspectief op werk, € 272.000 voor klimaatmiddelen, € 250.000 voor bestrijding eenzaamheid, € 235.000 voor vreemdelingenbeleid, € 225.000 voor project archief op orde, € 103.000 voor maatschappelijke opvang thuislozen, € 56.000 voor afsluiten binnenstad, € 50.000 voor project 'geweld hoort nergens thuis', € 48.000 voor digitaal parkeren en € 19.000 voor RUD (Regionale Uitvoerings Dienst).
Alle middelen in deze reserve zijn in 2020 onttrokken, zodat ultimo 2020 alleen nog de toevoeging in 2020 resteert, een bedrag van € 230.000 dat bestemd is voor eenzaamheid / ouderenbeleid.

- **Reserve monumentenbeleid**

Deze reserve is bedoeld om middelen in te zetten wanneer bij een subsidie van andere overheden, zoals de provincie of overheden op Europees niveau (EFRO), cofinanciering vereist is. Daarnaast is de reserve bedoeld voor voorfinanciering van plotselinge calamiteiten aan rijksbeschermde monumenten en voor de realisering en uitwerking van het gemeentelijk monumenten- en archeologiebeleid.

- **Reserve erfpachtscanon recreatiegronden**

Afdekking van de boekwaarde bij overdracht van gronden van de gemeente aan de Vereniging Natuurmonumenten. Toevoeging vindt plaats door sparen vanuit de exploitatie. Onttrekkingen vinden plaats bij overdracht gronden en afboeking boekwaarde gronden.

- **Reserve sloopfonds**

Door maatschappelijke ontwikkelingen, maar ook door de toenemende druk op beschikbare financiële middelen zullen ten aanzien van vastgoed strategische keuzes gemaakt moeten worden. Gemeente Heerlen wil tot een meer efficiënt beheersbare vastgoedportefeuille komen. Hiertoe zal onder meer vastgoed dat geen kerntaak of strategische waarde meer heeft, verkocht moeten worden. Niet alle vastgoed is verkoopbaar. Daarnaast wil de gemeente Heerlen een voorbeeld zijn door eigen vastgoed dat kansarm en kansloos is, te slopen. Om te kunnen slopen en afboeken zijn extra financiële middelen nodig. Hiervoor is een sloopfonds (Sloopfonds Gemeentelijk Vastgoed)

opgericht. Dit fonds zal werken als een "Revolving fund" door deze reserve te vullen met vastgoedverkoopopbrengsten die nog niet onderdeel uitmaken van een bestaand financieel kader.

- **Reserve reeds genomen besluiten**

Grootste onttrekkingen in 2020 zijn: € 850.000 betreffende een drietal bezuinigingen uit de begroting 2020 en € 580.000 cf raadsbesluit jaarrekening 2019.

- **Reserve herstructurering**

De reserve is bedoeld ter afdekking van kosten van projecten binnen de herstructurering. In 2020 is een bedrag onttrokken ten behoeve van afdekken kosten herstructurering CorioGlana (omgeving kasteel).

- **Reserve buurtactieplan Passart**

Deze reserve is bedoeld om de door het ministerie van VROM gehonoreerde bijdrage uit het budget 40+ wijken voor een bedrag van € 2 miljoen aan het buurtactieplan Passart te besteden.

- **Reserve schoonhouden / zwerfvuil**

De reserve is bedoeld voor een integrale aanpak van het schoonhouden van de openbare ruimte, inclusief het voorkomen en opruimen van zwerfvuil.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2020 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2020
Voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1a en 1b)	7.307	2.918	1.396	1.424	7.403
Voorzieningen ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1c)	6.742	5.149	0	3.661	8.230
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1d)	0	1.805	0	1.805	0
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2)	5.078	143	12	240	4.968
TOTAAL	**19.126**	**10.014**	**1.409**	**7.130**	**20.602**

Bedragen x € 1.000

In de kolom 'Vrijval' zijn de bedragen opgenomen die ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorzieningen gebracht.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's € 7.403.000

	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2020
RVrz. pensioenen wethouders	2.828	417	0	0	3.245
VVrz. onderwijshuisvesting	3.759	380	1.396	395	2.347
VVrz. Maankwartier	0	1.693	0	524	1.169
VVrz. Reorganisatie	594	428	0	505	516
RVrz. Schaesbergerveld BV	126	0	0	0	126
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**7.307**	**2.918**	**1.396**	**1.424**	**7.403**

Bedragen x € 1.000

In de voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's zijn verplichtingen opgenomen die in 2020 of eerder zijn ontstaan. Alhoewel sprake is van een verplichting, is de hoogte niet absoluut vast te stellen. Het gaat dan ook veelal om schattingen.

De voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's worden hieronder toegelicht:

- **Pensioenen wethouders**

Ten gevolge van wettelijke verplichtingen dienen gemeenten een voorziening te hebben voor de pensioenen van wethouders. De voorziening dient voor waardeoverdracht, ofwel op eigen verzoek (binnen zes maanden na aftreding), ofwel bij goedkeuring wetsvoorstel naar een centraal pensioenfonds voor bestuurders. Volgens de meest recente informatie is de minister voornemens een pensioenfonds voor bestuurders in te richten. De actuariële berekening van de pensioenvoorziening resulteert in een hoger benodigd bedrag.

- **Onderwijshuisvesting**

Dekking van toegezegde maar nog niet betaalde middelen van de diverse onderhoudsprogramma's betreffende onderwijsgebouwen van de verschillende jaren.

- **Maankwartier**

Deze voorziening is bedoeld voor 'nog uit te voeren werkzaamheden' binnen het project Maankwartier, die als raming binnen de kaders van de vastgestelde grondexploitatie waren opgenomen. De bedragen hebben betrekking op verschillende posten die we nog aan verschillende partijen moeten gaan betalen.

- **Reorganisatie**

Deze voorziening is bestemd om tijdens de reorganisatie aangegane verplichtingen, middels vaststellingsovereenkomsten (VSO) met medewerkers die de organisatie hebben verlaten, te kunnen dekken. De maximale omvang is het bedrag dat nodig is om alle gemaakte afspraken met diverse medewerkers na te komen als gevolg van de reorganisatie 2019.

- **Schaesbergerveld BV**

Deze voorziening is bedoeld voor afdekking van het verlies van fase 1 tot en met 3 van het project Parkheuvel.

Voorzieningen ter egalisering van kosten € 8.230.000

	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2020
EVrz. Cluster cultuur	4.142	822	0	725	4.239
EVrz. onderhoud verhardingen	1.006	2.554	0	1.481	2.079
EVrz. onderh. civieltechn. kunstwerken	321	316	0	221	416
Evrz. cluster sportgebouwen	323	222	0	134	411
EVrz. cluster ambtenarenhuisvesting	350	26	0	17	359
Evrz. cluster BMV's	240	237	0	170	307
EVrz. speelvoorzieningen	173	50	0	53	169
EVrz. cluster overige gebouwen (met MOP)	7	882	0	773	115
EVrz. Parkeergarage Heerlerheide	117	42	0	87	72
EVrz. scoutingaccommodaties	63	0	0	0	63
Totaal voorzieningen ter egalisering van kosten	**6.742**	**5.149**	**0**	**3.661**	**8.230**

Bedragen x € 1.000

Deze voorzieningen worden gevormd ter egalisering van in de tijd onregelmatig gespreide kosten, zoals groot onderhoud.

De voorzieningen worden hieronder toegelicht:

- **Cluster cultuur**

Deze voorziening wordt gebruikt voor het groot onderhoud van gebouwen van het cluster cultuur.
Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Onderhoud verhardingen**

De voorziening heeft als doel de budgetten voor onderhoud verharding flexibel in te kunnen zetten. De voorziening is gebaseerd op de 'Wegverhardingsnota 2016 met doorkijk tot 2025'. De voorziening wordt onderbouwd aan de hand van inspecties en de daaruit volgende aanpassing van de onderhoudsplanning.
Toevoeging vindt plaats op basis van de wegverhardingsnota en meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Onderhoud civieltechnische kunstwerken**

Civieltechnische kunstwerken moeten veilig en heel zijn. Dit vraagt om adequaat beheer en onderhoud. Door het beheren en onderhouden op het niveau Veilig en Heel voorkomen we kapitaalvernietiging en duurdere onderhoudsmaatregelen in de toekomst.
Toevoeging vindt plaats op basis van Beheer- en Onderhoudsplan Civieltechnische Kunstwerken 2017-2021 met een doorkijk naar de periode 2022-2026 op basis van het onderhoudsniveau Veilig en Heel. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Cluster sportgebouwen**

Deze voorziening wordt gebruikt om kosten van groot onderhoud van gebouwen uit het cluster sportgebouwen te betalen. Uitgaande van de meerjarige onderhoudsplanningen zal van 2017 tot en met 2026 € 2.325.032 aan onderhoud moeten worden besteed. Om dit onderhoud te kunnen realiseren wordt jaarlijks vanaf 2017 € 206.654 toegevoegd aan de voorziening.
Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Cluster ambtenarenhuisvesting**

Deze voorziening wordt gebruikt om kosten van groot onderhoud van gebouwen uit het cluster Ambtenarenhuisvesting te betalen. Uitgaande van de meerjarige onderhoudsplanningen zal van 2017 tot en met 2026 € 897.283 aan onderhoud besteed moeten worden. Om dit onderhoud te kunnen realiseren wordt elk jaar vanaf 2017 € 25.576 toegevoegd aan de voorziening.
Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Cluster BMV's**

Deze voorziening wordt gebruikt om kosten van groot onderhoud van gebouwen uit het cluster BMV's te betalen. Uitgaande van de meerjarige onderhoudsplanningen moet van 2017 tot en met 2026 € 2.198.853 aan onderhoud worden besteed. Om dit onderhoud te kunnen realiseren wordt jaarlijks vanaf 2017 € 240.150 toegevoegd aan de voorziening.
Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Speelvoorzieningen**

Noodzakelijke vervanging van ondeugdelijke en/ of afgekeurde speeltoestellen in speeltuinen en de kosten van nieuwe speeltoestellen en het nemen van veiligheidsmaatregelen. Daarnaast de uit de besluiten voortkomende verplichtingen in het kader van subsidieverstrekking aan speeltuinorganisaties die in het boekjaar (nog) niet of niet volledig werden betaald af te wikkelen in het daaropvolgende boekjaar.

- **Cluster overige gebouwen (met MOP)**

Deze voorziening wordt gebruikt om kosten van groot onderhoud van gebouwen uit het cluster gebouwen met MOP te betalen. Uitgaande van de meerjarige onderhoudsplanningen moet van 2017 tot en met 2026 € 9.234.160 aan onderhoud worden besteed. Om dit onderhoud te kunnen realiseren wordt jaarlijks vanaf 2017 € 928.331 toegevoegd aan de voorziening.
Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Parkeergarage Heerlerheide parkeren**

Deze voorziening wordt gebruikt voor het afdekken van kosten van onderhoud van de parkeergarage Heerlerheide. Uitgaande van de meerjarige onderhoudsplanningen zal van 2017 tot en met 2026 € 55.628 aan onderhoud moeten worden besteed. Om dit onderhoud te kunnen realiseren wordt vanaf 2017 elk jaar € 41.770 aan de voorziening toegevoegd
Toevoeging vindt plaats op basis van meerjarige onderhoudsplannen. Onttrekkingen van groot onderhoud vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Scoutingaccommodaties**

Deze voorziening heeft tot doel de onregelmatige kosten van onderhoud scoutingaccommodaties op te vangen. Er heeft de voorbije jaren een herstructurering ten aanzien van scoutingaccommodaties plaatsgevonden in de lijn van Integraal Maatschappelijk Accommodatiebeleid Heerlen (IMAH). De bedoeling was hierbij het aantal accommodaties te verminderen. Scoutingorganisaties zijn gezamenlijk gebruik moeten gaan maken van een accommodatie en zijn gaan samenwerken of fuseren.

Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing kan worden geheven als bedoeld in artikel 44, eerste lid, onder d € 0

	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2020
Vrz. art.44 lid 1d BBV spaarvoorz. riool	0	1.805	0	1.805	0
Totaal	**0**	**1.805**	**0**	**1.805**	**0**

Bedragen x € 1.000

- **Spaarvoorziening riool**

De voorziening heeft als doel spaarbedragen uit het riooltarief in te zetten voor (vervangings) investeringen. De voorziening is gebaseerd op het 'verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (2016-2020)' (vGRP). De voorziening wordt om de 5 jaar opnieuw onderbouwd aan de hand van een nieuw op te stellen GRP. Het gespaarde bedrag in 2020 is direct ingezet om investeringen in 2020 mee af te dekken.

Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is € 4.968.000

	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2020
VrzMD riool	4.838	137	0	236	4.738
VrzMD voortijdig schoolverlaten	166	6	0	0	172
VrzMD Promotiefonds markten	29	0	0	3	25
VrzMD legaat culturele activiteiten	20	0	0	0	20
VrzMD geluidsbelastingkaart	13	0	0	0	13
VrzMD Triodos/Cultuur	12	0	12	0	0
Totaal voorzieningen middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	**5.078**	**143**	**12**	**240**	**4.968**

Bedragen x € 1.000

De voorzieningen worden hieronder nader toegelicht:

- **Riool**

In geval van nog niet uitgevoerd werk bij vervangingsinvesteringen (waar niet voor wordt gespaard) of uitbreidingsinvesteringen (voor zover niet gedekt door een bijdrage uit de grondexploitatie) wordt de onderbesteding op kapitaallasten toegevoegd aan voorziening artikel 44, lid 2 BBV.
Onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats uit de voorziening en worden in mindering gebracht op het rioolactief van betreffende jaar.

- **Voortijdig schoolverlaten (VSV)**

Het gaat om een bijdrage van de Parkstadgemeenten voor dekking op de tekorten VSV.
In geval van onderuitputting/exploitatieoverschot op deze bijdragen, worden ze toegevoegd aan de voorziening VSV met als doel om eventuele toekomstige exploitatietekorten aan te vullen. Dit staat in de bestuursovereenkomst van bureau Voortijdig Schoolverlaten, artikel 5 lid 4. Inmiddels heeft de stuurgroep besloten om deze voorziening zoveel mogelijk uit te putten door de jaarlijkse bijdragen van de deelnemende gemeenten te verlagen.

- **Promotiefonds markten**

In samenwerking met de marktadviescommissie is een promotiefonds markten ingesteld. In de verordening marktgelden is een bijdrage voor dit promotiefonds opgenomen. In overleg met de (sub-)marktcommissie voor reclame- en promotieactiviteiten, worden vanuit de bijdragen diensten verleend door de gemeente.
Toevoeging vindt plaats op basis van bijdragen vastgesteld in de verordening marktgelden. Onttrekkingen vinden rechtstreeks uit de voorziening plaats.

- **Legaat culturele activiteiten**

Dit bedrag is vanuit een nalatenschap ontvangen; in overleg met de executeur-testamentair kunnen voorstellen ter besteding op het culturele vlak worden gedaan.

- **Geluidsbelastingkaart**

Dit budget wordt ingezet voor de actualisatie van het actieplan geluid 2018 en de uitvoering van het actieplan geluid 2019-2022. De bijdragen komen van deelnemende Parkstadgemeenten.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	233.625	256.667
- buitenlandse instellingen	22.500	23.125
Waarborgsommen	12	8
TOTAAL	**256.137**	**279.799**

Bedragen x € 1.000

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar over het jaar 2020:

Omschrijving	31-12-2019	Vermeer-deringen	Aflossingen	31-12-2020
Onderhandse leningen	279.792	0	23.667	256.125
Waarborgsommen	8	9	5	12
TOTAAL	**279.800**	**9**	**23.672**	**256.137**

Bedragen x € 1.000

De totale rentelast voor het jaar 2020 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 4.019.000.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	130.943	84.886
Overlopende passiva	34.823	44.769
TOTAAL	**165.766**	**129.655**

Bedragen x € 1.000

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Overige kasgeldleningen	105.000	62.500
Overige schulden	25.943	22.386
TOTAAL	**130.943**	**84.886**

Bedragen x € 1.000

De afgesloten kasgeldleningen hebben betrekking op de gemeentelijke financiering waarvan de toelichting is opgenomen in de paragraaf financiering.

De overige schulden betreffen onder andere crediteuren (€ 14.687.000) en de terugbetalingsverplichtingen aan het ministerie van SZW (€ 1.032.000) inzake BBZ.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Omschrijving	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	19.393	35.592
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	15.035	7.344
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	394	1.833
TOTAAL	**34.823**	**44.769**

Bedragen x € 1.000

In de balans zijn voorschotbedragen opgenomen die wij van EU, rijk en provincie hebben ontvangen. Deze voorschotbedragen zijn voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, om lasten van volgende begrotingsjaren te dekken. Wij specificeren ze als volgt:

Omschrijving	Saldo 31-12-2019	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of de terugbetalingen	Saldo 31-12-2020
VOB EU				
(W)E.SERVICES.HEERLEN	0	1.311	534	777
SIBDEV	0	39	0	39
Subsidie VSV	2	0	2	0
Totaal VOB EU	**2**	**1.349**	**536**	**816**
VOB Rijk				
Sociale Zaken ESF-subsidie	0	4.642	1.404	3.238
SiSa E3: Sanering Verkeerslawaai	987	567	6	1.548
SiSa D9: OAB	996	495	0	1.491
Tozo: terugbetalingsverplichting Rijk i.r.t. debiteuren	0	1.270	0	1.270
SiSa C31: SU Huisv. Kwetsbare Groepen 2020/22	0	1.175	0	1.175
Rijksgelden RAK (Regionale Aanpak Kindermishandeling) & GHNT (Geweld hoort nergens thuis)	394	55	75	374
Taaleis	138	120	2	257
SiSa E20: Stimul. verkeersveiligh maatregelen	0	265	15	250
Tozo: vooruitontvangen bedragen	0	10.130	9.935	195
SiSa D11: VSV	0	144	0	144
SiSa D10: Volwasseneducatie	105	41	5	142
Proeftuin rijk - Dans Right Now! SCRZ	0	180	46	134
Zorg onderzoek Nederland (ZONMW)	50	0	0	50
SiSa E11B: NSL1 t/m 3 SISA tussen medeoverheden	49	0	6	43
SiSa F1: Uitkoopregeling hoogspanningsleiding	27	0	1	26
Duurzaamheid	13	0	4	9
Totaal VOB Rijk	**2.761**	**19.085**	**11.500**	**10.347**
VOB overige overheid				
Sociale Zaken ZL (SZ ZL)	904	587	724	767
Provinciale subsidie Bidboek	2.476	13	1.826	663
Regionale werkbedrijf (RWB)	598	0	61	536
Versterk.aanpakKansrijke Start Parkstad	0	387	11	376
Gemeente Maastricht: hennep bestrijding	0	363	0	363
Economische Samenwerking ZL (ES ZL)	385	0	93	291
Afkoppeling regenwater Schaesbergerveld	0	180	0	180
Leisure Lane en Mijnspoor	0	167	0	167
Samenwerking jeugd Parkstad	108	49	0	157
Subsidie rotonde Heesberg en Mijnspoor	0	143	0	143
Kansrijk van start	20	77	0	97
Proeftuin bijdragen provincie Limburg - Dans Right Now!	0	56	0	56
Prov. Subs. Regionale aanpak kindermishandeling	0	40	0	40
Proeftuin bijdragen gemeenten - Dans Right Now!	0	38	0	38
Provinciale Subsidies	15	0	15	0
BoVengronds	76	0	76	0
Totaal overige overheid	**4.581**	**2.098**	**2.806**	**3.873**
TOTAAL	**7.344**	**22.533**	**14.842**	**15.035**

Bedragen x € 1.000

De nog te betalen bedragen hebben voornamelijk betrekking op nog te betalen uitkeringen over december (€ 4.481.000), de nog te betalen loonheffing over uitkeringen (€ 3.143.000), nog te betalen ATV (ambulant tijdens verblijf) (€ 2.155.000) en de overlopende rente op langlopende leningen (€ 1.770.000).

Waarborgen en garanties

Het bedrag dat in de balans is opgenomen voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke personen en rechtspersonen kan naar de aard van de geldlening als volgt gespecificeerd worden:

Lening-nummer	Oorspronkelijke Hoofdsom	geldnemer	Instrument	Einde looptijd	Rente	Restant Hoofdsom 01-01-2020	Som stortingen in periode	Som Aflossingen in periode	Som rente in periode	Restant Hoofdsom 31-12-2020
SCNOR001	182	DE NOR	GG-SCW	2029	5,9000%	90	0	10	5	80
ZSXON001	318	XONAR	GG-ZRG	2029	5,7000%	79	0	9	4	71
ZSXON002	56	XONAR	GG-ZRG	2031	6,3500%	17	0	2	1	15
Subtotaal	***555***	***GARANTSTELLINGEN***				***186***	***0***	***20***	***10***	***166***
Woning Corporaties										
	15.927	Stichting Weller Wonen				5.659	0	629	0	5.030
	5.005	Stichting Wonen Zuid				2.603	0	185	0	2.418
	3.388	Wonen Limburg				2.431	0	75	0	2.356
Subtotaal	***24.320***	***GEWAARBORGDE LENINGEN***				***10.693***	***0***	***889***	***0***	***9.804***
Totaal	**24.875**					**10.879**	**0**	**909**	**10**	**9.970**

Bedragen x € 1.000

Overzicht restant hoofdsommen gemeentegaranties jaarrekening 2020

Geldgever	Aantal	Restant schuld
ABN/AMRO Bank NV	3	23
ABP Hypotheken (via Obvion)	36	528
AEGON Verzekeringen	3	112
Bouwfonds Limburgse Gemeenten	48	504
Florius (MNF-bank en P.G.G.M.)	1	8
Centrale Volksbank (via Regio bank)	1	11
Gemeenschappelijk Administratie Kantoor (via Syntrus)	2	21
Hooge Huys Verzekeringen (via Reaal)	3	8
ING (incl. Postbank NV)	14	314
Rabobanken	9	87
SNS Bank NV	15	127
Stad Rotterdam 1720 NV (via ASR)	2	64
Westland Utrecht Hypotheekbank	1	12
Woonfonds Holland BV	3	35
TOTALEN	**141**	**1.853**

Bedragen x € 1.000

Langlopende financiële verplichtingen

De belangrijkste niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen zijn onderstaand opgenomen. De verplichtingen zoals hier opgenomen betreffen verplichtingen die in 2020 of later tot een prestatie komen. De ondergrens die is genomen betreft € 50.000.

Verplichting	Leverancier	Bedrag (excl. BTW)	Jaarbasis (JB) / Totale Contract-waarde (TC)
Wet Sociale Werk voorziening (WSW) Subsidie 2021	Werkvoorzieningschap OZL	24.420	JB
Voorschot jeugdzorg en uitvoering januari/juni 2021	Gemeente Maastricht (Stadhuis)	14.800	JB
Trajectfinanciering en Huishoudekijke Hulp Toelage 2021	MeanderGroep Zuid-Limburg	9.960	JB
Basispakket 2021	Reinigingsdiensten Rd4	7.750	JB
Neuwe stadskantoor	Jongen Bouwpartners	5.200	TC
Aanneemsom Groot Asfaltonderh. 2020-2023	Strabag BV	4.890	TC
Bijdrage gemeenschappelijke regeling Werkgever Service Punt 2021	WSP Parkstad	3.360	JB
Leerlingenvervoer 2021	Taxibedrijf van Meurs Maastric	3.000	JB
Bouwkundige realisatie uitbreiding Nieuwe Nor	Habenu-van de Kreeke Bouw B.V.	2.800	TC
Volwassenenonderwijs 2021	VISTA college	1.930	JB
Aanneemsom Meezenbroek-Schaesbergerveld	BLM Wegenbouw BV	1.470	TC
Doelgroepenvervoer 2021	Omnibuzz	1.360	JB
Trajectfinanciering en Huihoudelijke Hulp Toelage (HHT) 2021	Ambulante Thuiszorg WMO Parkst	800	JB
Bijdrage gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL) 2021	Werkvoorzieningschap OZL	630	JB
Bijdrage werkprogramma 2021	RUD Zuid-Limburg	600	JB
Renovatie kunstgrasvelden 19NW48208BE	FieldTurf Tarkett	600	TC
Bijdrage gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg WOZL 2021	Werkvoorzieningschap OZL	580	JB
Verbouwing MER CBS weg 2 Parkstad -IT	All IT Rooms B.V.	550	TC
Uitgebreide Gevaren Verzerking (UGV)	AON Verzekeringen	530	JB
Voorschotten Persoons Gebonden Budgetten (PGB's) 2021	SVB Servicecentrum PGB (Dienst	470	JB
Minicompetitie Cisco tbv. MER	HET IT B.V.	450	TC
Aanneemsom RR Gasthuisstraat	KWS Infra Eindhoven	430	TC
Electrotechnische werkzaamhdn Nieuwe Nor	Electro Gorissen B.V.	340	TC
Architectopdracht Brede Maatschappeijke Voorziening (BMV) Heerlerbaan	T en W B.V.	330	TC
Lease contract bedrijfsvoertuigen	Multilease B.V.	330	TC
Uitvoeren ingenieursdiensten BvG	RA Infra B.V. (vestiging Limburg)	310	TC
Verkeersregelinstallaties Beersdalweg	Dynniq Nederland B.V.	310	TC
Balanz reguliere schoonmaak verplichting 2021	Balanz Facilitair B.V.	280	JB
Bestek nieuw toplaag Nieuw Lotbroek	Antea Realisatie B.V.	270	TC
Inhuur medew. team Services 2021	WSP Parkstad Detachering B.V.	260	JB
Uitvoering De Kuil	Gebrs. Kurvers BV	230	TC
Oracle gebruiksrecht Platformlicentie	Centric	210	TC
Oracle gebruiksrecht Platformlicentie	Centric	200	TC
Bouwmanagement project mijnwater	Exaedes Bouwrealisten B.V.	200	TC
Vmware Enterprise License Agreement (ELA) contract tbv App ontwikkel software	HET IT B.V.	200	JB
Renovatieplan Otterveurdt	Complan Advies & Management B.	200	TC
Balanz Corona schoonmaak verplichting 2021	Balanz Facilitair B.V.	190	JB
Interim werkzaamheden Algemeen directeur	Touch for Talent B.V.	190	TC
Voorschotten Persoons Gebonden Budget (PGB) Jeugd 2021	SVB Servicecentrum PGB (Dienst	180	JB
Aanneemsom bruggen Zandweg en Karmelstr.	Aannemersbedrijf Damsteegt B.V	180	TC
Accountantsdiensten 2019,2020,2021	Deloitte Accountants BV	170	TC
Onderhoud Openbare Verlichting	SPIE Infratechniek B.V. (voorh	170	TC
Bestek SB-20-240 huisaansluitingen	Van der Velden Rioleringsbehee	160	TC
Implementatie nieuwe MER Parkstad-IT	ConoScenza B.V.	160	TC
Inhuur specialist civieltechniek	Lybrae Consultants Maastricht	160	TC
Bestek SB-2020-506 begraafplaatsen verplichting 2021	Henssen BV	160	JB
Werkzaamheden kentekentoegang	BAM Infra Verkeerstechniek B.V	160	JB
Huur 2021 Mgr. Hanssenschool (disloc.)	Stg. Vitus Zuid	160	JB
Oplossen wateroverlast Terschurenweg	Strabag BV	160	TC

Verplichting	Leverancier	Bedrag (excl. BTW)	Jaarbasis (JB) / Totale Contract-waarde (TC)
Bestek SB-18-300 Heerlerheide en centrum	Rr Civiel BV	150	TC
Gr. von Schönbronlaan 2, aansluitkosten	Mijnwater Warmte Infra BV	150	TC
Asbestsanering	Clevers Asbestsanering B.V.	150	TC
SB-2019-523 bomenbestek	Algemene Bomendienst Limburg B	150	TC
Vezelgebruik Lease fee Dark Fiber	Eurofiber Nederland	150	TC
Aanneemsom onderh. 2 civiele kunstwerken	Strukton Civiel Zuid BV (Rasen	140	TC
Glaspaleis. Revitalisering W-installatie	Croonwolter&dros B.V.	140	TC
Schuldhulpverlening/beschermingsbew 2020	Kredietbank Limburg	140	JB
SB-2019-523 Bomenbestek 2021	Algemene Bomendienst Limburg B	140	TC
Lease contract bestelbusjes	Volkswagen Pon Financial Serv.	130	TC
Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) losse adviezen 2021	GGD Zuid Limburg	130	JB
Camaera toezicht Service Level Agreement (SLA) contract 2021	VCS Observation	130	JB
Paspoorten en identiteitskaarten	RvIG Rijksdienst voor ID	130	TC
BEAUFORT (Gebruik en Payrol)	Visma Raet BV	130	TC
Opdracht fase II, Rabobank pand.	Habenu-van de Kreeke Bouw B.V.	130	TC
SB-2019-521 Bomenbestek	Algemene Bomendienst Limburg B	130	TC
Vervoer ll BS Martinus naar Bernardinus	Taxibedrijf van Meurs Maastric	130	JB
Algemeen onderhoud 2021	Vandervalk+degroot	130	JB
Verplichting 2021 Uitvoeringsinstituut Werknmers Verzekeringen (UWV) dienstverlenings overeenkomst Maankwartier	UWV	120	JB
Detachering medewerker 1-1-21 tm 31-12-21	Ministerie van Financiën	120	TC
Geluidsisolatie ca. 20 woningen ISV3-f2	Manders Totaal Vastgoedonderho	120	TC
Programma BMV Heerlerbaan	RO Groep Maastricht	120	TC
Inhuur medewerker 2021	RA Infra B.V. (vestiging Limbu	120	JB
SB-2019-522 Bomenbestek 2021	Algemene Bomendienst Limburg B	110	TC
Onderhoud bomen Gemeente Heerlen	Algemene Bomendienst Limburg B	110	TC
Inhuur medewerker 2021	Professional Partners NL B.V.	110	JB
Bijdrage herinrichting kapel	Stg Voortgezet Onderwijs Parks	110	TC
Huur & servicekn. DNO Klomp verplichting 2021	Vastgoedbrigade B.V.	110	JB
Bijdrage aansluitkosten Nieuwe Nor	Mijnwater Warmte Infra BV	110	TC
Wsw inleenvergoeding HG 2021	WSP Parkstad Detachering B.V.	100	JB
Ontwerp renovatie zwembad Hoensbroek	Factor Architecten b.v.	100	JB
Aanbestedingsgereed maken Oud Rennemig	Adviesbureau Brouwers B.V.	100	JB
Bomenbestek SB-2019-522	Algemene Bomendienst Limburg B	100	TC
Periodieke kosten stadsafsluitingen	BAM Infra Verkeerstechniek B.V	100	TC
150x HP Probook 450 G7 Brandweer Zuid Limburg (BRWZL)	ARPNederland B.V.	90	TC
Maatwerk jeugdzorg 28-12-20/13-05-21	Stg. Horizon Jeugdzorg en SO	90	JB
Oracle gebruiksrecht Platformlicentie	Centric	90	TC
Offerte Beeld & Geluid Royal	CinemaNext Nederland B.V.	90	TC
Oracle Melodies Licentie & onderhoud	Centric	90	TC
Rijbewijzen	Hoofdkantoor Dienst Wegverkeer	90	JB
Algemeen onderhoud 2020	Vandervalk+degroot	90	JB
Aanleg glasvezel netwerk t.b.v. MER1	Lomitel Zuid BV	90	TC
Bijdrage Gemeenschappelijk Regeling (GR) Werkgevers Service Punt WSP)	WSP Parkstad	90	JB
Onderhoud en verzorgen dranken automaten	Maas International BV	90	JB
Gemnet verbinding	Gemnet BV	90	TC
Huur 2021 Schandelermolenweg 21	VISTA college	90	JB
Verplichting 2021 Q-park	Q-Park Operations Netherlands	80	JB
Ontwerp OR Promenade II/Schinkel Zuid	Diederendirrix B.V.	80	TC
Begeleiding project We.Service.Heerlen (WESH) 09/2019 / 08/2022	Grants Europe Kft.	80	JB
Sloop kerk Meezenbroek,Schaesbergerveld, Palemig (MSP)	H Janssen en Zonen BV	80	TC
Forensische geneeskunde	GGD Zuid Limburg	80	TC
Implementatie nieuwe MER Parkstad-IT	Cimsolutions	80	TC
Vmware Workspace One Add-On tbv 1100 software licenties	Centric	80	TC
Installatie advies Zwembad Hoensbroek	Valstar Simonis	80	TC
Suite vh Sociaal Domein(kwartaal fact)	Centric	80	TC
Handbediening zakpalen 2021	Rr Civiel BV	80	JB
Inhuur medew.beheer/projectleider	Voort B.V.	80	TC

Verplichting	Leverancier	Bedrag (excl. BTW)	Jaarbasis (JB) / Totale Contract-waarde (TC)
Cisco uitbreiding tbv MER	HET IT B.V.	80	TC
Aanvullende VP tbv. VO, DO en TO.	Bremen Bouwadviseurs	80	TC
Glaspaleis, vloer museum	DRT Vloeren B.V.	80	TC
Inhuur medewerker (1-1-21 t/m 30-6-21)	ICtivity B.V.	80	TC
Maria Gewandenstr 24 vervangen daken	Brandsma Dakserv.BV/ BetaSafe	70	TC
Opdracht Heerenweg kermisterrein	Nijbod Projecten B.V.	70	TC
Bestek SB-18-300 Hoensbroek Heerlerbaan	Plum Infra BV	70	TC
Verplichtingnummer 2021	Travelcard B.V.	70	JB
Schapenbegrazing perceel 1	Landschapsbeheer Vossen	70	TC
Naturalisaties	IND Hoofdkantoor Den Haag 'Rij	70	TC
Bestelling tbv Histrorisch Goud 2021	Sligro	70	JB
Extra opdrachten, vegen 2021	Reinigingsdiensten Rd4	70	JB
Abonnementen administratie	PS Media B.V.	60	JB
Inhuur medewerker bouwvergunningen 2021	Flexwise Professionals	60	JB
Besluit Bijstand Zelfstandigen (BBZ) levensvatbaarheid onderzoek	Motivity B.V.	60	JB
Grondwerkzaamheden Anthoniushofke	Tuintechn.Hoveniersbedrijf F.Q	60	TC
Archiefopslag 2021	Oasis Data & Document Manageme	60	JB
Verplanten en rooien bomen Grunsvenplein	Nationale Bomenbank BV	60	TC
Verharding oppervlak aanbesteding	Arcadis Nederland BV	60	TC
Reconstructie Hommerterweg	Gebrs. Kurvers BV	60	TC
Security Scorecard - Verlenging	HET IT B.V.	60	TC
MonitorVolwaseneneducatiecentrumgem.HRL	Qwasp B.V.	60	TC
Supervisor Heerlen binnenstad architect	Prof.ir.J.M.J. Coenen Beheer B	60	TC
Advieswerkzaamheden poppodium Nieuwe Nor	Bremen Bouwadviseurs	60	TC
Verlenging proj. Beh. Stadsbeheer	Plangroep Heggen BV	60	TC
Inhuur procesmanager omgevingswet	Stout Groep B.V.	50	TC
Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)adviesteam 2021	GGD Zuid Limburg	50	JB
Dell Connectrix DS6620B SAN switches	HET IT B.V.	50	TC
Constructeur Poppodium Nieuwe Nor.	Adviesbureau van de Laar	50	TC
Ondersteuning aanbesteding Royal-Rivoli.	OPPS B.V.	50	TC
Reparatie nutssleuven Heerlen Zuid Bestek SB-15-220	Westerhof Bestratingen	50	TC
Ibabs agenderingssoftware	ARPNederland B.V.	50	TC
Meerwerk duurzaam ondernemen Christus Koning Kerk (CKK)	Happel Cornelisse Verhoeven B.	50	TC
Onderhoud waterloop Koumen Hoensbroek	Henssen BV	50	TC
Rioolaanpassingen	Van der Velden Rioleringsbehee	50	TC

Bedragen x € 1.000

Ontwikkelingen na balansdatum
De balans geeft inzicht in de financiële positie op 31 december 2020. In de periode waarin de jaarrekening wordt samengesteld kunnen zich ontwikkelingen voordoen, die van invloed zijn op het beeld dat in de rekening gegeven wordt.

4.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken

Voor de toelichting op de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken verwijzen we naar hoofdstuk 2. Programmaverantwoording. Hier worden per programma-kernthema de afwijkingen toegelicht.

Algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht algemene dekkingsmiddelen bestaat uit:

- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is (toegelicht in de paragraaf Lokale heffingen).
- Algemene uitkering, toegelicht in paragraaf 2.2.2.
- Dividenden, toegelicht in paragraaf 2.2.3.
- Het saldo van de financieringsfunctie, toegelicht in de paragraaf Financiering (3.4).

Kosten overhead

Voor de toelichting op de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken verwijzen we naar hoofdstuk 2.1.0 Kernthema Middelen en heffingen.

Heffing vennootschapsbelasting

Voor de toelichting op de heffing vennootschapsbelasting verwijzen we naar hoofdstuk 2.4 Bedrag heffing vennootschapsbelasting.

Onvoorzien

Voor de toelichting op onvoorzien verwijzen we naar hoofdstuk 2.5 Onvoorzien.

Overzicht incidentele baten en lasten per programma

Overzicht van incidentele baten per programma

Incidentele baten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begroting vóór wijziging *	Raming begroting na wijziging *
0. Bestuur en Ondersteuning	-18.809	-311.008	-315.778
1. Veiligheid	-846	-79	-1.282
2. Verkeer en Vervoer	-1.704	-3.169	-3.169
3. Economie	-399	-911	-1.568
4. Onderwijs	-7.662	-3.689	-10.154
5. Sport cultuur en recreatie	-670	-3.951	-3.947
6. Sociaal Domein	-3.678	-61.338	-76.647
7. Volksgezondheid en milieu	-	-19.832	-20.400
8. VHROSV	-1.396	-1.743	-8.812
Eindtotaal	**-35.164**	**-405.720**	**-441.757**

bedragen x €1.000

**De totalen van 'Raming begroting vóór én ná wijziging' zijn exclusief toevoegingen/onttrekkingen aan reserves gepresenteerd.*

Toelichting incidentele baten

Kernthema	Omschrijving incidentele baten	2020
0. KT Dienstverlening	Corona: afdracht leges lager voor rijbewijzen, paspoorten en ID-kaarten	-158
0. KT Middelen en heffingen	Totaal incidentele onttrekkingen reserves	-7.579
0. KT Middelen en heffingen	Gemeentefonds Coronasteunpakketten	-7.561
0. KT Middelen en heffingen	Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling	-3.511
1. KT Veiligheid	Project Hennep Aanpak Parkstad (RIEC)	-846
2. KT Wegen, straten en pleinen	Provinciale subsidie 'de Beitel'	-1.589
2. KT Wegen, straten en pleinen	Lagere bijdrage avantis	-115
3. KT Economie	Corona: minder kosten kermissen/jaarmarkt	-199
3. KT Economische promotie	Corona: minder evenementen	-200
4. KT Onderwijs	Specifieke uitkering Onderwijsachterstanden	-4.363
4. KT Onderwijs	Specifieke uitkering Volwasseneducatie	-2.138
4. KT Onderwijs	Lagere kosten onderwijshuisvesting en energiekosten BMV Hoensbroek Zuid	-246
4. KT Onderwijs	Vrijval voorziening onderwijshuisvesting	-915
5. KT Sport	Bijdrage binnensportaccomodaties	-565
5. KT Sport	BTW compensatie voor sport (d.m.v. specifieke uitkering)	-105
6. KT Volwassenen maatwerkvoorzieningen	Specifieke uitkering verslavingszorg	-858
6. KT Inkomensondersteuning	Vrijval voorziening Participatiewet	-233
6. KT Inkomensondersteuning	Corona: Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers	-1.182
6. KT jeugd maatwerkvoorzieningen	Kansrijk van Start	-86
6. KT Arbeidsmarktbeleid	Voordelig saldo WOZL en WSP	-1.319
8. KT Ruimtelijke ordening	Bouwleges vanwege aantrekken bouwprojecten	-335
8. KT Ruimtelijke ordening	Bijdrage 'Wonen onder hoogspanningskabels'	-142
8. KT Ruimtelijke ordening	Bijdrage rijk inzake uitkoopregeling hoogspanningsleidingen	-679
8. KT Centrum	Corona: minder evenementen	-114
	Overige mutaties <100	-126
TOTAAL		**-35.164**

bedragen x €1.000

Overzicht van incidentele lasten per programma

Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begroting vóór wijziging *	Raming begroting na wijziging *
0. Bestuur en Ondersteuning	15.602	74.622	81.651
1. Veiligheid	363	11.521	12.571
2. Verkeer en Vervoer	180	11.364	10.755
3. Economie	621	4.466	4.455
4. Onderwijs	5.984	15.010	19.602
5. Sport cultuur en recreatie	716	30.429	30.703
6. Sociaal Domein	5.015	222.463	241.943
7. Volksgezondheid en milieu	423	24.546	25.204
8. VHROSV	921	8.846	12.027
Eindtotaal	**29.825**	**403.267**	**438.911**

bedragen x €1.000

Toelichting incidentele lasten

Kernthema	Omschrijving incidentele lasten	2020
0. KT Bestuurskracht (Comm.+reg. samenw)	Bijstelling voorziening Wethouderspensioenen	300
0. KT Dienstverlening	Corona: aanschaf rijbewijzen, paspoorten en ID-kaarten lager	209
0. KT Middelen en heffingen	Totaal incidentele dotaties reserves	10.106
0. KT Middelen en heffingen	Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling	3.511
0. KT Middelen en heffingen	Grotere toestroom bëeindigen generatiepact	584
0. KT Middelen en heffingen	Vaststellingsovereenkomst omzetbelasting sportonderwijs	147
0. KT Middelen en heffingen	Voorziening openstaande debiteuren	140
0. KT Middelen en heffingen	Corona: derving parkeerinkomsten 1e uur gratis parkeren	605
1. KT Veiligheid	Project Hennep Aanpak Parkstad (RIEC)	363
2. KT Wegen, straten en pleinen	Subsidie afkoppelen regenwater	180
3. KT Economie	Corona: minder inkomsten kermissen/jaarmarkt	248
3. KT Economie	Corona: inhuur TOZO regeling	104
3. KT Economische promotie	Corona: lagere toeristenbelasting en Cofinanciering vitale culturele infrastructu	269
4. KT Onderwijs	Specifieke uitkering OAB (Onderwijsachterstanden)	3.841
4. KT Onderwijs	Specifieke uitkering Volwasseneducatie	2.143
5. KT Sport	Corona: gederfde verhuurinkomsten	205
5. KT Cultuur	Corona: derving inkomsten kasteel Hoensbroeck en Thermenmuseum	155
5. KT Cultuur	Corona: meerkoste grafische en communicatiekosten	116
5. KT Cultureel efgoed	Corona: huurkwijtschelding culturele instellingen	240
6. KT Volwassenen maatwerkvoorzieningen	Corona: meerkosten wmo	1.126
6. KT Volwassenen maatwerkvoorzieningen	Specifieke uitkering verslavingszorg	846
6. KT jeugd maatwerkvoorzieningen	Corona: meerkosten Jeugd	943
6. KT Arbeidsmarktbeleid	Corona rijksmiddelen WOZL en WSP	2.100
7. KT Riool, afval en milieubeheer	Afrekening PMD 2017, 2018 en variabel deel	423
8. KT Ruimtelijke ordening	Aankoop panden inzake subsidie regeling 'wonen onder hoogspanningskabels'	142
	Overige mutaties <100	779
TOTAAL		**29.825**

bedragen x €1.000

Recapitulatie structurele en incidentele baten en lasten	Begroting 2020 na wijz.			Jaarrekening 2020		
	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel
Lasten programma						
0. Bestuur en ondersteuning	-29.386	-4.117	-25.269	-19.648	-5.496	-14.152
1. Veiligheid	-12.571	-	-12.571	-12.424	-363	-12.061
2. Verkeer en Vervoer	-10.755	-228	-10.527	-10.972	-180	-10.792
3. Economie	-4.455	-	-4.455	-4.203	-621	-3.582
4. Onderwijs	-19.602	-595	-19.007	-19.922	-5.984	-13.938
5. Sport, cultuur en recreatie	-30.703	-449	-30.254	-31.774	-716	-31.058
6. Sociaal Domein	-241.943	-2.153	-239.790	-255.185	-5.015	-250.170
7. Volksgezondheid en milieu	-25.204	-741	-24.463	-25.125	-423	-24.702
8. VHROSV	-12.027	-1.722	-10.305	-16.968	-921	-16.047
Totaal lasten programma's	-386.645	-10.005	-376.640	-396.220	-19.719	-376.501
Baten programma						
0. Bestuur en ondersteuning	12.830	3.511	9.319	12.197	11.230	967
1. Veiligheid	1.282	-	1.282	1.299	846	453
2. Verkeer en Vervoer	3.169	1.589	1.580	3.094	1.704	1.390
3. Economie	1.568	-	1.568	1.158	399	759
4. Onderwijs	10.154	35	10.119	11.315	7.662	3.653
5. Sport, cultuur en recreatie	3.947	129	3.818	3.711	670	3.041
6. Sociaal Domein	76.647	1.284	75.363	82.132	3.678	78.454
7. Volksgezondheid en milieu	20.401	24	20.377	20.266	-	20.266
8. VHROSV	8.812	-	8.812	13.698	1.396	12.302
Totaal baten programma's	138.809	6.572	132.237	148.870	27.585	121.285
Saldo van baten en lasten programma's	-247.836	-3.433	-244.403	-247.351	7.866	-255.216
Lasten algemeen dekkingsmiddel	-	-	-	-	-	-
Lasten overhead	-52.265	-	-52.265	-54.083	-	-54.083
Lasten vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Lasten onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten diverse	-52.265	-	-52.265	-54.083	-	-54.083
Baten algemeen dekkingsmiddel	290.689	-	290.689	299.920	-	299.920
Baten overhead	12.259	-	12.259	14.377	-	14.377
Baten vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Baten onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Totaal baten diverse	302.948	-	302.948	314.297	-	314.297
Saldo van diversen	250.683	-	250.683	260.214	-	260.214
Totaal saldo van baten en lasten van programma's en diverse	2.847	-3.433	6.280	12.864	7.866	4.998
stortingen in reserves	-9.124	-645	-8.479	-10.751	-10.106	-645
onttrekkingen aan reserves	6.277	125	6.152	7.714	7.589	125
geraamd resultaat	-2.847	-520	-2.327	-3.037	-2.517	-520
Totaal structurele lasten	-	-	-437.384	-	-	-431.229
Totaal structurele baten	-	-	441.337	-	-	435.707
Structurele baten - structurele lasten	**-**	**-**	**3.953**	**-**	**-**	**4.478**

Bedragen x €1.000

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Volgens artikel 28 onderdeel d van het BBV, moet de jaarrekening een overzicht geven van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma. Onderstaand een overzicht van de structurele mutaties in de reserves:

Mutaties reserves per programma	Raming mutaties reserves begrotingsjaar na wijziging				Realisatie mutaties reserves begrotingsjaar			
	Baten (onttrekking reserve)	Waarvan structureel *	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan structureel **	Baten (onttrekking reserve)	Waarvan structureel *	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan structureel **
0. Bestuur en Ondersteuning	2.648		-5.289		2.648		-5.289	
1. Veiligheid								
2. Verkeer en Vervoer	254				254		0	
3. Economie	200				249		-634	
4. Onderwijs	1.314	84	-584	-30	1.314	84	-584	-30
5. Sport, Cultuur en Recreatie	131	11	-11	-42	131	11	-143	-42
6. Sociaal Domein	30	11	-331	-514	30	11	-331	-514
7. Volksgezondheid en Milieu	966			0	961		-200	
8. VHROSV	735	20	-2.074	-60	2.129	20	-3.568	-60
Totaal	**6.277**	**125**	**-8.290**	**-645**	**7.714**	**125**	**-10.751**	**-645**

Bedragen x €1.000

**De structurele baten die ontstaan door een onttrekking uit de reserve worden ingezet ter dekking van de kapitaallasten. De kapitaallasten hebben betrekking op de rente- en afschrijvingslasten van de activa (bijvoorbeeld een schoolgebouw).*

***De structurele lasten binnen de reserves hebben betrekking op de toevoeging van rente. Deze toevoeging van rente dient ter dekking van de rentecomponent in de kapitaallasten.*

Informatie Wet normering topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op gemeente Heerlen. Voor 2020 is het algemeen bezoldigings-maximum vastgesteld op € 201.000. Ook de bezoldigingsmaxima voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking zijn voor 2020 geïndexeerd. De eerste twaalf kalendermaanden mag de bezoldiging niet meer bedragen dan de som van € 26.800 per maand voor de eerste zes maanden en € 20.300 per maand voor de volgende zes maanden waarin de functie wordt vervuld. Het maximumuurtarief bedraagt vanaf 2020 voor de eerste twaalf kalendermaanden € 193.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2020 **bedragen x € 1**	**A.G.J. Bex**	**T.W. Zwemmer**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/01	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 15.237,05	€ 93.331,44
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 1.705,80	€ 15.826,08
Subtotaal	*€ 16.942,85*	*€ 109.157,52*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 17.024,59	€ 201.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 16.942,85	€ 109.157,52
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019 **bedragen x € 1**	**A.G.J. Bex**	**T.W. Zwemmer**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/06 -31/12	01/01 -31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 66.790,82	€ 86.246,98
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 11.467,26	€ 14.346,98
Subtotaal	*€ 78.258,08*	*€ 100.593,46*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 113.742,47	€ 194.000,00
Bezoldiging	€ 78.258,08	€ 100.593,46

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2020 **bedragen x € 1**	**L. Schouterden**
Functiegegevens	Gemeente secretaris a.i.
Kalenderjaar	**2020**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	10/02 - 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	11 maanden
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	1724 uur
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 193
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 262.300
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 262.300
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 239.725
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 239.725
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 239.725**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

In bovenstaande tabel wordt het wettelijk maximaal uurtarief van € 193 genoemd. Het werkelijk in rekening gebracht uurtarief van de Algemeen Directeur/Gemeentesecretaris a.i. ligt beduidend lager dan dit wettelijk uurtarief en is overeenkomstig het uurtarief opgenomen in de Heerlense nota externe inhuur 2020.

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Op grond van de Gemeentewet (artikel 189, vierde lid) zijn alle overschrijdingen op de lasten – ten opzichte van de begroting na wijzigingen – onrechtmatig. Deze overschrijdingen zijn per kernthema in de programmaverantwoording (zie hiervoor hoofdstuk 2) opgenomen en toegelicht. Ondanks dat strikt genomen álle overschrijdingen op de lasten op programmaniveau onrechtmatig zijn, kunnen bepaalde afwijkingen buiten het rechtmatigheidsoordeel van de accountant vallen; bijvoorbeeld als een overschrijding binnen de beleidskaders van de raad past óf wanneer hier direct gerelateerde inkomsten tegenover staan. De exacte kaders zijn benoemd in het 'controleprotocol voor de accountantscontrole jaarrekening 2020 van de gemeente Heerlen'.

In de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV staan de uitgangspunten voor de begrotingsrechtmatigheid. Op basis hiervan is van lastenoverschrijdingen groter dan € 50.000 getoetst of deze, voor het rechtmatigheidsoordeel, (on)rechtmatig zijn. In onderstaande tabel staat per programma aangegeven welke afwijkingen onrechtmatig zijn en welke daarvan meetellen voor het oordeel van de accountant. In 2020 zijn er afwijkingen geconstateerd die meetellen bij het oordeel van de accountant.

	Prim. begroting 2020			Bijgest. begroting 2020			Rekening 2020			Resultaat 2020	Waarvan niet onrechtmatig voor het oordeel	Waarvan niet onrechtmatig voor het oordeel
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**		**Baten**	**Lasten**
0. Bestuur en Ondersteuning	311.008	-74.622	236.386	315.779	-81.651	234.128	326.494	-73.731	252.763	18.635	10.715	8.442
1. Veiligheid	79	-11.521	-11.442	1.282	-12.571	-11.289	1.299	-12.424	-11.125	164	17	44
2. Verkeer en Vervoer	3.169	-11.364	-8.195	3.169	-10.755	-7.586	3.094	-10.972	-7.878	-292	-32	-217
3. Economie	911	-4.466	-3.556	1.568	-4.455	-2.887	1.158	-4.203	-3.045	-158	-410	377
4. Onderwijs	3.689	-15.010	-11.322	10.154	-19.602	-9.448	11.315	-19.922	-8.606	841	246	-208
5. Sport, Cultuur en Recreatie	3.951	-30.429	-26.477	3.947	-30.703	-26.757	3.711	-31.774	-28.063	-1.306	-236	-1.070
6. Sociaal Domein	61.338	-222.463	-161.125	76.647	-241.943	-165.296	82.132	-255.185	-173.053	-7.757	6.951	-17.817
7. Volksgezondheid en Milieu	19.832	-24.546	-4.714	20.401	-25.204	-4.803	20.266	-25.125	-4.859	-56	-191	-866
8. VHROSV	1.743	-8.846	-7.104	8.812	-12.027	-3.215	13.698	-16.968	-3.270	-54	4.778	-4.941
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**405.719**	**-403.267**	**2.452**	**441.757**	**-438.910**	**2.847**	**463.167**	**-450.303**	**12.864**	**10.017**	**21.839**	**-16.256**
0. Bestuur en Ondersteuning	607	-5.217	-4.611	2.648	-5.289	-2.641	2.648	-5.289	-2.641	0	0	0
1. Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-254	0
2. Verkeer en Vervoer	27	0	27	254	0	254	254	0	254	0	54	0
3. Economie	200	200	400	200	-634	-434	249	-634	-385	49	-1.065	0
4. Onderwijs	1.314	-500	814	1.314	-584	729	1.314	-584	729	0	1.183	0
5. Sport, Cultuur en Recreatie	68	-160	-93	131	-11	120	131	-143	-13	-133	101	-133
6. Sociaal Domein	30	0	30	30	-331	-302	30	-331	-302	0	-936	0
7. Volksgezondheid en Milieu	125	0	125	966	-200	766	961	-200	761	-5	215	0
8. VHROSV	875	-20	856	735	-2.074	-1.339	2.129	-3.568	-1.440	-100	1.394	-1.409
Bestemming	**3.245**	**-5.697**	**-2.452**	**6.277**	**-9.124**	**-2.847**	**7.714**	**-10.751**	**-3.037**	**-190**	**692**	**-1.542**
0. Bestuur en Ondersteuning	311.615	-79.839	231.776	318.427	-86.940	231.486	329.142	-79.021	250.122	18.635	10.715	8.442
1. Veiligheid	79	-11.521	-11.442	1.282	-12.571	-11.289	1.299	-12.424	-11.125	164	-237	44
2. Verkeer en Vervoer	3.196	-11.364	-8.169	3.423	-10.755	-7.332	3.348	-10.972	-7.624	-292	22	-217
3. Economie	1.111	-4.266	-3.156	1.768	-5.089	-3.321	1.407	-4.837	-3.430	-109	-1.475	377
4. Onderwijs	5.002	-15.510	-10.508	11.468	-20.186	-8.718	12.629	-20.506	-7.877	841	1.429	-208
5. Sport, Cultuur en Recreatie	4.019	-30.589	-26.570	4.077	-30.714	-26.637	3.842	-31.917	-28.075	-1.439	-135	-1.203
6. Sociaal Domein	61.368	-222.463	-161.095	76.677	-242.274	-165.598	82.162	-255.517	-173.355	-7.757	6.015	-17.817
7. Volksgezondheid en Milieu	19.957	-24.546	-4.589	21.367	-25.404	-4.037	21.227	-25.325	-4.098	-61	24	-866
8. VHROSV	2.618	-8.866	-6.248	9.547	-14.102	-4.554	15.827	-20.536	-4.709	-155	6.172	-6.350
Gerealiseerde resultaat	**408.964**	**-408.964**	**0**	**448.035**	**-448.035**	**0**	**470.882**	**-461.054**	**9.827**	**9.827**	**22.531**	**-17.797**

Bedragen x € 1.000

4.5 Financiële status en weerbaarheid

Inleiding
Het is van belang inzicht te hebben in de financiële status (hoe financieel gezond is de gemeente) en de financiële weerbaarheid (welke mogelijkheden zijn er in financieel moeilijke tijden). Deze paragraaf geeft door middel van indicatoren inzicht (een indicatie) in de financiële status en weerbaarheid. Het is een set van indicatoren en normen, die door een landelijke werkgroep van grote gemeenten, onder voorzitterschap van de gemeente Heerlen, zijn samengesteld. Deze stresstest is onder andere gepresenteerd aan de raad voor de Financiële Verhoudingen (RfV) en wordt landelijk gebruikt.

De financiële status en weerbaarheid laat in één overzicht de financiële gezondheid van de gemeente zien: "zo staat de gemeente er financieel voor". Het gaat om de financiële status en weerbaarheid op een bepaald meetmoment. Het is een thermometer, die meerdere keren wordt gebruikt (begroting, jaarrekening en meerdere jaren achtereen) en hierdoor ook een trend (ontwikkeling) aangeeft. Sommige indicatoren zijn alleen begrotingsindicatoren, andere zowel begrotings- als jaarrekeningindicatoren. Het meest actuele cijfer wordt weergegeven. Het is een technische analyse, waarbij verdere uitleg bij de cijfers noodzakelijk kan zijn. De resultaten van de test staan in de vorm van een dashboard in onderstaande tabel.

Indicatorgroep	Indicator	Voldoende	Attentie/kwetsbaar	Kwetsbaar
1. Schuldpositie (vreemd vermogen)	1.1 Schuldratio			
	1.2 Netto schuld / exploitatie (netto schuldquote)			
	1.3 Netto schuld per inwoner			
	1.4 Schuldevolutie			
	1.5 Netto rentelasten / exploitatie			
	1.6 Omslagrente - werkelijke rente			
2. Reservepositie (eigen vermogen)	2.1 Ratio weerstandsvermogen			
	2.2 Mogelijkheden om beschikbare weerstandscapaciteit te verbeteren			
3. Grondexploitaties	3.1 Afhankelijkheid van grondexploitatie voor sluitende begroting			
	3.2 Winstverwachting grondexploitaties (meerjarig)			
	3.3 Algemene reserve grondbedrijf en risicoreserve grondbedrijf versus risico's			
	3.4 Toekomstig nog te realiseren baten en lasten in relatie tot de BIE (Bouwgrond In Exploitatie)			
4. Leningen, garantstellingen en waarborgen	4.1 Zekerheden leningen, garantstellingen en waarborgen			
5. Meerjarig onderhoud kapitaalgoederen	5.1 Toereikendheid onderhoudsbudgetten, incl. vervangingsinvesteringen			
6. Lokale lasten	6.1 Lokale lastendruk			
	6.3 Derving OZB i.v.m. leegstand			
	6.4 Kostendekkendheid leges			
7. Meerjarig financieel evenwicht	7.1 Ombuigingen, taakstellingen			
	7.2 Verhouding Structurele / Incidentele baten en lasten			
	7.3 Meerjarig sluitende begroting			

1. Schuldpositie, vreemd vermogen

1.1 Schuldratio

De schuldratio geeft aan welk aandeel van de bezittingen is belast met schulden. Deze ratio is de som van de kortlopende en de langlopende schulden gedeeld door het balanstotaal. Voorzieningen worden hier niet meegenomen. Hoe lager de uitkomst hoe gunstiger dit is. We financieren dan immers meer met eigen vermogen. Een factor van 80% of hoger wordt door de VNG gezien als een hoge mate van financiering met vreemd vermogen.
Heerlen heeft een resultaat van 91% en dat betekent: kwetsbaar.

Het kengetal van BZK is de solvabiliteitsratio: 6,5%.
(hier worden de voorzieningen niet bij het eigen vermogen meegenomen. Deze definitie wijkt af van die van de VNG).

1.2 Netto schuldquote (netto schuld / exploitatie)

De schuld als aandeel van de baten voor bestemming is een indicator om de hoogte van de schulden van een gemeente te beoordelen. De hoogte van de baten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schuld een gemeente kan dragen. De schuld als aandeel van de exploitatie is de som van de kortlopende schulden, de langlopende schulden en de crediteurenvorderingen (totaal de bruto schulden) minus de debiteurenvorderingen, de liquide middelen en langlopende uitzettingen gedeeld door de totale baten (voor bestemming). De VNG geeft aan dat bij een resultaat van meer dan 90% voorzichtigheid is geboden.
Heerlen heeft een verhouding van 69% en scoort daarmee: voldoende.

Het kengetal van BZK is hetzelfde.

1.3 Netto schuld per inwoner

Deze indicator is de hiervoor beschreven netto schuld gedeeld door het aantal inwoners. Het gemiddelde in Nederland is € 1.971 (ultimo 2017, meest actuele cijfer van de VNG). Binnen een afwijking van 20% van dit gemiddelde is de score attentie/kwetsbaar, daarbuiten voldoende (-20%, € 1.577) of kwetsbaar (+20%, € 2.365).
Heerlen heeft een schuld per inwoner van € 3.703 (ultimo 2020) en scoort daarmee: kwetsbaar.

1.4 Schuldevolutie

Deze indicator geeft de ontwikkeling van de schuld aan. Dit is het procentuele verschil tussen de netto schuld per inwoner op 31-12-2020 € 3.703 en de netto schuld per inwoner op 31-12-2019 € 3.632). Dit is een toename met 1,9%, de score geeft aan: attentie/kwetsbaar.

1.5 Netto rentelasten/exploitatie

Dit is het aandeel van de externe rentelasten (inclusief financial lease) in de exploitatie. De indicator geeft aan welk deel van de exploitatie gebonden is door het betalen van rente.
Deze bedragen -0,57% van de totale exploitatielasten. De score is: voldoende.

1.6 Omslagrente-werkelijke rente

De omslagrente (1,5%) wordt volgens vastgelegde uitgangspunten berekend. Als de werkelijke rente afwijkt heeft dit invloed op de exploitatie. De omslagrente is hoger dan de werkelijke rente. Er blijft een renteresultaat over. De score is voldoende.

2. Reservepositie, eigen vermogen

2.1 Ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan, waarin de gemeente in staat is om risico's op te vangen zonder dat het beleid moet worden gewijzigd. Het geeft inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente.
De score is 0,87 en dit betekent: attentie (norm volgens nota risico's en weerstandsvermogen).

2.2 Mogelijkheden om beschikbare weerstandscapaciteit te verbeteren

De algemene reserve vormt ons directe weerstandsvermogen, bedoeld om risico's af te dekken. Daarnaast is sprake van indirect weerstandsvermogen (post onvoorzien, onbenutte belastingcapaciteit en bestemmingsreserves die niet worden gebruikt ter dekking van kapitaallasten van investeringen met economisch nut). Deze kunnen worden gebruikt om de weerstandscapaciteit te verbeteren. Deze middelen zijn beperkter waardoor de score attentie/kwetsbaar is.

3. Grondexploitatie

3.1 Afhankelijkheid grondexploitatie voor sluitende begroting

Zodra in de meerjarenbegroting rekening wordt gehouden met winsten vanuit de grondexploitaties bestaat er een bepaalde druk op de exploitaties om deze winsten daadwerkelijk te realiseren. Geen realisatie betekent immers een direct dekkingsprobleem in de begroting. Lagere grondverkopen hebben dan direct effect op de reguliere exploitatie. In de meerjarenbegroting van onze gemeente zijn dergelijke winsten niet ingeboekt, zodat de score voldoende is.

3.2 Winstverwachting grondexploitaties

Op het moment dat er positieve resultaten uit de grondexploitaties worden gerealiseerd, heeft de gemeente middelen die kunnen worden ingezet of gespaard voor moeilijke tijden. De meerjarige winstverwachting van de grondexploitaties is positief, zodat de gemeente op deze indicator voldoende scoort.

3.3 Algemene reserve grondbedrijf en risicoreserve grondbedrijf versus risico's

De AR van het grondbedrijf en de bestemmingsreserve ter afdekking van algemene economische risico's zijn reserves om risico's van het grondbedrijf op te vangen. De reserve moet zodanig zijn dat de risico's kunnen worden opgevangen. Hierin zit bijvoorbeeld opgenomen of de meerjarig geplande woningproductie/uitgifte bedrijfsterreinen wordt gehaald.
De reserve is groot genoeg om alle risico's op te vangen, waardoor de score voldoende is.

3.4 Toekomstig nog te realiseren baten en lasten in relatie tot de BIE (Bouwgrond In Exploitatie)

Deze indicator geeft aan wat nog aan kosten en opbrengsten moet worden gerealiseerd in relatie tot de actuele boekwaarde van de BIE (Bouwgronden In Exploitatie). Als dit te hoog is dan geeft dit aan dat er nog veel te verrichten inspanningen zijn met mogelijke risico's. De score is attentie/kwetsbaar.

Het kengetal van BZK voor de grondexploitatie geeft aan hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale geraamde baten. Dit is 1,2.

4. Uitstaande leningen, garantstellingen en waarborgen

4.1 Zekerheden leningen, garantstellingen en waarborgen

Met betrekking tot de leningen is geanalyseerd welke zekerheden zijn gesteld en welke positie de gemeente Heerlen inneemt in geval de geldlener in gebreke blijft. Niet alleen de positie, ook het feit of zekerheden zijn gesteld (onderpand) bepalen het risicoprofiel voor onze gemeente. Indien geen onderpanden zijn verstrekt is het risico immers hoger (aangezien er geen aanspraak kan worden gemaakt op de waarde van enig onderpand).
Het resultaat is dat voor 92,75% zekerheden zijn gesteld en dat betekent: attentie/kwetsbaar.

5. Meerjarig onderhoud kapitaalgoederen

5.1 Toereikendheid onderhoudsbudgetten

Wij zijn verantwoordelijk voor het onderhoud aan de kapitaalgoederen binnen onze gemeente. Veelal betreft dit kapitaalgoederen in de openbare ruimte zoals wegen, groen en civieltechnische kunstwerken. Gekeken is of de budgetten toereikend zijn om het normniveau van een 6 te waarborgen (indien de kwaliteit zakt onder de 6 is sprake van kapitaalvernietiging met op termijn extra kosten).
Op dit moment is 0,22 extra budget van de totale gemeentelijke lasten nodig om dit normniveau te halen of te behouden (2020). De score is attentie/kwetsbaar.

6. Lokale lasten

6.1 Lokale lastendruk

De lokale lastendruk is de druk van de lasten van rioolheffing, afvalstoffenheffing en OZB. Het gemiddelde van Nederland is € 776 (COELO 2020). Binnen een afwijking van 5% van dit gemiddelde is de score attentie/kwetsbaar, daarbuiten voldoende (-5%) of kwetsbaar (+5%).
Heerlen heeft een lokale lastendruk van € 756 (COELO 2020) en dat betekent: attentie/kwetsbaar.

6.3 Inkomstenderving OZB door leegstand niet-woningen

Leegstand kost de gemeente geld. Er bestaat een directe relatie tussen de opbrengst OZB-gebruikers niet-woningen en leegstand.
De gemeente Heerlen heeft een inkomstenderving van 4,84% van de totale opbrengst OZB niet-woningen, waardoor de score is attentie/kwetsbaar.

6.4 Kostendekkendheid leges

Deze indicator geeft aan in hoeverre bij de leges de lasten worden gedekt door de baten (baten/lasten). Als de kostendekkendheid lager is dan 100% (maximum), is er mogelijk ruimte om meer baten te realiseren. De kostendekkendheid bij de algemene dienstverlening is 90%, bij de omgevingsvergunningen 83% en bij de Europese Dienstenrichtlijn 10%. Er is slechts beperkt ruimte voor het verhogen van de baten. De score is attentie/kwetsbaar.

7. Financieel evenwicht in de begroting

7.1 Ombuigingen

Geen openstaande ombuigingen. Deze score betekent: voldoende.

7.2 Verhouding structurele lasten en structurele baten

Een begroting moet materieel in evenwicht zijn. Dit betekent dat de structurele lasten moeten worden afgedekt door structurele baten. Meerjarig zijn de structurele lasten voor meer dan 100% afgedekt door structurele baten. De score is voldoende. De norm van de provinciale toezichthouder is 100%.

7.3 Sluitende begroting

Het gaat hierbij om formeel evenwicht (de lasten en baten zijn in evenwicht). De meerjarige begroting is in de jaren 2020, 2022 en 2023 sluitend. Het jaar 2021 kent een incidenteel tekort. De score geeft aan: attentie.

4.6 Single Information Single Audit

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021								
FIN	**B1**	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Aard controle R *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) Aard controle R *Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) Aard controle n.v.t. *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) Aard controle R Indicator: B1/04	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
BZK	**C31**	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C31/01*	Cumulatieve besteding (t/m Jaar T) *Aard controlen n.v.t.* *Indicator: C31/02*	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/03*	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/05*	
		Gemeenten	€ 0	€ 0	€ 0	n.v.t.	Nee	
OCW	**D1**	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: D1 / 01*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicatornummer: D1 / 02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D1/03*			
			€ 1.292.679	€ 0	Nee			
OCW	**D1A**	Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016-2021 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: D1A / 01*	Besteding aan contactschool (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: D1A / 02*	Besteding (jaar T) totaal (automatisch) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: D1A / 03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicatornummer: D1A / 04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D1A/05*	
			€ 0	€ 742.747	€ 742.747	€ 0	Nee	

OCW	**D8**	Onderwijsachterstanden beleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*		
			€ 3.827.497	€ 0	€ 0	€ 983.093		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: D8 / 05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: D8 / 07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag *Aard controle R* *Indicatornummer: D8 / 08*		
		1	060917 Gemeente Heerlen	€ 0	060917 Gemeente Heerlen	€ 0		
OCW	**D10**	Volwasseneneducatie Contactgemeenten	Verstrekte uitkering (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: D10 / 01*	Besteding (jaar T) van educatie *Aard controle R* *Indicatornummer: D10 / 02*	Reservering besteding van educatie in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) *Aard controle R* *Indicatornummer: D10 / 03*	Onttrekking besteding van educatie in jaar T van volgend kalenderjaar (jaar T+1) *Aard controle R* *Indicatornummer: D10 / 04*		
			€ 2.143.086	€ 2.101.691	€ 41.395	€ 0		
OCW	**D11**	Regeling Specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie contactgemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D11/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D11/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D11/03*			
			€ 0	€ 0	€ 0			
OCW	**D12**	Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020–2024 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12/01*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12/03*			
			€ 0	€ 0	Nee			
OCW	**D12A**	Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020–2024 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12A/01*	Besteding aan contactschool (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12A/02*	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12A/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/05*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

IenW	E3	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Provincies, gemeenten	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicatornummer: E3 / 01	*Indicatornummer: E3 / 02*	*Indicatornummer: E3 / 03*	*Indicatornummer: E3 / 04*	*Indicatornummer: E3 / 05*	*Indicatornummer: E3 / 06*
		1	IenM/BSK-2015/195746	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2	IenM/BSK-2016/115467	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	IenM/BSK-2016/79496	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4	IenM/BSK-2017/120461	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5	IenW/BSK-2018/228225	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		6	IenW/BSK-2018/228412	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		7	IenW/BSK-2018/228527	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		8	IenW/BSK-2018/229152	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		9	IenW/BSK-2019/15600	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		10	IenW/BSK-2019/21010	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		11	IenW/BSK-2020/105599	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicatornummer: E3 / 07	*Indicatornummer: E3 / 08*	*Indicatornummer: E3 / 09*	*Indicatornummer: E3 / 10*	*Indicatornummer: E3 / 11*	*Indicatornummer: E3 / 12*
		1	IenM/BSK-2015/195746	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		2	IenM/BSK-2016/115467	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
		3	IenM/BSK-2016/79496	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		4	IenM/BSK-2017/120461	€ 18.150	€ 3.466	€ 0	€ 0	Nee
		5	IenW/BSK-2018/228225	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		6	IenW/BSK-2018/228412	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		7	IenW/BSK-2018/228527	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		8	IenW/BSK-2018/229152	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		9	IenW/BSK-2019/15600	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		10	IenW/BSK-2019/21010	€ 12.634	€ 28.564	€ 0	€ 0	Nee
		11	IenW/BSK-2020/105599	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

IenW	**E20**	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*	
			€ 14.934	€ 14.934	€ 45.054	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheids maatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: E20/05	*Indicator: E20/06*	*Indicator: E20/07*	*Indicator: E20/08*	
		1	IENW/BSK-2020/231641: (zie punt 2 t/m 9)				
		2	Deel II: Aanleg van kruispuntplateaus	Nee	8	op te leveren	
		3	Deel II: Aanleg van kruispuntplateaus	Nee	-	reeds opgeleverd	
		4	Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: a. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Drempel	Nee	10	op te leveren	
		5	Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: a. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Drempel	Nee	-	reeds opgeleverd	
		6	Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: b. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Asverspringing - 2 st	Nee	13	op te leveren	
		7	Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: b. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Asverspringing - 2 st	Nee	-	reeds opgeleverd	
		8	Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: c. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Wegversmalling	Nee	2	op te leveren	
		9	Deel II: Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden: c. Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Wegversmalling	Nee	-	reeds opgeleverd	

EZK	**F1**		Totale besteding (jaar T) ten last van Rijksmiddelen (automatisch berekend) *Aard controle R* *Indicator: F1/01*					
			€ 0					
		Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Projectnaam /UWHS-nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F1/02*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning *Aard controle R* *Indicator: F1/03*	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: F1/04*	Indien woning verplaatst: conform de ingediende perceelschets (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: F1/05*	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: F1/06*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen tot en met (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: F1/07*
		1	UWHS170117	€ 0	Nee	Nee	Nee	€ 123.798
		2	UWHS170119	€ 0	Nee	Nee	Nee	€ 136.669
		3	UWHS170120	€ 0	Nee	Nee	Nee	€ 140.039
		4	UWHS170122	€ 0	Nee	Nee	Nee	€ 274.591
SZW	**G2**	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 06*
			€ 57.048.305	€ 814.999	€ 1.394.459	€ 5.016	€ 221.204	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 11*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2 / 12*
			€ 225.030	€ 0	€ 0	€ 1.411.793	€ 7.255	Ja

SZW	**G3**	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 115.854	€ 36.161	€ 70.859	€ 0	€ 0	€ 88.027
			Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/07*					
			Ja					
SZW	**G4**	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 4.620.099	€ 874.616	€ 8.358	€ 20.452	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 1.408.744	€ 258.957	€ 45.708	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 1.453.867	€ 147.766	€ 30.781	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: G4/07	*Indicator: G4/08*	*Indicator: G4/09*	*Indicator: G4/10*	*Indicator: G4/11*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	1395	146	14829	Ja	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	324	46		Ja	
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	505	34		Ja	

				Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
				Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	
				Indicator: G4/12	Indicator: G4/13	Indicator: G4/14	Indicator: G4/15	Indicator: G4/16	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					
VWS	**H1**	Ministeriële regeling heroïnebehandeling Gemeenten		Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) Afspraak *Aard controle D1* *Indicatornummer: H1 / 01*	Feitelijke bezetting behandelplaatsen (jaar T) Realisatie *Aard controle D1* *Indicatornummer: H1 / 02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: H1 / 03*			
				35	34	€ 811.194			
VWS	**H4**	Specifieke uitkering Sport Gemeenten		Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
				€ 339.272	€ 18.426				
				Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
				802.924	€ 424.275	€ 157.904	€ 81.828	€ 81.114	
				Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/09*	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/10*	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/11*			
				802.924	€ 320.846	125%			

VWS	**H7**	Regeling specifieke uitkering aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Gemeenten	Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H7/01*	Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H7/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2021 Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle R* *Indicator: H7/03*	Project is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H7/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H7/05*	
		1	GHNT Naar een duurzame visie op gefaseerde ketenzorg 2020-2021 Projectnummer:330847	€ 10.790	€ 10.790	Ja		
		2	GHNT Signaleren en acteren binnen het thema geweld VMBO en MBO 2020-2021 Projectnummer: 330850	€ 0	€ 0	Ja		
		3	GHNT Alleen ga je sneller, samen kom je verder 2020-2021 Projectnummer: 330997	€ 12.000	€ 12.000	Ja		
			Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H7/06*	Projectwerkzaamheden afgerond? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H7/07*				
			Ja	Nee				
VWS	**H8**	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	
			€ 0	€ 81.019	€ 0	€ 81.019	Ja	

4.7 Bijlage baten en lasten per taakveld 2020

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2020			Bijgest. begroting 2020			Realisatie 2020			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 0: BESTUUR EN ONDERSTEUNING		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
0.1	Bestuur	3	-9.350	-9.347	3	-9.040	-9.037	0	-9.562	-9.562	-3	-522	-525
0.2	Burgerzaken	1.416	-1.897	-481	1.439	-1.837	-398	1.223	-1.601	-379	-216	236	19
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	925	-1.705	-780	925	-1.705	-780	1.284	-2.071	-787	359	-366	-7
0.4	Overhead	12.220	-49.696	-37.476	12.259	-52.265	-40.006	14.377	-54.083	-39.705	2.118	-1.817	301
0.5	Treasury	6.788	-4.750	2.038	6.315	-4.379	1.936	6.407	-4.990	1.417	92	-610	-518
0.61	OZB woningen	13.702	-529	13.173	13.702	-529	13.173	13.770	-530	13.240	68	-1	67
0.62	OZB niet-woningen	11.464	-315	11.149	11.464	-315	11.149	10.711	-316	10.395	-753	-1	-754
0.63	Parkeerbelasting	2.061	-82	1.979	2.061	-82	1.979	1.381	-84	1.297	-680	-1	-682
0.64	Belastingen overig	986	-329	657	986	-329	657	921	-360	561	-65	-31	-97
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	261.443	0	261.443	266.774	0	266.774	276.419	0	276.419	9.645	0	9.645
0.8	Overige baten en lasten	0	-5.969	-5.969	-150	-11.170	-11.320	1	-135	-134	151	11.035	11.186
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)			0			0			0			0
0.10	Mutaties reserves	3.245	-5.697	-2.452	6.277	-9.124	-2.847	7.714	-10.751	-3.037	1.437	-1.627	-190
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	-9.827	-9.827	0	-9.827	-9.827
Totaal programma 0: BESTUUR EN ONDERSTEUNING		**314.253**	**-80.319**	**233.934**	**322.056**	**-90.775**	**231.281**	**334.209**	**-94.310**	**239.899**	**12.152**	**-3.534**	**8.618**

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2020			Bijgest. begroting 2020			Realisatie 2020			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 1: VEILIGHEID		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	0	-6.458	-6.458	390	-6.458	-6.068	410	-6.523	-6.113	20	-65	-45
1.2	Openbare orde en Veiligheid	79	-5.062	-4.984	892	-6.113	-5.221	888	-5.901	-5.012	-3	212	209
Totaal programma 1: VEILIGHEID		**79**	**-11.521**	**-11.442**	**1.282**	**-12.571**	**-11.289**	**1.299**	**-12.424**	**-11.125**	**17**	**147**	**164**

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2020			Bijgest. begroting 2020			Realisatie 2020			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 2: VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
2.1	Verkeer en vervoer	2.921	-10.633	-7.712	2.921	-9.980	-7.060	2.860	-10.091	-7.231	-60	-111	-171
2.2	Parkeren	248	-711	-463	248	-754	-506	233	-857	-624	-15	-104	-119
2.5	Openbaar vervoer	0	-21	-21	0	-21	-21	0	-23	-23	0	-3	-3
Totaal programma 2: VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT		**3.169**	**-11.364**	**-8.195**	**3.169**	**-10.755**	**-7.586**	**3.094**	**-10.972**	**-7.878**	**-75**	**-217**	**-292**

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2020			Bijgest. begroting 2020			Realisatie 2020			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 3: ECONOMIE		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
3.1	Economische ontwikkeling	0	-114	-114	0	-114	-114	0	-123	-123	0	-9	-9
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-42	-42	0	-31	-31	0	-35	-35	0	-4	-4
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	633	-3.610	-2.977	1.291	-3.580	-2.289	970	-3.315	-2.344	-321	266	-55
3.4	Economische promotie	277	-700	-423	277	-730	-453	188	-730	-542	-89	0	-89
Totaal programma 3: ECONOMIE		**911**	**-4.466**	**-3.556**	**1.568**	**-4.455**	**-2.887**	**1.158**	**-4.203**	**-3.045**	**-410**	**252**	**-158**

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2020			Bijgest. begroting 2020			Realisatie 2020			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 4: ONDERWIJS		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
4.1	Openbaar basisonderwijs	5	-116	-111	0	-111	-111	13	-131	-118	13	-19	-7
4.2	Onderwijshuisvesting	405	-8.996	-8.590	870	-8.293	-7.423	1.831	-8.302	-6.471	960	-9	952
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	3.278	-5.898	-2.620	9.284	-11.198	-1.914	9.472	-11.489	-2.017	188	-292	-104
Totaal programma 4: ONDERWIJS		**3.689**	**-15.010**	**-11.322**	**10.154**	**-19.602**	**-9.448**	**11.315**	**-19.922**	**-8.606**	**1.161**	**-320**	**841**

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2020			Bijgest. begroting 2020			Realisatie 2020			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 5: SPORT, CULTUUR EN RECREATIE		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
5.1	Sportbeleid en activering	35	-740	-705	108	-743	-636	108	-746	-638	0	-2	-2
5.2	Sportaccommodaties	2.279	-5.818	-3.539	2.049	-5.454	-3.405	2.252	-5.927	-3.675	203	-473	-270
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	87	-11.595	-11.508	236	-12.118	-11.882	236	-12.107	-11.871	0	11	11
5.4	Musea	758	-1.459	-701	760	-1.727	-967	655	-2.231	-1.576	-105	-504	-609
5.5	Cultureel erfgoed	757	-5.014	-4.257	758	-4.855	-4.096	414	-4.799	-4.385	-344	56	-288
5.6	Media	0	-206	-206	0	-236	-236	0	-236	-236	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	35	-5.595	-5.560	35	-5.570	-5.534	46	-5.729	-5.682	11	-159	-148
Totaal programma 5: SPORT, CULTUUR EN RECREATIE		**3.951**	**-30.429**	**-26.477**	**3.947**	**-30.703**	**-26.757**	**3.711**	**-31.774**	**-28.063**	**-236**	**-1.070**	**-1.306**

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2020			Bijgest. begroting 2020			Realisatie 2020			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 6: SOCIAAL DOMEIN		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	-10.131	-10.131	558	-9.841	-9.283	508	-9.586	-9.078	-50	255	205
6.2	Wijkteams	0	-1.567	-1.567	0	-1.166	-1.166	0	-1.214	-1.214	0	-48	-48
6.3	Inkomensregelingen	57.180	-63.860	-6.680	67.225	-73.780	-6.555	70.075	-78.039	-7.964	2.850	-4.259	-1.409
6.4	Begeleide participatie	0	-30.820	-30.820	0	-32.712	-32.712	0	-31.328	-31.328	0	1.384	1.384
6.5	Arbeidsparticipatie	100	-6.687	-6.587	3.872	-12.183	-8.311	6.810	-13.428	-6.618	2.938	-1.245	1.693
6.6	Maatwerk-voorzieningen (WMO)	55	-3.487	-3.431	55	-3.427	-3.371	34	-3.666	-3.632	-22	-239	-261
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	726	-27.727	-27.001	1.032	-27.867	-26.835	340	-30.364	-30.024	-692	-2.497	-3.189
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	-34.281	-34.281	387	-36.161	-35.774	314	-41.685	-41.371	-73	-5.524	-5.597
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	3.015	-39.255	-36.239	3.177	-40.406	-37.229	3.606	-41.365	-37.759	428	-958	-530
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	262	-4.648	-4.387	340	-4.399	-4.060	445	-4.511	-4.066	105	-111	-6
Totaal programma 6: SOCIAAL DOMEIN		**61.338**	**-222.463**	**-161.125**	**76.647**	**-241.943**	**-165.296**	**82.132**	**-255.185**	**-173.053**	**5.485**	**-13.242**	**-7.757**

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2020			Bijgest. begroting 2020			Realisatie 2020			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
7.1	Volksgezondheid	164	-6.015	-5.852	24	-6.176	-6.152	72	-6.169	-6.097	48	7	55
7.2	Riolering	8.459	-6.880	1.579	8.480	-6.828	1.651	8.455	-6.814	1.641	-24	14	-10
7.3	Afval	10.903	-8.395	2.507	10.953	-8.445	2.507	11.037	-8.665	2.371	84	-220	-136
7.4	Milieubeheer	-163	-2.481	-2.643	475	-2.987	-2.511	218	-2.663	-2.445	-258	324	66
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	469	-774	-305	469	-767	-298	484	-814	-330	15	-47	-31
Totaal programma 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU		**19.832**	**-24.546**	**-4.714**	**20.401**	**-25.204**	**-4.803**	**20.266**	**-25.125**	**-4.859**	**-135**	**79**	**-56**

Bedragen x €1000

Taakveld	Omschrijving taakveld	Prim. begroting 2020			Bijgest. begroting 2020			Realisatie 2020			Verschil bijgestelde begroting met realisatie		
Programma 8: VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
8.1	Ruimtelijke ordening	10	-5.900	-5.890	2.393	-9.069	-6.676	3.859	-10.818	-6.958	1.466	-1.749	-282
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	37	-300	-263	4.573	-311	4.262	7.640	-3.459	4.181	3.067	-3.148	-81
8.3	Wonen en bouwen	1.696	-2.647	-951	1.846	-2.647	-801	2.199	-2.691	-492	353	-44	309
Totaal programma 8: VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING		**1.743**	**-8.846**	**-7.104**	**8.812**	**-12.027**	**-3.215**	**13.698**	**-16.968**	**-3.270**	**4.887**	**-4.941**	**-54**

Bedragen x €1000

5 Bijlage restant investeringsbudgetten van 2020 naar 2021

Programma	Totaal krediet 2020	Realisatie 2020	Restant krediet 2020	Totaal over te boeken krediet	Vrijval investe-ringen	Vrijval afschrijving structureel va 2021	Vrijval afschrijving incidenteel 2021
0. Bestuur en Ondersteuning	25.839.043	13.771.469	12.067.573	11.898.461	169.113	-76	0
1. Veiligheid	85.672	73.191	12.481	0	12.481	2.496	0
2. Verkeer en Vervoer	6.205.752	4.013.175	2.192.576	2.530.918	-338.342	-8.927	79.512
3. Economie	0	0	0	0	0	0	0
4. Onderwijs	13.349.414	6.269.922	7.079.492	7.439.951	-360.459	-14.134	29.875
5. Sport, Cultuur en Recreatie	8.256.603	1.878.020	6.378.582	6.394.623	-16.040	-302	211.007
6. Sociaal Domein	145.450	0	145.450	145.450	0	0	0
7. Volksgezondheid en Milieu	4.599.070	1.294.036	3.305.034	2.227.922	1.077.113	14.576	59.733
8. VHROSV	26.661.882	294.178	26.367.704	26.360.264	7.441	0	99.794
	85.142.885	**27.593.992**	**57.548.893**	**56.997.588**	**551.305**	**-6.367**	**479.922**

Activum	2020 Totaal investeringen	2020 Realisatie	2020 Restant krediet	Totaal over te boeken krediet	Vrijval investeringen	Vrijval afschrijving structureel	Vrijval afschrijving incidenteel
102587 Overgenomen gebouwgebonden activa SSC-ZL	389.000	390.899	-1.899	0	-1.899	-76	0
102385 Automat. Financieel systeem vvi 2019	-152.883	-152.883	0	0	0	0	0
102471 Laptops vvi 2019	-10.051	-10.051	0	0	0	0	0
102472 Laptops vvi 2020	0	0	0	0	0	0	0
102475 Software uitbreiding vvi 2019	0	0	0	0	0	0	0
102476 Software uitbreiding vvi 2020	0	0	0	0	0	0	0
102479 Software vervanging vvi 2019	0	0	0	0	0	0	0
102480 Software vervanging vvi 2020	0	0	0	0	0	0	0
102322 Reprografie vvi 2019	0	0	0	0	0	0	0
102417 Apparatuur reprografie vvi 2020	0	0	0	0	0	0	0
102336 PIT-werkplekken vvi 2019	129.226	129.192	35	0	35	7	0
102454 Migratie databases naar Oracle 12	165.503	103.745	61.758	61.758	0	0	88.267
102504 Infrastructuur vvi 2020	954.000	901.756	52.244	52.244	0	0	190.800
102505 Dataopslag vvi 2020	519.000	506.359	12.641	12.641	0	0	103.800
102506 Devices vvi 2020	225.000	121.897	103.103	0	103.103	20.621	0
102507 Mobile devices vvi 2020	575.000	511.998	63.002	0	62.275	20.758	0
102508 Beeldschermen vvi 2020	50.000	44.401	5.599	0	5.599	700	0
102512 Mobile devices vvi 2021	0	727	-727	0	0	0	0
102582 Verbouwing CBS-weg t.b.v. MER	965.000	0	965.000	965.000	0	0	0
102583 Hardware MER	2.157.000	168.902	1.988.098	1.988.098	0	0	0
102221 Nieuwe ambt huisv Afbouw	-302.269	946.172	-1.248.442	-1.248.442	0	0	0
102223 Nieuwe ambt huisv Casco	13.639.842	7.939.775	5.700.067	5.700.067	0	0	0
102461 Nieuwe ambt huisv Techniek	6.535.674	2.168.580	4.367.094	4.367.094	0	0	0
Totaal 0. Bestuur en Ondersteuning	**25.839.043**	**13.771.469**	**12.067.573**	**11.898.461**	**169.113**	**42.010**	**382.867**
102271 Mobiele camera's vvi 2018	85.672	73.191	12.481	0	12.481	2.496	0
Totaal 1. Veiligheid	**85.672**	**73.191**	**12.481**	**0**	**12.481**	**2.496**	**0**
101613 Buitenring	0	0	0	0	0	0	0
102567 Buitenring aanvulling	1.200.000	1.662.780	-462.780	-462.780	0	0	-66.511
102571 Mobiliteitsvisie Heerlen in beweging 2021	0	35.695	-35.695	-35.695	0	0	0
102351 Achterstand IBOR 2019	202.397	69.005	133.392	0	0	0	5.336
102352 Achterstand IBOR 2020	720.000	59.012	660.988	794.380	0	0	0
102364 Reconstructie Akerstr. Nrd	0	307.138	-307.138	0	-307.138	-7.678	0
102386 Rotonde Akerstraat-Heesbergstraat	286.152	13.474	272.678	272.678	0	0	13.000
102402 Mijnmuseumpad	489.094	23.970	465.124	465.124	0	0	20.000
102529 Fietspad Daelsweg	250.000	29.611	220.389	220.389	0	0	10.000
102425 Civieltechnische kunstwerken	461.438	160.569	300.868	300.868	0	0	16.533
102254 Openbare verlichting vvi 2018 masten	229.993	187.350	42.643	0	0	0	1.066
102312 Openbare verlichting vvi 2019 masten	80.550	29.878	50.672	93.315	0	0	0
102313 Openbare verlichting vvi 2019 armaturen	181.778	179.897	1.880	0	0	0	94
102371 Openbare verlichting vvi 2020 masten	0	0	0	0	0	0	0
102372 Openbare verlichting vvi 2020 armaturen	455.854	278.403	177.451	179.332	0	0	22.793
102428 Aanleg langparkeerplaatsen CBS-weg	225.000	0	225.000	225.000	0	0	9.000
102314 Verkeersregelinstallaties vvi 2019	43.198	31.971	11.227	0	0	0	702
102377 Verkeersregelinstallaties vvi 2020	430.000	63.875	366.125	377.352	0	0	0
102206 Automatisering palen centrum vvi 2014	462.276	361.320	100.956	100.956	0	0	47.500
102378 Heerenweg kermisexploitantenterrein	488.024	519.227	-31.204	0	-31.204	-1.248	0
Totaal 2. Verkeer en Vervoer	**6.205.752**	**4.013.175**	**2.192.576**	**2.530.918**	**-338.342**	**-8.927**	**79.512**
102526 20.03 Uitbreid.DeTovercirkel/Benzenr.270	260.000	1.089	258.911	258.911	0	0	0
102310 15.37 Buitenhof, Dak, CV, Plafonds	66.277	2.492	63.785	63.785	0	0	13.060
102528 BWV19003673 Inv. OHV Marktwerking	0	0	0	0	0	0	0
102306 De Schakel, Zes Landenstraat (Verbouw)	168.150	0	168.150	168.150	0	0	16.815
102369 17.01a Nieuwbouw Tarcisius Aarweg 26	-478.597	-478.597	0	0	0	0	0
102410 Renovatie St. Paulusschool	2.820.000	676.725	2.143.275	2.143.275	0	0	0
102411 Renovatie BS St. Martinus	999.773	304.961	694.812	694.812	0	0	0
102412 Renovatie BS Gerardus Majella	0	102.828	-102.828	-102.828	0	0	0
102413 Renovatie BS Horizon	3.163.249	2.872.067	291.181	291.181	0	0	0
102414 Renovatie BS Mijn Spoor	0	0	0	0	0	0	0
102452 Gras Kloosterstr 2A vh BBS Voeegelsjtang	0	0	0	0	0	0	0
102502 Nieuwb KC Tarcisius Gebouw + verbouwing	3.000.000	1.228.451	1.771.549	1.771.549	0	0	0
102525 20.07 Uitbreid.Windekind/eenm.kst.units	97.500	97.500	0	0	0	0	0
102540 KC Passart - Herinrichting OR	0	0	0	0	0	0	0
102586 Uitbreiding vije school Helianthus	294.000	294.000	0	0	0	0	0
102527 Aanvull.huisvest.BS Ganzerik-BMV Hheide	28.026	5.527	22.499	0	22.499	2.126	0
102524 Uitbreiding De Droomboom/BMV MSP	43.623	42.108	1.515	0	1.515	108	0
102218 BMV Hoensbroek Zuid Nieuwbouw	0	26.975	-26.975	0	-26.975	-524	0
102219 BMV Hoensbroek Zuid Infrastr en speelpla	5.364	362.861	-357.497	0	-357.497	-15.844	0
102307 BMV Heerlerbaan (Nieuwbouw)	400.000	130.934	269.066	269.066	0	0	0
102299 St Janscollege renovatie	2.482.050	600.000	1.882.050	1.882.050	0	0	0
Totaal 4. Onderwijs	**13.349.414**	**6.269.922**	**7.079.492**	**7.439.951**	**-360.459**	**-14.134**	**29.875**

Activum	2020 Totaal investeringen	2020 Realisatie	2020 Restant krediet	Totaal over te boeken krediet	Vrijval investeringen	Vrijval afschrijving structureel	Vrijval afschrijving incidenteel
102374 Buitensportaccommodaties vvi 2020	695.639	146.222	549.417	574.389	0	0	46.376
102316 Buitensportaccommodaties vvi 2019	162.319	137.347	24.972	0	0	0	1.665
102379 Sporthal Pronsebroek	170.448	182.543	-12.095	0	-12.095	-302	0
102493 Glijbaan Otterveurdt	110.231	0	110.231	110.231	0	0	7.500
102542 Verwarmings- en koelinstall. Otterveurdt	400.000	0	400.000	400.000	0	0	26.667
102543 BAK Mijnwater Otterveurdt	410.000	259.485	150.516	150.516	0	0	10.250
102548 Renovatieplan zwembad Otterveurdt	99.637	72.241	27.396	27.396	0	0	24.000
102173 Archief bewaarplaats (Chr. Koningkerk)	2.500.000	771.784	1.728.216	1.728.216	0	0	0
102558 Arch.bewaarp. (Chr. Koningkerk) install	450.000	0	450.000	450.000	0	0	0
102122 Klimaatbeheersing glaspaleis	350.993	0	350.993	350.993	0	0	40.000
102345 Inricht. toiletgroep 5e etage glaspaleis	50.000	0	50.000	50.000	0	0	50.000
102491 Nieuwe Nor gebouw	0	0	0	0	0	0	0
102492 Nieuwe Nor grond	0	0	0	0	0	0	0
102576 Revitalisering Royal installaties fase 1	172.335	176.281	-3.946	0	-3.946	0	-7.050
102579 Nieuwbouw Filmhuis Royal fase 2	0	0	0	0	0	0	0
102588 Mijnmuseum verbouwing	2.569.000	72.082	2.496.918	2.496.918	0	0	0
102431 Herplanten bomen vvi 2020	0	0	0	0	0	0	0
102432 Herplanten bomen vvi 2021	0	0	0	0	0	0	0
102433 Herplanten bomen vvi 2022	0	0	0	0	0	0	0
102375 Openbare speelvoorzieningen vvi 2020	116.000	60.037	55.963	55.963	0	0	11.600
Totaal 5. Sport cultuur en recreatie	**8.256.603**	**1.878.020**	**6.378.582**	**6.394.623**	**-16.040**	**-302**	**211.007**
102451 Grasveld Prinssenstraat 10+12 vh	145.450	0	145.450	145.450	0	0	0
Totaal 6. Sociaal Domein	**145.450**	**0**	**145.450**	**145.450**	**0**	**0**	**0**
102017 Caumerbeek oorsprong 2011	714.888	0	714.888	0	714.888	11.915	0
102311 VVI riool 2019	188.232	59.051	129.181	0	0	0	2.153
102373 VVI riool 2020	3.304.775	1.231.034	2.073.740	2.202.922	0	0	55.080
102550 GRP 06-10 (2008) Eikendermolenwg va 2020	366.175	3.951	362.225	0	362.225	2.661	0
102318 Geluidmeetapparatuur vvi 2019	25.000	0	25.000	25.000	0	0	2.500
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu	**4.599.070**	**1.294.036**	**3.305.034**	**2.227.922**	**1.077.113**	**14.576**	**59.733**
102426 Overkapping Romeins badhuis	235.300	6.672	228.628	228.628	0	0	0
102427 Romeins Museum	490.169	109.052	381.117	381.117	0	0	0
102495 Maankwartier of Maanplein Noord Zuid	1.734.447	1.156.873	577.574	577.574	0	0	0
102544 Renovatie vml kantoor Rabobank	0	-676.881	676.881	676.881	0	0	0
102545 Renovatie Royal Theater Fase 1	-141.759	-149.200	7.441	0	7.441	0	-3.006
102581 Rijwielstalling Maankwartier/station	1.100.000	75.450	1.024.550	1.024.550	0	0	0
102549 Voorbereidingskosten grex Schinkel Zuid	0	-187.336	187.336	187.336	0	0	0
102584 Centrum gebouwen	5.900.000	0	5.900.000	5.900.000	0	0	0
102585 Centrum Openbare Ruimte	14.222.000	0	14.222.000	14.222.000	0	0	0
102500 Maankwartier of Plaat	0	0	0	0	0	0	0
102381 Aanpak top 10 verkeersknelpunten 2018	155.336	0	155.336	155.336	0	0	6.400
102401 Aanpak top 10 verkeersknelpunten 2019	160.000	0	160.000	160.000	0	0	6.400
102541 Verkeersknelpunten 2020	1.500.000	220.406	1.279.594	1.279.594	0	0	60.000
102547 Digitaliseren parkeren vervolgstap	137.050	32.119	104.931	104.931	0	0	30.000
102439 Leisure Lane/Mijnspoor	1.107.022	-292.978	1.400.000	1.400.000	0	0	0
102499 Aldenhofpark or Park	62.318	0	62.318	62.318	0	0	0
Totaal 8. VHROSV	**26.661.882**	**294.178**	**26.367.704**	**26.360.264**	**7.441**	**0**	**99.794**
Eindtotaal	**85.142.885**	**27.593.992**	**57.548.893**	**56.997.588**	**551.305**	**35.719**	**862.788**

Colofon

Redactie
Domein Middelen - Financiën, gemeente Heerlen

Opmaak en druk
Domein Middelen – Financiën / Services, gemeente Heerlen

Postadres
Postbus 1, 6400 AA Heerlen
www.heerlen.nl

Heerlen, mei 2021

